ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច II

MACROECONOMICS II

រៀបចំដោយៈ សាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ

សាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ
UNIVERSITY OF HENG SAMRIN THBONGKHMUM

សៀវភៅ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច II
MACROECONOMICS II

សម្រាប់និស្សិត

អ្នកនិពន្ធ **គ្រូឧទ្ទេស សេង ទេយ៉ារ៉ែណត**

គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យ **លោក ជិន យក់**
កញ្ញា អួន សុផល
លោក អ៊ិន បូរិន

រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងដោយគ្រឹះស្ថាន
សាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ
បោះពុម្ព ២០២១

អាសយដ្ឋាន: ផ្លូវជាតិលេខ៧៣ ភូមិនិគមលើ ឃុំស្រឡប់ ស្រុកត្បូងឃ្មុំ ខេត្តត្បូងឃ្មុំ
ទូរសព្ទ: (៨៥៥) ១២ ៧៣ ៤២ ៣៣ (៨៥៥) ១២ ៧៩ ៧៨ ៧៩
Website:www.uhst.edu.kh

សង្ខេបមេរៀន

មេរៀននេះ បង្កលក្ខណៈងាយស្រួល សម្រាប់និស្សិតស្វែងយល់អំពីកត្តាចម្បងនៃមូលហេតុ និង ផលប៉ះពាល់មកលើខឿនសេដ្ឋកិច្ចជាតិតាមរយៈការសិក្សាទៅលើ កត្តាផលិតកម្ម កំណើនសេដ្ឋកិច្ច គំរូម៉ូដែលនៃសេចក្តីត្រូវការនិងការផ្គត់ផ្គង់ និកម្មភាព អតិផរណា ចំណូលនិងចំណាយជាតិ ផលិតផលជាតិសរុប និងកត្តាជាច្រើនទៀត។ មេរៀននេះ គឺជាការបង្ហាញពីទ្រឹស្តីនៃចលនាវិលនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ផលិតផលជាតិ ចំណូលជាតិ និកម្មភាព និង អតិផរណា។ ការសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើទ្រឹស្តីម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ការវិភាគទិន្នន័យម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ធ្វើការសម្រេចចិត្ត ដើម្បីមានភាពងាយស្រួលក្នុងការវិភាគនិន្នាការនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនិងការអនុវត្តន៍ទៅនឹងស្ថានភាពសង្គមជាក់ស្តែង និង ដើម្បីទទួលបាននូវព័ត៌មានអំពីព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រនិងបច្ចុប្បន្ននៃសេដ្ឋកិច្ច។ គោលបំណងនៃមេរៀននេះ ត្រូវបានសម្រេចតាមរយៈការបង្រៀន និង ការពិភាក្សាក្នុងថ្នាក់ គម្រោងវិភាគទិន្នន័យព្រឹត្តិការណ៍ប្រវត្តិសាស្ត្រនិងបច្ចុប្បន្ន ដោយបន្ថែមនូវកិច្ចការផ្ទះ ការពិភាក្សាក្រុម និងការប្រឡងជាដើម។

SENG VEYANET

បុព្វកថា

ដំណើរអភិវឌ្ឍនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានៅក្នុងយុគសម័យទំនើបនេះ ជាមេរៀនដ៏ជោគជ័យបំផុតមួយដែលចាប់ឫសគល់ចេញពីការបញ្ចប់របបប្រល័យពូជសាសន៍ ការបញ្ចប់សង្គ្រាម ការផ្សះផ្សារជាតិ ការកសាងមូលដ្ឋានរឹងមាំនៃសន្តិភាពនិងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។ នៅក្រោយពេលដែលសន្តិភាពត្រូវបានកើតឡើងដោយបរិបូរណ៍នៅឆ្នាំ១៩៩៨ កម្ពុជាទទួលកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ គឺប្រមាណ ៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ លើសពីនេះទៀត អត្រានៃភាពក្រីក្រត្រូវបានកាត់បន្ថយពីប្រមាណ៥៣% នៅឆ្នាំ ២០០៤ មកនៅទាបជាង១០% នៅឆ្នាំ ២០១៩។ ដំណើរនៃការអភិវឌ្ឍជាតិជាសកម្មភាពដែលបន្តទៅមុខជាប់ជានិច្ច ហើយគោលនយោបាយថ្មីៗដែលមានលក្ខណៈអន្តរវិស័យគ្រប់ដណ្ដប់ ក៏កំពុងលេចរូបរាងឡើង ដើម្បីតម្រង់ទិសកម្ពុជាឆ្ពោះទៅកាន់ប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ២០៣០ និងឈានឡើងជាប្រទេសមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ នៅឆ្នាំ២០៥០។ ការប្រែប្រួលឆាប់រហ័សនៃនិម្មាបនកម្មពិភពលោកនិងតំបន់ រួមទាំងទំនាក់ទំនងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ បានផ្តល់កាលានុវត្តភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មនៅកម្ពុជា ដែលត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលចាត់ទុកជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបាន និងកំពុងបន្តពង្រឹង និងអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំឆ្ពោះទៅរកការស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពនិងជំនាញរបស់ធនធានមនុស្សនៅកម្ពុជា ឱ្យស្របទៅនឹងបរិបទថ្មីនៃការអភិវឌ្ឍ ជាពិសេសការពង្រឹងសហគ្រិនភាពក្នុងការរៀបចំម៉ូដែលធុរកិច្ចថ្មីៗ។ ដើម្បីចាប់យកកាលានុវត្តភាពពីបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទី៤ និងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលដែលកំពុងផុសផុលឡើង ប្រព័ន្ធអេកូឡូហ្ស៊ីដែលបង្កលក្ខណៈអំណោយផលដល់ការបង្កើតថ្មី នវានុវត្តន៍ ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវតែមានការកែលម្អ។

បណ្តាប្រទេសនៅទ្វីបអាស៊ីកំពុងនាំមុខក្នុងការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ ដោយមានភាគហ៊ុនប្រមាណ៤៤ %នៃការវិនិយោគទាំងមូលរបស់ពិភពលោក។ ប្រទេសចិនកំពុងបន្តកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ ក៏ដូចជាសមត្ថភាពមនុស្ស។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រទេសនៅទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូង និងអាហ្វ្រិក កំពុងស្ថិតនៅឆ្ងាយពីការវិនិយោគនេះ ហើយជាលទ្ធផល ប្រទេសទាំងនោះក៏ពុំមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចគួរឱ្យកត់សម្គាល់ដែរ។ ទុនវិនិយោគសរុបលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍរបស់ប្រទេសនៅទ្វីបអាមេរិកខាងត្បូងនិងអាហ្វ្រិក មានប្រមាណ៥% នៃការវិនិយោគទាំងមូលរបស់ពិភពលោក ក្នុងពេលដែលតំបន់ទាំង២នេះមានប្រជាជនប្រមាណ២០% នៃប្រជាជនពិភពលោក។ ប្រទេសចំនួន៦ដែលមានលំដាប់ខ្ពស់ជាងគេនៅក្នុងការវិនិយោគលើការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍ រួមមានសហរដ្ឋអាមេរិក ចិន ជប៉ុន អាល្លឺម៉ង់ ឥណ្ឌា និងកូរ៉េខាងត្បូង ដែលស្មើនឹងប្រមាណ ៧០នៃទុនវិនិយោគសរុប%របស់ពិភពលោក។

តើចំណេះដឹង ផលិតផល និងសេវាកម្មថ្មីទាំងនេះកើតឡើងពីអ្វី? ហើយកើតឡើងដោយរបៀបណា? ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាកំពុងតែកសាងមូលដ្ឋានសម្រាប់ការត្រៀមខ្លួនទទួល និងប្រកួតប្រជែងក្នុងយុគសម័យបដិវត្តឧស្សាហកម្មទី៤ នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដែលផ្អែកលើពុទ្ធិ ហើយដែលប្រការនេះចាំបាច់តម្រូវឱ្យពលរដ្ឋកម្ពុជា ត្រូវក្លាយខ្លួនជាពលរដ្ឋឌីជីថល ពលរដ្ឋសកល និងពលរដ្ឋដែលប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ដែលមានសមត្ថភាពក្នុងការផលិត ចែកចាយ និងប្រើប្រាស់ពុទ្ធិដើម្បីទទួលមនុញ្ញផល និងរួមចំណែកក្នុងកំណើន។ ធនាគារពិភពលោកបានធ្វើការកត់សម្គាល់តាំងពីឆ្នាំ២០០៧នូវបម្លាស់ប្តូរនៃមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច ពីសេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកលើកម្លាំងពលកម្ម និងធនធានអតិកម្ម (Labour and Resource Based Economy) ទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែកលើពុទ្ធិ (Knowledge Based-Economy) ដែលក្នុងន័យនេះ ពុទ្ធិគឺជាគន្លឹះនៃការអភិវឌ្ឍ។ អាស្រ័យហេតុនេះ នៅលើគន្លងដែលកម្ពុជាកំពុងធ្វើដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល សង្គមកម្ពុជាត្រូវតែមានសមត្ថភាពក្នុងការផលិត ជ្រើសរើស បន្សាំ បង្កើតមុខរបរ និងប្រើប្រាស់ពុទ្ធិ ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាពនៃកំណើន និងកែលម្អជីវភាពរស់នៅ។ សមត្ថភាពទាំងនេះ អាចកើតឡើងនៅពេលពលរដ្ឋកម្ពុជាមានឱកាសក្នុងការទទួលបានបទពិសោធន៍ពីការស្រាវជ្រាវ ការបណ្តុះគំនិតច្នៃប្រឌិត និងការស្វែងរកនវានុវត្តន៍។

កំណែទម្រង់វិស័យអប់រំ គឺជាការត្រួសត្រាយមាគ៌ាសម្រាប់ដំណើរឆ្ពោះទៅកាន់សង្គមប្រកបដោយពុទ្ធិ និងប្រជាពលរដ្ឋប្រកបដោយភាពរស់រវើក។ តាមរយៈមូលដ្ឋានអប់រំ សង្គមប្រកបដោយពុទ្ធិនឹងប្រមូលផ្តុំ បង្កើត និងចែករំលែក ទៅកាន់សមាជិកក្នុងសង្គមនូវសម្បទាអប់រំ ពិសេសគឺពុទ្ធិសម្បទាក្នុងបុព្វហេតុនៃមនុស្សជាតិនិងឧត្តមប្រយោជន៍នៃប្រទេស។ សង្គមប្រកបដោយពុទ្ធិ គឺពុំគ្រាន់តែជាសង្គមដែលសម្បូរព័ត៌មានប៉ុណ្ណោះទេ តែជាសង្គមដែលប្រជាពលរដ្ឋអាចធ្វើបរិវត្តកម្មពីព័ត៌មានទៅជាមូលធនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ការរីកចម្រើនទៅមុខជាលំដាប់នៃបច្ចេកវិទ្យានិងតំណភ្ជាប់ បានពង្រីកព្រំដែននៃការចូលទៅកាន់ និងការទទួលបានព័ត៌មានជាសកល ហើយដែលក្នុងន័យនេះ ការអប់រំនឹងបន្តវិវត្តទៅមុខនិងមានការផ្លាស់ប្តូរ។ សង្គមមួយដែលមានអំណាន និងរបាប់ជាបុរេលក្ខខណ្ឌនៃជីវភាពប្រចាំថ្ងៃនៃប្រជាពលរដ្ឋ ពេលនោះបំណិននៃអំណាន និពន្ធ និងការគណនាលេខនព្វន្ត គឺជាចលករនៃការរៀនរបស់សិស្ស។ ជាតុដ៏ចម្បងមួយដែលស្ថិតនៅក្នុងការកសាងសង្គមដែលប្រកបដោយពុទ្ធិគឺសៀវភៅសិក្សា ហើយការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សាជាប្រចាំ គឺជានវានុវត្តន៍នៃវិស័យអប់រំដែលនាំទៅរកការសិក្សាពេញមួយជីវិត ការអភិវឌ្ឍសម្បទាអប់រំ និងការចែករំលែកចំណេះដឹង។ មូលដ្ឋានអប់រំ ជាពិសេសគឺគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាត្រូវមានតួនាទីដែលប្រកបដោយការឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការខាងលើនេះ។ សាស្ត្រាចារ្យ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងបុគ្គលិកអប់រំត្រូវបន្តសិក្សាជាប់ជានិច្ច

តាមរយៈការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សា ហើយដែលសៀវភៅសិក្សាទាំងនេះនឹងក្លាយជាស្ពាននៃទំនាក់ទំនងរវាងនវានុវត្តន៍នៃបច្ចេកវិទ្យា និងការរៀននិងបង្រៀននៅក្នុងថ្នាក់រៀន។

សង្គមដែលប្រកបពុទ្ធិ ក៏ជាសង្គមដែលបណ្តុះឱ្យមានរចនាសម្ព័ន្ធទន់នៃសេដ្ឋកិច្ចដែលពឹងផ្អែក លើពុទ្ធិដែរ។ ឧទាហរណ៍ជាក់ស្តែងនៃបែបផែននេះរួមមាន Silicon Valley នៃសហរដ្ឋអាមេរិក សួនឧស្សាហកម្មវិស្វកម្មអាកាសយានយន្តនិងយានយន្តនៅទីក្រុង Munich ប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ តំបន់ជីវបច្ចេកវិទ្យានៅក្រុង Hyderabad ប្រទេសឥណ្ឌា តំបន់ផលិតគ្រឿងអេឡិចត្រូនិកនិងសារគមនាគមន៍ ឌីជីថលនៅទីក្រុង Seoul ប្រទេសកូរេខាងត្បូង ក៏ដូចជាសួនឧស្សាហកម្មថាមពល និងឥន្ទនគីមីសាស្ត្រនៃប្រទេសប្រេស៊ីល ហើយក៏នៅមានទីក្រុងនៃប្រទេសជាច្រើនទៀតនៅលើពិភពលោក។ លក្ខណៈសម្បត្តិនៃទីក្រុងទាំងនេះគឺការប្រើប្រាស់និន្នាការនៃការអភិវឌ្ឍដែលជំរុញ និងតម្រង់ទិសដោយចំណេះ ដឹង ហើយដែលចំណេះដឹងទាំងនោះកើតចេញជាដំបូងពីការវិនិយោគទៅលើគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ មជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាពនៃជំនាញជាន់ខ្ពស់ ការប្រកួតប្រជែងដោយគុណាធិបតេយ្យ និង ជាពិសេសគឺការបណ្តុះវប្បធម៌អំណាននិងនិពន្ធសៀវភៅ។ ល្បឿននៃការរីកចម្រើនផ្នែកពុទ្ធិ និងបច្ចេកវិទ្យាកំពុងមានសន្ទុះលឿនជាងអ្វីដែលសិស្ស និងនិស្សិតអាចទទួលបានពីគ្រូនៅគ្រឹះស្ថានសិក្សា ដែលធ្វើឱ្យគោលដៅនៃការអប់រំនៅពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មានការប្រឈមខ្លាំងជាងពេលណាទាំងអស់។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងមួយឆ្នាំ មានសៀវភៅជាង ២,២លានចំណងជើង ត្រូវបានសរសេរនិងបោះពុម្ព ដែលក្នុងនោះប្រទេសចិនមាន ៤៤០ពាន់ ចំណែកឯសហរដ្ឋអាមេរិកមាន ៣០៥ពាន់ និងប្រទេសរុស្ស៊ីមាន ១២០ពាន់ ចំណងជើង។

ខណៈពេលដែលបច្ចេកវិទ្យាកំពុងរីកចម្រើនជារៀងរាល់ថ្ងៃ មធ្យោបាយសម្រាប់អំណានក៏មានច្រើន ជម្រើសសម្រាប់សិស្ស-និស្សិត និងសាធារណៈជន រួមមានការអានសៀវភៅ ការអានលើឧបករណ៍ អេឡិចត្រូនិក ការអានដោយប្រើទូរសព្ទវៃឆ្លាត និងការអានលើកុំព្យូទ័រ ដែលសុទ្ធសឹងជាមធ្យោបាយសំខាន់ៗដែលនាំអ្នកអានទាំងឡាយឱ្យសម្រេចគោលបំណងអានរបស់ខ្លួន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត អំណានដោយប្រើមធ្យោបាយបច្ចេកវិទ្យាទំនើប ចំណាយពេលតិច ងាយស្រួលអាន និងជួយដល់បរិស្ថានមួយកម្រិតទៀត។ នាពេលបច្ចុប្បន្ន សិស្ស-និស្សិត និងសាធារណៈជនកម្ពុជាដែលស្រឡាញ់អំណានកំពុងតែប្រើប្រាស់មធ្យោបាយអំណានទាំងនេះ។ បើយើងក្រឡេកមើលទៅប្រទេសជឿនលឿនទោះបីជាបច្ចេកវិទ្យារីកចម្រើនខ្លាំងយ៉ាងណា អំណានតាមរយៈសៀវភៅនៅតែមានសន្ទុះដដែល។ ម្យ៉ាងវិញទៀត បច្ចេកវិទ្យាអានបែបទំនើបតាមរយៈឧបករណ៍ទំនើប អាស្រ័យលើលទ្ធភាពនៃធនធានអប់រំឌីជីថល និងមាតិកាឌីជីថលគ្រប់គ្រាន់ដែលបានផលិត និងបង្ហោះចែកចាយសម្រាប់អំណាន។

ក្នុងបរិបទកម្ពុជា ជាពិសេសក្នុងបរិការណ៍នៃការផ្ទុះរីករាលដាលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានជំរុញឱ្យមានបរិវត្តកម្មឌីជីថលនៅក្នុងអេកូស៊ីស្តែមនៃការអប់រំ ជាពិសេសការអប់រំតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងការអប់រំពីចម្ងាយដើម្បីលើកកម្ពស់អំណាន តាមរយៈការផលិតមាតិកាឌីជីថលដែលមានភាពចំរុះ ការកសាងសមត្ថភាពផ្នែកតំណភ្ជាប់និងវេទិកាឌីជីថល ការពង្រីកវិសាលភាពនៃមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យ និងការលើកកម្ពស់គុណភាពនៃការផលិតធនធានអប់រំឌីជីថល គួបផ្សំជាមួយការចែកសន្លឹកកិច្ចការឱ្យសិស្សយកទៅរៀននៅផ្ទះ និងការចុះទៅជួបជាមួយសិស្សជាបណ្តុំនៅតាមសហគមន៍។ ក្នុងន័យលើកកម្ពស់អំណាន និងភាពសម្បូរបែបនៃធនធានសៀវភៅសិក្សា ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពនិងភាពសក្តិសិទ្ធិ និងផ្តល់ឱកាសអំណានកាន់តែច្រើនថែមទៀតដល់សិស្សានុសិស្ស និស្សិត និងសាធារណៈជន ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាលើកទឹកចិត្តនូវចំណុចមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

1. សាស្ត្រាចារ្យ អ្នកស្រាវជ្រាវ និងបុគ្គលិកអប់រំ សូមបន្តនិងបង្កើនការបោះពុម្ពស្នាដៃបន្ថែមទៀត ដើម្បីធ្វើឱ្យធនធានសម្រាប់អំណានកាន់តែសម្បូរបែប ជាពិសេសធនធានអំណានជាខេមរភាសា
2. គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា សូមផ្តល់លទ្ធភាពគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បីឱ្យបុគ្គលិកអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ និង និស្សិតគ្រប់កម្រិតសិក្សាអាចចូលរួមអាន និងសិក្សាស្រាវជ្រាវតាមគ្រប់លទ្ធភាពជាមួយធនធានអំណាន ជាពិសេសការរៀបចំឱ្យមានពេលវេលាសម្រាប់សហសិក្សា និងអំណានក្នុងបណ្ណាល័យ
3. សាស្ត្រាចារ្យតាមមុខវិជ្ជា និងអ្នកស្រាវជ្រាវតាមជំនាញឬវិស័យ ត្រូវរៀបចំដំណើរការរៀនបង្រៀន និងស្រាវជ្រាវដែលមានដាក់បញ្ចូលកិច្ចការស្វ័យសិក្សា សហសិក្សា ឬការស្រាវជ្រាវបណ្ណាល័យដែលតម្រូវឱ្យនិស្សិត ត្រូវអាននិងស្រាវជ្រាវជាមួយធនធានអំណាន
4. គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងមជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ ត្រូវខិតខំឱ្យអស់លទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតបណ្ណាល័យ មជ្ឈមណ្ឌលរក្សាឯកសារ ឬមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំឌីជីថល ជាដើម ដើម្បីឱ្យបុគ្គលិកអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់និងនិស្សិតគ្រប់កម្រិតសិក្សា អាចទទួលបាន និងស្វែងរកប្រភពសម្រាប់អំណាន កាន់តែសម្បូរបែប និងមានភាពបត់បែន ឆ្លើយតបតាមតម្រូវការអ្នកអាន
5. និស្សិតគ្រប់កម្រិតសិក្សា ត្រូវខិតខំនិងចំណាយពេលអាន និងចាត់ទុកវប្បធម៌ និងអកប្បកិរិយាអំណានជាផ្នែកមួយ នៃពេលវេលានិងភាពស៊ីវិល័យនៃជីវិតប្រចាំថ្ងៃ
6. បងប្អូនជនរួមជាតិ ដែលជាមាតាបិតា ឬអ្នកអាណាព្យាបាល សូមជួយជំរុញនិងបង្កលក្ខណៈកាន់តែ ច្រើនថែមទៀត ជាពិសេសការលែលកចំណាយនៅក្នុងគ្រួសារសម្រាប់ការទិញសម្ភារៈសិក្សា សៀវភៅអាន និងឧបករណ៍សម្រាប់អំណានដល់កូនៗ ដែលចាត់ទុកជាការវិនិយោគមួយដ៏សំខាន់ សម្រាប់ បង្កើនចំណេះដឹង និងអនាគតរបស់ពួកគេ។

ដោយមានការគាំទ្រពីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ នៅឆ្នាំ២០២០ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានបង្កើតមូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ ដែលហៅកាត់ថា "មូលនិធិ ស.គ.ន" និងហៅជាភាសាអង់គ្លេសថា The Research Creativity and Innovation Fund ដែលហៅកាត់ជាភាសាអង់គ្លេសថា "RCI Fund"។ គោលដៅចម្បងនៃមូលនិធិនេះ គឺរួមចំណែកលើកកម្ពស់វប្បធម៌នៃការស្រាវជ្រាវ បំផុសគំនិតច្នៃប្រឌិត និងជំរុញការធ្វើនវានុវត្ត ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់វិស័យអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងទីផ្សារពលកម្ម និងសាកលភាវូបនីយកម្ម។ មូលនិធិ ស.គ.ន បានសម្រេចកំណត់ប្រធានបទ ជាអាទិភាពសម្រាប់ការគាំទ្រដោយមូលនិធិចំនួន៣ រួមមាន ឌីជីថលនីយកម្មសម្រាប់បដិវត្តឧស្សាហកម្ម ៤.0 (Digitalization for IR 4.0) ការស្រាវជ្រាវអនុវត្តលើវិស័យកសិកម្ម (Applied Agricultural Research) និង ការស្រាវជ្រាវគរុកោសល្យសតវត្សទី ២១ (21st Century Pedagogy Research)។

ដោយមានការធ្វើអាទិភាពរូបនីយកម្ម ទៅលើទិសដៅនៃការប្រើប្រាស់ថវិកាមូលនិធិសម្រាប់ឆ្នាំ២០២០ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានផ្តល់ការគាំទ្រដល់ **ការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សា (Text book) ដែលនឹងត្រូវប្រើប្រាស់នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា**។ គោលបំណងនៃការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អ សៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា គឺដើម្បីបង្កើនបរិមាណ លើកកម្ពស់គុណភាព និងពង្រីកសមធម៌នៃធនធានសិក្សាជាខេមរភាសា ជូនដល់និស្សិតដែលកំពុងបន្តការសិក្សា និងត្រៀមខ្លួនធ្វើការស្រាវជ្រាវនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។ លើសពីនេះទៀតការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា មានគោលដៅដូចខាងក្រោម ៖

- ឆ្លើយតបជាបន្ទាន់ចំពោះការខ្វះខាតធនធានសិក្សា ដែលជាតម្រូវការសិក្សារបស់និស្សិតនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា
- លើកកម្ពស់ទំនើបភាវូបនីយកម្ម និងឧត្តមានុវត្តន៍នៃការរៀននិងបង្រៀន និងការស្រាវជ្រាវនៅលើមុខវិជ្ជា កម្មវិធីសិក្សា ឬមុខជំនាញជាក់លាក់
- បង្កើនភាពស៊ីជម្រៅក្នុងការកសាងវិជ្ជាជីវៈនិងបទពិសោធន៍សម្រាប់ឋានៈសាស្ត្រាចារ្យ និងអ្នកស្រាវជ្រាវ
- រួមចំណែកដល់ការកសាងភាពជាសហគមន៍វិជ្ជាជីវៈ ការចែករំលែកបទពិសោធន៍ និងវប្បធម៌នៃការរៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សានៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះការបោះជំហានប្រកបដោយមនសិការវិជ្ជាជីវៈនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងបុគ្គលិកអប់រំទាំងអស់ ក្នុងការរៀបចំ រៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សា ដើម្បីបង្កើនបរិមាណ លើកកម្ពស់គុណភាព និងពង្រឹងសមធម៌នៃធនធានសិក្សាជា

ខេមរភាសា ជូននិស្សិតដែលកំពុងបន្តការសិក្សា និងត្រៀមខ្លួនធ្វើការស្រាវជ្រាវនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។ សៀវភៅសិក្សាជាផ្នែកមួយនៃការទទួលស្គាល់គុណភាពអប់រំនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងជាធនធានសិក្សាដែលជាមូលដ្ឋានមួយដ៏សំខាន់ ក្នុងការគាំទ្រដល់ការបង្រៀន និងរៀន ហើយត្រូវមានបរិមាណគ្រប់គ្រាន់ ឆ្លើយតបទៅនឹងកម្មវិធីអប់រំ និងតម្រូវការសិក្សាស្រាវជ្រាវ។ ជាគោលការណ៍ គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សាទាំងអស់ ត្រូវមានសៀវភៅសិក្សាដែលប្រើជាគោលសម្រាប់មុខវិជ្ជានីមួយៗ។ ចំនួនសៀវភៅសិក្សាដែលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ការស្រាវជ្រាវ និងការសិក្សារបស់និស្សិត ត្រូវមានយ៉ាងតិចមួយចំណងជើងក្នុងមួយមុខវិជ្ជា ហើយត្រូវតម្កល់យ៉ាងតិច២ច្បាប់ នៅក្នុងបណ្ណាល័យ ឬអាចរកបានតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក។ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា លើកទឹកចិត្តបន្ថែមទៀតជូនដល់គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សារដ្ឋនិងឯកជនដែលបានស្នើសុំថវិកាមូលនិធិរួច សូមចូលរួមបន្ថែមទៀតដើម្បីបង្កើនចំនួនចំណងជើងសៀវភៅ។ ចំណែកគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សារដ្ឋនិងឯកជនដែលពុំទាន់បានដាក់ពាក្យស្នើសុំ សូមចូលរួមដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ដល់តម្រូវការដ៏ទទូច និងថ្លៃថ្លានៃនិស្សិតកម្ពុជាក្នុងការសិក្សា និងស្រាវជ្រាវនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។

SENG VEYANET

សេចក្តីបញ្ជាក់

នៃមូលនិធិការស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍

សៀវភៅសិក្សានេះជាលទ្ធផលនៃការស្នើសុំអនុវត្តថវិកាមូលនិធិការស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ ក្នុងគម្រោង**រៀបរៀង និពន្ធ និងកែលម្អសៀវភៅសិក្សា ដែលនឹងត្រូវប្រើប្រាស់នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា។** សៀវភៅសិក្សានេះ ត្រូវបានរៀបរៀង និពន្ធ ឬកែលម្អដោយមានការធានាអះអាងថាជាស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធផ្ទាល់ និងបានឆ្លងកាត់ត្រួតពិនិត្យ ផ្តល់យោបល់ និងវាយតម្លៃដោយក្រុមប្រឹក្សាអប់រំ ក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវ ឬក្រុមប្រឹក្សាដែលមានតម្លៃស្មើនៃគ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា និងតាមរយៈកិច្ចសន្យាដែលបានធ្វើឡើង និងដែលបានតម្កល់ទុកនៅមូលនិធិការស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍។ រាល់ខ្លឹមសារ ការបកស្រាយ និងរូបភាព គឺជាជំហរនិងទស្សនៈផ្ទាល់របស់អ្នកនិពន្ធ ហើយពុំឆ្លុះបញ្ចាំង ឬជាតំណាងដល់មូលនិធិការស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ឡើយ។

SENG VEYANET

អារម្ភកថា

យើងខ្ញុំ បានគិតខិតខំរៀបរៀងសៀវភៅនេះ ក្រោមប្រធានបទ "**ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច II**" និង ការអនុវត្តនេះឡើង ដោយយោងលើមូលហេតុនៃកង្វះឯកសារជាខេមរភាសា សម្រាប់ការសិក្សារបស់និស្សិតនៅ **សាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ** ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ យើងខ្ញុំបានខិតខំយកអស់កម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត និងកម្លាំងប្រាជ្ញា បង្កើតជាស្នាដៃនេះ ដើម្បីចូលរួមបកស្រាយបំភ្លឺឱ្យកាន់តែមានភាពងាយស្រួល ងាយយល់ ឆាប់ចេះ ស៊ីជម្រៅ បានរហ័ស បន្ទាប់ពីបានអាន និងពិចារណាគិតគូរវែងឆ្ងាយ ។

ស្នាដៃនេះ ត្រូវបានយើងខ្ញុំខិតខំរៀបចំសម្រិតសម្រាំង ស្របតាមគោលការណ៍ណែនាំរបស់សាស្ត្រាចារ្យនៃ **សាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ** ។ ក្នុងការស្រាវជ្រាវចងក្រងស្នាដៃនេះ យើងបានជួបនូវការលំបាកជាច្រើនដោយខ្វះខាតទាំងឯកសារ បទពិសោធន៍ និងពេលវេលា ប៉ុន្តែទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏យើងខ្ញុំមិនរាថយក្នុងការស្រាវជ្រាវនិងនិពន្ធសៀវភៅនេះឡើយ ដោយបានខិតខំបង្កើតស្នាដៃនៃវិទ្យាសាស្ត្រពិតមួយនេះ បានសម្រេចជោគជ័យនិងលេចជារូបរាងឡើង។ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថា វានឹងមានតម្លៃសម្រាប់មិត្តអ្នកអាន អ្នកសិក្សា ទាំងអស់ដែលត្រូវការវា។

យើងខ្ញុំ សូមខន្តីអភ័យទោសទុកជាមុន រាល់កំហុសឆ្គងទាំងប៉ុន្មានដែលកើតមានឡើងនៅក្នុងស្នាដៃនេះដោយអចេតនានូវ អក្ខរាវិរុទ្ធ ពាក្យបច្ចេកទេស ទាំងខ្លឹមសារនិងទ្រឹស្តី និង វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ នៅមានការខ្វះខាតច្រើន។ យើងខ្ញុំ សង្ឃឹមថាមិត្តអ្នកអាន ក៏ដូចជាអ្នកឯកទេសជំនាញ មេត្តាជួយផ្តល់ជាគំនិត ឬមតិផ្សេងៗ ចូលរួមក្នុងការកែតម្រូវ ដើម្បីឱ្យសៀវភៅនេះកាន់តែប្រសើរឡើងថែមទៀត ក្នុងការបំរើផលប្រយោជន៍ដល់វិស័យអប់រំជាអាទិ៍។

ជាចុងក្រោយនេះ ក្នុងនាមយើងខ្ញុំជាគ្រូបង្រៀនកម្រិតឧត្តមនៃសាកលវិទ្យាល័យ **ហេង សំរិន** ត្បូងឃ្មុំ សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅដល់ មិត្តអ្នកអាន អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់ ដែលបានចំណាយពេលវេលាដ៏មានតម្លៃក្នុងអានស្នាដៃនេះតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ និង សូមគោរពជូនពរមិត្តអ្នកអាន អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវទាំងអស់ឱ្យជួបតែសេចក្តីសុខ គ្រប់ពេលវេលា។

ត្បូងឃ្មុំ ថ្ងៃទី ខែ ឆ្នាំ២០២២

គ្រូឧទ្ទេស

សេង វេយ៉ាណែត

ការឧទ្ទិសស្នាដៃ

(Dedication)

ក្នុងនាមយើង ជាមន្ត្រីសាស្ត្រាចារ្យ នៃសាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ តែងតែផ្តល់នូវចំណេះដឹងនិងចំណេះធ្វើ ការអនុវត្ត ការស្រាវជ្រាវ និងនវានុវត្តន៍ ដល់និស្សិតគ្រប់ជំនាន់។ សៀវភៅមួយនេះដែលមានចំណងជើង "ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច II" បានលេចចេញជារូបរាងឡើង ដោយសារតែមានការខិតខំប្រឹងប្រែងព្យាយាម ដែលកើតពីបទពិសោធន៍ការបង្រៀន ការស្តាប់ ការអាន ការអង្កេត ការស្រាវជ្រាវ ការជួបសម្ភាសន៍ នឹងការផ្តល់មតិយោបល់ជាច្រើនពីសំណាក់បញ្ញវន្តមួយចំនួន ដែលបានបន្សល់ទុកនូវឯកសារល្អៗ ដើម្បីយកមកប្រមូលនិងចងក្រងដែលប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត ទើបបានអាចលេចចេញជាសៀវភៅនេះឡើង។

យើងខ្ញុំសូមឧទ្ទិសស្នាដៃនេះថ្វាយប្រគេន ជូនដល់ព្រះវិញ្ញាណក្ខន្ធនៃអតីតព្រះមហាក្សត្រខ្មែរ អតីតព្រះសង្ឃខ្មែរ វិញ្ញាណក្ខន្ធនៃវីរៈបុរសខ្មែរគ្រប់ជំនាន់ ដែលមានឧត្តមគតិស្រឡាញ់យុត្តិធម៌ ស្នេហាជាតិ សាសនា ដ៏ពិតៗ និង សូមឧទ្ទិសស្នាដៃនេះថ្វាយប្រគេនចំពោះដួងព្រលឹងនៃបុព្វការីជនទាំងអស់របស់ខ្មែរយើងគ្រប់ជំនាន់ ដែលបានកសាងស្នាដៃ និង បូជានូវកម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត និងកម្លាំងប្រាជ្ញាដ៏មហិមាមិនអាចកាត់ថ្លៃបាន សម្រាប់បុព្វហេតុជាតិមាតុភូមិខ្មែរនិងសាសនា ប្រកបដោយបញ្ញាញាណរហូតដល់យើងខ្ញុំទទួលបាននូវផ្លែផ្កាគួរជាទីមោទនភាពនាពេលនេះ។

ដួងព្រលឹងរបស់បុព្វការីទាំងអស់រួមមាន៖ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ **ជួន ណាត** ព្រះអង្គជាបញ្ញាវន្តសង្ឃមួយព្រះអង្គ ដែលបានបូជាកំលាំងកាយចិត្ត ក្នុងបុព្វហេតុចំពោះជាតិនិងសាសនាដើម្បីលើកតម្កើនវិស័យព្រះពុទ្ធសាសនានិងកសាងអភិវឌ្ឍនអភិរក្សអក្សសាស្ត្រ ក្បួនច្បាប់វប្បធម៌ជាតិទាំងអស់ ពេញមួយជីវិតរបស់ព្រះអង្គនេះ ហើយជាគំរូវិរៈភាពដ៏ល្អសម្រាប់បច្ឆាជនជំនាន់ក្រោយដើម្បីយកគំរូតាមព្រះអង្គ។ សូមឧទ្ទិសស្នាដៃនេះ ថ្វាយប្រគេនជូនចំពោះបញ្ញាទាំងអស់ទាំងបុព្វជិតទាំងគ្រហស្ថដែលបានបូជាជីវិតដើម្បីជាតិនិងសាសនា។

ព្រះគ្រូឧបជ្ឈាយ៍ដែលបានផ្តល់នូវចំណេះដឹង និង សាស្ត្រាចារ្យទាំងអស់ ដែលបានអភិវឌ្ឍបន្ថែមនៃគ្រឹះស្ថានសិក្សាថ្មីៗជាច្រើន ទុកសម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលធនធានមនុស្ស ដល់កូនចៅជំនាន់ក្រោយ ក្នុងគោលបំណងអភិវឌ្ឍពុទ្ធិកសកលវិទ្យាល័យឲ្យស្ថិតនូវជាអមតៈចំពោះសង្គមជាតិ ក៏ដូចជាលុបបំបាត់នូវគ្រោះអវិជ្ជាផងដែរ សម្រាប់ប្រជាជាតិខ្មែរជំនាន់ក្រោយមានភាពភ្លឺស្វាងក្នុងការកសាងសង្គមជាតិនាថ្ងៃអនាគត សូមឲ្យដួងវិញាណក្ខន្ធនៃបុព្វការីជនទាំងអស់ មេត្តាយាងនិមន្តនិងអញ្ជើញមកទទួលនូវអត្តនុញ្ញផលដែលកើតពីស្នាដៃនេះ ដើម្បីជាប្រទីបបំភ្លឺផ្លូវ សូមឲ្យដួងព្រលឹងទាំងអស់បានទៅកើតក្នុងសុគតិភពនឹងទេវបុរីគ្រប់ៗរូបគប្បីអខានឡើយ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

(Acknowledgment)

យើងខ្ញុំសូមលើកហត្ថាគោរពសម្តែងនូវកតញ្ញូតាធម៌ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ និងសូមលំឱនកាយថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុតចំពោះ លោកយាយ លោកតា លោកឪពុក អ្នកម្តាយ របស់យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ដែលបានផ្តល់កំណើត និងចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សា ទំនុកបម្រុងព្រមទាំងបានផ្តល់នូវ ដំបូន្មានល្អៗប្រកបទៅដោយព្រហ្មវិហារធម៌ រហូតដល់កូនចៅបានរៀនសូត្រមានចំណេះដឹងដូចសព្វថ្ងៃ។

យើងសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ

ញាតិសន្តាន និង ព្រមទាំងញាតិមិត្ត ទាំងអស់ដែលបានជួយទំនុកបម្រុង ទាំងស្មារតី សម្ភារៈ កម្លាំងកាយ កម្លាំងចិត្ត គាំទ្រដល់ការរស់នៅរបស់ ខ្ញុំបាទ ដើម្បីសម្រេចការនិពន្ធសៀវភៅនិងការសិក្សាស្រាវជ្រាវ តាំងពីដើមរហូតដល់ចប់សព្វគ្រប់នៅថ្ងៃនេះ។

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ **ឯកឧត្តម ពិន វណ្ណារ៉ូ** សាកលវិទ្យាធិការ ដែលបានណែនាំ ជំរុញ លើកទឹកចិត្ត និង ផ្តល់ឱកាសដ៏វិសេសវិសាលបំផុត និង មន្ត្រី បុគ្គលិកទាំងអស់នៃសាកលវិទ្យាល័យ **ហេង សំរិន** ត្បូងឃ្មុំ ដែលបានការបង្កលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការចងក្រងសៀវភៅនេះឡើង។

ជាពិសេសជាងនេះទៅទៀត សូមថ្លែងអំណរគុណជាអនេកប្បការ ដល់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និង មូលនិធិស្រាវជ្រាវ គំនិតច្នៃប្រឌិត និងនវានុវត្តន៍ ដែលបានបង្កើតឡើងនូវមូលនិធិគាំទ្រលើការរៀបរៀង និពន្ធ កែលម្អសៀវភៅសិក្សា ឬ ការស្រាវជ្រាវ និងសម្របសម្រួលដល់ អ្នកនិពន្ធនិងអ្នកស្រាវជ្រាវ តាំងពីដើមរហូតដល់ចប់។

ចំពោះគុណូបការៈដ៏ថ្លៃថ្លានេះ កូនចៅ សូមថ្លែងអំណរគុណ កតញ្ញូតាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅគោរពចំពោះលោកអ្នកមានគុណទាំងពីរ លោកយាយ លោកតា ញាតិសន្តាន ញាតិមិត្ត លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ សាស្ត្រាចារ្យ បុគ្គលិកមន្ត្រីរាជការទាំងអស់ សូមឱ្យជួបតែពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និង ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

មាតិកា

សង្ខេបមេរៀន..I

បុព្វកថា..II

សេចក្ដីបញ្ជាក់..VIII

អារម្ភកថា..IX

ការឧទ្ទិសស្នាដៃ..X

សេចក្ដីថ្លែងអំណរគុណ..XI

មាតិកា..XII

ជំពូកទី ៦៖ និកម្មភាព..១

៦.១ ការបាត់បង់ការងារ ការស្វែងរកការងារ និង អត្រាគ្មានការងារធ្វើ..២

៦.២ ការស្វែងរកការងារ និង និកម្មភាពប៉ះទង្គិច..៥

៦.២.១ គោលនយោបាយសាធារណៈនិងនិកម្មភាពប៉ះទង្គិច..៦

៦.២.២ ការធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើនិងអត្រាស្វែងរកការងារ..៨

៦.៣ ភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលពិត និង និកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ..៩

៦.៣.១ ច្បាប់ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា..១០

៦.៣.២ សហជិពនិងការចរចាជាសមូហភាព..១២

៦.៣.៣ ប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួល..១៤

៦.៤ លំនាំនៃភាពអត់ការងារធ្វើ..១៥

៦.៤.១ រយៈពេលនៃភាពអត់ការងារធ្វើ..១៦

៦.៤.២ បំរែបំរួលនៅក្នុងអត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅទូទាំងក្រុមប្រជាសាស្ត្រ..១៧

៦.៤.៣ និន្នាការភាពអត់ការងារធ្វើក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក..១៨

៦.៤.៤ ដំណើរផ្លាស់ប្ដូរទៅក្នុងនិងក្រៅកម្លាំងពលកម្ម..២០

៦.៤.៥ ការកើនឡើងនៃភាពអត់ការងារធ្វើនៅអឺរ៉ុប..២១

៦.៥ ការសន្និដ្ឋាន ២៣

សំនួររំលឹកមេរៀន..២៣

ជំពូកទី ៧៖ ការលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ចភាគ ១ .... ២៥

៧.១ ការបង្កើនដើមទុន ២៦

៧.១.១ ការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការទំនិញ ២៦

៧.១.២ កំណើននៅក្នុងភាគហ៊ុនមូលធននិងស្ទីឌីស្តេត.. ២៩

៧.១.៣ ការខិតទៅជិតស្ទីឌីស្តេត៖ ឧទាហរណ៍ជាលេខ ៣៣

៧.១.៤ របៀបសន្សំមានឥទ្ធិពលលើកំណើន ៣៦

៧.២ កំរិតវិធានមាសនៃមូលធន.. ៤០

៧.២.១ ប្រៀបធៀបស្ទីឌីស្តេត/ស្ថានភាពស្ថេរភាព ៤០

៧.២.២ ការស្វែងរកស្ទីឌីស្តេតវិធានមាន៖ ឧទាហរណ៍ជាលេខ...៤៣

៧.២.៣ ការផ្លាស់ប្តូរទៅវិធានមាសស្ទីឌីស្តេត... ៤៥

៧.៣ កំណើនប្រជាជន ៤៨

៧.៣.១ ស្ទីឌីស្តេត ជាមួយនឹង កំណើនប្រជាជន ៤៩

៧.៣.២ ផលប៉ះពាល់នៃកំណើនប្រជាជន... ៥១

៧.៤ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.. ៥២

សំនួររំលឹកមេរៀន.. ៥៣

ជំពូកទី ៨៖ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ភាគ ២ .... ៥៤

៨.១ វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងគំរូសូឡូ ៥៥

៨.១.១ ប្រសិទ្ធភាពកម្លាំងពលកម្ម.. ៥៥

៨.១.២ ស្ទីឌីស្តេតជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា ៥៥

៨.១.៣ ផលប៉ះពាល់នៃវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា.. ៥៦

៨.២ គោលនយោបាយដើម្បីជំរុញកំណើន.. ៥៧

៨.២.១ វាយតម្លៃអត្រានៃការសន្សំ ៥៨
៨.២.២ ការផ្លាស់ប្តូរអត្រាសន្សំ ៦០
៨.២.៣ ការបែងចែកការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ច ៦១
៨.២.៤ ការជម្រុញវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា ៦៣
៨.៣ ពីទ្រឹស្តីនៃការលូតលាស់ទៅជាការអនុវត្តកំណើន ៦៦
៨.៣.១ តុល្យភាពកំណើន ៦៦
៨.៣.២ ចំណុចចជួបគ្នា/ចំណុចប្រសព្វគ្នា ៦៧
៨.៣.៣ កត្តាប្រមូលផ្តុំធៀបនឹងប្រសិទ្ធភាពផលិតកម្ម ៦៩
៨.៤ ទ្រឹស្តីកំណើនកត្តាខាងក្នុង ៧០
៨.៤.១ គំរូមូលដ្ឋាន ៧០
៨.៤.២ គំរូពីរវិស័យ ៧១
៨.៤.៣ មីក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៃការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍន៍ ៧៣
ជំពូកទី ៩៖ សេចក្តីផ្តើមនៃការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច ៧៥
៩.១ កំឡុងពេលវិនិយោគក្នុងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ៧៦
៩.១.១ ការបង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងខ្សែបន្ទាត់រយៈពេលវែងនិងខ្លី ៧៦
៩.១.២ គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការរួម ៧៧
៩.២ សេចក្តីត្រូវការរួម/តម្រូវការសរុប ៧៨
៩.២.១ សមីការបរិមាណជាសេចក្តីត្រូវការរួម ៧៩
៩.២.២ ហេតុអ្វីបានជាខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួមទ្រេតចុះក្រោម ៨០
៩.២.៣ ការរំកិលខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួម ៨០
៩.៣ ការផ្គត់ផ្គង់សរុប/រួម ៨២
៩.៣.១ ខ្សែកោងរយៈពេលវែង៖ ខ្សែកោងឈរការផ្គត់ផ្គង់រួម ៨២
៩.៣.២ ខ្សែកោងរយៈពេលខ្លី៖ ខ្សែកោងផ្តេកការផ្គត់ផ្គង់រួម ៨៤

៩.៣.៣ ខ្សែកោងរយៈពេលខ្លីនិងខ្សែកោងរយៈពេលវែង ៨៥
៩.៤ គោលនយោបាយស្ថិរភាពនីយកម្ម........ ៨៧
៩.៤.១ ភាពបន្ទាន់ចំពោះសេចក្តីត្រូវការរួម........ ៨៧
៩.៤.២ ភាពបន្ទាន់ភ្លាមៗចំពោះការផ្គត់ផ្គង់រួម ៨៩
៩.៥ ការសន្និដ្ឋាន ៩១
ជំពូកទី ១០៖ សេចក្តីត្រូវការរួម និង ការផ្គត់ផ្គង់រួម ៩២
១០.១ ការប្រែប្រួលរយៈពេលខ្លីនៃសេដ្ឋកិច្ច ៩២
១០.១.១ សំនុំជាតុនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចប្រែប្រួលជាមួយគ្នា ៩៣
១០.១.២ ទិន្នផលថយចុះ កើនឡើងនិកម្មភាព........ ៩៣
១០.២ ភាពខុសគ្នារវាងសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលខ្លី និង រយៈពេលវែង ៩៤
១០.៣ មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការប្រែប្រួលលំនឹងសមតា ៩៤
១០.៣.១ ទំនាក់ទំនងថ្លៃនិងចំណាយការប្រើប្រាស់៖ ឥទ្ធិពលទ្រព្យសម្បត្តិ........ ៩៥
១០.៣.២ ទំនាក់ទំនងថ្លៃនិងចំណាយការវិនិយោគ ៩៥
១០.៣.៣ ទំនាក់ទំនងថ្លៃនិងការនាំចេញសុទ្ធ ៩៥
១០.៤ មូលហេតុដែលធ្វើអោយរំកិលខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួម........ ៩៦
១០.៥ ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួម ៩៧
១០.៥.១ ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមរយៈពេលវែង........ ៩៧
១០.៥.២ ការរំកិលខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមរយៈពេលវែង........ ៩៨
សំនួររំលឹកមេរៀន........ ៩៨
ឯកសារយោង ១០០

SENGVEYANET

ជំពូកទី ៦

និកម្មភាព

ភាពអត់ការងារធ្វើ គឺជាបញ្ហាម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចដែលជះឥទ្ធិពលដល់ប្រជាជនដោយផ្ទាល់និងធ្ងន់ធ្ងរបំផុត។ សម្រាប់មនុស្សភាគច្រើន ការបាត់បង់ការងារមានន័យថា ការកាត់បន្ថយកម្រិតជីវភាព និងទុក្ខព្រួយខាងផ្លូវចិត្ត។ គ្មានអ្វីគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលទេដែលថាភាពអត់ការងារធ្វើគឺជាប្រធានបទញឹកញាប់នៃការជជែកវែកញែកនយោបាយ ហើយអ្នកនយោបាយតែងតែអះអាងថាគោលនយោបាយដែលបានស្នើរបស់ពួកគេនឹងជួយបង្កើតការងារ។

សេដ្ឋវិទូសិក្សាអំពីភាពអត់ការងារធ្វើ ដើម្បីកំណត់ពីបុព្វហេតុរបស់វានិងជួយកែលម្អគោលនយោបាយសាធារណៈដែលប៉ះពាល់ដល់អ្នកអត់ការងារធ្វើ។ គោលនយោបាយមួយចំនួនដូចជាកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលការងារជួយប្រជាជនក្នុងការស្វែងរកការងារធ្វើ។ អ្នកផ្សេងទៀតដូចជាការធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើកាត់បន្ថយភាពលំបាកមួយចំនួនដែលអ្នកអត់ការងារធ្វើប្រឈមមុខ។ គោលនយោបាយផ្សេងទៀតនៅតែប៉ះពាល់ដល់អត្រាគ្មានការងារធ្វើដោយចៃដន្យ។ ឧទាហរណ៍ច្បាប់ដែលតម្រូវឱ្យមានប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាខ្ពស់ត្រូវបានគេគិតជាទូទៅ ដើម្បីបង្កើនភាពអត់ការងារធ្វើក្នុងចំណោមសមាជិកដែលមានជំនាញនិងបទពិសោធន៍តិចបំផុតនៃកម្លាំងពលកម្ម។ តាមរយៈការបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់នៃគោលនយោបាយផ្សេងៗ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចជួយអ្នកធ្វើគោលនយោបាយវាយតម្លៃជម្រើសរបស់ពួកគេ។

ការពិភាក្សារបស់យើងអំពីទីផ្សារការងាររហូតមកដល់ពេលនេះ បានព្រងើយកន្តើយចំពោះភាពអត់ការងារធ្វើ។ ជាពិសេសគំរូនៃប្រាក់ចំណូលជាតិនៅក្នុងជំពូកទី ៣ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសន្មតថាសេដ្ឋកិច្ចតែងតែមានការងារពេញលេញ។ ជាការពិតណាស់មិនមែនមនុស្សគ្រប់គ្នានៅក្នុងកម្លាំងពលកម្មមានការងារគ្រប់ពេលនោះទេ: សេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរីទាំងអស់ជួបប្រទះភាពអត់ការងារធ្វើ។

រូបភាព ៦-១ បង្ហាញពីអត្រាគ្មានការងារធ្វើ - ភាគរយនៃកម្លាំងពលកម្មគ្មានការងារធ្វើនៅសហរដ្ឋអាមេរិកចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៤៨។ ទោះបីអត្រាគ្មានការងារធ្វើប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំក៏ដោយក៏វាមិនដែលជិតដល់ចំណុចសូន្យដែរ។ មធ្យមគឺចន្លោះពី ៥ ទៅ ៦ ភាគរយមានន័យថាប្រហែល ១ នាក់ក្នុងចំណោម ១៨ នាក់ដែលចង់បានការងារមិនមាន។

នៅក្នុងជំពូកនេះ យើងចាប់ផ្តើមការសិក្សាអំពីភាពអត់ការងារធ្វើដោយពិភាក្សាអំពីមូលហេតុដែលភាពអត់ការងារធ្វើមានជានិច្ចហើយអ្វីដែលកំណត់កម្រិតរបស់វា។ យើងមិនសិក្សាពីអ្វីដែលកំណត់អត្រាប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំចំពោះអត្រាគ្មានការងារធ្វើរហូតដល់ផ្នែកទី ៤ នៃសៀវភៅនេះដែលយើងពិនិត្យមើលការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលខ្លី។ នៅទីនេះយើងពិនិត្យមើលកត្តាកំណត់នៃអត្រាធម្មជាតិនៃភាពគ្មានការងារធ្វើ - អត្រាជាមធ្យមនៃភាពអត់ការងារធ្វើនៅជុំវិញដែលសេដ្ឋកិច្ចប្រែប្រួល។ អត្រាធម្មជាតិ គឺជាអត្រានៃភាពអត់ការងារធ្វើឆ្ពោះទៅរកសេដ្ឋកិច្ចដែលអូសបន្លាយក្នុងរយៈពេលវែង ដោយសារភាពមិនល្អឥតខ្ចោះនៃទីផ្សារការងារដែលរារាំងកម្មករពីការស្វែងរកការងារភ្លាមៗ។

figure 6-1

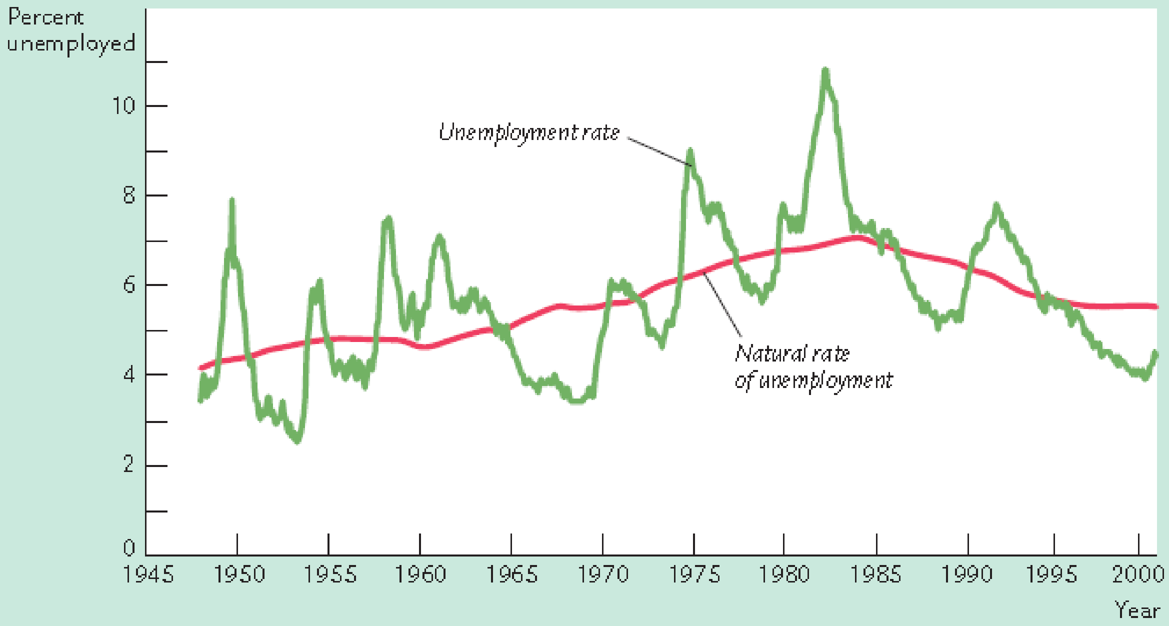

The Unemployment Rate and the Natural Rate of Unemployment in the United States There is always some unemployment. The natural rate of unemployment is the average level around which the unemployment rate fluctuates. (The natural rate of unemployment for any particular year is estimated here by averaging all the unemployment rates from ten years earlier to ten years later. Future unemployment rates are set at 5.5 percent.)

៦-១ ការបាត់បង់ការងារ ការស្វែងរកការងារ និង អត្រាគ្មានការងារធ្វើ

រាល់ថ្ងៃមានកម្មករខ្លះបាត់បង់ឬលាឈប់ពីការងារ ហើយអ្នកខ្លះអត់ការងារធ្វើត្រូវគេជួលឱ្យ។ លំហូរនិងលំហូរមិនចេះចប់នេះកំណត់ពីប្រភាគនៃកម្លាំងពលកម្មដែលគ្មានការងារធ្វើ។ នៅក្នុងផ្នែកនេះយើងអភិវឌ្ឍគំរូនៃសក្ដានុពលនៃកម្លាំងពលកម្ម ដែលបង្ហាញពីអ្វីដែលកំណត់អត្រាធម្មជាតិនៃភាពអត់ការងារធ្វើ។

យើងចាប់ផ្តើមជាមួយសញ្ញាណមួយចំនួន។ សូមឱ្យ L បង្ហាញពីកម្លាំងពលកម្ម E ចំនួនកម្មករដែលមានការងារធ្វើ និង U ចំនួនកម្មករគ្មានការងារធ្វើ។ ដោយសារតែកម្មករនិយោជិតម្នាក់ៗមានការងារធ្វើ រឺ អត់ការងារធ្វើ កម្លាំងពលកម្មគឺជាផលបូកនៃអ្នកមានការងារនិងអ្នកអត់ការងារធ្វើៈ

$$L = E + U$$

នៅក្នុងសញ្ញាណនេះ អត្រាគ្មានការងារធ្វើគឺ U/L។

ដើម្បីមើលឃើញអ្វីដែលកំណត់អត្រាគ្មានការងារធ្វើ យើងសន្មតថាកម្លាំងពលកម្ម L គឺថេរ ហើយផ្តោតលើការផ្លាស់ប្តូរបុគ្គលនៅក្នុងកម្លាំងពលកម្ម រវាងការងារនិងភាពអត់ការងារធ្វើ។ នេះត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពទី ៦-២ ។ តាង s អត្រានៃការចាកចេញពីការងារ (Rate of Job Seperation) ដែលជាចំណែកនៃបុគ្គលដែលមានការងារធ្វើ ឈានទៅបាត់បង់ការងាររៀងរាល់ខែ។ តាង *f* ពីអត្រានៃការស្វែងរកការងារ (Rate of job finding) ចំណែកនៃបុគ្គលដែលគ្មានការងារធ្វើដែលរកការងារធ្វើក្នុងមួយខែៗ ។ ជាមួយគ្នា អត្រានៃការចាកចេញពីការងារ s និង អត្រានៃការរកការងារធ្វើ f កំណត់អត្រានៃភាពអត់ការងារធ្វើ។

ប្រសិនបើ អត្រាគ្មានការងារធ្វើ មិនមានការកើនឡើង ឬ មិនធ្លាក់ចុះនោះទេ ប្រសិនបើទីផ្សារការងារស្ថិតក្នុងស្ថានភាពថេរនោះ ចំនួនប្រជាជនដែលរកការងារធ្វើ ត្រូវតែស្មើនឹង ចំនួនមនុស្សដែលបាត់បង់ការងារ។ ចំនួនមនុស្សដែលរកការងារធ្វើគឺ *fU* ហើយចំនួនមនុស្សដែលបាត់បង់ការងារគឺ *sE* ដូច្នេះយើងអាចសរសេរស្ថានភាពថេរដូច

$$fU = sE$$

យើងអាចប្រើសមីការនេះ ដើម្បីរកអត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅថេរ (Steady-state)។ ពីសមីការមុន យើងដឹងថា E = L – U។ នោះគឺ ចំនួនអ្នកមានការងារធ្វើស្មើនឹងកម្លាំងពលកម្មដកចំនួនអ្នកអត់ការងារធ្វើ។ ប្រសិនបើយើង ជំនួស (L - U) សម្រាប់ E នៅក្នុងស្ថានភាពថេរ - យើងរកឃើញ

$$fU = s(L - U).$$

ដើម្បីខិតជិតរកដំណោះស្រាយ សម្រាប់អត្រាគ្មានការងារធ្វើ សូមបែងចែកផ្នែកទាំងពីរនៃសមីការនេះដោយ L ដើម្បីទទួលបាន

$$f = s(1 - U/L).$$

figure 6-2

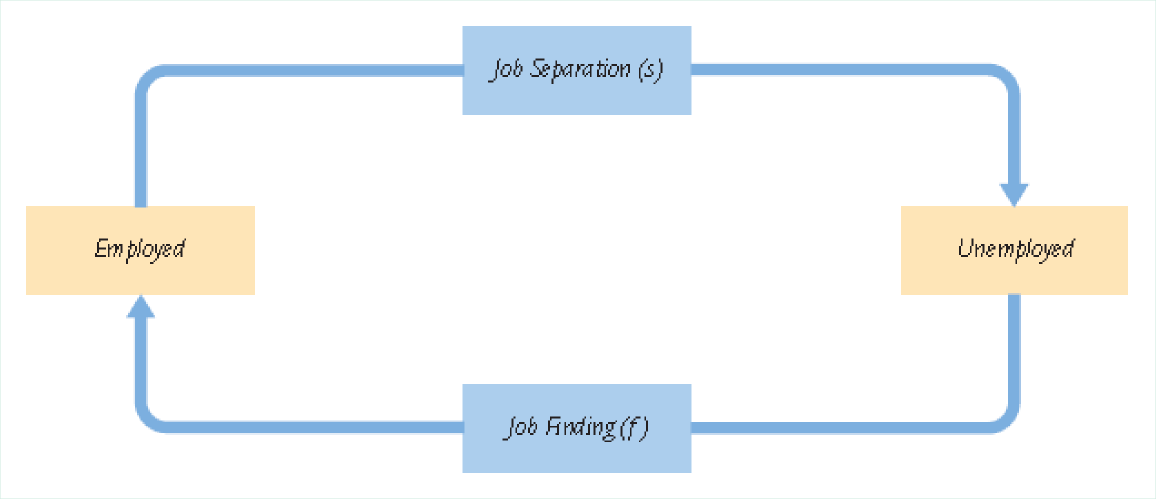

The Transitions Between Employment and Unemployment In every period, a fraction *s* of the employed lose their jobs, and a fraction *f* of the unemployed find jobs. The rates of job separation and job finding determine the rate of unemployment.

ឥឡូវយើងអាចដោះស្រាយដើម្បីរក U/L

$$U/L = s/s+f.$$

សមីការនេះ បង្ហាញថាអត្រាថេរនៃភាពអត់ការងារធ្វើ U/L ថេរ អាស្រ័យលើអត្រានៃការចាកចេញពីការងារនិងការស្វែងរកការងារ *f* ។ អត្រានៃការចាកចេញពីការងារកាន់តែខ្ពស់ អត្រាគ្មានការងារធ្វើក៏កាន់តែខ្ពស់។ អត្រាខ្ពស់នៃការស្វែងរកការងារធ្វើ អត្រាគ្មានការងារធ្វើកាន់តែទាប។

នេះជាឧទាហរណ៍ជាលេខ។ ឧបមាថា ១ ភាគរយ នៃអ្នកមានការងារធ្វើ បាត់បង់ការងាររៀងរាល់ខែ (s = 0.0១) ។ នេះមានន័យថា មានការងារជាមធ្យមមានរយៈពេល ១០០ ខែ ឬ ប្រហែល ៨ ឆ្នាំ។ ឧបមាបន្ថែមទៀតថា ប្រហែល ២០ ភាគរយ នៃអ្នកអត់ការងារធ្វើ រកការងារធ្វើរាល់ខែ (f = 0,២០) ដូច្នេះ ចំនួនអ្នកអត់ការងារធ្វើមានរយៈពេល ៥ ខែជាមធ្យម។ បន្ទាប់មកអត្រាគ្មានការងារធ្វើថេរនឹងមាន

$$\frac{U}{L} = \frac{0.01}{0.01 + 0.20} = 0.0476$$

អត្រានៃភាពអត់ការងារធ្វើក្នុងឧទាហរណ៍នេះគឺ ប្រហែល ៥ ភាគរយ។

គំរូនៃអត្រាធម្មជាតិនៃភាពគ្មានការងារធ្វើ (Natural Rate of Unemployment) មានផលប៉ះពាល់ជាក់ស្តែង ប៉ុន្តែសំខាន់សម្រាប់គោលនយោបាយសាធារណៈ។ គោលនយោបាយណាមួយ ដែល

មានគោលបំណងបន្ថយអត្រាអ្នកអត់ការងារធ្វើ ត្រូវកាត់បន្ថយអត្រាចាកចេញពីការងារ ឬ បង្កើនអត្រាស្វែងរកការងារ។ ដូចគ្នានេះដែរ គោលនយោបាយណាមួយដែលជះឥទ្ធិពលដល់អត្រាចាកចេញពីការងារឬការស្វែងរកការងារ ក៏ផ្លាស់ប្តូរអត្រាធម្មជាតិនៃភាពអត់ការងារធ្វើដែរ។

ទោះបីជាគំរូនេះ មានប្រយោជន៍ក្នុងការទាក់ទងនឹងអត្រាគ្មានការងារធ្វើទៅនឹងការចាកចេញពីការងារនិងការស្វែងរកការងារក៏ដោយ ក៏វាបរាជ័យក្នុងការឆ្លើយសំណួរសំខាន់មួយថា ហេតុអ្វីក៏គ្មានការងារធ្វើនៅកន្លែងដំបូង? ប្រសិនបើ មនុស្សម្នាក់អាចរកការងារធ្វើបានភ្លាមៗ ដូច្នេះ អត្រានៃការស្វែងរកការងារនឹងខ្ពស់ណាស់ ហើយអត្រានៃភាពអត់ការងារធ្វើនឹងជិតដល់សូន្យ។ គំរូនៃអត្រាគ្មានការងារធ្វើនេះ សន្មតថាការស្វែងរកការងារមិនមែនភ្លាមៗទេ ប៉ុន្តែវាបរាជ័យក្នុងការពន្យល់ពីមូលហេតុ។ នៅក្នុងផ្នែកពីរបន្ទាប់ យើងពិនិត្យមើលមូលហេតុមូលដ្ឋានពីរសម្រាប់ភាពអត់ការងារធ្វើគឺការស្វែងរកការងារនិងភាពមិនប្រែប្រួលនៃប្រាក់ឈ្នួល។

៦.២ ការស្វែងរកការងារនិងនិកម្មភាពប៉ះទង្គិច

ហេតុផលមួយសម្រាប់ភាពអត់ការងារធ្វើ គឺថាវាត្រូវការពេលវេលាដើម្បីផ្គូរផ្គងកម្មករនិងការងារ។ គំរូសមតានៃទីផ្សារការងារសរុប ដែលបានពិភាក្សាក្នុងជំពូកទី ៣ សន្មតថាកម្មករនិងការងារទាំងអស់គឺដូចគ្នាហើយ ហេតុដូច្នេះហើយ កម្មករនិយោជិតទាំងអស់ស្មើសមយ៉ាងល្អសម្រាប់ការងារទាំងអស់។ ប្រសិនបើនេះជាការពិត ហើយទីផ្សារការងារស្ថិតក្នុងលំនឹងសមតានោះ ការបាត់បង់ការងារនឹងមិនបង្កឱ្យមានភាពអត់ការងារធ្វើនោះទេះ កម្មករនិយោជិកដែលត្រូវបានបញ្ឈប់ពីការងារ នឹងរកការងារថ្មីភ្លាមៗនៅឯកម្រិតប្រាក់ឈ្នួលទីផ្សារ។

តាមពិត កម្មករមានចំណង់ចំណូលចិត្តនិងសមត្ថភាពខុសៗគ្នា ហើយការងារមានចរិតខុសៗគ្នាដែរ។ លើសពីនេះទៀត លំហូរព័ត៌មានអំពីបេក្ខជននិងដំណឹងជ្រើសរើសបុគ្គលិក គឺមិនល្អឥតខ្ចោះនោះទេ ហើយភាពចល័តនៃភូមិសាស្ត្ររបស់កម្មករមិនមែនភ្លាមៗដែរ។ សម្រាប់ហេតុផលទាំងអស់នេះ ការស្វែងរកការងារសមស្របត្រូវការពេលវេលានិងការខិតខំ ហើយនេះអាចកាត់បន្ថយអត្រាស្វែងរកការងារ។ ជាការពិត ដោយសារតែការងារខុសគ្នា ទាមទារជំនាញផ្សេងៗគ្នា និង បើកប្រាក់ឈ្នួលខុសគ្នា កម្មករដែលគ្មានការងារធ្វើ មិនអាចទទួលយកការផ្តល់ការងារដំបូងដែលពួកគេទទួលបានទេ។ ភាពអត់ការងារធ្វើ បណ្តាលមកពីពេលវេលាដែលកម្មករត្រូវការស្វែងរកការងារ ដែលគេហៅថា និកម្មភាពប៉ះទង្គិច (frictional unemployment)។

និកម្មភាពប៉ះទង្គិច អាចជៀសមិនរួចនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដែលមានការផ្លាស់ប្តូរ។ សម្រាប់ហេតុផលជាច្រើនប្រភេទទំនិញដែលក្រុមហ៊ុននិងគ្រួសារត្រូវការខុសគ្នាទៅតាមពេលវេលា។ នៅពេលដែលតម្រូវការនៃការផ្លាស់ប្តូរទំនិញ ក៏ទាមទារនូវកម្លាំងពលកម្មដែលផលិតទំនិញទាំងនោះផងដែរ។ ឧទាហរណ៍ ការបង្កើតកុំព្យូទ័រផ្ទាល់ខ្លួន ជាឧទាហរណ៍បានកាត់បន្ថយនូវតម្រូវការរបស់ម៉ាស៊ីនអង្គុលីលេខ ហើយជាលទ្ធផលសម្រាប់កម្លាំងពលកម្ម ដោយក្រុមហ៊ុនផលិតម៉ាស៊ីនវាយអក្សរ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ វាបានបង្កើនតម្រូវការកម្លាំងពលកម្មនៅក្នុងឧស្សាហកម្មអេឡិចត្រូនិច។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ដោយសារតែតំបន់ផ្សេងៗគ្នា ផលិតទំនិញខុសគ្នា តម្រូវការកម្លាំងពលកម្មអាចនឹងកើនឡើងនៅផ្នែកមួយនៃប្រទេស និង ធ្លាក់ចុះនៅតំបន់មួយផ្សេងទៀត។ ការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃប្រេង អាចបណ្តាលឱ្យតម្រូវការកម្លាំងពលកម្មធ្លាក់ចុះ នៅក្នុងរដ្ឋដែលផលិតប្រេងដូចជា រដ្ឋតិចសាស់ ប៉ុន្តែដោយសារតែប្រេងថោកធ្វើឱ្យការបើកបរមិនសូវថ្លៃ វាបង្កើនតម្រូវការសម្រាប់កម្លាំងពលកម្មនៅក្នុងរដ្ឋដែលផលិតរថយន្តដូចជា មីឈីហ្គែន។ សេដ្ឋវិទូ ហៅថាការផ្លាស់ប្តូរសមាសធាតុនៃតម្រូវការក្នុងចំណោមឧស្សាហកម្ម ឬ តំបន់គឺជា ការផ្លាស់ប្តូរតាមវិស័យ។ ដោយសារតែការផ្លាស់ប្តូរតាមវិស័យតែងតែកើតឡើង ហើយដោយសារតែវាត្រូវការពេលវេលាសម្រាប់កម្មករ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរវិស័យនានា វាតែងតែមាននិកម្មភាពប៉ះទង្គិច។

ការផ្លាស់ប្តូរតាមវិស័យ មិនមែនជាបុព្វហេតុតែមួយនៃការចាកចេញពីការងារ និង និកម្មភាពប៉ះទង្គិចឡើយ។ លើសពីនេះ កម្មករនិយោជិតរកឃើញខ្លួនឯងចេញពីការងារ ដោយមិនបានរំពឹងទុកនៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនរបស់ពួកគេបរាជ័យ នៅពេលដែលការងាររបស់ពួកគេត្រូវបានគេចាត់ទុកថាមិនអាចទទួលយកបាន ឬ នៅពេលជំនាញពិសេសរបស់ពួកគេលែងត្រូវការ។ កម្មករក៏អាចលាឈប់ពីការងារដើម្បីផ្លាស់ប្តូរអាជីព ឬ ផ្លាស់ទៅតំបន់ផ្សេងៗនៃប្រទេស។ ដរាបណា ការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការកម្លាំងពលកម្មក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុននានា កំពុងមានការផ្លាស់ប្តូរ និកម្មភាពប៉ះទង្គិចមិនអាចជៀសផុតបានទេ។

៦.២.១ គោលនយោបាយសាធារណៈនិងនិកម្មភាពប៉ះទង្គិច

គោលនយោបាយសាធារណៈជាច្រើន ស្វែងរកការកាត់បន្ថយអត្រាធម្មជាតិនៃភាពគ្មានការងារធ្វើ ដោយការកាត់បន្ថយនិកម្មភាពប៉ះទង្គិច។ ទីភ្នាក់ងារការងាររដ្ឋាភិបាល ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីដំណឹងជ្រើសរើសបុគ្គលិក ដើម្បីឱ្យត្រូវគ្នានឹង ការងារនិងកម្មករ ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ កម្មវិធីកែសំរួលថវិកាដែលគាំទ្រជាសាធារណៈ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីសម្រួលដល់ការផ្លាស់ប្តូរកម្មករពីការ

SENG VEYANET

ធ្លាក់ចុះទៅជាឧស្សាហកម្មដែលកំពុងរីកចម្រើន។ ប្រសិនបើកម្មវិធីទាំងនេះ ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការបង្កើនអត្រាស្វែងរកការងារ ពួកគេនឹងបន្ថយអត្រាធម្មជាតិនៃភាពគ្មានការងារធ្វើ។

កម្មវិធីរដ្ឋាភិបាលផ្សេងទៀត បង្កើនចំនួននិកម្មភាពប៉ះទង្គិច។ មួយក្នុងចំណោមនោះ គឺការជានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ។ ក្រោមកម្មវិធីនេះ កម្មករដែលគ្មានការងារធ្វើអាចប្រមូលប្រាក់ឈ្នួលមួយចំណែកក្នុងរយៈពេលជាក់លាក់ បន្ទាប់ពីបាត់បង់ការងារ។ ទោះបីជាលក្ខខ័ណ្ឌច្បាស់លាស់នៃកម្មវិធី ខុសគ្នាពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ និង ពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយក៏ដោយ កម្មករនិយោជិកធម្មតាម្នាក់ដែលទទួលបានការជានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើនៅសហរដ្ឋអាមេរិកទទួលបាន ៥០ ភាគរយ នៃប្រាក់ឈ្នួលរបស់គាត់សម្រាប់រយៈពេល ២៦ សប្តាហ៍។ នៅតាមបណ្តាប្រទេសអ៊ឺរ៉ុបជាច្រើន កម្មវិធីជានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើកាន់តែមានលក្ខណៈសប្បុរស។

តាមរយៈការបន្ទាបភាពលំបាកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចនៃភាពអត់ការងារធ្វើ ការជានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើបង្កើនចំនួននៃនិកម្មភាពប៉ះទង្គិច និង បង្កើនអត្រាធម្មជាតិ។ អ្នកអត់ការងារធ្វើដែលទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីជានារ៉ាប់រងភាពគ្មានការងារធ្វើ មិនសូវត្រូវបានគេស្វះស្វែងរកការងារថ្មីទេ ហើយងាយនឹងបដិសេធការផ្តល់ការងារដែលមិនគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍។ ការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាទាំងពីរនេះ កាត់បន្ថយអត្រានៃការស្វែងរកការងារ។ លើសពីនេះទៀត ដោយសារតែកម្មករដឹងថាប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេត្រូវបានការពារដោយផ្នែកខ្លះដោយការធានារ៉ាប់រងភាពគ្មានការងារធ្វើ ពួកគេទំនងជានឹងស្វែងរកការងារដែលមានចក្ខុវិស័យការងារមានស្ថេរភាព ហើយទំនងជាមិនមានតំលៃសម្រាប់ការធានាសុវត្ថិភាពការងារទេ។ ការផ្លាស់ប្តូរអាកប្បកិរិយាទាំងនេះ បង្កើនអត្រានៃការចាកចេញពីការងារ។

ការជានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ បង្កើនអត្រាធម្មជាតិនៃភាពអត់ការងារធ្វើ មិនចាំបាច់បញ្ជាក់ថាគោលនយោបាយត្រូវបានណែនាំមិនល្អនោះទេ។ កម្មវិធី មានអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពមិនប្រាកដប្រជារបស់កម្មករអំពីប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ។ លើសពីនេះទៅទៀត ការជំរុញឱ្យកម្មករបដិសេធនូវការផ្តល់ការងារដែលមិនគួរឱ្យទាក់ទាញ អាចនាំឱ្យមានភាពស៊ីគ្នាល្អ រវាងកម្មករនិងការងារ។ វាយតម្លៃការចំណាយនិងអត្ថប្រយោជន៍នៃប្រព័ន្ធផ្សេងៗគ្នានៃការជានារ៉ាប់រងភាពគ្មានការងារធ្វើ គឺជាកិច្ចការដ៏លំបាកមួយដែលនៅតែបន្តក្លាយជាប្រធានបទនៃការស្រាវជ្រាវជាច្រើន។

សេដ្ឋវិទូដែលសិក្សាពីការជានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ ជារឿយៗស្នើឱ្យមានកំណែទម្រង់ដែលនឹងកាត់បន្ថយចំនួនអ្នកអត់ការងារធ្វើ។ សំណើទូទៅមួយ គឺតម្រូវឱ្យក្រុមហ៊ុនដែលបិទកម្មករដើម្បីទទួលបានការចំណាយពេញលេញនៃអត្ថប្រយោជន៍គ្មានការងារធ្វើរបស់កម្មករនោះ។ ប្រព័ន្ធបែប

នេះ ត្រូវបានគេវាយតម្លៃថាមានបទពិសោធន៍ ១០០ ភាគរយ ពីព្រោះអត្រាដែលក្រុមហ៊ុននីមួយៗចំណាយទៅក្នុងប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ ឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងពេញលេញពីបទពិសោធន៍គ្មានការងារធ្វើរបស់កម្មករខ្លួនឯង។ កម្មវិធីបច្ចុប្បន្ន ភាគច្រើនត្រូវបានវាយតម្លៃដោយផ្នែក។ នៅក្រោមប្រព័ន្ធនេះ នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនមួយបញ្ឈប់កម្មករនិយោជិក វាត្រូវបានគិតប្រាក់សម្រាប់តែផ្នែកនៃអត្ថប្រយោជន៍គ្មានការងារធ្វើរបស់កម្មករ។ អ្វីដែលនៅសល់ គឺបានមកពីចំណូលទូទៅរបស់កម្មវិធី។ ដោយសារតែក្រុមហ៊ុនចំណាយតែមួយចំណែកនៃថ្លៃនៃភាពអត់ការងារធ្វើ ដែលវាបណ្តាលឱ្យវាមានការលើកទឹកចិត្តក្នុងការបញ្ឈប់កម្មករនៅពេលដែលតម្រូវការរបស់កម្លាំងពលកម្មទាប ជាបណ្តោះអាសន្ន។ តាមរយៈការកាត់បន្ថយការលើកទឹកចិត្តនោះ កំណែទម្រង់ដែលបានស្នើអាចកាត់បន្ថយអត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃការបញ្ឈប់បណ្តោះអាសន្ន។

៦.២.២ ការធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើនិងអត្រាស្វែងរកការងារ

ការសិក្សាជាច្រើន បានពិនិត្យមើលឥទ្ធិពលនៃការធានារ៉ាប់រងភាពគ្មានការងារធ្វើទៅលើការស្វែងរកការងារ។ ការសិក្សាដែលទាក់ទាញចិត្តបំផុត ប្រើទិន្នន័យស្តីពីបទពិសោធន៍របស់បុគ្គលដែលគ្មានការងារធ្វើជាជាងអត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅទូទាំងសេដ្ឋកិច្ច។ ទិន្នន័យបុគ្គលច្រើនតែផ្តល់លទ្ធផលច្បាស់ដែលបើកចំហរសម្រាប់ការពន្យល់ជំនួសមួយចំនួន។

ការសិក្សាមួយបានអនុវត្តតាមបទពិសោធន៍របស់កម្មករម្នាក់ៗ នៅពេលពួកគេប្រើប្រាស់សិទ្ធិទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ។ វាបានរកឃើញថានៅពេលដែលកម្មករគ្មានការងារធ្វើ ក្លាយជាអ្នកមានសិទ្ធិទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ ពួកគេទំនងជាស្វែងរកការងារថ្មី។ ជាពិសេសប្រូបាប៊ីលីតេរបស់មនុស្សម្នាក់ដែលរកការងារថ្មី ច្រើនជាងទ្វេដងនៅពេលដែលផលប្រយោជន៍របស់គាត់អស់។ ការពន្យល់មួយដែលអាចធ្វើបានគឺថា អវត្តមាននៃអត្ថប្រយោជន៍បង្កើនការខិតខំស្វែងរករបស់កម្មករដែលគ្មានការងារធ្វើ។ លទ្ធភាពមួយទៀត គឺថាកម្មករដែលគ្មានអត្ថប្រយោជន៍ទំនងជាទទួលយកការផ្តល់ការងារដែលនឹងត្រូវបានបដិសេធ បើមិនដូច្នេះទេ ដោយសារតែប្រាក់ឈ្នួលទាបឬលក្ខខណ្ឌការងារខ្សោយ។

ភស្តុតាងបន្ថែម អំពីរបៀបដែលការលើកទឹកចិត្ត សេដ្ឋកិច្ចជះឥទ្ធិពលដល់ការស្វែងរកការងារកើតចេញពីការពិសោធន៍មួយ ដែលរដ្ឋ Illinois បានដំណើរការក្នុងឆ្នាំ ១៩៨៥។ បទពិសោធន៍ជាបន្តបន្ទាប់នៃក្រុមនេះ ត្រូវបានប្រៀបធៀបទៅនឹងក្រុមត្រួតពិនិត្យដែលមិនបានផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត។ រយៈពេលមធ្យមនៃភាពអត់ការងារធ្វើ សម្រាប់ក្រុមដែលបានផ្តល់ប្រាក់រង្វាន់ ៥០០ ដុល្លារ គឺ ១៧ សប្តាហ៍

បើប្រៀបធៀបទៅនឹង ១៨.៣ សប្តាហ៍ សម្រាប់ក្រុមត្រួតពិនិត្យ។ ដូច្នេះ ប្រាក់រង្វាន់បានកាត់បន្ថយអត្រាគ្មានការងារធ្វើជាមធ្យម ៧ ភាគរយ ដែលបង្ហាញថាមានការខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀតក្នុងការស្វែងរកការងារ។ ការពិសោធន៍នេះ បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់ថាការលើកទឹកចិត្តដែលផ្តល់ដោយប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ ប៉ះពាល់ដល់អត្រាស្វែងរកការងារ។

៦.៣ ភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលពិត និង និកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ

មូលហេតុទី ២ សម្រាប់ភាពអត់ការងារធ្វើគឺ ភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួល (wage rigidity) - ការបរាជ័យនៃប្រាក់ឈ្នួលដើម្បីកែតម្រូវ រហូតដល់ការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មស្មើនឹងតម្រូវការកម្លាំងពលកម្ម។ ក្នុងគំរូលំនឹងសមតានៃទីផ្សារការងារដូចមានចែងក្នុងជំពូកទី ៣ ប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដ ត្រូវបានកែសំរួលទៅនឹងការផ្គត់ផ្គង់និងតំរូវការដែលមានលំនឹងសមតា។ ប៉ុន្តែប្រាក់ឈ្នួលមិនតែងតែអាចបត់បែនបានទេ។ ពេលខ្លះប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដត្រូវជាប់នៅខាងលើកំរិតទីផ្សារ។

រូបភាព ៦-៣ បង្ហាញពីមូលហេតុដែលភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលនាំឱ្យគ្មានការងារធ្វើ។ នៅពេលដែលប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដលើសពីកំរិតសមតាការផ្គត់ផ្គង់និងតំរូវការ បរិមាណការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មលើសពីបរិមាណដែលត្រូវការ។ ក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនត្រូវផ្តល់ការងារដែលខ្វះខាតក្នុងចំណោមកម្មករ។ ភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដ កាត់បន្ថយអត្រានៃការស្វែងរកការងារ និង បង្កើនកម្រិតនៃភាពអត់ការងារធ្វើ។

figure 6-3

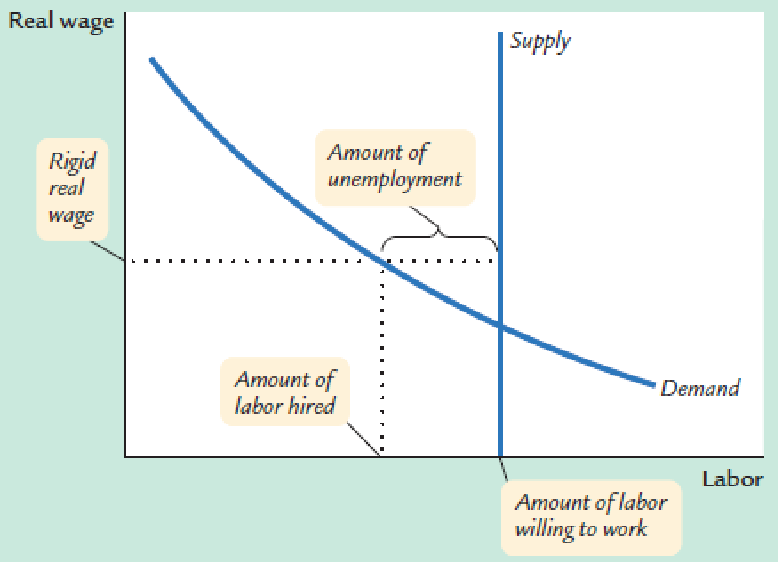

Real-Wage Rigidity Leads to Job Rationing If the real wage is stuck above the equilibrium level, then the supply of labor exceeds the demand. The result is unemployment.

ភាពអត់ការងារធ្វើដែលបណ្តាលមកពីភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលនិងការកំណត់របបការងារ ត្រូវបានគេហៅថានិកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ។ កម្មករគ្មានការងារធ្វើ មិនមែនដោយសារពួកគេកំពុងស្វែងរកការងារដែលសក្តិសមនឹងជំនាញផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេនោះទេ ប៉ុន្តែដោយសារតែប្រាក់ឈ្នួលនៅពេលបច្ចុប្បន្ន នាំឱ្យការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មលើសពីតម្រូវការ។ កម្មករទាំងនេះ គ្រាន់តែរង់ចាំការងារដែលអាចរកបាន។

ដើម្បីស្វែងយល់ពីភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលនិងនិកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ យើងត្រូវតែពិនិត្យមើលមូលហេតុដែលទីផ្សារការងារមិនច្បាស់។ នៅពេលដែលប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដលើសពីកម្រិតលំនឹងសមតា ហើយការផ្គត់ផ្គង់កម្មករលើសពីតម្រូវការ យើងអាចរំពឹងថាក្រុមហ៊ុននឹងបន្ថយប្រាក់ឈ្នួលដែលពួកគេបានបង់។ និកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធកើតឡើង ដោយសារក្រុមហ៊ុនបរាជ័យក្នុងការកាត់បន្ថយប្រាក់ឈ្នួល ទោះបីជាមានការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មច្រើនហួសប្រមាណក៏ដោយ។ ឥឡូវយើង ងាកទៅរកមូលហេតុ ៣ នៃភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលនេះគឺ ច្បាប់ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា អំណាចផ្តាច់មុខរបស់សហជីព និង ប្រាក់ឈ្នួលដែលមានប្រសិទ្ធិភាព។

៦.៣.១ ច្បាប់ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា

រដ្ឋាភិបាលបង្កភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួល នៅពេលវារារាំងប្រាក់ឈ្នួលពីការធ្លាក់ចុះដល់កម្រិតលំនឹងសមតា។ ច្បាប់ស្តីពីប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា កំណត់អប្បបរមាតាមច្បាប់ស្តីពីប្រាក់ឈ្នួលដែលក្រុមហ៊ុនផ្តល់ប្រាក់ខែដល់និយោជិករបស់ពួកគេ។ ចាប់តាំងពីការអនុម័តច្បាប់ស្តីពីស្តង់ដារការងារដោយយុត្តិធម៌ឆ្នាំ ១៩៣៨ រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធសហរដ្ឋអាមេរិក បានអនុវត្តប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាដែលជាទូទៅមានចន្លោះពី ៣០ ទៅ ៥០ ភាគរយ នៃប្រាក់ឈ្នួលជាមធ្យមនៅក្នុងផលិតកម្ម។ សម្រាប់កម្មករភាគច្រើន ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមានេះមិនមានកាតព្វកិច្ចទេ ពីព្រោះពួកគេទទួលបានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ជាងអប្បបរមា។ ប៉ុន្តែសម្រាប់កម្មករមួយចំនួន ជាពិសេស អ្នកគ្មានជំនាញនិងគ្មានបទពិសោធន៍ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាតំឡើងប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពួកគេលើសពីកំរិតលំនឹងសមតារបស់វា។ ដូច្នេះ វាកាត់បន្ថយបរិមាណកម្លាំងពលកម្មរបស់ពួកគេដែលក្រុមហ៊ុនត្រូវការ។

សេដ្ឋវិទូ ជឿជាក់ថាប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា មានឥទ្ធិពលខ្លាំងបំផុតចំពោះភាពអត់ការងារធ្វើរបស់យុវវ័យ។ ប្រាក់ឈ្នួលដែលមានលំនឹងសមតារបស់ក្មេងជំទង់ មានទំនោរទាបដោយសារមូលហេតុពីរ។ ទីមួយ ដោយសារក្មេងជំទង់ស្ថិតក្នុងចំណោមសមាជិកដែលមានជំនាញនិងបទពិសោធន៍តិចបំផុតនៃកម្លាំងពលកម្មពួកគេ មានទំនោរផលិតភាពតិច។ ទីពីរ ក្មេងជំទង់ច្រើនតែយក "សំណង" របស់

ពួកគេមួយចំនួនជាទម្រង់នៃការបណ្ដុះបណ្ដាលការងារជាជាងការចំណាយដោយផ្ទាល់។ ការហ្វឹកហ្វឺនកូនជាង គឺជាឧទាហរណ៍ធម្មតានៃការបណ្ដុះបណ្ដាល ដែលបានផ្ដល់ជំនួសប្រាក់ឈ្នួល។ សម្រាប់ហេតុផលទាំងពីរនេះ ប្រាក់ឈ្នួលដែលការផ្គត់ផ្គង់កម្មករវ័យជំទង់ស្មើនឹងតម្រូវការ គឺទាប។ ដូច្នេះប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាត្រូវបានផ្សាភ្ជាប់ជាញឹកញាប់សម្រាប់ក្មេងជំទង់ជាងអ្នកដទៃទៀត ក្នុងកម្លាំងពលកម្ម។

សេដ្ឋវិទូជាច្រើន បានសិក្សាពីផលប៉ះពាល់នៃប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាទៅលើការងាររបស់យុវវ័យ។ អ្នកស្រាវជ្រាវទាំងនេះ ប្រៀបធៀបបំរែបំរួលនៃប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាក្នុងរយៈពេលនិងភាពខុសគ្នានៃចំនួនក្មេងជំទង់និងការងារ។ ការសិក្សាទាំងនេះ រកឃើញថាការដំឡើងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ១០ ភាគរយ អាចកាត់បន្ថយការងារយុវវ័យ ពី ១ ទៅ ៣ ភាគរយ។

ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា គឺជាប្រភពនៃការពិភាក្សានយោបាយដែលមានអាយុច្រើនឆ្នាំ។ អ្នកគាំទ្រមតិអំពីប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាខ្ពស់ជាងនេះ ចាត់ទុកវាជាមធ្យោបាយនៃការបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់អ្នកក្រដែលកំពុងធ្វើការ។ ពិតណាស់ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាផ្ដល់ត្រឹមតែកម្រិតជីវភាពតិចតួចប៉ុណ្ណោះ៖ នៅសហរដ្ឋអាមេរិកមនុស្សពេញវ័យពីរនាក់ ដែលធ្វើការពេញម៉ោងក្នុងការងារប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមានឹងលើសពីកម្រិតភាពក្រីក្រផ្លូវការ សម្រាប់គ្រួសារដែលមានសមាជិក ៤ នាក់។ ទោះបីជាអ្នកគាំទ្រមតិប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ច្រើនតែសារភាពថាគោលនយោបាយបណ្ដាលឱ្យមានភាពអត់ការងារធ្វើសម្រាប់កម្មករមួយចំនួនក៏ដោយ ពួកគេអះអាងថាការចំណាយនេះ សមនឹងការលើកកម្ពស់អ្នកដទៃចេញពីភាពក្រីក្រ។

អ្នកជំទាស់នឹងប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាខ្ពស់ជាងនេះ បានអះអាងថាវាមិនមែនជាវិធីល្អបំផុតដើម្បីជួយអ្នកក្រដែលកំពុងធ្វើការនោះទេ។ ពួកគេមិនត្រឹមតែអះអាងថាការដំឡើងថ្លៃពលកម្មនឹងធ្វើឱ្យមានភាពអត់ការងារធ្វើប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាត្រូវបានកំណត់គោលដៅមិនល្អ។ អ្នករកប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាភាគច្រើន គឺជាក្មេងជំទង់មកពីផ្ទះវណ្ណៈកណ្ដាល ដែលធ្វើការដើម្បីចំណាយប្រាក់ដែលត្រូវការ។ ក្នុងចំណោមកម្មករប្រមាណ ៣ លាននាក់ ដែលទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមាច្រើនជាងមួយភាគបី គឺជាក្មេងជំទង់។

ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់លើភាពអត់ការងារធ្វើរបស់យុវវ័យ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចនិងអ្នករៀបចំគោលនយោបាយមួយចំនួន បានធ្វើការតស៊ូមតិជាយូរមកហើយ ដល់កម្មករវ័យក្មេងពីប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា។ នេះនឹងអនុញ្ញាតឱ្យមានប្រាក់ឈ្នួលទាបសម្រាប់ក្មេងជំទង់ ដោយហេតុនេះ កាត់បន្ថយភាពអត់

ការងារធ្វើរបស់ពួកគេ ហើយអាចឱ្យពួកគេទទួលបានការបណ្ដុះបណ្ដាលនិងបទពិសោធន៍ការងារ។ អ្នកប្រឆាំងនឹងការលើកលែងនេះអះអាងថា វាផ្ដល់ឱ្យក្រុមហ៊ុននូវការលើកទឹកចិត្តក្នុងការជំនួសក្មេងជំទង់សម្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលគ្មានជំនាញ ដោយហេតុនេះ បង្កើនភាពអត់ការងារធ្វើក្នុងចំណោមក្រុមនោះ។ ការលើកលែងមានកំណត់នៃប្រភេទនេះ ត្រូវបានគេសាកល្បងពីឆ្នាំ ១៩៩១ ដល់ឆ្នាំ ១៩៩៣។ ដោយសារតែការរឹតត្បិតជាច្រើនលើការប្រើប្រាស់ វាមានប្រសិទ្ធិភាពមានកំណត់ហើយ ដូច្នេះមិនត្រូវបានបន្តជាថ្មីដោយសភាទេ។

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចនិងអ្នករៀបចំគោលនយោបាយជាច្រើន ជឿជាក់ថាឥណទានពន្ធ គឺជាមធ្យោបាយប្រសើរជាងមុន ដើម្បីបង្កើនប្រាក់ចំណូលរបស់អ្នកក្រដែលកំពុងធ្វើការ។ ឥណទានពន្ធលើប្រាក់ចំណូលដែលទទួលបាន គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលក្រុមគ្រួសារក្រីក្រកំពុងត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដកពីពន្ធដែលពួកគេជំពាក់។ សម្រាប់គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប ឥណទានលើសពីពន្ធរបស់ខ្លួនហើយក្រុមគ្រួសារទទួលបានការទូទាត់ពីរដ្ឋាភិបាល។ មិនដូចប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា ឥណទានពន្ធលើប្រាក់ចំណូលមិនបានដំឡើងថ្លៃពលកម្មដល់ក្រុមហ៊ុនទេ ដូច្នេះហើយ មិនបន្ថយបរិមាណកម្លាំងពលកម្មដែលក្រុមហ៊ុនទាមទារនោះទេ។ ទោះជាយ៉ាងណា វាមានគុណវិបត្តិនៃការកាត់បន្ថយចំណូលពន្ធរបស់រដ្ឋាភិបាល។

៦.៣.២ សហជីពនិងការចរចាជាសមូហភាព

មូលហេតុទី ២ នៃភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួល គឺអំណាចផ្ដាច់មុខរបស់សហជីព។ តារាង ៦-១ បង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃសហជីពនៅក្នុងប្រទេសធំៗទាំង ១២ ។ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក មានតែកម្មករ ១៦ ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ ដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់សហជីព។ នៅបណ្ដាប្រទេសអ៊ឺរ៉ុបភាគច្រើន សហជីពមានតួនាទីធំជាងនេះ។

ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករសហជីព ត្រូវបានកំណត់មិនមែនដោយលំនឹងសមតានៃការផ្គត់ផ្គង់និងតំរូវការទេ ប៉ុន្តែដោយការចរចាជាសមូហភាពរវាងមេដឹកនាំសហជីពនិងការគ្រប់គ្រងក្រុមហ៊ុន។ ជាញឹកញាប់ កិច្ចព្រមព្រៀងចុងក្រោយ តំឡើងប្រាក់ឈ្នួលលើសកំរិតលំនឹងសមតា ហើយអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនសំរេចថាតើមានកម្មករប៉ុន្មាននាក់ដែលត្រូវជួល។ លទ្ធផល គឺការកាត់បន្ថយចំនួនកម្មករដែលត្រូវបានជួល អត្រានៃការស្វែងរកការងារទាប និង ការកើនឡើងនៃនិកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ។

table 6-1

Union Membership as a Percentage of Employment

Country	Percentage Union Workers	Country	Percentage Union Workers
Sweden	84	Germany	33
Denmark	75	Netherlands	28
Italy	47	Switzerland	28
United Kingdom	41	Japan	26
Australia	34	United States	16
Canada	33	France	11

Source: Clara Chang and Constance Sorrentino, "Union Membership Statistics in 12 Countries," *Monthly Labor Review* (December 1991): 46–53.

សហជីព ក៏អាចជះឥទ្ធិពលលើប្រាក់ឈ្នួលដែលបង់ដោយក្រុមហ៊ុនចំពោះកម្លាំងពលកម្មមិនមែនសមាជិកសហជីព ព្រោះការគំរាមកំហែងនៃសហជីពអាចរក្សាប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ជាងកំរិតលំនឹងសមតា។ ក្រុមហ៊ុនភាគច្រើន មិនចូលចិត្តសហជីពទេ។ សហជីព មិនត្រឹមតែតម្លើងប្រាក់ឈ្នួលប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបង្កើនអំណាចក្នុងការចរចាលើកម្លាំងពលកម្ម លើបញ្ហាជាច្រើនទៀត ដូចជា ម៉ោងការងារនិងលក្ខខណ្ឌការងារ។ ក្រុមហ៊ុនមួយ អាចជ្រើសរើសបើកប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ដល់កម្មកររបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យពួកគេរីករាយ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តពួកគេពីការបង្កើតសហជីព។

ភាពអត់ការងារធ្វើ ដែលបណ្តាលមកពីសហជីព និង ដោយការគំរាមកំហែងនៃការសហព័ន្ធសហជីព គឺជាឧទាហរណ៍មួយនៃជម្លោះរវាងក្រុមកម្មករផ្សេងគ្នា - សមាជិកនិងមិនមែនសមាជិក។ បុគ្គលិកដែលធ្វើការក្នុងក្រុមហ៊ុន និង អ្នកធ្វើការជាធម្មតា ព្យាយាមរក្សាប្រាក់ឈ្នួលរបស់ក្រុមហ៊ុន ឱ្យខ្ពស់។ អ្នកអត់ការងារធ្វើ អ្នកខាងក្រៅ ជាផ្នែកនៃថ្លៃឈ្នួលខ្ពស់ ព្រោះនៅប្រាក់ឈ្នួលទាប ពួកគេអាចនឹងត្រូវគេជួល។ ក្រុមទាំងពីរនេះ ជៀសមិនរួចមានផលប្រយោជន៍ផ្ទុយគ្នា។ ឥទ្ធិពលនៃដំណើរការតថ្លៃណាមួយលើប្រាក់ឈ្នួល និង ការងារពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើឥទ្ធិពលដែលទាក់ទងនៃក្រុមនីមួយៗ។

ជម្លោះរវាងអ្នកនៅខាងក្នុងនិងអ្នកខាងក្រៅ ត្រូវបានដោះស្រាយខុសគ្នានៅក្នុងប្រទេសផ្សេងៗគ្នា។ នៅប្រទេសខ្លះ ដូចជាសហរដ្ឋអាមេរិក ការតម្លើងប្រាក់ឈ្នួលកើតឡើងនៅកំរិតក្រុមហ៊ុន រឺរោងចក្រ។ នៅក្នុងប្រទេសផ្សេងទៀត ដូចជាប្រទេសស៊ុយអែត ការចរចាប្រាក់ឈ្នួលកើតឡើងនៅថ្នាក់ជាតិដោយរដ្ឋាភិបាលតែងតែដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់។ ថ្វីបើមានកម្លាំងពលកម្មដែលមានការរួបរួមគ្នាខ្ពស់ក៏ដោយ ប្រទេសស៊ុយអែត មិនបានឆ្លងកាត់ភាពអត់ការងារធ្វើខ្ពស់ហួសប្រមាណនៅទូទាំងប្រវត្តិសាស្រ្តទេ។ ការពន្យល់មួយដែលអាចធ្វើបានគឺថា ការធ្វើមជ្ឈការនៃការតម្លើងប្រាក់ឈ្នួលនិងតួនាទីរបស់រដ្ឋាភិ

បាលនៅក្នុងដំណើរការចរចា ផ្តល់នូវឥទ្ធិពលបន្ថែមទៀត ដល់អ្នកខាងក្រៅដែលរក្សាប្រាក់ឈ្នួលឱ្យនៅជិតកម្រិតលំនឹងសមតា។

៦.៣.៣ ប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួល

ទ្រឹស្តីប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួល ស្នើឱ្យមានមូលហេតុទីបីនៃភាពរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលបន្ថែមលើច្បាប់ស្តីពីប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា និង សហជីព។ ទ្រឹស្តីទាំងនេះ អះអាងថាប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ ធ្វើឱ្យកម្មករកាន់តែមានផលិតភាព។ ឥទ្ធិពលនៃប្រាក់ឈ្នួលលើប្រសិទ្ធភាពកម្មករ អាចពន្យល់ពីការបរាជ័យរបស់ក្រុមហ៊ុនក្នុងការកាត់ប្រាក់ឈ្នួល ទោះបីជាមានការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មច្រើនហួសប្រមាណក៏ដោយ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា ការកាត់បន្ថយប្រាក់ឈ្នួល នឹងកាត់បន្ថយចំណាយរបស់ក្រុមហ៊ុនក៏ដោយ ប្រសិនបើទ្រឹស្តីទាំងនេះត្រឹមត្រូវ នោះផលិតភាពកម្មករនិងប្រាក់ចំណេញរបស់ក្រុមហ៊ុនកាន់តែទាប។

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចបានស្នើទ្រឹស្តីផ្សេងៗគ្នា ដើម្បីពន្យល់ពីផលប៉ះពាល់នៃប្រាក់ឈ្នួលដែលប៉ះពាល់ដល់ផលិតភាពកម្មករ។ ទ្រឹស្តីប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួលទីមួយ ដែលត្រូវបានអនុវត្តភាគច្រើនទៅលើ បណ្តាប្រទេសក្រីក្រ ទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលមានឥទ្ធិពលលើអាហារូបត្ថម្ភ។ កម្មករដែលទទួលបានប្រាក់ខែខ្ពស់ អាចមានរបបអាហារដែលមានជីវជាតិច្រើន ហើយបុគ្គលិកដែលមានសុខភាពល្អក៏មានផលិតភាពច្រើនដែរ។ ក្រុមហ៊ុនមួយអាចសំរេចចិត្តបង់ប្រាក់ឈ្នួលលើសកំរិតលំនឹងសមតា ដើម្បីរក្សាកម្លាំងពលកម្មឱ្យមានសុខភាពល្អ។ ជាក់ស្តែង ការពិចារណានេះមិនសំខាន់សម្រាប់និយោជិកនៅក្នុងប្រទេសអ្នកមានដូចជា សហរដ្ឋអាមេរិក និង អឺរ៉ុបភាគច្រើននោះទេ ព្រោះប្រាក់ឈ្នួលមានលំនឹងសមតាគឺខ្ពស់ជាងកំរិតចាំបាច់ដើម្បីរក្សាសុខភាពល្អ។

ទ្រឹស្តីប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួល ទី ២ ដែលកាន់តែពាក់ព័ន្ធសម្រាប់បណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ កាត់បន្ថយចំណូលពលកម្ម។ កម្មករឈប់ពីការងារដោយសារមូលហេតុជាច្រើន - ដើម្បីទទួលយកមុខតំណែងប្រសើរជាងមុននៅឯក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀត ផ្លាស់ប្តូរអាជីព ឬ ផ្លាស់ទៅរស់នៅផ្នែកផ្សេងទៀតនៃប្រទេស។ ក្រុមហ៊ុនកាន់តែផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលដល់កម្មកររបស់ខ្លួនកាន់តែច្រើន ការលើកទឹកចិត្តរបស់ពួកគេឱ្យនៅជាមួយក្រុមហ៊ុន។ តាមរយៈការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ ក្រុមហ៊ុនមួយកាត់បន្ថយភាពញឹកញាប់នៃការឈប់សម្រាក ដោយហេតុនេះកាត់បន្ថយពេលវេលាដែលបានជួល និង បណ្តុះបណ្តាលកម្មករថ្មី។

ទ្រឹស្តីប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួលទីបី បញ្ជាក់ថាគុណភាពមធ្យមនៃកម្លាំងពលកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនពឹងផ្អែកលើប្រាក់ឈ្នួលដែលខ្លួនផ្តល់ឱ្យបុគ្គលិករបស់ខ្លួន។ ប្រសិនបើ ក្រុមហ៊ុនកាត់បន្ថយប្រាក់ឈ្នួលរបស់ខ្លួន និយោជិកល្អបំផុតអាចយកការងារផ្សេងទៀត ធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនមាននិយោជិកទាបជាងដែលមានឱកាសតិចជាង។ សេដ្ឋវិទូ ទទួលស្គាល់ការតម្រៀបមិនអំណោយផលនេះ ជាឧទាហរណ៍នៃការជ្រើសរើសមិនល្អ - ទំនោររបស់មនុស្សដែលមានព័ត៌មានបន្ថែម (ក្នុងករណីនេះ កម្មករដែលដឹងពីឱកាសខាងក្រៅរបស់ពួកគេផ្ទាល់) ជ្រើសរើសដោយខ្លួនឯង តាមរបៀបមួយដែលធ្វើឱ្យអ្នកដទៃមិនទទួលបានផលល្អជាមួយព័ត៌មាន (ក្រុមហ៊ុន)។ តាមរយៈការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ជាងកំរិតលំនឹងសមតា ក្រុមហ៊ុនអាចកាត់បន្ថយការបុគ្គលិកដែលមិនល្អ ដែលធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពមធ្យមនៃកម្លាំងពលកម្មរបស់ខ្លួន និង បង្កើនផលិតភាព។

ទ្រឹស្តីប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួល ទី ៤ បង្ហាញថាប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវការខិតខំរបស់កម្មករ។ ទ្រឹស្តីនេះ បង្ហាញថាក្រុមហ៊ុនមិនអាចត្រួតពិនិត្យការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់និយោជិករបស់ពួកគេបានយ៉ាងល្អឥតខ្ចោះ ហើយនិយោជិកត្រូវតែសម្រេចចិត្តដោយខ្លួនឯង ថាតើត្រូវធ្វើការយ៉ាងដូចម្តេច។ កម្មករនិយោជិក អាចជ្រើសរើសធ្វើការធ្ងន់ឬពួកគេអាចជ្រើសរើសឆ្លុះនិងប្រថុយនឹងការចាប់និងបណ្តេញចេញ។ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចទទួលស្គាល់លទ្ធភាពនេះ ជាឧទាហរណ៍នៃគ្រោះថ្នាក់ខាងសីលធម៌ - ទំនោររបស់មនុស្សក្នុងការប្រព្រឹត្តមិនសមរម្យ នៅពេលអាកប្បកិរិយារបស់ពួកគេត្រូវបានត្រួតពិនិត្យមិនល្អឥតខ្ចោះ។ ក្រុមហ៊ុនអាចកាត់បន្ថយបញ្ហាគ្រោះថ្នាក់ខាងសីលធម៌ ដោយផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់។ ប្រាក់ឈ្នួលកាន់តែខ្ពស់ ការចំណាយកាន់តែច្រើនចំពោះកម្មករដែលត្រូវបានបណ្តេញចេញ។ តាមរយៈការផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ជាងនេះ ក្រុមហ៊ុនមួយបានធ្វើឱ្យនិយោជិករបស់ខ្លួនមិនឱ្យងាកចេញពីគ្នា ហើយដូច្នេះបង្កើនផលិតភាពរបស់ពួកគេ។

ទោះបីជាទ្រឹស្តីប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួលទាំងបួនខុសៗគ្នាក៏ដោយ ក៏ពួកគេចែករំលែកប្រធានបទទូទៅមួយដែរ ពីព្រោះក្រុមហ៊ុនមួយដំណើរការកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ប្រសិនបើផ្តល់ប្រាក់ឈ្នួលដល់កម្មកររបស់ខ្លួន ប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ក្រុមហ៊ុនអាចនឹងរកប្រាក់ចំណេញដើម្បីរក្សាប្រាក់ឈ្នួលឱ្យខ្ពស់ជាងកម្រិតដែលផ្តល់តុល្យភាពនិងផ្គត់ផ្គង់។ លទ្ធផលនៃប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ជាងលំនឹងសមតានេះ គឺជាអត្រាទាបនៃការស្វែងរកការងារធ្វើនិងភាពអត់ការងារធ្វើកាន់តែច្រើន។

៦.៤ លំនាំនៃភាពអត់ការងារធ្វើ

រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងបានបង្កើតទ្រឹស្តីនៅពីក្រោយអត្រាធម្មជាតិនៃភាពអត់ការងារធ្វើ។ យើងបានចាប់ផ្តើមដោយបង្ហាញថា អត្រាគ្មានការងារធ្វើថេររបស់សេដ្ឋកិច្ច ពឹងផ្អែកលើអត្រានៃការចាកចេញ និង ការស្វែងរកការងារ។ បន្ទាប់មក យើងបានពិភាក្សាពីហេតុផលពីរយ៉ាង ដែលការស្វែងរកការងារមិនមានភ្លាមៗ៖ ដំណើរការនៃការស្វែងរកការងារ (ដែលនាំឱ្យមាននិកម្មភាពប៉ះទង្គិច) និង ភាពរឹងមាំនៃប្រាក់ឈ្នួល (ដែលនាំឱ្យមាននិកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ) ។ ភាពតឹងរឹងនៃប្រាក់ឈ្នួលកើតឡើងពីច្បាប់ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា សហជីព និង ប្រសិទ្ធភាពប្រាក់ឈ្នួល។

ដោយមានទ្រឹស្តីទាំងនេះជាសាវតា ឥឡូវនេះ យើងពិនិត្យមើលការពិតបន្ថែមមួយចំនួនអំពីភាពអត់ការងារធ្វើ។ អង្គហេតុទាំងនេះ នឹងជួយយើងវាយតម្លៃទ្រឹស្តីរបស់យើងនិងវាយតម្លៃគោលនយោបាយសាធារណៈសំដៅកាត់បន្ថយភាពអត់ការងារធ្វើ។

៦.៤.១ រយៈពេលនៃភាពអត់ការងារធ្វើ

នៅពេលមនុស្សម្នាក់ក្លាយជាមនុស្សអត់ការងារ តើភាពអត់ការងារធ្វើទំនងជាខ្លី ឬ យូរអង្វែង? ចម្លើយចំពោះសំណួរនេះគឺសំខាន់ណាស់ ព្រោះវាបង្ហាញពីមូលហេតុនៃភាពអត់ការងារធ្វើ និងអ្វីដែលការឆ្លើយតបគោលនយោបាយគឺសមរម្យ។ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិនបើភាពអត់ការងារធ្វើភាគច្រើនមានរយៈពេលខ្លី មនុស្សម្នាក់អាចប្រកែកបានថាវាគឺជា ការប៉ះទង្គិច ហើយប្រហែលជាចៀសមិនផុត។ កម្មករដែលគ្មានការងារធ្វើ ប្រហែលជាត្រូវការពេលវេលាខ្លះ ដើម្បីស្វែងរកការងារដែលសមនឹងជំនាញនិងចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ពួកគេ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ភាពអត់ការងារធ្វើរយៈពេលវែង មិនងាយត្រូវបានគេសន្មតថាជាពេលវេលាដែលត្រូវនឹងការងារនិងកម្មករនោះទេ៖ យើងមិនរំពឹងថាដំណើរការផ្គូផ្គងនេះនឹងចំណាយពេលច្រើនខែទេ។ ភាពអត់ការងារធ្វើរយៈពេលវែង ទំនងជាភាពអត់ការងារធ្វើរចនាសម្ព័ន្ធ ។ ដូច្នេះ ទិន្នន័យស្តីពីរយៈពេលនៃភាពអត់ការងារធ្វើ អាចជះឥទ្ធិពលដល់ទស្សនៈរបស់យើង អំពីមូលហេតុនៃភាពអត់ការងារធ្វើ។

ចម្លើយចំពោះសំណួររបស់យើងប្រែទៅជាមិនច្បាស់។ ទិន្នន័យបានបង្ហាញថាអត្រាគ្មានការងារធ្វើភាគច្រើនមានរយៈពេលខ្លី ប៉ុន្តែថាភាពអត់ការងារធ្វើភាគច្រើនសប្តាហ៍ គឺបណ្តាលមកពីអ្នកគ្មានការងារធ្វើរយៈពេលវែង។ ពិចារណាលើទិន្នន័យសម្រាប់ឆ្នាំធម្មតាឆ្នាំ ១៩៧៤ ក្នុងកំឡុងពេលដែលអត្រាគ្មានការងារធ្វើមាន ៥,៦ ភាគរយ។ នៅក្នុងឆ្នាំនោះ ៦០ ភាគរយ នៃភាពអត់ការងារធ្វើបានបញ្ចប់ក្នុងរយៈពេលមួយខែ ប៉ុន្តែ ៦៩ ភាគរយ នៃសប្តាហ៍នៃភាពអត់ការងារធ្វើ បានកើតឡើងនៅពេលដែលមានរយៈពេលពីរឬច្រើនខែ។

ដើម្បីមើលពីរបៀបដែលអង្គហេតុទាំងពីរនេះ អាចជាការពិតសូមពិចារណា ឧទាហរណ៍ខាងក្រោម។ ឧបមាថាមនុស្ស 10 នាក់គ្មានការងារធ្វើក្នុងរយៈពេលមួយឆ្នាំ ដែលបានផ្តល់ឱ្យ។ ក្នុងចំណោមមនុស្សទាំង ១០ នាក់នេះ ក្នុងនោះមាន ៨ នាក់ អត់ការងារធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ ខែ និង ២ នាក់ អត់ការងារធ្វើក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ សរុបអត់ការងារធ្វើ ៣២ ខែ។ ក្នុងឧទាហរណ៍នេះ រយៈពេលគ្មានការងារធ្វើភាគច្រើនមានរយៈពេលខ្លី៖ ៨នាក់ ក្នុងចំណោម១០នាក់ អត់ការងារ ស្មើនឹង ៨០ ភាគរយចប់ភាពអត់ការងារធ្វើក្នុងរយៈពេល ១ ខែ។ ទោះយ៉ាងណា ភាគច្រើននៃភាពអត់ការងារធ្វើ ច្រើនតែបណ្តាលមកពីភាពអត់ការងារធ្វើរយៈពេលវែង៖ ២៤ខែ ក្នុងចំណោម ៣២ ខែ នៃភាពអត់ការងារធ្វើ ស្មើនឹង ៧៥ ភាគរយ ដែលជាបទពិសោធន៍របស់កម្មករ ២ នាក់ ដែលគ្មានការងារធ្វើរយៈពេល ១២ ខែ។ ដោយផ្អែកលើ ថាតើយើងក្រឡេកមើលរយៈពេលនៃភាពអត់ការងារធ្វើ ឬ ខែនៃភាពអត់ការងារធ្វើ ភាគច្រើនភាពអត់ការងារធ្វើអាចលេចឡើងក្នុងរយៈពេលខ្លី ឬ រយៈពេលវែង។

ភស្តុតាងនេះស្តីពីរយៈពេលនៃភាពអត់ការងារធ្វើ មានជាប់ទាក់ទងយ៉ាងសំខាន់ចំពោះគោលនយោបាយសាធារណៈ។ ប្រសិនបើ គោលដៅគឺដើម្បីកាត់បន្ថយអត្រាគ្មានការងារធ្វើឱ្យបានច្រើននោះ គោលនយោបាយត្រូវតែមានគោលដៅចំពោះអ្នកគ្មានការងារធ្វើរយៈពេលវែង ពីព្រោះបុគ្គលទាំងនេះមានចំនួនអ្នកអត់ការងារធ្វើច្រើន។ ប៉ុន្តែគោលនយោបាយត្រូវតែត្រូវបានកំណត់គោលដៅយ៉ាងប្រុងប្រយ័ត្ន ពីព្រោះអ្នកអត់ការងារធ្វើរយៈពេលវែង បង្កើតបានជាភាគតិចនៃអ្នកដែលអត់ការងារធ្វើ។ មនុស្សភាគច្រើនដែលក្លាយជាអ្នកអត់ការងារធ្វើ អាចរកការងារធ្វើបានក្នុងរយៈពេលខ្លី។

៦.៤.២ បំរែបំរួលនៅក្នុងអត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅទូទាំងក្រុមប្រជាសាស្រ្ត

អត្រាគ្មានការងារធ្វើ មានភាពខុសគ្នាខ្លាំងនៅតាមក្រុមផ្សេងៗគ្នា ក្នុងចំនួនប្រជាជន។ តារាង ៦.២ បង្ហាញអត្រាអត្រាគ្មានការងារធ្វើរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ក្រុមប្រជាសាស្រ្តផ្សេងៗគ្នាក្នុងឆ្នាំ ២០០០ នៅពេលដែលអត្រាគ្មានការងារធ្វើសរុបមាន ៤,០ ភាគរយ។

តារាងនេះបង្ហាញថា កម្មករវ័យក្មេងមានអត្រាគ្មានការងារធ្វើខ្ពស់ជាងមនុស្សចាស់។ ដូច្នេះពន្យល់ពីភាពខុសគ្នានេះ សូមនឹកចាំពីគំរូនៃអត្រាគ្មានការងារធ្វើ។ គំរូនេះ បង្ហាញពីមូលហេតុពីរដែលអាចធ្វើឱ្យអត្រាគ្មានការងារធ្វើខ្ពស់៖ អត្រាការរកការងារធ្វើទាប និង អត្រាចាកចេញពីការងារខ្ពស់។ នៅពេលសេដ្ឋវិទូសិក្សាទិន្នន័យស្តីពីការផ្លាស់ប្តូរបុគ្គលរវាង មានការងារនិងអត់ការងារធ្វើ ពួកគេរកឃើញថា ក្រុមទាំងនោះដែលមានអត្រាគ្មានការងារធ្វើខ្ពស់ មាននិន្នាការទៅអត្រាខ្ពស់នៃការចាកចេញពីការងារ។ ពួកគេរកឃើញថា មានភាពខុសគ្នាបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ចំពោះក្រុមក្នុងអត្រានៃការស្វែងរក

ការងារ។ ឧទាហរណ៍ បុរសស្បែកសដែលមានការងារធ្វើ ងាយនឹងក្លាយជាមនុស្សអត់ការងារធ្វើ ៤ ដង បើពួកគេជាក្មេងជំទង់ ជាងពួកគេមានវ័យកណ្តាល។ នៅពេលនរណាម្នាក់គ្មានការងារធ្វើ អត្រានៃការស្វែងរកការងារ មិនទាក់ទងនឹងអាយុនោះទេ។

table 6-2

Unemployment Rate by Demographic Group: 2000

Age	White Male	White Female	Black Male	Black Female
16–19	12.3	10.4	26.4	23.0
20 and over	2.8	3.1	7.0	6.3

Source: U.S. Department of Labor.

ការរកឃើញទាំងនេះ ជួយពន្យល់អំពីអត្រាគ្មានការងារធ្វើខ្ពស់ជាងមុន សម្រាប់កម្មករវ័យក្មេង។ អ្នកធ្វើការទើបតែចូលទីផ្សារការងារ ហើយពួកគេច្រើនតែមិនច្បាស់អំពីផែនការអាជីពរបស់ពួកគេ។ វាជាការល្អបំផុតសម្រាប់ពួកគេ ដើម្បីសាកល្បងប្រភេទការងារផ្សេងៗគ្នា មុនពេលធ្វើការប្តេជ្ញាចិត្តរយៈពេលវែងចំពោះមុខរបរជាក់លាក់។ បើដូច្នេះមែន យើងគួររំពឹងថាអត្រាខ្ពស់នៃការចាកចេញពីការងារ និង អត្រាខ្ពស់នៃនិកម្មភាពប៉ះទង្គិចសម្រាប់ក្រុមនេះ។

ការពិតមួយទៀត ដែលលេចធ្លោរចេញពីតារាង ៦-២ គឺថាអត្រាគ្មានការងារធ្វើគឺខ្ពស់ជាងសម្រាប់ជនជាតិស្បែកខ្មៅជាងជនជាតិស្បែកស។ បាតុភូតនេះ មិនត្រូវបានគេយល់ច្បាស់ទេ។ ទិន្នន័យស្តីពីការផ្លាស់ប្តូររវាងអ្នកមានការងារនិងអ្នកអត់ការងារធ្វើ បង្ហាញថាអត្រាគ្មានការងារធ្វើកាន់តែខ្ពស់សម្រាប់ជនជាតិស្បែកខ្មៅ និងជាពិសេសស ម្រាប់យុវជនស្បែកខ្មៅ កើតឡើងដោយសារតែទាំងអត្រាខ្ពស់នៃការចាកចេញពីការងារនិងអត្រាការស្វែងរកការងារទាប។ ហេតុផលដែលអាចមានសម្រាប់អត្រាទាបនៃការស្វែងរកការងារ រួមមាន ការចូលតិចទៅកាន់បណ្តាញស្វែងរកការងារក្រៅផ្លូវការ និង ការរើសអើងពីនិយោជិក។

៦.៤.៣ និន្នាការភាពអត់ការងារធ្វើក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

ក្នុងរយៈពេលកន្លះសតវត្សរ៍ អត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅសហរដ្ឋអាមេរិកមិនមានស្ថេរភាពទេ។ ប្រសិនបើអ្នកក្រឡេកមើលទៅរូបភាពទី ៦-១ អ្នកនឹងឃើញថា អត្រាគ្មានការងារធ្វើមានអត្រាទាបជាង ៥ ភាគរយ នៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៥០ និង ១៩៦០ បានកើនឡើងដល់ជាង ៦ ភាគរយ នៅទសវត្សឆ្នាំ

១៩៧០ និង ១៩៨០ ហើយបន្ទាប់មក បានរសាត់ត្រឡប់មកក្រោម ៥ ភាគរយ នៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ ។ ទោះបីជាសេដ្ឋវិទូមិនមានការពន្យល់ច្បាស់លាស់សម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះក៏ដោយ ក៏ពួកគេបានស្នើសម្មតិកម្មជាច្រើន។

ក. **ប្រជាសាស្ត្រ** ការពន្យល់មួយសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើការផ្លាស់ប្តូរសមាសភាពកំលាំងពលកម្មសហរដ្ឋអាមេរិក។ បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមលោកលើកទី ២ អត្រាកំណើតបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង៖ ចំនួនកំណើតបានកើនឡើងពី ២,៩ លាននាក់ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៤៥ ដល់ ៤,៣ លាននាក់ នៅឆ្នាំ ១៩៥៧ មុនពេលធ្លាក់ចុះដល់ ៣,១ លាននាក់ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៧៣។ ការកើនឡើងនៃកំណើតនៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៥០ បាននាំឱ្យមានការកើនឡើង ចំនួនកម្មករវ័យក្មេងក្នុងឆ្នាំ ១៩៧០ ។ អ្នកធ្វើការវ័យក្មេង មានអត្រាអត់ការងារធ្វើខ្ពស់ជាងនេះ ដូច្នេះនៅពេលដែលជំនាន់កំណើតទារកឡើងខ្លាំង នាំឱ្យពួកគេឈានចូលក្នុងកម្លាំងពលកម្ម ពួកគេបានបង្កើនកម្រិតមធ្យមនៃនិកម្មភាព។ បន្ទាប់មក នៅពេលដែលទារកទាំងនោះគ្រប់អាយុធ្វើការ អាយុជាមធ្យមនៃកម្លាំងពលកម្មបានកើនឡើង ដែលធ្វើឱ្យអត្រាអ្នកអត់ការងារធ្វើជាមធ្យមក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ ធ្លាក់ចុះ។

ការផ្លាស់ប្តូរប្រជាសាស្ត្រនេះ ទោះយ៉ាងណាមិនអាចពន្យល់បានពេញលេញអំពីនិន្នាការនៃភាពអត់ការងារធ្វើទេ ពីព្រោះនិន្នាការស្រដៀងគ្នានេះ គឺជាក់ស្តែងសម្រាប់ក្រុមប្រជាសាស្ត្រថេរ។ ឧទាហរណ៍ ចំពោះបុរសដែលមានអាយុចន្លោះពី ២៥ ទៅ ៥៤ ឆ្នាំ អត្រាគ្មានការងារធ្វើជាមធ្យមបានកើនឡើងពី ៣,០ ភាគរយ នៅទសវត្ស ១៩៦០ ដល់ ៦,១ ភាគរយ នៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៨០ ។ ដូច្នេះ ទោះបីជា ការផ្លាស់ប្តូរប្រជាសាស្ត្រអាចជាផ្នែកមួយនៃរឿងនៃភាពអត់ការងារធ្វើកើនឡើងក្នុងរយៈពេលនេះក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែមានការពន្យល់ផ្សេងទៀតអំពីនិន្នាការរយៈពេលវែងផងដែរ។

ខ. **ការផ្លាស់ប្តូរតាមវិស័យ** ការពន្យល់ជាលើកទីពីរ គឺផ្អែកលើការផ្លាស់ប្តូរអត្រាប្រេវ៉ាឡង់នៃការផ្លាស់ប្តូរតាមវិស័យ។ បរិមាណនៃការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងតាមវិស័យកាន់តែច្រើន អត្រានៃការចាកចេញពីការងារកាន់តែខ្ពស់ និង កំរិតខ្ពស់នៃនិកម្មភាពប៉ះទង្គិច។ ប្រភពមួយនៃការផ្លាស់ប្តូរវិស័យក្នុងអំឡុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ និង ដើមទសវត្ស ១៩៨០ គឺការប្រែប្រួលខ្លាំងនៃតម្លៃប្រេងដែលបង្កឡើងដោយអង្គការ OPEC ជាក្រុមហ៊ុនប្រេងអន្តរជាតិផ្តាច់មុខ។ ការផ្លាស់ប្តូរដ៏ធំនៃតម្លៃប្រេងទាំងនេះ អាចតម្រូវឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរកម្លាំងពលកម្មរវាង វិស័យដែលពឹងផ្អែកខ្លាំងលើថាមពល និង វិស័យដែលពឹងផ្អែកតិចលើថាមពល។ បើដូច្នេះ ការឡើងចុះតម្លៃប្រេង អាចនឹងធ្វើឱ្យអត្រាគ្មានការងារធ្វើកើនឡើងក្នុងអំឡុងពេលនេះ។ ទោះបីជាការពន្យល់នេះ ពិបាកវាយតម្លៃក៏ដោយ ក៏វាស្របនឹងការវិវឌ្ឍន៍នាពេលថ្មីៗនេះ

ដែរៈ ការធ្លាក់ចុះនៃភាពអត់ការងារធ្វើ ក្នុងកំឡុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ ស្របពេលជាមួយនឹងការកើនឡើងនៃស្ថេរភាពនៃតម្លៃប្រេង។

គ. ផលិតភាព ការពន្យល់ទីបី សម្រាប់និន្នាការនៃភាពអត់ការងារធ្វើបញ្ជាក់ពីទំនាក់ទំនងរវាងភាពអត់ការងារធ្វើនិងផលិតភាព។ ដូចជំពូកទី ៨ ពិភាក្សាឱ្យបានពេញលេញជាងនេះទៀត ទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ បានឆ្លងកាត់ការធ្លាក់ចុះនៃកំណើនផលិតភាព ហើយទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ មានការរីកចម្រើននៃផលិតភាព។ ការផ្លាស់ប្តូរផលិតភាពទាំងនេះ ប្រហាក់ប្រហែលនឹងការផ្លាស់ប្តូរភាពអត់ការងារធ្វើ។ ប្រហែលជាផលិតភាពថយចុះក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ បានបង្កើនអត្រាគ្មានការងារធ្វើ និង បង្កើនផលិតភាព ក្នុងកំឡុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ ។

ហេតុអ្វីក៏ផលប៉ះពាល់បែបនេះនឹងកើតឡើង ទោះយ៉ាងណាក៏មិនច្បាស់ដែរ។ តាមទ្រឹស្តីស្តង់ដារនៃទីផ្សារការងារ ផលិតភាពខ្ពស់មានន័យថា តម្រូវការកម្លាំងពលកម្មកាន់តែច្រើន ហើយដូច្នេះប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដខ្ពស់ ប៉ុន្តែភាពអត់ការងារធ្វើមិនមានការផ្លាស់ប្តូរឡើយ។ នៅពេលដែលមានការផ្លាស់ប្តូរផលិតភាព កម្មករអាចនឹងផ្លាស់ប្តូរបន្តិចម្តងៗនូវប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដ ដែលពួកគេស្នើសុំពីនិយោជករបស់ពួកគេ ដែលធ្វើឱ្យប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដធ្លាក់ចុះទាប ក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការការងារ។ ការពន្លឿនកំណើនផលិតភាព ដូចជាបទពិសោធដែលធ្លាប់មាននៅក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ នឹងបង្កើនតម្រូវការការងារ ហើយជាមួយនឹងប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដធ្លាក់ចុះ កាត់បន្ថយចំនួនអ្នកអត់ការងារធ្វើ។

នៅទីបញ្ចប់ និន្នាការនៃអត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅតែជាអាថ៌កំបាំង។ ការពន្យល់ដែលបានស្នើឡើងគឺ អាចជឿទុកចិត្តបាន ប៉ុន្តែគ្មាននរណាម្នាក់អាចសន្និដ្ឋានបានដោយខ្លួនឯងទេ។ ប្រហែលជាមិនមានចម្លើយតែមួយទេ។ ការថយចុះនៃអត្រាគ្មានការងារធ្វើ នៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ និង ១៩៨០ និងការសាត់ចុះក្រោមក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៩០ អាចជាលទ្ធផលនៃការវិវត្តដែលមិនទាក់ទងគ្នាមួយចំនួន។

៦.៤.៤ ដំណើរផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងនិងក្រៅកម្លាំងពលកម្ម

រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងបានព្រងើយកន្តើយចំពោះទិដ្ឋភាពសំខាន់នៃសក្តានុពលទីផ្សារការងារ គឺការផ្លាស់ប្តូរបុគ្គលចូលនិងចេញពីកម្លាំងពលកម្ម។ គំរូនៃអត្រាធម្មជាតិគ្មានការងារធ្វើរបស់យើងសន្មតថា ទំហំនៃកម្លាំងពលកម្មត្រូវបានកំណត់ឱ្យ ថេរ។ ក្នុងករណីនេះ ហេតុផលតែមួយគត់

សម្រាប់ភាពអត់ការងារធ្វើគឺការចាកចេញពីការងារ ហើយហេតុផលតែមួយគត់ដែលត្រូវចាកចេញពីភាពអត់ការងារធ្វើគឺ ការស្វែងរកការងារធ្វើ។

តាមពិតការផ្លាស់ប្តូរកម្លាំងពលកម្មមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ប្រហែលមួយភាគបីនៃអ្នកគ្មានការងារធ្វើ ទើបតែបានចូលក្នុងកម្លាំងពលកម្មថ្មីៗនេះ។ អ្នកចូលរួមខ្លះ គឺជាកម្មករវ័យក្មេងដែលនៅតែស្វែងរកការងារដំបូងរបស់ពួកគេ។ អ្នកផ្សេងទៀត បានធ្វើការពីមុន ប៉ុន្តែបានចាកចេញពីកម្លាំងពលកម្មជាបណ្តោះអាសន្ន។ លើសពីនេះទៅទៀត មិនមែនភាពអត់ការងារធ្វើទាំងអស់ ត្រូវបញ្ចប់ដោយការស្វែងរកការងារនោះទេ: ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃរយៈពេលនៃភាពអត់ការងារធ្វើ បញ្ចប់នៅក្នុងការដកខ្លួនរបស់មនុស្សគ្មានការងារធ្វើចេញពីទីផ្សារការងារ។

បុគ្គលដែលចូលនិងចាកចេញពីកម្លាំងពលកម្ម ធ្វើឱ្យស្ថិតិគ្មានការងារធ្វើកាន់តែពិបាកក្នុងការបកស្រាយ។ ម៉្យាងវិញទៀត បុគ្គលខ្លះដែលហៅខ្លួនឯងថាគ្មានការងារធ្វើ ប្រហែលជាមិនស្វែងរកការងារធ្វើទេ ហើយប្រហែលជាត្រូវចាត់ទុកជាកម្លាំងពលកម្ម។ "ភាពអត់ការងារធ្វើ" របស់ពួកគេអាចមិនមែនជាបញ្ហាសង្គមទេ។ ម៉្យាងវិញទៀត បុគ្គលខ្លះប្រហែលជាចង់បានការងារធ្វើ តែបន្ទាប់ពីការស្វែងរកមិនជោគជ័យ បានបោះបង់ចោលការស្វែងរក។ កម្មករដែលធ្លាក់ទឹកចិត្តទាំងនេះ ត្រូវបានគេរាប់បញ្ចូលថាជាកម្លាំងពលកម្ម ហើយមិនបង្ហាញស្ថិតិគ្មានការងារធ្វើទេ។ ទោះបីជាភាពអត់ការងារធ្វើរបស់ពួកគេមិនត្រូវបានជានាក៏ដោយ ក៏វាអាចជាបញ្ហាសង្គមដែរ។

៦.៤.៥ ការកើនឡើងនៃភាពអត់ការងារធ្វើនៅអឺរ៉ុប

ទោះបីជាការពិភាក្សារបស់យើង ផ្តោតសំខាន់លើសហរដ្ឋអាមេរិកក៏ដោយ ក៏មានសំនួរមួយគួរអោយឆ្ងល់អំពីកង្វល់ភាពអត់ការងារធ្វើនៅអឺរ៉ុបបច្ចុប្បន្ន។ រូបភាព ៦-៤ បង្ហាញពីអត្រាគ្មានការងារធ្វើនៅក្នុងប្រទេសដែលបង្កើតសហគមន៍អឺរ៉ុប - អូទ្រីស ប៊ែលហ្ស៊ិក ដាណឺម៉ាក ហ្វាំងឡង់ បារាំង អាល្លឺម៉ង់ ក្រិក អៀរឡង់ អ៊ីតាលី លុចសំបួ ហូឡង់ ព័រទុយហ្គាល់ អេស្ប៉ាញ ស៊ុយអែត និង ចក្រភពអង់គ្លេស។ ដូចដែលអ្នកបានឃើញហើយ អត្រានៃភាពអត់ការងារធ្វើនៅក្នុងប្រទេសទាំងនេះ បានកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់: វាមានអត្រាជាមធ្យមតិចជាង ៣ ភាគរយ នៅក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៦០ និង ច្រើនជាង ១០ ភាគរយ នៅក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។

តើអ្វីទៅជាមូលហេតុនៃការកើនឡើងភាពអត់ការងារធ្វើរបស់អឺរ៉ុប? គ្មានអ្នកណាដឹងច្បាស់ទេ ប៉ុន្តែមានទ្រឹស្តីឈានមុខគេ។ សេដ្ឋវិទូជាច្រើនជឿជាក់ថា បញ្ហានេះអាចបណ្តាលមកពីគុណប្រយោជន៍

សម្រាប់កម្មករគ្មានការងារធ្វើ គួបផ្សំនឹងការធ្លាក់ចុះខាងបច្ចេកវិទ្យា នាំមកនូវការធ្លាក់ចុះនៃសេចក្តីត្រូវការចំពោះកម្មករគ្មានជំនាញ ទាក់ទងនឹងកម្មករជំនាញ។

គ្មានបញ្ហាទេ ដែលបណ្តាប្រទេសអឺរ៉ុបភាគច្រើន មានកម្មវិធីសប្បុរសធម៌សម្រាប់អ្នកដែលគ្មានការងារធ្វើ។ កម្មវិធីទាំងនេះមានឈ្មោះផ្សេងៗគ្នា៖ ការធានារ៉ាប់រងសង្គម សុខុមាលភាពរដ្ឋ ឬ ហៅធម្មតាជា "ប្រាក់ឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាល"។ ប្រទេសជាច្រើន អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកអត់ការងារធ្វើប្រមូលផលប្រយោជន៍ដោយគ្មានកំណត់ ជាជាងគ្រាន់តែក្នុងរយៈពេលខ្លីដូចជានៅ សហរដ្ឋអាមេរិក។ ការសិក្សាបានបង្ហាញថា បណ្តាប្រទេសដែលមានគុណប្រយោជន៍កាន់តែច្រើនទំនងជាមានអត្រាគ្មានការងារធ្វើខ្ពស់ជាង។ ក្នុងន័យខ្លះ អ្នកដែលរស់នៅពឹងផ្អែកលើប្រាក់ឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាល គឺពិតជាមិនមែនជាកម្លាំងពលកម្មទេៈ ដោយផ្តល់ឱកាសការងារដែលអាចរកបាន ការទទួលបានការងារមិនសូវទាក់ទាញជាងនៅទំនេរដោយគ្មានការងារធ្វើ ប៉ុន្តែប្រជាជនទាំងនេះ ត្រូវបានរាប់ជាជនគ្មានការងារធ្វើនៅក្នុងស្ថិតិរបស់រដ្ឋាភិបាល។

ក៏មិនមានសំណួរដែលថា តម្រូវការកម្មករជំនាញមិនបានធ្លាក់ចុះទាក់ទងនឹងតម្រូវការកម្មករជំនាញ។ ការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការនេះ អាចបណ្តាលមកពីការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យាៈ កុំព្យូទ័រ ឧទាហរណ៍ បង្កើនតម្រូវការកម្មករដែលអាចប្រើពួកវាបាន និងកាត់បន្ថយចំពោះអ្នកដែលមិនអាចធ្វើបាន។ នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការនេះ ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីប្រាក់ឈ្នួលជាជាងភាពគ្មានការងារធ្វើៈ ក្នុងរយៈពេលជាងពីរទសវត្សកន្លងមក ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករដែលគ្មានជំនាញ បានធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំងទាក់ទងនឹងប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករជំនាញ។ ទោះយ៉ាងណា នៅទ្វីបអឺរ៉ុប រដ្ឋសុខុមាលភាពផ្តល់ជូនកម្មករដែលគ្មានជំនាញជាមួយនឹងជម្រើសមួយដើម្បីធ្វើការ ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលទាប។ នៅពេលប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករដែលគ្មានជំនាញធ្លាក់ចុះនោះ កម្មករកាន់តែច្រើនមើលឃើញពីប្រាក់ឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាល ជាជម្រើសដែលអាចរកបានល្អបំផុត។ លទ្ធផលគឺ ភាពអត់ការងារធ្វើកាន់តែកើនឡើងខ្ពស់។

ការធ្វើការវិនិច្ឆ័យនៃភាពអត់ការងារធ្វើនៅអឺរ៉ុបខ្ពស់នេះ មិនបានបង្ហាញពីដំណោះស្រាយងាយស្រួលទេ។ ការកាត់បន្ថយអត្ថប្រយោជន៍រដ្ឋាភិបាលយ៉ាងច្រើនសម្រាប់អ្នកគ្មានការងារធ្វើ នឹងជំរុញឱ្យកម្មករឈប់បំពេញការងារ និង ទទួលយកការងារដែលមានប្រាក់ឈ្នួលទាប។ ប៉ុន្តែ វាក៏នឹងធ្វើឱ្យវិសមភាពសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរផងដែរ - បញ្ហាដែលគោលនយោបាយសុខុមាលភាពរបស់រដ្ឋត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីដោះស្រាយ។

៦.៥ ការសន្និដ្ឋាន

ភាពអត់ការងារធ្វើតំណាងឱ្យធនធានខ្ជះខ្ជាយ។ កម្មករដែលគ្មានការងារធ្វើ មានសក្តានុពលក្នុងការរួមចំណែកដល់ប្រាក់ចំណូលជាតិ ប៉ុន្តែមិនបានធ្វើទេ។ ការស្វែងរកការងារឱ្យសមនឹងជំនាញរបស់ពួកគេ ពួកគេសប្បាយរីករាយនៅពេលដែលការស្វែងរកបានបញ្ចប់ ហើយអ្នកដែលកំពុងរង់ចាំការងារនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលខ្ពស់ជាងប្រាក់ឈ្នួលសមតានេះ មានភាពសប្បាយរីករាយនៅពេលមានការជ្រើសរើសមុខតំណែងថ្មីឡើង។

ជាអកុសល មិនមាននិកម្មភាពប៉ះទង្គិចនិងនិកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ អាចត្រូវបានកាត់បន្ថយយ៉ាងងាយស្រួលនោះទេ។ រដ្ឋាភិបាល មិនអាចធ្វើការស្វែងរកការងារភ្លាមៗបានទេ ហើយវាមិនអាចនាំប្រាក់ឈ្នួលឱ្យនៅជិតកម្រិតលំនឹងសមតាបានឡើយ។ ភាពអត់ការងារធ្វើស្មើសូន្យ មិនមែនជាគោលដៅដែលអាចជឿទុកចិត្តបានសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារសេរី។

ប៉ុន្តែគោលនយោបាយសាធារណៈ គឺមិនមែនមិនមានថាមពលនៅក្នុងការប្រយុទ្ធ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពអត់ការងារធ្វើនោះទេ។ កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលការងារ ប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងភាពអត់ការងារធ្វើ ប្រាក់ឈ្នួលអប្បបរមា និង ច្បាប់គ្រប់គ្រងការចរចាសមូហភាព ភាគច្រើនជាប្រធានបទនៃការជជែកដេញដោលផ្នែកនយោបាយ។ គោលនយោបាយដែលយើងជ្រើសរើស ទំនងជាមានឥទ្ធិពលសំខាន់ៗទៅលើអត្រាគ្មានការងារធ្វើរបស់សេដ្ឋកិច្ច។

សំនួររំលឹកមេរៀន

១. តើអ្វីដែលកំណត់អត្រាធម្មជាតិនៃភាពអត់ការងារធ្វើ?

២. ចូររៀបរាប់ពីភាពខុសគ្នារវាង និកម្មភាពប៉ះទង្គិច និង និកម្មភាពរចនាសម្ព័ន្ធ។

៣. តើភាពអត់ការងារធ្វើភាគច្រើនមានរយៈពេលវែង ឬខ្លី? ចូរពន្យល់។

៤. ឆ្លើយសំណួរខាងក្រោមអំពីបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកក្នុងកម្លាំងពលកម្មៈ

ក. នៅពេលដែលអ្នកឬមិត្តភក្តិម្នាក់របស់អ្នកកំពុងស្វែងរកការងារក្រៅម៉ោង តើត្រូវការរយៈពេលប៉ុន្មានសប្តាហ៍? បន្ទាប់ពីអ្នកបានរកការងារធ្វើ តើវាមានរយៈពេលប៉ុន្មានសប្តាហ៍?

ខ. តាមការប៉ាន់ស្មានរបស់អ្នក ចូរគណនា (ក្នុងអត្រាជាសប្តាហ៍) អត្រានៃការស្វែងរកការងាររបស់អ្នក f និង អត្រានៃការចាកចេញពីការងាររបស់អ្នក s។ (ជំនួយៈ ប្រសិនបើអត្រា f ជាអត្រានៃការរកការងារធ្វើ ដូច្នេះអត្រាគ្មានការងារធ្វើជាមធ្យមគឺ 1/f)

គ. តើអត្រាធម្មជាតិនៃភាពគ្មានការងារធ្វើ សម្រាប់ប្រជាជនដែលអ្នកតំណាង គឺប៉ុន្មាន?

SENG VEYANET

ជំពូកទី ៧

ការលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ចភាគ ១

Economic Growth I

ប្រសិនបើអ្នកធ្លាប់និយាយជាមួយជីដូនជីតារបស់អ្នកអំពីរបៀបរស់នៅរបស់ពួកគេ នៅពេលពួកគេនៅក្មេង ទំនងជាអ្នកបានរៀនមេរៀនដ៏សំខាន់មួយអំពីសេដ្ឋកិច្ចៈ កម្រិតជីវភាពនៃការរស់នៅបានប្រសើរឡើងយ៉ាងខ្លាំងសម្រាប់គ្រួសារភាគច្រើន នៅក្នុងប្រទេសភាគច្រើន។ ការជឿនលឿននេះបានមកពីការកើនឡើងប្រាក់ចំណូលដែលបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រជាជនប្រើប្រាស់បរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មកាន់តែច្រើន។

ដើម្បីវាស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច អ្នកសេដ្ឋកិច្ចប្រើប្រាស់ទិន្នន័យស្តីពីផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប ដែលវាស់វែងចំណូលសរុបរបស់មនុស្សគ្រប់រូបនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកសព្វថ្ងៃនេះ គឺច្រើនជាងបីដងនៃកម្រិត ១៩៥០ របស់ខ្លួន ហើយផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ គឺច្រើនជាងពីរដងនៃឆ្នាំ ១៩៥០ ។ នៅក្នុងឆ្នាំណាមួយយើងក៏អាចសង្កេតឃើញភាពខុសគ្នាធំធេងនៃកំរិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រទេសនានា។ តារាង ៧-១ បង្ហាញពីប្រាក់ចំណូលសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៩ ក្នុងចំណោមប្រទេសដែលមានប្រជាជនច្រើនជាងគេបំផុតទាំង ១២ នៅលើពិភពលោក។ សហរដ្ឋអាមេរិក ឈរនៅលើគេក្នុងបញ្ជីដែលមានប្រាក់ចំណូល ៣១.៩១០ ដុល្លារសម្រាប់មនុស្សម្នាក់។ ប្រទេសនីហ្សេរីយ៉ា មានប្រាក់ចំណូលសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ត្រឹមតែ ៧៧០ ដុល្លារ - តិចជាង ៣ ភាគរយនៃតួលេខសម្រាប់សហរដ្ឋអាមេរិក។

គោលដៅរបស់យើងនៅក្នុងផ្នែកនៃសៀវភៅនេះ គឺដើម្បីស្វែងយល់ពីអ្វីដែលបណ្តាលឱ្យមានភាពខុសគ្នានៃប្រាក់ចំណូលនៅគ្រប់ពេលនិងនៅទូទាំងប្រទេស។ ក្នុងជំពូកទី ៣ យើងបានកំណត់កត្តាផលិតកម្ម - ដើមទុននិងកម្លាំងពលកម្ម និង បច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្ម ជាប្រភពនៃលទ្ធផលនៃសេដ្ឋកិច្ច ដូច្នេះហើយបានជាចំណូលសរុបរបស់វា។ ចំណូលខុសគ្នាត្រូវតែមកពីភាពខុសគ្នានៃដើមទុន កម្លាំងពលកម្ម និង បច្ចេកវិទ្យា។

ភារកិច្ចចម្បងរបស់យើង គឺដើម្បីអភិវឌ្ឍទ្រឹស្តីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ដែលគេហៅថាគំរូកំណើនសូឡូ (**Solow growth model**)។ ការវិភាគរបស់យើងនៅក្នុងជំពូកទី ៣ បានជួយឱ្យយើងពណ៌នាពី

របៀបដែលសេដ្ឋកិច្ច ផលិតនិងប្រើប្រាស់នូវទិន្នផលរបស់វាក្នុងពេលមួយ។ ការវិភាគគឺឋិតិវន្ត - ជាការសង្ខេបនៃសេដ្ឋកិច្ច។ ដើម្បីពន្យល់ពីមូលហេតុដែលប្រាក់ចំណូលជាតិរបស់យើងកើនឡើង ហើយហេតុអ្វីសេដ្ឋកិច្ចខ្លះរីកលូតលាស់លឿនជាងអ្នកដទៃ យើងត្រូវពង្រីកការវិភាគរបស់យើងដើម្បីឱ្យវាពិពណ៌នាអំពីការផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលមួយជាក់លាក់។ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍគំរូបែបនេះ យើងធ្វើឱ្យការវិភាគរបស់យើងមានភាពរឹងមាំ - ដូចជាមើលតាមវីដេអូច្បាស់ជាងការមើលតាមរូបថត។ គំរូកំណើនសូឡូ បង្ហាញពីរបៀបសន្សំ ការកើនឡើងចំនួនប្រជាជន និង វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា ជះឥទ្ធិពលដល់កម្រិតនៃទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ចនិងកំណើនរបស់វាតាមពេលវេលា។ ក្នុងជំពូកនេះ យើងវិភាគអំពីតួនាទីនៃការសន្សំ និង កំណើនប្រជាជន។ ក្នុងជំពូកបន្ទាប់យើងណែនាំអំពីវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា។

តារាង ៧.១ ភាពខុសគ្នានៃបទដ្ឋានរស់នៅអន្តរជាតិក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៩

Country	Income per Person (in U.S. dollars)	Country	Income per Person (in U.S. dollars)
United States	$31,910	China	3,550
Japan	25,170	Indonesia	2,660
Germany	23,510	India	2,230
Mexico	8,070	Pakistan	1,860
Russia	6,990	Bangladesh	1,530
Brazil	6,840	Nigeria	770

Source: World Bank.

៧.១ ការបង្កើនដើមទុន (The Accumulation of Capital)

គំរូកំណើនសូឡូ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបដែលកំណើនភាគហ៊ុនមូលធន កំណើនកម្លាំងពលកម្ម និង ការជឿនលឿនខាងបច្ចេកវិទ្យា មានអន្តរកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនិងរបៀបដែលវាជះឥទ្ធិពលដល់ផលិតផលនិងសេវាកម្មសរុបរបស់ប្រទេស។ យើងបង្កើតគំរូនេះជាជំហានៗ។ ជំហានដំបូងរបស់យើង គឺត្រូវពិនិត្យមើល ថាតើការផ្គត់ផ្គង់និងតំរូវការទំនិញកំណត់ការប្រមូលផ្តុំដើមទុនយ៉ាងដូចម្តេច។ ក្នុងជំហានដំបូងនេះ យើងសន្មតថាកម្លាំងពលកម្ម និង បច្ចេកវិទ្យា ត្រូវបានកំណត់ថេរ។ បន្ទាប់មកយើង បន្ធូរការសន្មត់ទាំងនេះ ដោយណែនាំការផ្លាស់ប្តូរកម្លាំងពលកម្មនៅពេលក្រោយ ក្នុងជំពូកនេះ និងដោយណែនាំការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យានាពេលបន្ទាប់។

៧.១.១ ការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការទំនិញ

ការផ្គត់ផ្គង់និងតំរូវការទំនិញ បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងគំរូបិតិវន្តនៃសេដ្ឋកិច្ចបិទជិតនៅក្នុងជំពូកទី ៣ ។ ដោយពិចារណាលើការផ្គត់ផ្គង់និងតំរូវការទំនិញ យើងអាចមើលឃើញនូវអ្វីដែលកំណត់ថា តើទិន្នផលប៉ុន្មានត្រូវបានផលិតនៅពេលវេលាណាមួយ និងរបៀបដែលទិន្នផលនេះ ត្រូវបានបែងចែកក្នុងចំណោមការប្រើប្រាស់ជំនួស។

ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញនិងអនុគមន៍ផលិតកម្ម ការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញតាមសូឡូ គឺផ្អែកទៅលើអនុគមន៍ផលិតកម្មដែលធ្លាប់ស្គាល់ ដែលបញ្ជាក់ថាទិន្នផលអាស្រ័យលើភាគហ៊ុនដើម និង កម្លាំងពលកម្មៈ

$$Y = F(K, L).$$

គំរូកំណើនសូឡូ សន្មតថាអនុគមន៍ផលិតកម្មមានទិន្នផលថេរ។ ការសន្មតនេះ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជាការពិត ហើយដូចដែលយើងនឹងឃើញក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ វាជួយធ្វើឱ្យការវិភាគកាន់តែងាយស្រួល។ ចាំបានថាអនុគមន៍ផលិតកម្មមានផលចំណេញថេរ បើ

$$zY = F(zK, zL)$$

សម្រាប់លេខវិជ្ជមានណាមួយ z ។ នោះគឺ ប្រសិនបើយើងគុណទាំងដើមទុននិងកម្លាំងពលកម្មដោយ z យើងក៏គុណនឹងចំនួនទិន្នផលនៃ z ដែរ។ អនុគមន៍ផលិតកម្មជាមួយនឹងផលចំណេញថេរអនុញ្ញាតិឱ្យយើងវិភាគរាល់បរិមាណទាំងអស់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ទាក់ទងនឹងទំហំនៃកម្លាំងពលកម្ម។ ដើម្បីដឹងថា នេះជាការពិត សូមកំណត់ z = 1/L ក្នុងសមីការមុនដើម្បីទទួល

$$Y/L = F(K/L, 1).$$

សមីការនេះ បង្ហាញថាបរិមាណលទ្ធផលនៃកម្មករម្នាក់ Y/L គឺជាមុខងារនៃចំនួនដើមទុនក្នុងកម្មករម្នាក់ K/L។ (ចំនួនលេខ ១ ជាការពិតគឺថេរ ហើយដូច្នេះ អាចត្រូវបានគេមិនអើពើ។) ការសន្មតនៃការត្រឡប់មករកមាត្រដ្ឋានថេរ មានន័យថា ទំហំសេដ្ឋកិច្ចដែលត្រូវបានវាស់ដោយចំនួនកម្មករមិនប៉ះពាល់ដល់ទំនាក់ទំនងរវាងទិន្នផលក្នុងមួយកម្មករ និង ដើមទុនក្នុងមួយកម្មករ។

ដោយសារតែទំហំនៃសេដ្ឋកិច្ចមិនសំខាន់ទេ វានឹងងាយស្រួលក្នុងការបញ្ជាក់បរិមាណទាំងអស់តាមលក្ខខណ្ឌកម្មករម្នាក់ៗ។ យើងកំណត់អក្សរទាំងនេះ ដោយអក្សរតូច ដូច្នេះ y = Y/L គឺជាទិន្នផល

សម្រាប់កម្មករម្នាក់ហើយ k = K/L ជាដើមទុនសម្រាប់កម្មករម្នាក់។ បន្ទាប់មកយើងអាចសរសេរមុខងារផលិតដូច

$$y = f(k),$$

កន្លែងដែលយើងកំណត់ $f(k) = F(k, 1)$។ រូបភាព ៧-១ បង្ហាញពីអនុគមន៍ផលិតកម្មនេះ។ ខ្សែកោងជម្រាលនៃអនុគមន៍ផលិតកម្មនេះ បង្ហាញពីចំនួនទិន្នផលបន្ថែមដែលកម្មករនិយោជិតផលិតបាន នៅពេលដែលបានផ្តល់ឯកតាដើមទុនបន្ថែម។ ចំនួននេះ គឺជាផលិតផលតូចមួយនៃដើមទុន *MPK*។ តាមគណិតវិទ្យាយើងសរសេរ

$$MPK = f(k + 1) - f(k).$$

សូមកត់សម្គាល់ថានៅក្នុងរូបភាពទី ៧-១ នៅពេលចំនួនដើមទុនកើនឡើង អនុគមន៍ផលិតកម្មកាន់តែលេចធ្លោរ ដែលបង្ហាញថាអនុគមន៍ផលិតកម្មបញ្ចេញនូវផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនថយចុះ។ នៅពេល k មានកំរិតទាប កម្មករជាមធ្យមមានដើមទុនតិចតួចប៉ុណ្ណោះដើម្បីធ្វើការជាមួយ ដូច្នេះដើមទុនបន្ថែមមួយឯកតា មានប្រយោជន៍ច្រើន ហើយបង្កើតបានលទ្ធផលយ៉ាងច្រើន។ នៅពេល k ខ្ពស់ កម្មករជាមធ្យមមានដើមទុនច្រើន ដូច្នេះឯកតាបន្ថែមបង្កើនផលិតកម្មបានតែបន្តិច។

រូបភាព ៧.១ អនុគមន៍ផលិតកម្ម

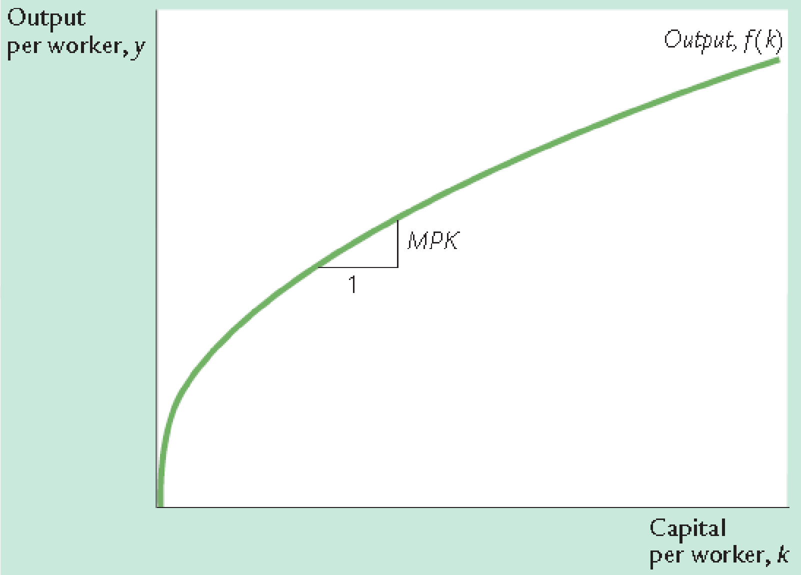

The Production Function The production function shows how the amount of capital per worker k determines the amount of output per worker $y = f(k)$. The slope of the production function is the marginal product of capital: if k increases by 1 unit, y increases by *MPK* units. The production function becomes flatter as k increases, indicating diminishing marginal product of capital.

តំរូវការសំរាប់ទំនិញនិងអនុគមន៍ប្រើប្រាស់ តម្រូវការទំនិញក្នុងទំរង់សូឡូ បានមកពីការប្រើប្រាស់និងការវិនិយោគ។ និយាយម៉្យាងទៀត ទិន្នផលសម្រាប់កម្មករម្នាក់ y ត្រូវបានបែងចែករវាងការប្រើប្រាស់របស់កម្មករម្នាក់ៗ c និង ការវិនិយោគរបស់កម្មករម្នាក់ i:

$$y = c + i.$$

សមីការនេះ គឺជាកំណែពលករម្នាក់ៗនៃអត្តសញ្ញាណគណនីប្រាក់ចំណូលជាតិសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច។ សូមកត់សម្គាល់ថា វាលុបចោលការទិញរបស់រដ្ឋាភិបាល (ដែលសម្រាប់គោលបំណងបច្ចុប្បន្នយើងអាចមិនគិតសិន) និង ការនាំចេញសុទ្ធ (ពីព្រោះយើងកំពុងសន្មតថាសេដ្ឋកិច្ចបិទ) ។ គំរូសូលូបានសន្មតថា ជារៀងរាល់ឆ្នាំ មនុស្សសន្សំសំចៃប្រភាគនៃប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគេ និង ប្រើប្រាស់ប្រភាគ (1 - s) ។ យើងអាចបង្ហាញគំនិតនេះ ជាមួយនឹងអនុគមន៍នៃការប្រើប្រាស់ជាមួយទម្រង់សាមញ្ញ

$$c = (1 - s)y,$$

ដែលអត្រាសន្សំ គឺជាលេខមួយ រវាងលេខសូន្យនិងលេខមួយ។ ចងចាំថា គោលនយោបាយផ្សេងៗរបស់រដ្ឋាភិបាល អាចមានឥទ្ធិពលលើអត្រាសន្សំរបស់ប្រទេស ដូច្នេះគោលដៅមួយរបស់យើងគឺស្វែងរកអត្រាសន្សំដែលចង់បាន។ ទោះយ៉ាងណា សម្រាប់ពេលនេះយើងគ្រាន់តែយកអត្រាសន្សំដូចដែលបានផ្តល់ឱ្យ។

ដើម្បីដឹងថាអនុគមន៍ប្រើប្រាស់នេះបង្កប់ន័យអ្វីសម្រាប់ការវិនិយោគ ជំនួស (1 - s) y សម្រាប់ c នៅក្នុងអត្តសញ្ញាណគណនីប្រាក់ចំណូលជាតិ៖

$$y = (1 - s)y + i.$$

ប្តឹងសមីការឡើងវិញដើម្បីទទួលបាន៖

$$i = sy.$$

សមីការនេះ បង្ហាញថា <u>ការវិនិយោគស្មើនឹងការសន្សំ</u> ដូចដែលយើងបានឃើញលើកដំបូងនៅក្នុងជំពូកទី ៣ ។ ដូច្នេះ អត្រានៃការសន្សំនេះ ក៏ជាចំណែកមួយនៃទិន្នផលដែលត្រូវបានយកមកវិនិយោគផងដែរ។

ឥឡូវនេះ យើងបានណែនាំគ្រឿងផ្សំសំខាន់ពីរនៃគំរូសូលូវៈ អនុគមន៍ផលិតកម្មនិងអនុគមន៍ប្រើប្រាស់ ដែលពិពណ៌នាអំពីសេដ្ឋកិច្ចនៅកំឡុងពេលមួយ។ ចំពោះភាគហ៊ុនដើមទុនដែលបានផ្តល់ឱ្យ k អនុគមន៍ផលិតកម្ម y = f(k) កំណត់ ថាតើផលិតកម្មមានទិន្នផលប៉ុន្មាន ហើយអត្រាសន្សំ s កំណត់ការបែងចែកទិន្នផលនោះរវាងការប្រើប្រាស់និងការវិនិយោគ។

SENG VEYANET

៧.១.២ កំណើននៅក្នុងភាគហ៊ុនមូលធននិងស្ថិរភាព

នៅពេលណាមួយ ភាគហ៊ុនមូលធន គឺជាកត្តាកំណត់សំខាន់នៃទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ច ប៉ុន្តែភាគហ៊ុនមូលធនអាចផ្លាស់ប្តូរតាមពេលវេលា ហើយការផ្លាស់ប្តូរទាំងនោះ អាចនាំឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ។ ជាពិសេស កម្លាំងពីរមានឥទ្ធិពលលើភាគហ៊ុនមូលធន: ការវិនិយោគ និង ការរំលស់។ ការវិនិយោគ សំដៅទៅលើការចំណាយលើរោងចក្រនិងឧបករណ៍ថ្មី ហើយវាបណ្តាលឱ្យភាគហ៊ុនមូលធនកើនឡើង ។ ការរំលស់ សំដៅលើការធ្វើឱ្យអស់ដើមទុនចាស់ ហើយវាធ្វើឱ្យភាគហ៊ុនដើមទុនធ្លាក់ចុះ។ សូមពិចារណាចំណុចនីមួយៗទាំងនេះ។

ដូចដែលយើងបានកត់សម្គាល់រួចមកហើយ ការវិនិយោគក្នុងកម្មករម្នាក់ i ស្មើនឹង sy។ ដោយជំនួសអនុគមន៍ផលិតកម្មសម្រាប់ y យើងអាចបង្ហាញការវិនិយោគសម្រាប់កម្មករម្នាក់ដែលជាមុខងារនៃភាគហ៊ុនមូលធនសម្រាប់កម្មករម្នាក់៖

$$i = sf(k).$$

សមីការនេះ ទាក់ទងនឹងភាគហ៊ុនដែលមានស្រាប់នៃដើមទុន k ទៅនឹងការប្រមូលផ្តុំដើមទុនថ្មី i ។ រូបភាព ៧-២ បង្ហាញពីទំនាក់ទំនងនេះ។ តួលេខនេះ បង្ហាញពីរបៀបដែល ចំពោះតម្លៃណាមួយនៃ k បរិមាណនៃទិន្នផលត្រូវបានកំណត់ដោយអនុគមន៍ផលិតកម្ម f(k) ហើយការបែងចែកលទ្ធផលរវាងការប្រើប្រាស់និងការសន្សំត្រូវបានកំណត់ដោយអត្រាសន្សំ s។

រូបភាព ៧.២៖ ទិន្នផល ការប្រើប្រាស់ និងការវិនិយោគ

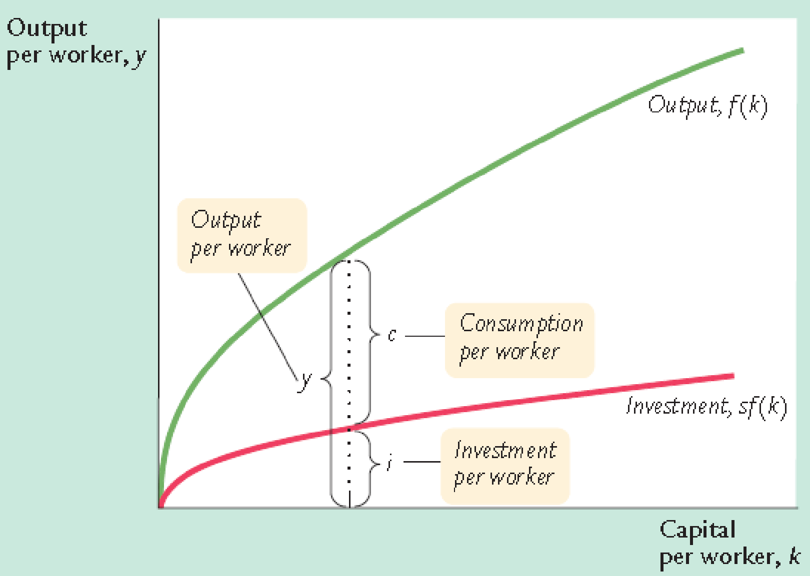

Output, Consumption, and Investment The saving rate s determines the allocation of output between consumption and investment. For any level of capital k, output is f(k), investment is sf(k), and consumption is f(k) – sf(k).

ដើម្បីរួមបញ្ចូលការរំលស់ទៅក្នុងគំរូ យើងសន្មតថាប្រភាគជាក់លាក់មួយនៃភាគហ៊ុនមូលធនត្រូវបាត់បង់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ នៅទីនេះ δ (អក្សរតូចក្រិក) ត្រូវបានគេហៅថាអត្រារំលស់។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើដើមទុនមានរយៈពេលជាមធ្យម ២៥ ឆ្នាំ បន្ទាប់មកអត្រារំលស់គឺ ៤ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ (δ = 0,0៤) ។ ចំនួនដើមទុនដែលរំលស់រៀងរាល់ឆ្នាំគឺ δk។ រូបភាព ៧-៣ បង្ហាញពីចំនួនទឹកប្រាក់នៃការរំលោះអាស្រ័យលើភាគហ៊ុនដើមទុន។

រូបភាព ៧.៣៖ ការរំលស់

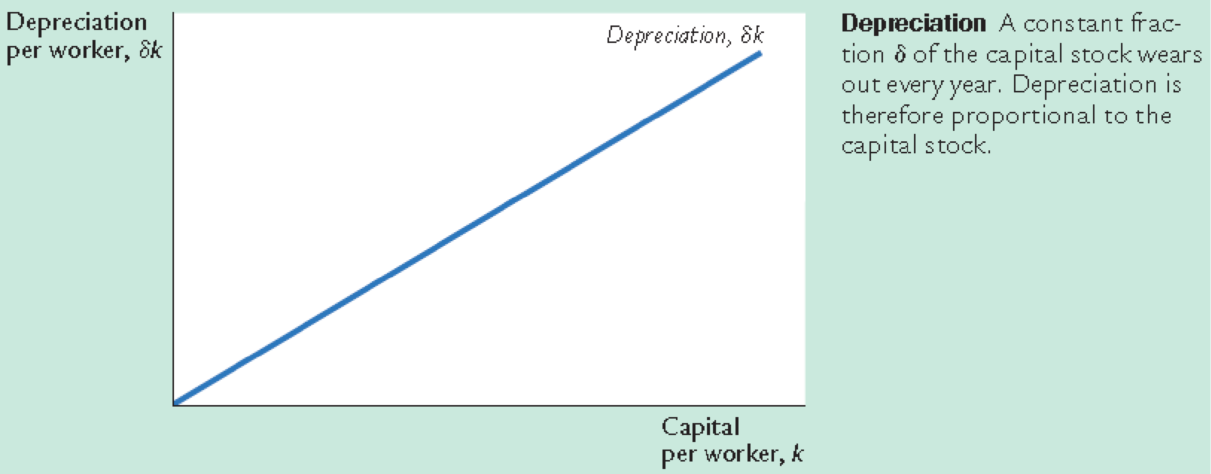

យើងអាចបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់នៃការវិនិយោគនិងការរំលោះលើភាគហ៊ុនមូលធនជាមួយនឹងសមីការនេះ៖

$$\text{Change in Capital Stock} = \text{Investment} - \text{Depreciation}$$

$$\Delta k = i - \delta k,$$

ដែល Δk គឺជាការផ្លាស់ប្តូរភាគហ៊ុនមូលធនរវាងរយៈពេលមួយឆ្នាំនិងបន្ទាប់។ ដោយសារតែការវិនិយោគ i ស្មើនឹង sf(k) យើងអាចសរសេរវាបាន

$$\Delta k = sf(k) - \delta k.$$

រូបភាព ៧-៤ ក្រាហ្វិចលក្ខខណ្ឌនៃសមីការនេះ - ការវិនិយោគនិងការរំលស់ - សម្រាប់កម្រិតផ្សេងៗគ្នានៃភាគហ៊ុន k ។ ភាគហ៊ុនដើមទុនកាន់តែខ្ពស់ បរិមាណទិន្នផលនិងការវិនិយោគកាន់តែច្រើន។ ប៉ុន្តែភាគហ៊ុនមូលធនខ្ពស់ជាងនេះ បរិមាណនៃការរំលស់កាន់តែច្រើន។

ដូចរូបភាពទី ៧-៤ បង្ហាញថាមានភាគហ៊ុនដើមទុនតែមួយ k* ដែលចំនួនទឹកប្រាក់វិនិយោគស្មើនឹងចំនួនរំលស់។ ប្រសិនបើ សេដ្ឋកិច្ចរកឃើញដោយខ្លួនវាផ្ទាល់ នៅកម្រិតនៃភាគហ៊ុនមូលធននេះ នឹងមិនផ្លាស់ប្តូរទេ ពីព្រោះកម្លាំងទាំងពីរដើរតួលើវា - ការវិនិយោគនិងការរំលស់ - គ្រាន់តែមានតុល្យភាព នោះគឺនៅ k*, $\Delta k = 0$, ដូច្នេះភាគហ៊ុនដើម k និងទិន្នផល f (k) មានស្ថេរភាពតាមពេលវេលា (ជាជាងការរីកលូតលាស់ ឬ រួញតូច)។ ដូច្នេះយើងហៅថា k* កម្រិតស្ថិរភាពនៃដើមទុន (the steady-state level of capital)។

ស្ទឺឌីស្តេត គឺសំខាន់សម្រាប់ហេតុផលពីរ។ ដូចដែលយើងបានឃើញស្រាប់ហើយសេដ្ឋកិច្ចនៅស្ទឺឌីស្តេតនឹងស្ថិតនៅទីនោះ។ លើសពីនេះទៅទៀត ហើយគ្រាន់តែសំខាន់ សេដ្ឋកិច្ចមិនស្ថិតក្នុងស្ថានភាពថេរនឹងទៅទីនោះ។ នោះគឺដោយមិនគិតពីកម្រិតនៃដើមទុនដែលសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើមវាបញ្ចប់ដោយកម្រិតដើមទុនថេរ។ ក្នុងន័យនេះ ស្ទឺឌីស្តេតតំណាងឱ្យលំនឹងសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង។

រូបភាព ៧.៤៖ ការវិនិយោគការរំលោះនិងស្ថានភាពស្ថិរភាព

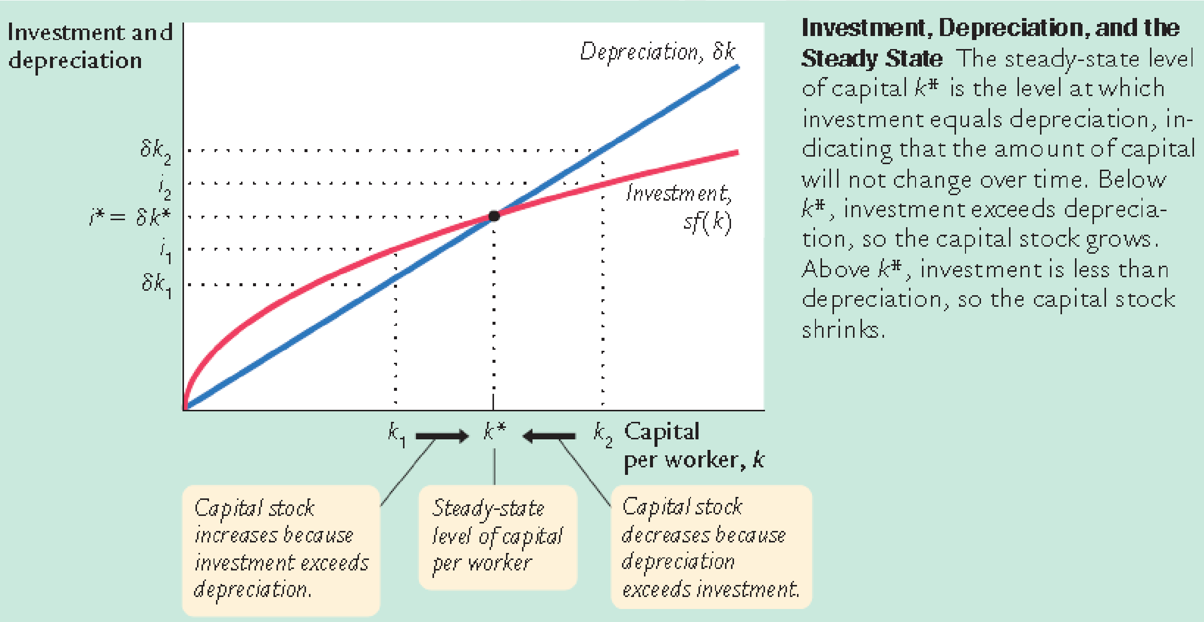

ដើម្បីយល់ពីមូលហេតុដែលសេដ្ឋកិច្ចតែងតែបញ្ចប់ទៅក្នុងស្ទឺឌីស្តេតនោះ សន្មតថាសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើមតិចជាងកម្រិតដើមទុនថេរដូចជាកម្រិត k_1 ក្នុងរូបភាព ៧-៤ ក្នុងករណីនេះ កម្រិតនៃការវិនិយោគលើសពីចំនួនរំលោះ។ យូរៗ ទៅភាគហ៊ុនមូលធននឹងកើនឡើងហើយនឹងបន្តកើនឡើង - រួមជាមួយទិន្នផល f(k) - វាឈានទៅដល់ស្ទឺឌីស្តេត k*។

ស្រដៀងគ្នានេះដែរ សន្មតថាសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើមពីដើមទុនដែលមានស្ថិរភាពស្ថិតដូចជាកម្រិត k_2 ។ ក្នុងករណីនេះ ការវិនិយោគតិចជាងការរំលោះ៖ ដើមទុនកំពុងអស់លឿនជាងអ្វីដែលបានជំនួស។ មូលធនស្តុកនឹងធ្លាក់ចុះ ជាថ្មីម្តងទៀតឈានដល់កម្រិតស្ថិរភាព។ នៅពេលដែលមូលធនស្តុកឈានដល់ស្ថិរភាព ការវិនិយោគស្មើនឹងការរំលស់ ហើយមិនមានសម្ពាធសម្រាប់មូលធនស្តុកដើម្បីបង្កើនឬថយចុះនោះទេ។

៧.១.៣ ការខិតទៅជិតស្ថិរភាព៖ ឧទាហរណ៍ជាលេខ

សូមប្រើឧទាហរណ៍ជាលេខ ដើម្បីមើលពីរបៀបដែលគំរូសូឡូដំណើរការ និង របៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចឈានទៅរកស្ថិរភាព។ ឧទាហរណ៍នេះយើងសន្មតថាអនុគមន៍ផលិតកម្មគឺ

$$Y = K^{1/2}L^{1/2}.$$

ដើម្បីទទួលបានអនុគមន៍ផលិតកម្មក្នុងមួយកម្លាំងពលកម្ម f(k) ចែកផ្នែកទាំងពីរនៃអនុគមន៍ផលិតកម្មដោយកម្លាំងពលកម្មL:

$$\frac{Y}{L} = \frac{K^{0.5}L^{0.5}}{L}$$

ដោយសារ y = Y/L and k = K/L, វាក្លាយជា

$$y = k^{0.5}$$

សមីការនេះ អាចត្រូវបានសរសេរជា

$$y = \sqrt{k}$$

ទម្រង់នៃអនុគមន៍ផលិតកម្មនេះ បញ្ជាក់ថាទិន្នផលសម្រាប់កម្មករម្នាក់ៗស្មើនឹងឫសការេនៃចំនួនដើមទុនក្នុងកម្មករម្នាក់។

ដើម្បីបំពេញឧទាហរណ៍ចូរសន្មតថា ៣០ ភាគរយ នៃទិន្នផលត្រូវបានរក្សាទុក (s = 0,៣) ដែល ១០ ភាគរយ នៃភាគហ៊ុនដើមទុនធ្លាក់ចុះជារៀងរាល់ឆ្នាំ (δ = 0,១) ហើយសេដ្ឋកិច្ចបានចាប់ផ្តើមជាមួយ ៤ ឯកតានៃដើមទុនក្នុងមួយកម្មករ (k = ៤) ។ យោងតាមតួលេខទាំងនេះ ឥឡូវនេះយើងអាចពិនិត្យមើលថាតើមានអ្វីកើតឡើងចំពោះសេដ្ឋកិច្ចនេះតាមពេលវេលា។

យើងចាប់ផ្តើមដោយពិនិត្យមើលការផលិតនិងការបែងចែកទិន្នផលក្នុងឆ្នាំដំបូង។ យោងតាមមុខងារផលិតកម្មដើមទុនចំនួន ៤ ក្នុងមួយកម្មករផលិតបាន ២ ឯកតានៃទិន្នផលសម្រាប់កម្មករម្នាក់។ ដោយសារតែទិន្នផល ៣០ ភាគរយ ត្រូវបានរក្សាទុកនិងវិនិយោគហើយ ៧០ ភាគរយ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ i = 0.៦ និង c = ១.៤ ។ ដូចគ្នានេះផងដែរ ដោយសារតែ ១០ ភាគរយ នៃភាគហ៊ុនមូលធនចុះតម្លៃ δk = 0.៤។ ជាមួយនឹងការវិនិយោគ 0,៦ និង ការរំលស់ 0,៤ ការផ្លាស់ប្តូរភាគហ៊ុនមូលធនគឺ Δk = 0.២។ ឆ្នាំទី ២ ចាប់ផ្តើមដោយដើមទុន ៤.២ ឯកតាសម្រាប់កម្មករម្នាក់។

តារាង ៧-២ បង្ហាញពីរបៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចរីកចម្រើនពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំដើមទុនថ្មីត្រូវបានបន្ថែមហើយទិន្នផលកើនឡើង។ អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ សេដ្ឋកិច្ចឈានទៅរកស្ថិរភាពស្ថិតដោយមានដើមទុនចំនួន ៩ ឯកតាក្នុងមួយកម្មករ។ នៅក្នុងស្ថិរភាពស្ថិតនេះ ការវិនិយោគ 0.៩ ពិតជាទូទាត់ការរំលោះ 0.៩ ដូច្នេះ មូលធនស្តុកនិងទិន្នផលមិនមានការលូតលាស់ទៀតទេ។

បន្ទាប់ពីការរីកចម្រើននៃសេដ្ឋកិច្ចអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ គឺជាវិធីមួយដើម្បីរកភាគហ៊ុនមូលធនស្ថិរភាពស្ថិត ប៉ុន្តែមានវិធីមួយទៀតដែលត្រូវការការគណនាតិចជាងមុន។ សូមរំលឹកថា

$$\Delta k = sf(k) - \delta k.$$

សមីការនេះ បង្ហាញពីរបៀបដែល k វិវឌ្ឍទៅតាមពេលវេលា។ ពីព្រោះស្ថិរភាពស្ថិត គឺ (តាមនិយមន័យ) តម្លៃនៃ k ដែល Δk = 0 យើងដឹងហើយ

$$0 = sf(k^*) - \delta k^*,$$ សមមូលនឹង

$$\frac{k^*}{f(k^*)} = \frac{s}{\delta}$$

សមីការនេះ ផ្តល់នូវវិធីមួយក្នុងការស្វែងរកកំរិតដើមទុនថេរនៃកម្មករម្នាក់ k*។ ជំនួសដោយលេខនិងមុខងារផលិតកម្មពី ឧទាហរណ៍របស់យើង យើងទទួលបាន៖

$$\frac{k^*}{\sqrt{k^*}} = \frac{0.3}{0.1}$$

ឥឡូវដាក់ជ្រុងទាំងពីរនៃសមីការនេះដើម្បីរក

$$k^* = 9.$$

ភាគហ៊ុនដើមទុនស្ទឹឌីស្តេត គឺ ៩ ឯកតាក្នុងមួយនាក់។ លទ្ធផលនេះ បញ្ជាក់ពីការគណនានៃស្ទឹឌីស្តេតនៅក្នុងតារាង ៧-២ ។

table 7-2

Approaching the Steady State: A Numerical Example

Assumptions: $y = \sqrt{k}$; $s = 0.3$; $\delta = 0.1$; initial $k = 4.0$

Year	k	y	c	i	δk	Δk
1	4.000	2.000	1.400	0.600	0.400	0.200
2	4.200	2.049	1.435	0.615	0.420	0.195
3	4.395	2.096	1.467	0.629	0.440	0.189
4	4.584	2.141	1.499	0.642	0.458	0.184
5	4.768	2.184	1.529	0.655	0.477	0.178
.						
.						
.						
10	5.602	2.367	1.657	0.710	0.560	0.150
.						
.						
.						
25	7.321	2.706	1.894	0.812	0.732	0.080
.						
.						
.						
100	8.962	2.994	2.096	0.898	0.896	0.002
.						
.						
.						
∞	9.000	3.000	2.100	0.900	0.900	0.000

ករណីសិក្សា៖ អព្ភូតហេតុនៃការលូតលាស់របស់ជប៉ុននិងអាល្លឺម៉ង់

ប្រទេសជប៉ុននិងអាឡឺម៉ង់គឺជារឿងជោគជ័យពីរនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ទោះបីសព្វថ្ងៃ ពួកគេជាប្រទេសមហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចក៏ដោយ នៅឆ្នាំ ១៩៤៥ សេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសទាំងពីរកំពុងស្ថិតក្នុងសភាពអាប់អួរ។ សង្គ្រាមលោកលើកទី ២ បានបំផ្លាញដើមទុនជាច្រើនរបស់ពួកគេ។ ទោះយ៉ាងណាក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានទសវត្សបន្ទាប់ពីសង្គ្រាម ប្រទេសទាំងពីរបានឆ្លងកាត់អត្រាលូតលាស់យ៉ាងលឿនបំផុតមួយ។ នៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៤៨ និង ១៩៧២ ទិន្នផលមនុស្សម្នាក់កើនឡើង ៨.២ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំនៅប្រទេសជប៉ុន និង ៥.៧% ក្នុងមួយឆ្នាំនៅប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងសហរដ្ឋអាមេរិកមានតែ ២.២ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។

តើបទពិសោធន៍ក្រោយសង្គ្រាមរបស់ជប៉ុន និង អាឡឺម៉ង់ ពិតជាគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលណាស់ពីទស្សនៈនៃគំរូកំណើនសូឡូមែនទេ? ពិចារណាសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងស្ថិរភាពស្ថេរ។ ឥឡូវ ឧបមាថាសង្គ្រាមបំផ្លាញភាគហ៊ុនដើមទុនមួយចំនួន។ (នោះគឺឧបមាថាភាគហ៊ុនមូលធនធ្លាក់ចុះពី k^* ដល់ k_1 ក្នុងរូបភាពទី ៧-៤)។ មិនគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលទេ កម្រិតនៃទិន្នផលធ្លាក់ចុះភ្លាមៗ។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើអត្រាសន្សំ - ប្រភាគនៃទិន្នផលដែលត្រូវបានទុកសម្រាប់ការសន្សំនិងការវិនិយោគ - មិនមានការផ្លាស់ប្តូរនោះ សេដ្ឋកិច្ចនឹងជួបប្រទះនូវរយៈពេលនៃកំណើនខ្ពស់។ ទិន្នផលកើនឡើង ដោយសារតែនៅភាគហ៊ុនដើមទុនទាប ដើមទុនច្រើនត្រូវបានបន្ថែមដោយការវិនិយោគ ច្រើនជាងត្រូវបានដកចេញដោយការរំលោះ។ កំណើនខ្ពស់នេះនៅតែបន្ត រហូតដល់សេដ្ឋកិច្ចឈានទៅរកភាពស្ថិរភាពស្ថេរ។ ដូច្នេះ ទោះបីជាការបំផ្លាញផ្នែកខ្លះនៃភាគហ៊ុនមូលធនការកាត់បន្ថយទិន្នផលភ្លាមៗក៏ដោយ ក៏វាត្រូវបានបន្តដោយកំណើនខ្ពស់ជាងធម្មតា។ "អព្ភូតហេតុ" នៃការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅក្នុងប្រទេសជប៉ុន និង អាឡឺម៉ង់ដូចដែលវាត្រូវបានពិពណ៌នាជាញឹកញាប់នៅក្នុងសារព័ត៌មានជំនួញ គឺជាអ្វីដែលគំរូសូឡូព្យាករណ៍សម្រាប់ប្រទេសដែលសង្គ្រាមបានកាត់បន្ថយភាគហ៊ុនមូលធនយ៉ាងច្រើន។

៧.១.៤ របៀបសន្សំមានឥទ្ធិពលលើកំណើន

ការពន្យល់អំពីការលូតលាស់របស់ជប៉ុននិងអាឡឺម៉ង់បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមលោកលើកទី ២ មិនមានលក្ខណៈសាមញ្ញដូចបានលើកឡើងនៅក្នុងករណីសិក្សាមុននេះទេ។ ការពិតពាក់ព័ន្ធមួយទៀត គឺទាំងជប៉ុននិងអាឡឺម៉ង់ សន្សំនិងវិនិយោគលើចំណែកនៃទិន្នផលរបស់ពួកគេខ្ពស់ជាងសហរដ្ឋអាមេរិក។ ដើម្បីស្វែងយល់ឱ្យកាន់តែច្បាស់អំពីភាពខុសគ្នានៃអន្តរជាតិក្នុងការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចយើងត្រូវគិតពីផលប៉ះពាល់នៃអត្រាសន្សំខុសគ្នា។

ពិចារណាពីអ្វីដែលកើតឡើងចំពោះសេដ្ឋកិច្ចនៅពេលអត្រាសន្សំរបស់វាកើនឡើង។ រូបភាព ៧-៥ បង្ហាញពីការផ្លាស់ប្តូរបែបនេះ។ សេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានសន្មតថានឹងចាប់ផ្តើមក្នុងស្ថិរភាពស្ថេរ ជាមួយនឹងអត្រាសន្សំ s_1 និងដើមទុនមូលធន k_1^* ។ នៅពេលអត្រាសន្សំកើនឡើងពី s_1 ដល់ s_2 ខ្សែកោង $sf(k)$ រំកិលទៅមុខ។ នៅអត្រាសន្សំដំបូង s_1 និងដើមទុនដំបូង k_1^*។ ចំនួនទឹកប្រាក់នៃការវិនិយោគគ្រាន់តែទូទាត់នឹងចំនួនទឹកប្រាក់នៃការរំលោះ។ ភ្លាមៗ បន្ទាប់ពីអត្រាសន្សំកើនឡើង ការវិនិយោគក៏កើនឡើងខ្ពស់ដែរ ប៉ុន្តែភាគហ៊ុនមូលធននិងរំលោះមិនមានការផ្លាស់ប្តូរទេ។ ដូច្នេះ ការវិនិយោគលើសពីការរំលោះ។ ភាគហ៊ុនមូលធននឹងកើនឡើងបន្តិចម្តងៗ រហូតដល់សេដ្ឋកិច្ចឈានដល់ស្ថិរភាពថ្មី k_2^* ដែលមានភាគហ៊ុនមូលធនខ្ពស់ និង ទិន្នផលខ្ពស់ជាងស្ថិរភាពស្ថេរចាស់។

គំរូសូឡូបង្ហាញថា អត្រាសន្សំ គឺជាកត្តាកំណត់សំខាន់នៃភាគហ៊ុនមូលធនថេររបស់រដ្ឋ។ ប្រសិនបើអត្រាសន្សំមានកំរិតខ្ពស់នោះ សេដ្ឋកិច្ចនឹងមានដើមទុនធំនិងទិន្នផលខ្ពស់។ ប្រសិនបើអត្រាសន្សំមានកម្រិតទាបនោះ សេដ្ឋកិច្ចនឹងមានដើមទុនតូចមួយហើយកម្រិតនៃទិន្នផលទាប។ សេចក្តីសន្និដ្ឋាននេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីការពិភាក្សាជាច្រើននៃគោលនយោបាយសារពើពន្ធ។ ដូចយើងបានឃើញក្នុងជំពូកទី ៣ ឱនភាពថវិការបស់រដ្ឋាភិបាលអាចកាត់បន្ថយការសន្សំជាតិ និង ធ្វើឱ្យការវិនិយោគធ្លាក់ចុះ។ ឥឡូវនេះ យើងអាចឃើញថាផលវិបាករយៈពេលវែងនៃអត្រាការប្រាក់កាត់បន្ថយគឺជាការស្តុកដើមទុនទាបនិងប្រាក់ចំណូលជាតិទាប។ នេះជាមូលហេតុដែលសេដ្ឋវិទូជាច្រើន រិះគន់ពីឱនភាពថវិកាជាប្រចាំ។

តើគំរូសូឡូនិយាយអ្វីខ្លះ អំពីទំនាក់ទំនងរវាងការសន្សំនិងកំណើនសេដ្ឋកិច្ច? ការសន្សំខ្ពស់ នាំឱ្យមានការរីកចម្រើនលឿននៅក្នុងគំរូសូលូ ប៉ុន្តែមានតែបណ្តោះអាសន្នប៉ុណ្ណោះ។ ការកើនឡើងអត្រាសន្សំ បង្កើនការរីកចម្រើនលុះត្រាតែសេដ្ឋកិច្ចឈានដល់ស្ទីឌីស្តេតថ្មី។ ប្រសិនបើ សេដ្ឋកិច្ចរក្សាអត្រាសន្សំខ្ពស់ វានឹងរក្សាភាគហ៊ុនមូលធនធំ និង ទិន្នផលខ្ពស់ ប៉ុន្តែវានឹងមិនរក្សាអត្រាកំណើនខ្ពស់ជារៀងរហូតទេ។

រូបភាព ៧.៥៖ ការវិនិយោគនិងការរំលោះ

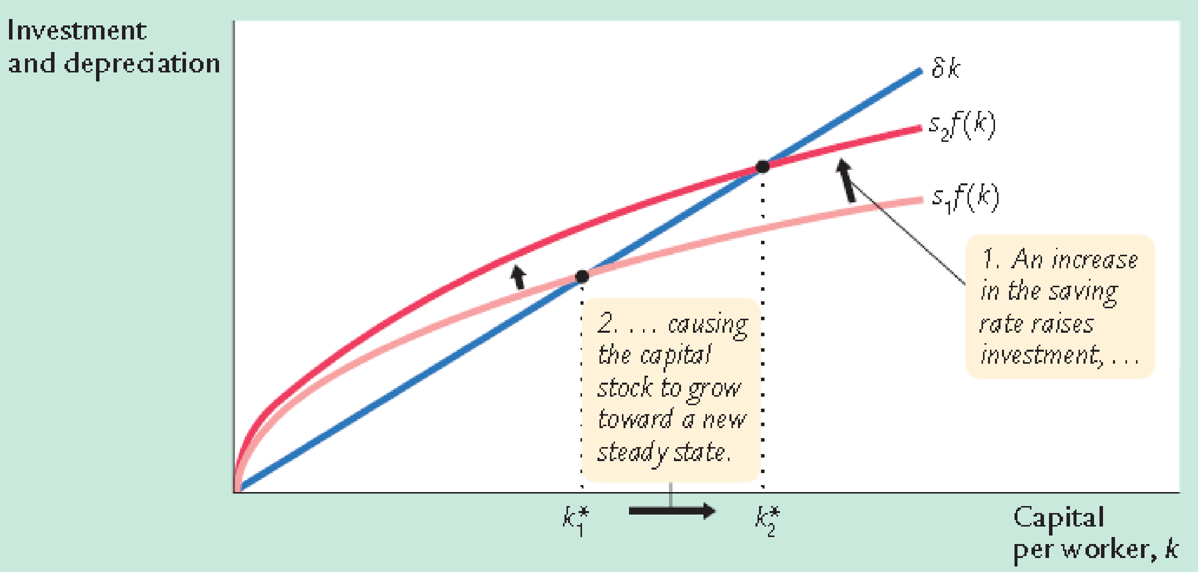

An Increase in the Saving Rate An increase in the saving rate s implies that the amount of investment for any given capital stock is higher. It therefore shifts the saving function upward. At the initial steady state k_1^*, investment now exceeds depreciation. The capital stock rises until the economy reaches a new steady state k_2^* with more capital and output.

ឥឡូវ យើងយល់ពីរបៀបដែលការសន្សំ មានឥទ្ធិពលដល់ការលូតលាស់ យើងអាចពន្យល់បន្ថែមទៀតអំពីលទ្ធផលសេដ្ឋកិច្ចគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍របស់ អាឡឺម៉ង់និងជប៉ុន បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមលោកលើកទី ២ ។ មិនត្រឹមតែស្តុកដើមទុនដំបូងរបស់ពួកគេទាបដោយសារតែសង្គ្រាមនោះទេ ប៉ុន្តែភាគហ៊ុនមូលធនស្ទីឌីស្តេតរបស់ពួកគេគឺ ខ្ពស់ដោយសារតែអត្រាសន្សំខ្ពស់។ អង្គហេតុទាំងពីរនេះ ជួយពន្យល់ពីការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃប្រទេសទាំងពីរក្នុងទសវត្សឆ្នាំ ១៩៥០ និង ១៩៦០ ។

ករណីសិក្សា៖ ការសន្សំនិងវិនិយោគនៅជុំវិញពិភពលោក

យើងបានចាប់ផ្តើមជំពូកនេះ ជាមួយនឹងសំណួរសំខាន់មួយ៖ ហេតុអ្វីបានជាប្រទេសខ្លះ មានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន រីឯប្រទេសខ្លះទៀតធ្លាក់ខ្លួនក្រ? ការវិភាគរបស់យើងបាននាំយើងឱ្យខិតជិតទៅនឹងចម្លើយ។ យោងតាមគំរូសូឡូ ប្រសិនបើប្រជាជាតិមួយបែងចែកចំណូលមួយភាគធំរបស់ខ្លួនទៅនឹងការសន្សំនិងវិនិយោគ វានឹងមានភាគហ៊ុនដើមទុនមានស្ថិរភាពខ្ពស់និងមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់។ ប្រសិនបើប្រទេសមួយរក្សាទុកនិងវិនិយោគតែចំណែកតូចមួយនៃប្រាក់ចំណូលរបស់ខ្លួនដើមទុននិងប្រាក់ចំណូលថេរនឹងទាប។

ឥឡូវសូមក្រឡេកមើលទិន្នន័យមួយចំនួនដើម្បីមើលថាតើទ្រឹស្តីនេះ ជាលទ្ធផលជួយពន្យល់ពីបំរែបំរួលស្តង់ដារអន្តរជាតិក្នុងកំរិតជីវភាពរស់នៅដែរ ឬទេ។ រូបភាពទី ៧-៦ គឺជាចំណុចបំបែកទិន្នន័យពី ៨៤ ប្រទេស។ (តួលេខនេះរាប់បញ្ចូលទាំងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក ភាគច្រើនវាមិនរាប់បញ្ចូលប្រទេសផលិតប្រេងធំៗ និងបណ្តាប្រទេសដែលជាកុម្មុយនិស្ត ក្នុងអំឡុងពេលភាគច្រើននោះទេ ពីព្រោះបទពិសោធន៍របស់ពួកគេត្រូវបានពន្យល់ដោយកាលៈទេសៈពិសេសរបស់ពួកគេ)។ ទិន្នន័យ បង្ហាញពីទំនាក់ទំនងវិជ្ជមានរវាងប្រភាគនៃលទ្ធផល ឧទ្ទិសដល់ការវិនិយោគនិងកម្រិតប្រាក់ចំណូលក្នុងមនុស្សម្នាក់។ នោះគឺប្រទេសដែលមានអត្រាវិនិយោគខ្ពស់ដូចជា សហរដ្ឋអាមេរិក និង ជប៉ុន ជាធម្មតាមានប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ រីឯប្រទេសដែលមានអត្រាវិនិយោគទាបដូចជា អ៊ូហ្គង់ដា និង ឆាដ មានប្រាក់ចំណូលទាប។ ដូច្នេះ ទិន្នន័យគឺស្របជាមួយនឹងការទស្សទាយរបស់គំរូសូឡូដែលអត្រានៃការវិនិយោគ គឺជាកត្តាកំណត់សំខាន់ថាតើប្រទេសមួយមានឬក្រ។

ការជាប់ទាក់ទងគ្នាយ៉ាងខ្លាំងដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងតួលេខនេះ គឺជាការពិតដ៏សំខាន់មួយ ប៉ុន្តែវាលើកឡើងនូវសំណួរជាច្រើនដូចដែលវាត្រូវដោះស្រាយ។ គេអាចសួរដោយធម្មជាតិថា ហេតុអ្វីបានជាអត្រាសន្សំនិងវិនិយោគខុសគ្នាច្រើនពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយ? មានចម្លើយសក្តានុពលជាច្រើនដូចជា គោលនយោបាយពន្ធ គំរូចូលនិវត្តន៍ ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ និង ភាពខុសគ្នានៃវប្បធម៌។ លើសពីនេះទៀត ស្ថេរភាពនយោបាយអាចដើរតួនាទីៈ មិនគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើលទេ អត្រានៃការសន្សំនិងការវិនិយោគមានទំនោរទាបនៅក្នុងប្រទេសដែលមានសង្គ្រាម បដិវត្ត និង រដ្ឋប្រហារជាញឹកញាប់។ ការសន្សំនិងការវិនិយោគក៏មានទំនោរទាបនៅតាមបណ្តាប្រទេស ដែលមានស្ថាប័ននយោបាយមិនល្អ ដូចដែលបានវាស់វែងដោយការប៉ាន់ស្មាននៃ

អំពើពុករលួយផ្លូវការ។ ការបកស្រាយចុងក្រោយនៃភស្តុតាងក្នុងរូបភាព ៧-៦ គឺជាការបញ្ច្រាសៈ ប្រហែលជាប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ អាចនឹងជួយជំរុញអត្រាសន្សំនិងការវិនិយោគខ្ពស់។ ជាអកុសលមិនមានមតិឯកភាពក្នុងចំណោមអ្នកសេដ្ឋកិច្ចអំពីថា តើការពន្យល់ណាដែលអាចមានសារៈសំខាន់បំផុតនោះទេ។

figure 7-6

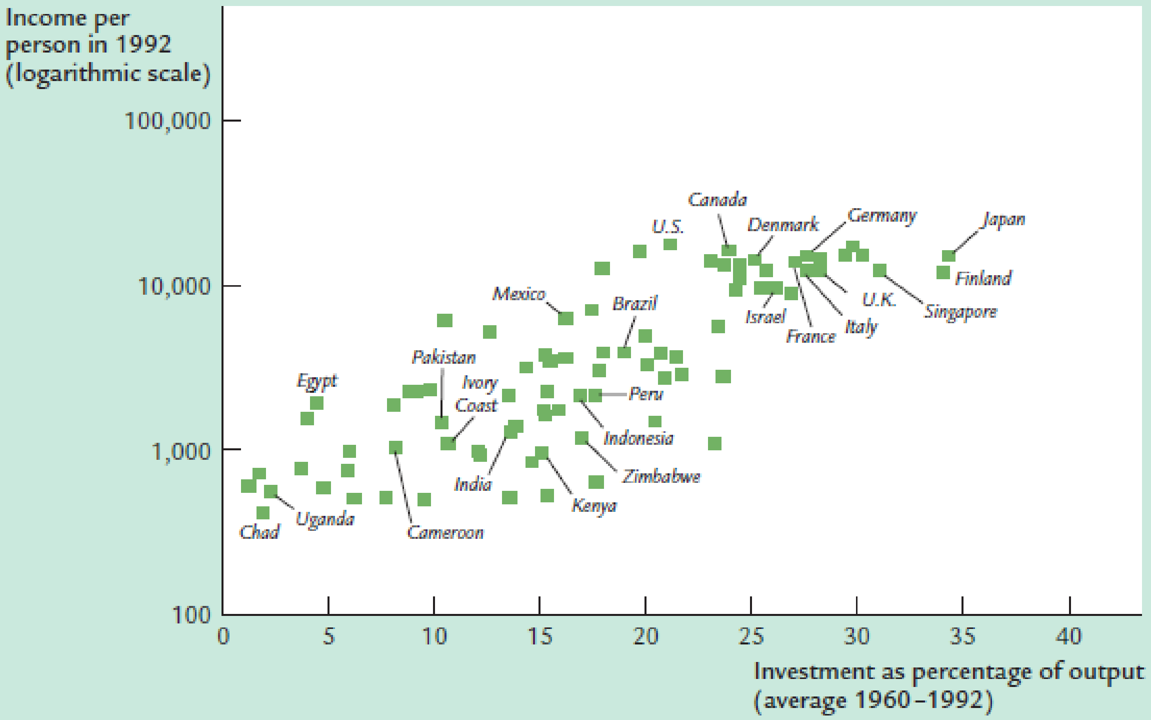

International Evidence on Investment Rates and Income per Person This scatterplot shows the experience of 84 countries, each represented by a single point. The horizontal axis shows the country's rate of investment, and the vertical axis shows the country's income per person. High investment is associated with high income per person, as the Solow model predicts.

Source: Robert Summers and Alan Heston, Supplement (Mark 5.6) to "The Penn World Table (Mark 5): An Expanded Set of International Comparisons 1950–1988," *Quarterly Journal of Economics* (May 1991): 327–368.

ការផ្សាភ្ជាប់គ្នារវាងអត្រាវិនិយោគ និង ប្រាក់ចំណូលក្នុងមនុស្សម្នាក់ មានភាពរឹងមាំហើយវាជាតម្រុយសំខាន់ដែលថា ហេតុអ្វីបានជាប្រទេសខ្លះជាអ្នកមាននិងប្រទេសខ្លះទៀតក្រីក្រ ប៉ុន្តែវាមិនមែនជារឿងទាំងមូលទេ។ ការជាប់ទាក់ទងគ្នារវាងអថេរទាំងពីរនេះ គឺនៅឆ្ងាយពីភាពខ្លាំងណាស់។ ឧទាហរណ៍ៈ ប្រទេសម៉ិកស៊ិក និង ហ្ស៊ីមបាវេ មានអត្រាវិនិយោគប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ប៉ុន្តែប្រាក់ចំណូលសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ គឺខ្ពស់ជាងប្រទេសម៉ិកស៊ិកច្រើនជាងបីដង។ ត្រូវតែមានកត្តាកំណត់ផ្សេងទៀតនៃជីវភាពរស់នៅ ក្រៅពីការសន្សំនិងការវិនិយោគ ។ ដូច្នេះ យើងត្រលប់ទៅភាពខុសគ្នាអន្តរជាតិនៅពេលក្រោយក្នុងជំពូកដើម្បីមើលអ្វីដែលអថេរផ្សេងទៀតចូលក្នុងរូបភាព។

៧.២ កំរិតវិធានមាសនៃមូលធន (The Golden Rule Level of Capital)

រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងបានប្រើគំរូសូឡូ ដើម្បីពិនិត្យពីរបៀបដែលអត្រានៃការសន្សំនិងការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ចកំណត់កម្រិតដើមទុននិងប្រាក់ចំណូលថេរ។ ការវិភាគនេះ អាចនាំឱ្យអ្នកគិតថាការសន្សំខ្ពស់តែងតែជារឿងល្អព្រោះវាតែងតែដឹកនាំ។ ដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូលកាន់តែច្រើន។ ទោះយ៉ាងណា ឧបមាថាប្រជាជាតិមួយមានអត្រាសន្សំ ១០០ ភាគរយ។ នោះនឹងនាំឱ្យមានភាគហ៊ុនដើមទុនធំបំផុតនិងមានប្រាក់ចំណូលច្រើនបំផុត។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើ ប្រាក់ចំណូលទាំងអស់នេះត្រូវបានរក្សាទុកហើយមិនដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់តើវាល្អអ្វី?

ផ្នែកនេះប្រើគំរូសូឡូ ដើម្បីពិភាក្សាពីចំនួនទឹកប្រាក់នៃការប្រមូលដើមទុនដែលល្អបំផុតពីទស្សនៈនៃសុខុមាលភាពសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងជំពូកបន្ទាប់ យើងពិភាក្សាអំពីរបៀបដែលគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលជះឥទ្ធិពលលើអត្រាសន្សំរបស់ប្រទេសមួយ។ ប៉ុន្តែជាដំបូងនៅក្នុងផ្នែកនេះ យើងបង្ហាញទ្រឹស្តីនៅពីក្រោយការសម្រេចចិត្តគោលនយោបាយទាំងនេះ។

៧.២.១ ប្រៀបធៀបស្ថិរស្តេត/ស្ថានភាពស្ថេរភាព (Comparing Steady States)

ដើម្បីរក្សាការវិភាគរបស់យើងឱ្យសាមញ្ញ ចូរយើងសន្មតថាអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយអាចកំណត់អត្រាសន្សំសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្រិតណាមួយ។ ដោយកំណត់អត្រាសន្សំ អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយកំណត់ស្ថានភាពស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច។ តើអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ គួរតែជ្រើសរើសស្ថានភាពស្ថិរភាពអ្វីខ្លះ?

នៅពេលជ្រើសរើសស្ថានភាពស្ថិរភាព គោលដៅរបស់អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ គឺដើម្បីសុខុមាលភាពរបស់បុគ្គលដែលបង្កើតសង្គម។ បុគ្គលម្នាក់ៗ មិនខ្វល់អំពីចំនួនដើមទុននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឬសូម្បីតែបរិមាណនៃទិន្នផល។ ពួកគេយកចិត្តទុកដាក់អំពីចំនួនទំនិញនិងសេវាកម្មដែលពួកគេអាចប្រើប្រាស់បាន។ ដូច្នេះ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយដែលមានគុណធម៌នឹងចង់ជ្រើសរើសរដ្ឋដែលមានស្ថិរភាពជាមួយនឹងកម្រិតនៃការប្រើប្រាស់ខ្ពស់បំផុត។ តម្លៃស្ថិរស្តេតនៃ k ដែលបង្កើនការប្រើប្រាស់អតិបរមា ត្រូវបានគេហៅថា កំរិតវិធានមាសនៃដើមទុន និងត្រូវបានគេរាប់ជា k^*_{Gold}។

តើយើងអាចដឹងយ៉ាងដូចម្តេច ថាតើសេដ្ឋកិច្ចស្ថិតក្នុងកំរិតនៃវិធានមាសឬ? ដើម្បីឆ្លើយសំនួរនេះ ដំបូងយើងត្រូវកំណត់ការប្រើប្រាស់ស្ថិរស្តេតរបស់កម្មករម្នាក់ៗ។ បន្ទាប់មក យើងអាចដឹងថាតើស្ថិរស្តេតមួយណាដែលផ្តល់នូវការប្រើប្រាស់ច្រើនបំផុត។

ដើម្បីរកស្ទីឌីស្តេតការប្រើប្រាស់ក្នុងកម្មករម្នាក់ យើងចាប់ផ្តើមជាមួយអត្តសញ្ញាណគណនីប្រាក់ចំណូលជាតិ

$$y = c + i$$

ហើយរៀបចំវាជា

$$c = y - i$$

ការប្រើប្រាស់គឺគ្រាន់តែជាលទ្ធផលដកការវិនិយោគ។ ដោយសារយើងចង់ស្វែងរកស្ទីឌីស្តេតការប្រើប្រាស់ យើងជំនួសតម្លៃស្ទីឌីស្តេតសម្រាប់ទិន្នផលនិងការវិនិយោគ។ ទិន្នផលស្ទីឌីស្តេតសម្រាប់កម្មករម្នាក់គឺ $f(k^*)$ ដែល k^* គឺជាស្ទីឌីស្តេតភាគហ៊ុនដើមសម្រាប់កម្មករម្នាក់។ លើសពីនេះទៀត ដោយសារតែភាគហ៊ុនមូលធនមិនមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងស្ទីឌីស្តេត ការវិនិយោគស្មើនឹងការរំលស់ δk^*។ ជំនួស $f(K^*)$ សម្រាប់ y ហើយ δk^* សម្រាប់ i យើងអាចសរសេរស្ទីឌីស្តេតការប្រើប្រាស់ក្នុងមួយកម្មករ ជា

$$c^* = f(k^*) - \delta k^*$$

យោងទៅតាមសមីការនេះ ស្ទីឌីស្តេតការប្រើប្រាស់ គឺជាអ្វីដែលនៅសល់នៃទិន្នផលស្ទីឌីស្តេតបន្ទាប់ពីការចំណាយសម្រាប់ស្ទីឌីស្តេតរំលស់។ សមីការនេះ បង្ហាញថាការកើនឡើងនៃស្ទីឌីស្តេតដើមទុនមានឥទ្ធិពលផ្ទុយគ្នាពីរ ទៅលើស្ទីឌីស្តេតការប្រើប្រាស់។ និយាយម្យ៉ាងវិញទៀត ដើមទុនកាន់តែច្រើនមានន័យថាទិន្នផលកាន់តែច្រើន។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ដើមទុនកាន់តែច្រើនក៏មានន័យថាត្រូវប្រើទិន្នផលបន្ថែមទៀត ដើម្បីជំនួសដើមទុនដែលកំពុងជិតអស់។

figure 7-7

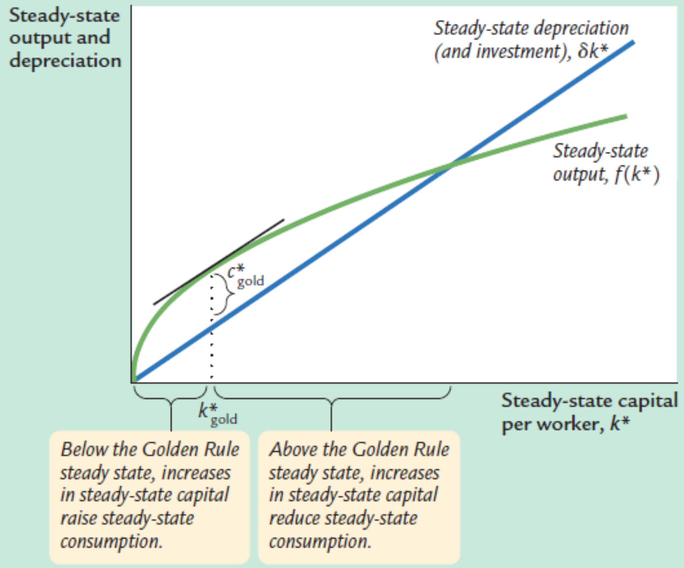

Steady-State Consumption The economy's output is used for consumption or investment. In the steady state, investment equals depreciation. Therefore, steady-state consumption is the difference between output $f(k^*)$ and depreciation δk^*. Steady-state consumption is maximized at the Golden Rule steady state. The Golden Rule capital stock is denoted k^*_{gold}, and the Golden Rule consumption is denoted c^*_{gold}.

រូបភាពទី ៧-៧ ក្រាហ្វិចបង្ហាញពីស្ថិរភាពស្ដេតទិន្នផលនិងរំលស់ ដែលជាមុខងារនៃស្ថិរភាពស្ដេតស្តុកមូលធន។ ស្ថិរភាពស្ដេតការប្រើប្រាស់ គឺជាគម្លាតរវាង ទិន្នផលនិងរំលស់។ តួលេខនេះ បង្ហាញថាមានកំរិតមួយនៃភាគហ៊ុនមូលធន - កំរិតវិធានមាស k^*_{Gold} ដែលជួយអោយអ្នកប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់បានច្រើនបំផុត។

នៅពេលប្រៀបធៀបស្ថិរភាពស្ដេត យើងត្រូវចងចាំថាកំរិតមូលធនខ្ពស់ ជះឥទ្ធិពលទាំងទិន្នផលនិងការរំលស់។ ប្រសិនបើ ភាគហ៊ុនមូលធនស្ថិតនៅក្រោមកំរិតនៃវិធានមាស ការកើនឡើងនៃភាគហ៊ុនមូលធនបង្កើនទិន្នផលច្រើនជាងការរំលស់ ដូច្នេះការប្រើប្រាស់នឹងកើនឡើង។ ក្នុងករណីនេះ មុខងារផលិតកម្មគឺ កាន់តែរឹងមាំជាង បន្ទាត់ δk^* ដូច្នេះ គម្លាតរវាងខ្សែកោងទាំងពីរ ដែលស្មើនឹងការប្រើប្រាស់កើនឡើង នៅពេល k^* កើនឡើង។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើភាគហ៊ុនមូលធននៅខាងលើកំរិតវិធានមាស ការកើនឡើងនៃភាគហ៊ុនមូលធន កាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ ពីព្រោះការកើនឡើងនៃទិន្នផលគឺតូចជាងការកើនឡើងនៃការរំលស់។ ក្នុងករណីនេះ មុខងារផលិតកម្មគឺមានរាងសំប៉ែតជាង ខ្សែបន្ទាត់ δk^* ដូច្នេះ គម្លាតរវាងខ្សែកោង - ការប្រើប្រាស់ - បង្រួម នៅពេល k^* កើនឡើង។ នៅកំរិតវិធានមាសនៃដើមទុន មុខងារផលិតកម្មនិងខ្សែកោងរំលស់ δk^* មានជម្រាលដូចគ្នា ហើយការប្រើប្រាស់គឺស្ថិតក្នុងកម្រិតដ៏អស្ចារ្យបំផុត។

ឥឡូវនេះ យើងអាចទទួលបានលក្ខខណ្ឌធម្មតាមួយ ដែលបញ្ជាក់ពីកម្រិតនៃវិធានមាសនៃដើមទុន។ សូមចាំថាជម្រាលនៃអនុគមន៍ផលិតកម្ម គឺជាផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុន MPK។ ជម្រាលនៃបន្ទាត់ δk^* គឺ δ។ ដោយសារតែជម្រាលទាំងពីរនេះស្មើនឹង k^*_{Gold} វិធានមាសត្រូវបានពិពណ៌នាដោយសមីការ

$$MPK = \delta \text{ ។}$$

នៅកំរិតវិធានមាសនៃដើមទុន ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនស្មើនឹងអត្រារំលោះ។

ដើម្បីធ្វើឱ្យមានចំណុចខុសគ្នាខ្លះ សន្មតថាសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្ដើមពីស្ថិរភាពស្ដេតភាគហ៊ុនដើមទុន k^* ហើយអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយកំពុងពិចារណាបង្កើនភាគហ៊ុនមូលធនដល់ $k^* + 1$ ។ បរិមាណនៃទិន្នផលបន្ថែមពីការកើនឡើងដើមទុននេះ នឹងមាន $f(k^* + ១) - f(k^*)$ ដែលជាផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុន MPK ។ ចំនួនការរំលោះបន្ថែមពីការមានចំនួន ១ ឯកតានៃដើមទុនបន្ថែមទៀត គឺអត្រារំលោះ δ ។ ដូច្នេះ ផលប៉ះពាល់សុទ្ធនៃឯកតាបន្ថែមនៃដើមទុននេះ លើការប្រើប្រាស់គឺ $MPK - \delta$ ។ ប្រសិនបើ $MPK - \delta > 0$, បន្ទាប់មក ការបង្កើនការប្រើប្រាស់ បង្កើនដើមទុនកើនឡើង ដូច្នេះ k^* ត្រូវតែស្ថិតនៅក្រោមកំរិតវិធានមាស។ ប្រសិនបើ $MPK - \delta < 0$, បន្ទាប់មក ការកើនឡើងនៃដើមទុន បន្ថយការប្រើ

ប្រាស់ថយចុះ ដូច្នេះ k* ត្រូវតែខ្ពស់ជាងកំរិតវិធានមាស។ ដូច្នេះ លក្ខខណ្ឌខាងក្រោមពិពណ៌នាអំពីវិធានមាស៖

$$MPK - \delta = 0 \text{ ។}$$

នៅកំរិតវិធានមាសនៃដើមទុន ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនសុទ្ធនៃរំលោះ (MPK - δ) ស្មើនឹងសូន្យ។ ដូចដែលយើងនឹងឃើញ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយអាចប្រើលក្ខខណ្ឌនេះ ដើម្បីស្វែងរកភាគហ៊ុនមូលធនវិធានមាសសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច។

សូមចងចាំថា សេដ្ឋកិច្ចមិនមានទំនោរទៅរកស្ថិរភាពនៃវិធានមាសទេ។ ប្រសិនបើយើងចង់បានភាគហ៊ុនដើមទុនស្ថិរភាពណាមួយ ដូចជាវិធានមាស យើងត្រូវការអត្រាសន្សំពិសេសដើម្បីគាំទ្រវា។ រូបភាព ៧-៨ បង្ហាញពីស្ថិរភាព ប្រសិនបើ អត្រាសន្សំត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីផលិតកម្រិតវិធានមាសនៃដើមទុន។ ប្រសិនបើ អត្រាសន្សំខ្ពស់ជាងអត្រាដែលបានប្រើក្នុងតួលេខនេះ ភាគហ៊ុនដើមទុនស្ថិរភាព នឹងខ្ពស់ពេក។ ប្រសិនបើ អត្រាសន្សំទាបជាងនេះ ដើមទុនមូលធនស្ថិរភាពនឹងទាបពេក។ ក្នុងករណីណាក៏ដោយ ស្ថិរភាពការប្រើប្រាស់ នឹងទាបជាងវាដែលស្ថិតនៅវិធានមាសស្ថិរភាព។

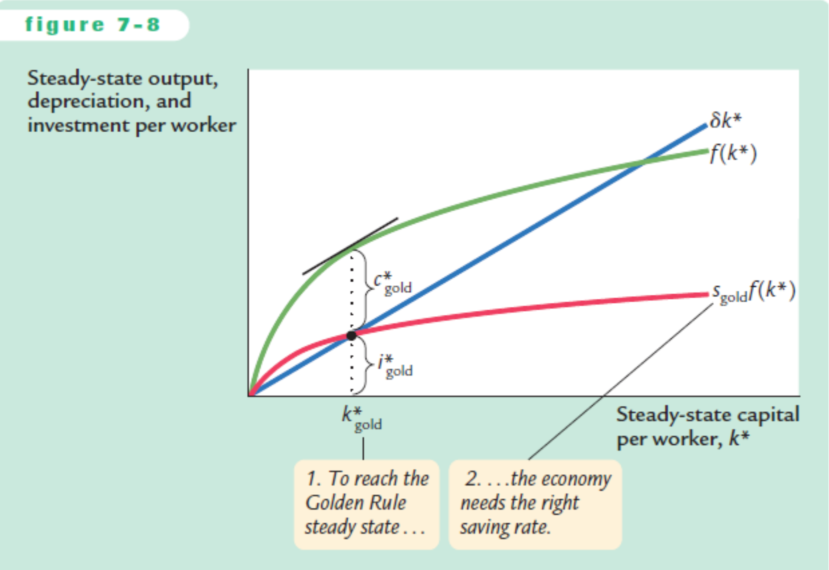

The Saving Rate and the Golden Rule There is only one saving rate that produces the Golden Rule level of capital k^*_{gold}. Any change in the saving rate would shift the $sf(k)$ curve and would move the economy to a steady state with a lower level of consumption.

៧.២.២ ការស្វែងរកស្ថិរភាពវិធានមាស៖ ឧទាហរណ៍ជាលេខ

សូមពិចារណា អំពីការសម្រេចចិត្តរបស់អ្នករៀបចំគោលនយោបាយមួយដែលជ្រើសរើសនៅក្នុងស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ចដូចខាងក្រោម។ អនុគមន៍ផលិតកម្ម គឺដូចគ្នានឹងឧទាហរណ៍មុនរបស់យើងដែរ។

$$y = \sqrt{k}$$

ទិន្នផលសម្រាប់កម្មករម្នាក់ គឺជាឫសគល់ការេនៃដើមទុនក្នុងម្នាក់។ រំលោះ δ គឺមានម្តងទៀត ១០ ភាគរយ នៃដើមទុន។ នៅពេលនេះ អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ជ្រើសរើសអត្រាសន្សំ ហើយដូច្នេះសេដ្ឋកិច្ចមានស្ទីឌីស្តេត។

ដើម្បីមើលលទ្ធផលដែលអាចរកបានសម្រាប់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ សូមចាំថាសមីការខាងក្រោមមាននៅក្នុងស្ទីឌីស្តេត៖

$$\frac{k^*}{f(k^*)} = \frac{s}{\delta}$$

នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចសមីការនេះក្លាយជា

$$\frac{k^*}{\sqrt{k^*}} = \frac{s}{0.1}$$

ការប្រេបាច់ភាគីទាំងពីរនៃសមីការនេះ ផ្តល់នូវដំណោះស្រាយសម្រាប់ភាគហ៊ុនមូលធនស្ទីឌីស្តេត។ យើងស្វែងរក

$$k^* = 100s^2$$

ដោយប្រើលទ្ធផលនេះ យើងអាចគណនាភាគហ៊ុនដើមទុនស្ទីឌីស្តេត សម្រាប់អត្រាសន្សំណាមួយ។

table 7-3

Finding the Golden Rule Steady State: A Numerical Example

Assumptions: $y = \sqrt{k}$; $\delta = 0.1$

s	k^*	y^*	δk^*	c^*	MPK	$MPK - \delta$
0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	∞	∞
0.1	1.0	1.0	0.1	0.9	0.500	0.400
0.2	4.0	2.0	0.4	1.6	0.250	0.150
0.3	9.0	3.0	0.9	2.1	0.167	0.067
0.4	16.0	4.0	1.6	2.4	0.125	0.025
0.5	**25.0**	**5.0**	**2.5**	**2.5**	**0.100**	**0.000**
0.6	36.0	6.0	3.6	2.4	0.083	–0.017
0.7	49.0	7.0	4.9	2.1	0.071	–0.029
0.8	64.0	8.0	6.4	1.6	0.062	–0.038
0.9	81.0	9.0	8.1	0.9	0.056	–0.044
1.0	100.0	10.0	10.0	0.0	0.050	–0.050

តារាង ៧-៣ បង្ហាញការគណនា បង្ហាញពីស្ទីឌីស្តេតដែលបណ្តាលមកពីអត្រាសន្សំផ្សេងៗក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនេះ។ យើងមើលឃើញថា ការនាំសន្សំខ្ពស់នាំទៅរកមូលធនកើនខ្ពស់ ដែលត្រឡប់នាំទៅទិន្ន

ផលខ្ពស់និងរំលស់ខ្ពស់។ ស្ថិរិស្តេតការប្រើប្រាស់ ភាពខុសគ្នារវាងទិន្នផលនិងរំលស់ ដំបូងកើនឡើងជាមួយនឹងអត្រាការសន្សំខ្ពស់ជាងមុន ហើយបន្ទាប់មកថយចុះ។ ការប្រើប្រាស់គឺខ្ពស់បំផុត នៅពេលអត្រាសន្សំមាន ០.៥ ។ ហេតុនេះហើយ បានជាអត្រាសន្សំ 0.5 ផលិតវិធានមាសស្ថិរិស្តេត។

សូមចាំថាវិធីមួយទៀត ដើម្បីកំណត់ស្ថិរិស្តេតវិធានមាស គឺស្វែងរកភាគហ៊ុនមូលធនដែលផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុន (MPK - δ) ស្មើនឹង សូន្យ។ សម្រាប់អនុគមន៍ផលិតកម្មនេះ ផលិតផលបន្ថែមគឺ

$$MPK = \frac{1}{2\sqrt{k}}$$

ដោយប្រើរូបមន្តនេះ ជួរឈរពីរចុងក្រោយនៃតារាង ៧-៣ បង្ហាញពីតម្លៃរបស់ MPK និង MPK – δ នៅក្នុងស្ថិរិស្តេតផ្សេងៗគ្នា។ សូមកត់សម្គាល់ថា ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនសុទ្ធ គឺ សូន្យពិតប្រាកដ នៅពេលអត្រានៃការសន្សំមាននៅតម្លៃនៃវិធានមាស ០.៥ ។ ដោយសារតែផលិតផលបន្ថែមធ្លាក់ចុះ ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនសុទធ គឺធំជាងសូន្យ រាល់ពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចសន្សំតិចជាងចំនួននេះ ហើយវាទាបជាងសូន្យ រាល់ពេលដែលសន្សំកាន់តែច្រើន។

ឧទាហរណ៍លេខនេះ បញ្ជាក់ថាវិធីពីរយ៉ាងនៃការស្វែងរកស្ថិរិស្តេតវិធានមាស - ការក្រឡេកមើលស្ថិរិស្តេតការប្រើប្រាស់ ឬការក្រឡេកមើលផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុន ផ្តល់ចម្លើយដូចគ្នា។ ប្រសិនបើ យើងចង់ដឹងថាតើសេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង បច្ចុប្បន្នមាននៅស្មើ ខាងលើ ឬ ទាបជាង ភាគហ៊ុនដើមទុនវិធានហ្គោលឡិន។ វិធីទី ២ ជាធម្មតាមានភាពងាយស្រួលជាងមុន ពីព្រោះការប៉ាន់ស្មាននៃផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនងាយនឹងរកបាន។ ផ្ទុយទៅវិញ ការវាយតំលៃសេដ្ឋកិច្ចជាមួយនឹងវិធីសាស្ត្រទីមួយ ទាមទារការប៉ាន់ប្រមាណនៃស្ថិរិស្តេតការប្រើប្រាស់ក្នុងអត្រាសន្សំផ្សេងៗគ្នា។ ព័ត៌មានបែបនេះពិបាកទទួលណាស់។ ដូច្នេះ នៅពេលយើងអនុវត្តការវិភាគប្រភេទនេះ ទៅនឹងសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកនៅជំពូកបន្ទាប់ យើងនឹងឃើញថាវាមានប្រយោជន៍ក្នុងការពិនិត្យមើលការប៉ាន់ស្មាននៃផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុន។

៧.២.៣ ការផ្លាស់ប្តូរទៅវិធានមាសស្ថិរិស្តេត

ឥឡូវសូមធ្វើឱ្យបញ្ហារបស់អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយរបស់យើង កាន់តែមានភាពប្រាកដនិយម។ រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងបានសន្មត់ថាអ្នកធ្វើគោលនយោបាយអាចជ្រើសរើសស្ថានភាពស្ថេរភាពនៃសេដ្ឋកិច្ច ហើយលោតភ្លាមៗនៅទីនោះ។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយនឹងជ្រើសរើសយកស្ថិរិស្តេតនៃការប្រើប្រាស់ខ្ពស់បំផុត ពោលគឺ ស្ថិរិស្តេតវិធានហ្គោលដិន។ តែឥលូវនេះសន្មតថា សេដ្ឋកិច្ចបានឈានដល់ស្ថិរិស្តេត ជាងទៅដល់វិធានមាស។ តើមានអ្វីកើតឡើងចំពោះការប្រើប្រាស់ ការវិនិយោគ និង ដើមទុន នៅពេលសេដ្ឋកិច្ចធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូររវាងស្ថិរិស្តេត? តើផល

ប៉ះពាល់នៃការផ្លាស់ប្តូរនេះ អាចរារាំងអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយពីការព្យាយាមដើម្បីទទួលបានវិធានមាសដែរ ឬទេ?

យើងត្រូវពិចារណាលើករណីពីរ៖ សេដ្ឋកិច្ចអាចចាប់ផ្តើមដោយដើមទុនច្រើនជាងនៅក្នុងស្ទីឌីស្តេតវិធានមាស ឬ តិចជាងនេះ។ វាបង្ហាញថាករណីទាំងពីរផ្តល់នូវបញ្ហាខុសគ្នាខ្លាំង សម្រាប់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ។ (ដូចដែលយើងនឹងឃើញក្នុងជំពូកបន្ទាប់ករណីទី ២ - មានដើមទុនតិចតួចណាស់ - ពិពណ៌នាអំពីសេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង ភាគច្រើនរួមទាំងសហរដ្ឋអាមេរិកផង។)

ការចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងដើមទុនច្រើនពេក យើងបានចាត់ទុកច្រើនករណីនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសនេះ ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅស្ទីឌីស្តេតមួយជាមួយនឹងដើមទុនកាន់តែច្រើនជាងវានឹងមាននៅក្នុងស្ទីឌីស្តេតវិធានមាស។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកតាក់តែងគោលនយោបាយគួរតែអនុវត្តគោលនយោបាយដែលមានគោលបំណងកាត់បន្ថយអត្រាសន្សំ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាគហ៊ុនមូលធន។ ឧបមាថា គោលនយោបាយទាំងនេះទទួលជោគជ័យ ហើយនៅចំណុចខ្លះ ហៅវាថាពេល t_0 អត្រាសន្សំនឹងធ្លាក់ចុះដល់កំរិតដែលនឹងនាំឱ្យមានស្ទីឌីស្តេតវិធានមាស។

figure 7-9

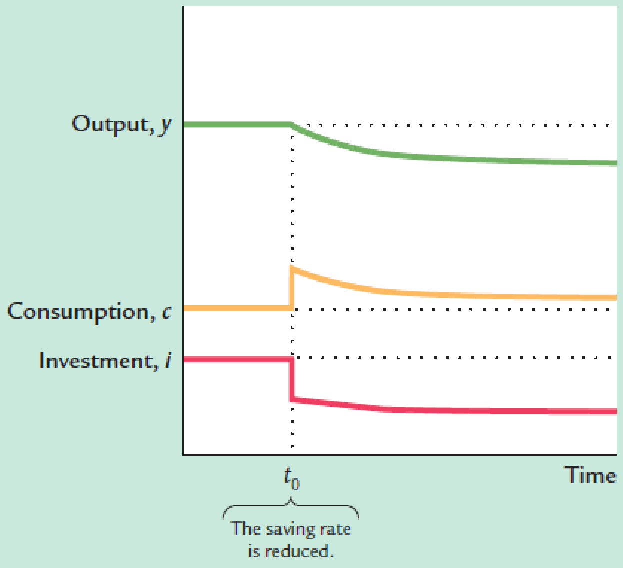

Reducing Saving When Starting With More Capital Than in the Golden Rule Steady State This figure shows what happens over time to output, consumption, and investment when the economy begins with more capital than the Golden Rule level and the saving rate is reduced. The reduction in the saving rate (at time t_0) causes an immediate increase in consumption and an equal decrease in investment. Over time, as the capital stock falls, output, consumption, and investment fall together. Because the economy began with too much capital, the new steady state has a higher level of consumption than the initial steady state.

រូបភាព ៧-៩ បង្ហាញពីអ្វីដែលកើតឡើងចំពោះ លទ្ធផល ការប្រើប្រាស់ និង ការវិនិយោគ នៅពេលអត្រាសន្សំធ្លាក់ចុះ។ ការកាត់បន្ថយអត្រាការសន្សំនេះ បានបណ្តាលឱ្យមានការកើនឡើងការប្រើប្រាស់ភ្លាមៗ និង ថយចុះក្នុងការវិនិយោគ។ ដោយសារការវិនិយោគនិងរំលស់ស្មើគ្នាក្នុងស្ទីឌីស្តេតដំបូង ការវិនិយោគនឹងទាបជាងរំលស់ ដែលមានន័យថា សេដ្ឋកិច្ចលែងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពស្ថេរភាពហើយ។ បន្តិចម្តងៗ ភាគហ៊ុនមូលធនធ្លាក់ចុះ ដែលនាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយ ទិន្នផល ការប្រើប្រាស់ និង ការវិនិយោគ។ អថេរទាំងនេះ បន្តធ្លាក់ចុះរហូតដល់សេដ្ឋកិច្ចឈានដល់ស្ទីឌីស្តេតថ្មី។ ពីព្រោះតែយើងសន្មត់

ថាស្ទឹឌីស្តេតថ្មី ជាស្ទឹឌីស្តេតវិធានមាស ការប្រើប្រាស់ត្រូវតែខ្ពស់ជាងមុន ពេលមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងអត្រាការសន្សំនេះ បើទោះបីជាទិន្នផលនិងការវិនិយោគមានកម្រិតទាបជាងក៏ដោយ។

ចំណាំថា បើប្រៀបធៀបទៅនឹងស្ទឹឌីស្តេតចាស់ ការប្រើប្រាស់គឺខ្ពស់មិនត្រឹមតែនៅក្នុងស្ទឹឌីស្តេតថ្មីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងនៅតាមបណ្តោយផ្លូវទាំងមូលទៅវា។ នៅពេលដែលភាគហ៊ុនមូលធនលើសពីកំរិតនៃវិធានមាស ការកាត់បន្ថយការសន្សំ គឺពិតជាគោលនយោបាយល្អ ព្រោះវាបង្កើនការប្រើប្រាស់នៅគ្រប់ចំណុចទាន់ពេលវេលា។

ការចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងមូលធនតិចពេក នៅពេលសេដ្ឋកិច្ចបានចាប់ផ្តើម ជាមួយនឹងដើមទុនតិចជាងនៅក្នុងស្ទឹឌីស្តេតវិធានមាស អ្នករៀបចំគោលនយោបាយត្រូវតែបង្កើនអត្រាការប្រាក់ដែលបានសន្សំដើម្បីឈានដល់វិធានហ្គោលដិន។ រូបភាព ៧-១០ បង្ហាញពីអ្វីដែលកើតឡើង។ ការកើនឡើងអត្រាប្រាក់សន្សំនៅចំណុចពេល t₀ បណ្តាលឱ្យការប្រើប្រាស់ធ្លាក់ចុះភ្លាមៗ និង វិនិយោគកើនឡើង។ យូរៗទៅ ការវិនិយោគខ្ពស់ធ្វើឱ្យភាគហ៊ុនដើមទុនកើនឡើង។ នៅពេលបន្ថែមដើមទុន ទិន្នផល ការប្រើប្រាស់ និង ការវិនិយោគកើនឡើងជាលំដាប់ ទីបំផុតឈានដល់កម្រិតស្ទឹឌីស្តេតថ្មី។ ដោយសារតែស្ទឹឌីស្តេតមុនដំបូង គឺទាបជាងវិធានហ្គោលដិន ការកើនឡើងនៅក្នុងការសន្សំ នៅទីបំផុតនាំទៅដល់កម្រិតខ្ពស់នៃការប្រើប្រាស់ជាងការដែលបង្ហាញដំបូង។

តើការកើនឡើងនៃការសន្សំប្រាក់ដែលនាំឱ្យមានស្ថិរភាពនៃវិធានមាស បានបង្កើនសុខុមាលភាពសេដ្ឋកិច្ចដែរ ឬទេ? នៅទីបំផុតវាកើតឡើង ពីព្រោះកម្រិតនៃស្ទឹឌីស្តេតការប្រើប្រាស់គឺ ខ្ពស់ជាង។ ប៉ុន្តែការសម្រេចបាននូវស្ថានភាពស្ថិរភាពថ្មី ទាមទារឱ្យមានរយៈពេលនៃការចាប់ផ្តើមដំបូងនៃការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់។ កត់សម្គាល់ភាពផ្ទុយគ្នាទៅនឹងករណីដែលសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើម នៅខាងលើវិធានមាស។ នៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើមនៅខាងលើវិធានមាស ការឈានដល់វិធានមាសផលិតបានការប្រើប្រាស់កាន់តែខ្ពស់នៅគ្រប់ចំណុចទាំងអស់។ នៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើម នៅក្រោមវិធានមាស ការឈានដល់វិធានមាសដំបូង តម្រូវឱ្យកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ ដើម្បីបង្កើនការប្រើប្រាស់នាពេលអនាគត។

នៅពេលដែលការសម្រេចចិត្ត ថាតើត្រូវព្យាយាមដើម្បីឈានដល់ស្ទឹឌីស្តេតវិធានហ្គោលដិន អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ត្រូវតែទទួលខុសត្រូវថា អ្នកប្រើប្រាស់នាពេលបច្ចុប្បន្ន និង អ្នកប្រើប្រាស់នាពេលអនាគត គឺមិនមែនតែងតែជាអ្នកប្រើប្រាស់ដូចគ្នា។ ឈានដល់វិធានហ្គោលដិន សម្រេចបានខ្ពស់បំផុតកម្រិតស្ទឹឌីស្តេតនៃការប្រើប្រាស់ ហើយដូច្នេះ ផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់អ្នកជំនាន់ក្រោយ។ ប៉ុន្តែ នៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសនេះ គឺជាការចាប់ផ្តើមទាបជាងវិធានហ្គោលដិន ដែលឈានដល់វិធានហ្គោលដិនតម្រូវឱ្យមានការបង្កើនការវិនិយោគ និង ការកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់នៃមនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ន។ ដូច្នេះ ពេលជ្រើសថាតើការបង្កើនការប្រមូលផ្តុំទុន អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ

ប្រឈមនឹងការដោះដូរទំនិញ ក្នុងចំណោមសុខុមាលភាពរបស់មនុស្សជំនាន់ក្រោយៗ។ អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ជាអ្នកយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀត អំពីមនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ន ជាងអំពីមនុស្សជំនាន់ក្រោយ ដោយអាចសម្រេចចិត្តមិនបន្តគោលនយោបាយដើម្បីឈានទៅដល់ស្ថិរភាពស្ថិតិស្ថេរតាមវិធានមាស។ ផ្ទុយទៅវិញ អ្នករៀបចំគោលនយោបាយដែលយកចិត្តទុកដាក់ស្មើភាពគ្នាគ្រប់ជំនាន់មួយ ដែលនឹងជ្រើសរើសដើម្បីឈានដល់វិធានហ្គោលដិន។ ទោះបីជំនាន់បច្ចុប្បន្ន នឹងប្រើប្រាស់តិច ចំនួនគ្មានទីបញ្ចប់នៃជំនាន់នាពេលអនាគត នឹងទទួលបានផលប្រយោជន៍ដោយការផ្លាស់ប្តូរទៅជាវិធានហ្គោលដិន។

figure 7-10

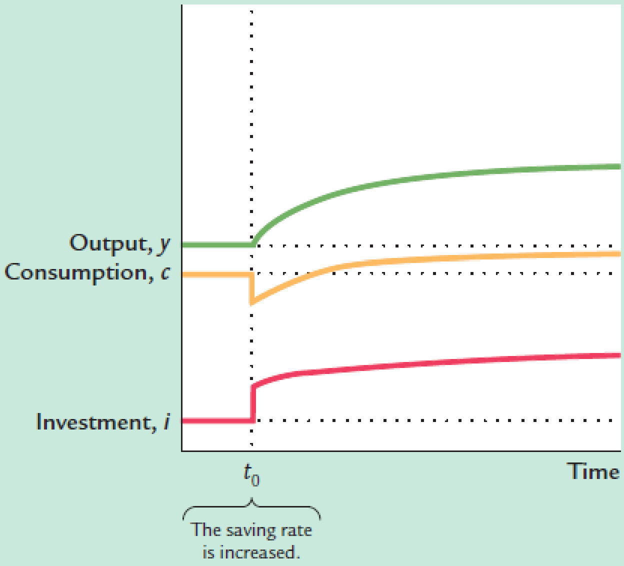

Increasing Saving When Starting With Less Capital Than in the Golden Rule Steady State This figure shows what happens over time to output, consumption, and investment when the economy begins with less capital than the Golden Rule, and the saving rate is increased. The increase in the saving rate (at time t_0) causes an immediate drop in consumption and an equal jump in investment. Over time, as the capital stock grows, output, consumption, and investment increase together. Because the economy began with less capital than the Golden Rule, the new steady state has a higher level of consumption than the initial steady state.

ដូច្នេះ ការប្រមូលដើមទុនល្អប្រសើរបំផុត គឺអាស្រ័យទៅលើរបៀបដែលយើងថ្លឹងថ្លែងផលប្រយោជន៍របស់មនុស្សជំនាន់បច្ចុប្បន្ននិងអនាគត។ វិធានមាសក្នុងគម្ពីរប្រាប់យើងថា «ចូរធ្វើដល់អ្នកដទៃ ដូចជាអ្នកចង់ឲ្យគេធ្វើដល់អ្នកដែរ"។ ប្រសិនបើយើងធ្វើតាមដំបូន្មាននេះ យើងនឹងផ្តល់ឱ្យមនុស្សគ្រប់ជំនាន់នូវទំងន់ស្មើគ្នា។ ក្នុងករណីនេះ វាជាការប្រសើរបំផុតក្នុងការឈានដល់កម្រិតវិធានមាសនៃដើមទុន ដែលជាមូលហេតុដែលវាត្រូវបានគេហៅថា "វិធានហ្គោលដិន - Golden Rule" ។

៧.៣ កំណើនប្រជាជន

បានបង្ហាញគំរូមូលដ្ឋាន Solow ជាបណ្តុំមូលធនដែលមានដោយខ្លួនវាផ្ទាល់ មិនអាចពន្យល់បានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព: អត្រាខ្ពស់នៃការសន្សំ នាំឱ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប៉ុន្តែទីបំផុតវិធីសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចបានទៅដល់ស្ថិរភាពស្ថិតិស្ថេរ ដែលមានមូលធននិងទិន្នផលថេរ។ ដើម្បីពន្យល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព ដែលយើងសង្កេតឃើញនៅក្នុងតំបន់ជាច្រើននៃពិភពលោក ដែលយើងត្រូវតែពង្រីកដើម្បីបញ្ចូលម៉ូដែល Solow ពីរប្រភពផ្សេងទៀតនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈ

កំណើនចំនួនប្រជាជន និង វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា។ ក្នុងផ្នែកនេះ យើងបន្ថែមកំណើនប្រជាជនទៅនឹងម៉ូដែលនេះ។

ជំនួសឱ្យការសន្មតថា ចំនួនប្រជាជនថេរ ដូចដែលយើងបានធ្វើនៅក្នុងផ្នែកទី ៧-១ និង ៧-២ ឥឡូវនេះ យើងស្មានថាចំនួនប្រជាជននិងកម្លាំងពលកម្មកើនឡើងក្នុងអត្រាថេរ n ។ ឧទាហរណ៍ ប្រជាជនអាមេរិកកើនឡើងប្រហែល 1 ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ដូច្នេះ n = 0,01 ។ នេះមានន័យថា ប្រសិនបើមនុស្ស ១៥០ លាននាក់ កំពុងធ្វើការក្នុងមួយឆ្នាំ បន្ទាប់មក ១៥១.៥ លាននាក់ (១,០១ × ១៥០) កំពុងធ្វើការនៅឆ្នាំក្រោយ ហើយ ១៥៣.០១៥ លាននាក់ (១,០១ × ១៥១.៥) នៅឆ្នាំក្រោយៗទៀត។ល។

៧.៣.១ ស្ថិរភាព ជាមួយនឹង កំណើនប្រជាជន

តើកំណើនប្រជាជនមានឥទ្ធិពលយ៉ាងដូចម្តេចទៅស្ថិរភាព? ដើម្បីឆ្លើយសំនួរនេះ យើងត្រូវតែពិភាក្សាពីរបៀបដែលកំណើនប្រជាជន រួមជាមួយការវិនិយោគ និង ការរំលស់ មានជះឥទ្ធិពលដល់ការប្រមូលដើមទុនសម្រាប់កម្មករម្នាក់។ ដូចដែលយើងបានកត់សម្គាល់ពីមុន ការវិនិយោគ បង្កើនភាគហ៊ុនមូលធន ហើយការរំលស់កាត់បន្ថយវា។ តែឥលូវនេះ មានកំលាំងទី ៣ ដើរតួដើម្បីផ្លាស់ប្តូរចំនួនដើមទុនក្នុងមួយកម្មករ៖ កំណើនចំនួនកម្មករ បណ្តាលឱ្យដើមទុនក្នុងមួយកម្មករធ្លាក់ចុះ។

យើងបន្តអនុញ្ញាតឱ្យអក្សរតូចឈរសម្រាប់បរិមាណក្នុងមួយកម្មករ។ ដូច្នេះ k = K/L គឺជាដើមទុនសម្រាប់កម្មករម្នាក់ ហើយ y = Y/L គឺជាទិន្នផលសម្រាប់កម្មករម្នាក់ៗ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយត្រូវចងចាំថាចំនួនកម្មករកំពុងកើនឡើងគ្រប់ពេលវេលា។

ការផ្លាស់ប្តូរភាគហ៊ុនមូលធនក្នុងកម្មករម្នាក់គឺ

$$\Delta k = i - (\delta + n)k$$

សមីការនេះ បង្ហាញពីរបៀបដែលការវិនិយោគ ការរំលស់ និង កំណើនប្រជាជន មានឥទ្ធិពលលើភាគហ៊ុនមូលធននីមួយៗ។ ការវិនិយោគកើនឡើង k ចំណែកឯការរំលស់ និង កំណើនប្រជាជនថយចុះ k ។ យើងបានឃើញសមីការនេះ នៅដើមជំពូកនេះ សម្រាប់ករណីពិសេសនៃចំនួនប្រជាជនថេរ (n = 0) ។

យើងអាចគិតពីពាក្យ (δ + n)k ដែលកំណត់និយមន័យការវិនិយោគនៅចំនុចស្រង់ដើម - ចំនួនទឹកប្រាក់វិនិយោគចាំបាច់ដើម្បីរក្សាភាគហ៊ុនដើមទុនសម្រាប់កម្មករម្នាក់ៗ ថេរ។ ចំនុចស្រង់ដើមការវិនិយោគ (Break-even investment) ថែមទាំងរាប់បញ្ចូលទាំង ការរំលោះដើមទុនដែលមានស្រាប់ ដែលស្មើនឹង δk។ វាក៏រួមបញ្ចូលទាំងចំនួនទឹកប្រាក់វិនិយោគដែលចាំបាច់ដើម្បីផ្តល់ឱ្យកម្មករថ្មីនូវដើមទុន។ ចំនួនទឹកប្រាក់នៃការវិនិយោគចាំបាច់សម្រាប់គោលបំណងនេះគឺ nk ដោយសារតែមាន n

SENG TEYANET

ជាកម្មករថ្មី សម្រាប់កម្មករដែលមានស្រាប់ ហើយដោយសារតែមាន k ជាចំនួនសរុបនៃមូលធនសម្រាប់កម្មករម្នាក់ៗ។ សមីការបង្ហាញថា កំណើនប្រជាជនកាត់បន្ថយការប្រមូលដើមទុនក្នុងកម្មករម្នាក់តាមវិធីដូចរំលោះ។ ការរំលស់ថយចុះ k ដោយការបន្ថយភាគហ៊ុនមូលធន ចំណែកកំណើនប្រជាជនកាត់បន្ថយ k ដោយការបែងចែកដើមទុនជាចំណែកតូចទៅៗ កាន់តែស្តួចស្តើងក្នុងចំណោមកម្មករដែលមានចំនួនប្រជាជនច្រើន។

ការវិភាគរបស់យើងជាមួយនឹងកំណើនប្រជាជនបច្ចុប្បន្នមានចំនួនច្រើនដូចកាលពីមុន។ ដំបូង យើងជំនួស sf(k) សម្រាប់ i ។ សមីការអាចត្រូវបានសរសេរជា

$$\Delta k = sf(k) - (\delta + n)k$$

figure 7-11

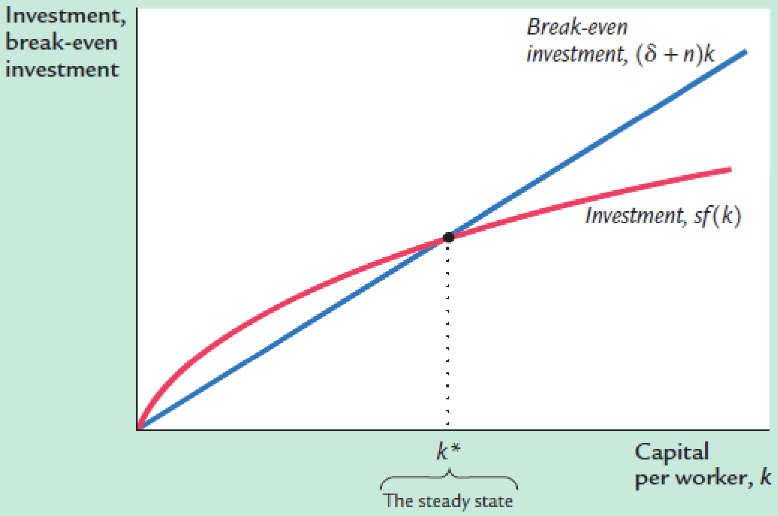

Population Growth in the Solow Model Like depreciation, population growth is one reason why the capital stock per worker shrinks. If n is the rate of population growth and δ is the rate of depreciation, then $(\delta + n)k$ is *break-even investment*—the amount of investment necessary to keep constant the capital stock per worker k. For the economy to be in a steady state, investment $sf(k)$ must offset the effects of depreciation and population growth $(\delta + n)k$. This is represented by the crossing of the two curves.

ដើម្បីពិនិត្យមើលអ្វីដែលកំណត់កម្រិតស្ថិរភាពដើមទុននៃនិយោជិក យើងប្រើរូបភាពទី ៧.១១ ដែលពង្រីកការវិភាគរូបភាព ៧.៤ ដើម្បីរាប់បញ្ចូលផលប៉ះពាល់នៃកំណើនប្រជាជន។ សេដ្ឋកិច្ចស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពស្ថិរភាព ប្រសិនបើដើមទុនក្នុងមួយកម្មករ k មិនផ្លាស់ប្តូរទេ។ ដូចពីមុន យើងកំណត់តម្លៃស្ថិរភាពនៃ k ជា k* ។ ប្រសិនបើ k គឺតិចជាង k* ការវិនិយោគធំ ជាងចំណុចស្រង់ដើមការវិនិយោគ ដូច្នេះ k ក៏កើនឡើង។ បើ k ធំជាង k* ការវិនិយោគតិចជាងចំណុចស្រង់ដើមវិនិយោគ ដូច្នេះ k ក៏ធ្លាក់ចុះ។

នៅក្នុងស្ថិរភាព ឥទ្ធិពលវិជ្ជមាននៃការវិនិយោគលើភាគហ៊ុនមូលធនសម្រាប់កម្មករម្នាក់ៗពិតជាមានតុល្យភាពផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃការរំលស់និងកំណើនប្រជាជន។ នោះគឺ k* ដែល Δk = 0 និង i* = δk* + nk* ។ នៅពេលសេដ្ឋកិច្ចស្ថិតក្នុងស្ថានភាពស្ថិរភាព ការវិនិយោគមានគោលបំណងពីរ។ វាខ្លះ (δk*) ជំនួសដើមទុនដែលបានរំលោះ ហើយនៅសល់ (nk*) ផ្តល់ជូនកម្មករថ្មីនូវចំនួនដើមទុនស្ថិរភាព។

៧.៣.២ ផលប៉ះពាល់នៃកំណើនប្រជាជន

កំណើនប្រជាជនផ្លាស់ប្តូរគំរូសូឡូ ជាមូលដ្ឋានតាមបីវិធី។ ទីមួយ វានាំឱ្យយើងខិតទៅជិតការពន្យល់ពីកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ នៅក្នុងស្ថានភាពស្ទីឌីស្តេត ជាមួយនឹងកំណើនប្រជាជន ដើមទុនសម្រាប់កម្មករនិយោជិត និង ទិន្នផលសម្រាប់កម្មករនិយោជិតគឺ ថេរ។ ដោយសារតែចំនួនកម្មករកំពុងកើនឡើងក្នុងអត្រាមួយ n ទោះជាយ៉ាងណា <u>មូលធននិងទិន្នផលសរុប</u> ក៏ត្រូវតែកើនឡើងតាមអត្រា n ដែរ។ ដូច្នេះ ទោះបីកំណើនប្រជាជនមិនអាចពន្យល់ពីកំណើនប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃកំរិតជីវភាព (ដោយសារតែទិន្នផលរបស់កម្មករម្នាក់ថេរក្នុងស្ថានភាពស្ទីឌីស្តេត) វាអាចជួយពន្យល់ពីកំណើនប្រកបដោយចីរភាពនៅក្នុងទិន្នផលសរុប។

ទីពីរ កំណើនប្រជាជនផ្តល់ឱ្យយើងនូវការពន្យល់មួយទៀត សម្រាប់មូលហេតុដែលប្រទេសខ្លះជាអ្នកមានហើយប្រទេសខ្លះទៀតក្រ។ ពិចារណាពីផលប៉ះពាល់នៃការកើនឡើងនៃកំណើនប្រជាជន។ រូបភាពទី ៧-១២ បង្ហាញថាការកើនឡើងអត្រាកំណើនប្រជាជនពី n_1 ដល់ n_2 កាត់បន្ថយកម្រិតដើមទុនស្ទីឌីស្តេតនៃកម្មករម្នាក់ពី $k_{១}^*$ ដល់ $k_{២}^*$ ។ ដោយសារតែ k^* ទាបជាង ហើយដោយសារ $y^* = f(k^*)$ កម្រិតនៃទិន្នផលសម្រាប់កម្មករម្នាក់ y^* ក៏ទាបជាងដែរ។ ដូច្នេះ គំរូសូឡូ ព្យាករណ៍ថាបណ្តាប្រទេសដែលមានកំណើនប្រជាជនខ្ពស់នឹងមានកម្រិត GDP ទាបក្នុងមនុស្សម្នាក់។

figure 7-12

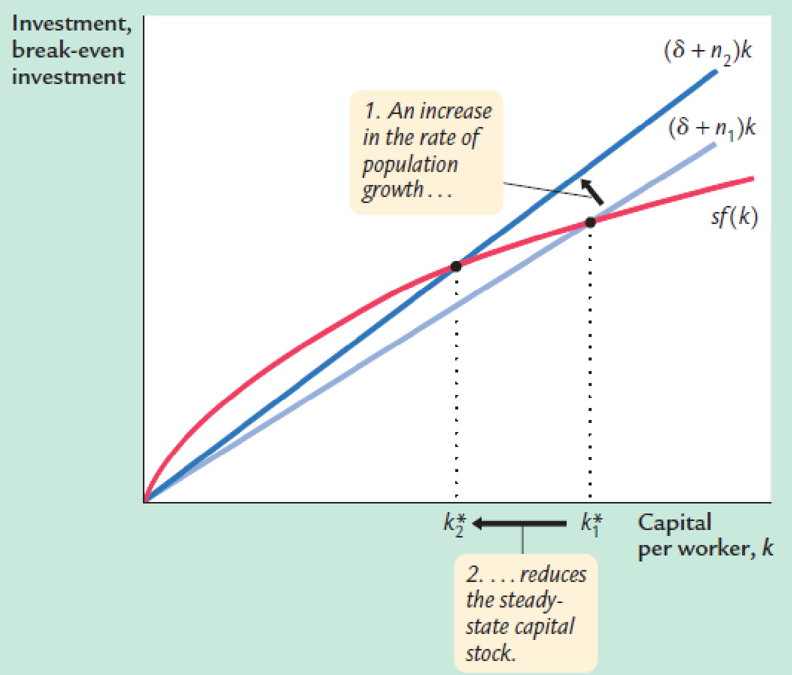

The Impact of Population Growth An increase in the rate of population growth from n_1 to n_2 shifts the line representing population growth and depreciation upward. The new steady state k_2^* has a lower level of capital per worker than the initial steady state k_1^*. Thus, the Solow model predicts that economies with higher rates of population growth will have lower levels of capital per worker and therefore lower incomes.

ទីបី កំណើនប្រជាជនប៉ះពាល់ដល់លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យរបស់យើងក្នុងការកំណត់កំរិតវិធានមាសមូលធន (ការប្រើប្រាស់អតិបរិមា)។ ដើម្បីមើលពីរបៀបផ្លាស់ប្តូរលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនេះ ត្រូវកត់ចំណាំថាការប្រើប្រាស់ក្នុងមួយកម្មករគឺ

$$c = y - i$$

ពីព្រោះលទ្ធផលស្ថិរភាពរបស់រដ្ឋគឺ f(k*) ហើយការវិនិយោគថេរគឺ (d + n)k* យើងអាចបង្ហាញពីការប្រើប្រាស់ស្ថិរស្ថេរភាព

$$c^* = f(k^*) - (\delta + n)k^*$$

ដោយប្រើអាគុយម៉ង់ភាគច្រើនដូចគ្នានឹងលើកមុន យើងសន្និដ្ឋានថាកម្រិត k* ដែលបង្កើនការប្រើប្រាស់ជាអតិបរមា គឺជា

$$MPK = \delta + n$$

ឬប្រហាក់ប្រហែល

$$MPK - \delta = n$$

នៅក្នុងស្ថិរស្ថេរភាពវិធានមាស ដែលជាផលិតផលបន្ថែមនៃមូលធនសុទ្ធនៃរំលស់ ស្មើអត្រានៃកំណើនចំនួនប្រជាជន។

៧.៤ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ជំពូកនេះ បានចាប់ផ្តើមដំណើរការនៃការកសាងគំរូកំណើនសូឡូ។ គំរូដែលបានអភិវឌ្ឍកន្លងមកបង្ហាញពីរបៀបកំណើនការសន្សំនិងកំណើនប្រជាជន កំណត់ស្ថិរស្ថេរភាពសេដ្ឋកិច្ចភាគហ៊ុនមូលធននិងកម្រិតប្រាក់ចំណូលស្ថិរស្ថេរភាពរបស់មនុស្សម្នាក់។ ដូចដែលយើងបានឃើញហើយ វាឆ្លុះបញ្ចាំងពីលក្ខណៈពិសេសជាច្រើននៃបទពិសោធន៍កំណើនជាក់ស្តែង - ហេតុអ្វីបានជាប្រទេសអាល្លឺម៉ង់ និងជប៉ុនមានការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័ស បន្ទាប់ពីត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញដោយសង្គ្រាមលោកលើកទី ២ ហេតុអ្វីបានជាប្រទេសដែលសន្សំនិងវិនិយោគចំណែកធំមួយនៃទិន្នផលរបស់ពួកគេ តែងតែមានជាងប្រទេសដែលសន្សំនិងវិនិយោគចំណែកតិច ហើយហេតុអ្វីប្រទេសខ្លះ មានអត្រាកំណើនប្រជាជនខ្ពស់តែងតែក្រជាងប្រទេសដែលមានអត្រាកំណើនប្រជាជនទាប។

ទោះយ៉ាងណា អ្វីដែលគំរូមិនអាចធ្វើបានគឺ ពន្យល់ពីការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរនៃកម្រិតជីវភាពដែលយើងសង្កេតឃើញនៅក្នុងប្រទេសភាគច្រើន។ នៅក្នុងគំរូដែលយើងមានឥឡូវនេះ នៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចឈានដល់ស្ថិរស្ថេរភាព ទិន្នផលរបស់កម្មករក្នុងម្នាក់ឈប់កើនឡើង។ ដើម្បីពន្យល់ពីការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរយើងត្រូវណែនាំវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាទៅក្នុងគំរូ។ នោះគឺជាការងារដំបូងរបស់យើងនៅជំពូកបន្ទាប់។

សំនួររំលឹកមេរៀន

១. ក្នុងគំរូសូឡូ តើអត្រាសន្សំមានឥទ្ធិពលលើកម្រិតប្រាក់ចំណូលស្ថិតិស្ថេរដែរ ឬទេ? តើវាប៉ះពាល់ដល់អត្រាកំណើនស្ថិតិស្ថេរយ៉ាងដូចម្តេច?

២. ហេតុអ្វីអ្នកធ្វើគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចអាចជ្រើសរើសកំរិតវិធានមាសនៃដើមទុន (Golden Rule level of capital)?

៣. ក្នុងគំរូសូឡូ តើអត្រានៃកំណើនប្រជាជនជះឥទ្ធិពលដល់កំរិតស្ថិតិស្ថេរប្រាក់ចំណូល យ៉ាងដូចម្តេច? តើវាប៉ះពាល់ដល់អត្រាកំណើនស្ថិតិស្ថេរយ៉ាងដូចម្តេច?

៤. ប្រទេស A និងប្រទេស B ទាំងពីរមានអនុគមន៍ផលិតកម្មដូចខាងក្រោម៖

$$Y = F(K, L) = K^{\frac{1}{2}} L^{\frac{1}{2}}$$

ក. តើអនុគមន៍ផលិតកម្មនេះ មានកម្រិតចំណូលថេរ (Constant Returns to Scale) ទេ? ចូរពន្យល់។

ខ. តើអ្វីទៅជាអនុគមន៍ផលិតកម្មកម្មករម្នាក់ៗ y = f(k)?

គ. សន្មតថាគ្មានប្រទេសណាជួបប្រទះកំណើនប្រជាជន ឬ វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាទេ ហើយថា ៥ ភាគរយនៃដើមទុនរំលស់ជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ សន្មតបន្ថែមទៀតថា ប្រទេស A សន្សំ ១០ ភាគរយនៃទិន្នផលក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយប្រទេស B សន្សំ ២០ ភាគរយនៃទិន្នផលក្នុងមួយឆ្នាំ។ ដោយប្រើចម្លើយរបស់អ្នកពីផ្នែក (ខ) និង លក្ខខណ្ឌស្ថិតិស្ថេរ ដែលការវិនិយោគស្មើនឹងការរំលោះ ចូររកកម្រិតស្ថិតិស្ថេរមូលធនសម្រាប់កម្មករម្នាក់ៗ សម្រាប់ប្រទេសនីមួយៗ។ បន្ទាប់មក រកកម្រិតស្ថិតិស្ថេរប្រាក់ចំណូលសម្រាប់កម្មករម្នាក់ និង ការប្រើប្រាស់របស់កម្មករម្នាក់ៗ។

ជំពូកទី ៨

កំណើនសេដ្ឋកិច្ច II

នៅក្នុងជំពូកនេះ យើងនឹងយល់ដឹងអំពី៖

- របៀបដាក់បញ្ចូលវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងគំរូសូលូ
- អំពីគោលនយោបាយដើម្បីជំរុញកំណើន
- អំពីការអនុវត្តរីកចម្រើន៖ ប្រឈមមុខនឹងទ្រឹស្តីជាមួយនឹងអង្គហេតុ
- គំរូសាមញ្ញពីរដែលអត្រានៃការរីកចំរើនខាងបច្ចេកវិទ្យាគឺ កត្តាខាងក្នុង

ជំពូកនេះ បន្តការវិភាគរបស់យើងទៅលើកម្លាំងដែលគ្រប់គ្រងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចយូរអង្វែង។ ជាមួយនឹងកំណៃមូលដ្ឋាននៃគំរូកំណើនសូឡូ ដែលជាចំណុចចាប់ផ្តើមរបស់យើង យើងទទួលយកភារកិច្ចថ្មីចំនួនបួន។ នៅក្នុងគំរូម៉ូដែលសូឡូនៃជំពូកទី ៧៖ បច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្ម គឺជាត្រូវបានរក្សាអោយថេរ។ ចំណូលក្នុងមនុស្សម្នាក់ៗ គឺថេរ នៅក្នុងស្ថិតិស្ថេត។

យោងតាមស្ថិតិដែលប្រមូលបានចន្លោះឆ្នាំ ១៩០៨ - ២០០៨៖ ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបរបស់អាមេរិកក្នុងមនុស្សម្នាក់កើនឡើងដោយកត្តា ៧.៨ ឬ ២.០៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ឧទាហរណ៍នៃវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាមានច្រើនដូចខាងក្រោម៖

- ពីឆ្នាំ ១៩៥០ ដល់ ២០០០ ផលិតភាពកសិកម្មរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកជិតបីដង។
- តម្លៃពិតនៃថាមពលកុំព្យូទ័របានធ្លាក់ចុះជាមធ្យម ៣០% ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងរយៈពេល ៣ ទសវត្សកន្លងមក។
- ឆ្នាំ ២០០០: អ្នកប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណេត ៣៦១ លាននាក់។ អ្នកប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័ត ៧៤០ លាននាក់ឆ្នាំ
- ២០១០៖ អ្នកប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណេតចំនួន ២.០ ពាន់លាននាក់។ អ្នកប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទ ៣.៨ ពាន់លាននាក់
- ២០០១: សមត្ថភាព iPod = ៥Gb ១០០០ បទ។ មិនអាចចាក់ចម្រៀងនៃ True Blood។
- ឆ្នាំ ២០១០៖ សមត្ថភាព iPod touch = ៦៤Gb ចម្រៀង ១៦.០០០ បទ។ អាចចាក់ចម្រៀងនៃ True Blood។

៨.១ វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យានៅក្នុងគំរូសូឡូ

ហេតុមកដល់ពេលនេះ បទបង្ហាញរបស់យើងអំពីគំរូសូលូ បានសន្មតថាមានទំនាក់ទំនងមិនផ្លាស់ប្តូររវាងធាតុចូលនៃដើមទុននិងកម្លាំងពលកម្ម និងលទ្ធផលនៃទំនិញនិងសេវាកម្ម។ ប៉ុន្តែគំរូនេះអាចត្រូវបានកែប្រែ ដើម្បីរួមបញ្ចូលវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាដែលហួសពេល ដែលពង្រីកសមត្ថភាពផលិតរបស់សង្គម។

៨.១.១ ប្រសិទ្ធភាពកម្លាំងពលកម្ម

E = ប្រសិទ្ធភាពកម្លាំងពលកម្ម

សន្មតថា៖ វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាគឺការបង្កើនកម្លាំងពលកម្ម៖ វាជួយបង្កើនប្រសិទ្ធភាពកម្លាំងពលកម្មក្នុងអត្រាកត្តាខាងក្រៅ g:

$$g = \frac{\Delta E}{E}$$

ឥឡូវ យើងសរសេរអនុគមន៍ផលិតកម្មដូចខាងក្រោម៖

$$Y = F(K, L \times E)$$

ដែលL x E = ចំនួនកម្មករដែលមានប្រសិទ្ធភាព។

ការកើនឡើងនូវប្រសិទ្ធភាពការងារ មានឥទ្ធិពលដូចគ្នា នឹងលទ្ធផលនៅពេលការកើនឡើងនៃកម្លាំងពលកម្ម។ វាត្រូវគិតពីចំនួនកម្មករ L និងប្រសិទ្ធភាពនៃកម្មករនិមួយៗ E។ មុខងារផលិតកម្មថ្មីនេះបញ្ជាក់ថា ទិន្នផលសរុប E អាស្រ័យលើចំនួនឯកតានៃដើមទុន K និងទៅលើចំនួនកម្មករដែលមានប្រសិទ្ធិភាព LxE បង្កើនប្រសិទ្ធភាព។ កម្លាំងពលកម្ម E មានប្រសិទ្ធិភាពដូចជាការកើនឡើងនៃកម្លាំងពលកម្ម L។

៨.១.២ ស្ថិរភាពស្ថេរជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា

ដើម្បីធ្វើដូចនេះ យើងត្រូវពិចារណាឡើងវិញនូវសញ្ញាណរបស់យើង។ ឥឡូវនេះយើងទុកឱ្យ k = K/(L × E) តំណាងឱ្យដើមទុនសម្រាប់កម្មករដែលមានប្រសិទ្ធិភាពហើយ y = Y/(L × E) តំណាង

ឱ្យលទ្ធផលសម្រាប់កម្មករដែលមានប្រសិទ្ធិភាព។ ជាមួយនឹងនិយមន័យទាំងនេះ យើងអាចសរសេរ y = f(k) ម្តងទៀត។

ការសន្សំនិងការវិនិយោគលើកម្មករដែលមានប្រសិទ្ធិភាព៖ $s\,y = s\,f(k)$

ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចរបស់យើងបានដំណើរការដូចពេលដែលយើងពិនិត្យកំណើនប្រជាជន។ សមីការ ដែលបង្ហាញពីការវិវត្តន៍នៃ k ពេលបច្ចុប្បន្នផ្លាស់ប្តូរទៅ

$$\Delta k = sf(k) - (\delta + n + g)k.$$

ដូចគ្នានឹង ការផ្លាស់ប្តូរភាគហ៊ុនមូលធន Δk ស្មើនឹងការវិនិយោគ sf(k) ដកការវិនិយោគសូម្បីតែការបំបែក (δ + n + g) k ។ ទោះយ៉ាងណា ឥឡូវនេះដោយសារតែ k = K/EL ការវិនិយោគនិយោគរួមបញ្ចូលទាំងបីពាក្យ៖ ដើម្បីរក្សា k ។ δk ត្រូវការជំនួសដើមទុនដែលធ្លាក់ចុះ រំលោះប្រាក់តំរូវការចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ដើមទុនដល់កម្មករថ្មីហើយ gk ត្រូវការជាទុនសម្រាប់អ្នកថ្មី "កម្មករប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព" បង្កើតឡើងដោយវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា។

figure 8-1

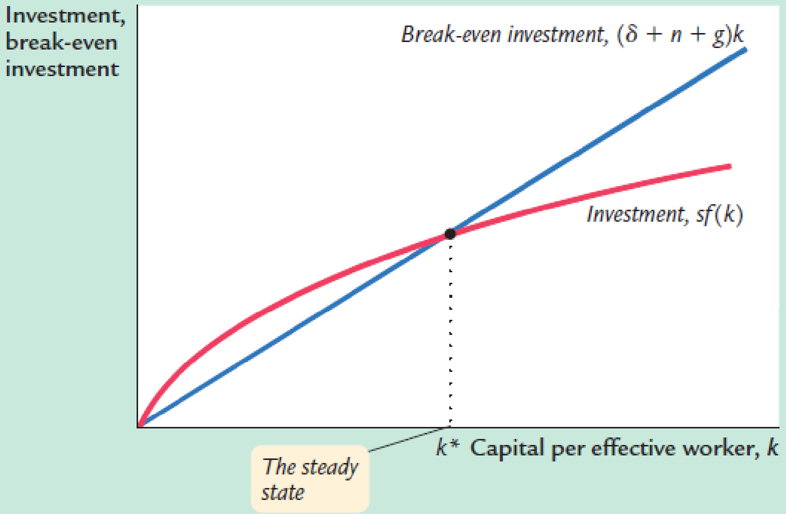

Technological Progress and the Solow Growth Model Labor-augmenting technological progress at rate *g* affects the Solow growth model in much the same way as did population growth at rate *n*. Now that *k* is defined as the amount of capital per effective worker, increases in the number of effective workers because of technological progress tend to decrease *k*. In the steady state, investment *sf*(*k*) exactly offsets the reductions in *k* attributable to depreciation, population growth, and technological progress.

៨.១.៣ ផលប៉ះពាល់នៃវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា

តារាងទី ៨-១ បង្ហាញពីរបៀបដែលអថេរសំខាន់ៗ ៤ មានឥរិយាបទក្នុងស្ថានភាពថេរជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា។ យើងទើបតែបានឃើញទេដើមទុនក្នុងមួយកម្មករដែលមានប្រសិទ្ធិភាព k គឺថេរនៅក្នុងស្ថានភាពថេរ។ ពីព្រោះ y = f(k) ទិន្នផលសម្រាប់កម្មករដែលមានប្រសិទ្ធភាពក៏ថេរដែរ។

ទោះយ៉ាងណាសូមចាំថាប្រសិទ្ធភាពរបស់កម្មករនិយោជិតម្នាក់ៗកំពុងកើនឡើងក្នុងអត្រា g ។ ដូច្នេះ ទិន្នផលក្នុងមួយកម្មករ (Y/L = y × E) ក៏កើនឡើងតាមអត្រា g.Total ទិន្នផល [Y = y × (E × L)] រីកចម្រើនក្នុងអត្រា n + g ។

table 8-1

Steady-State Growth Rates in the Solow Model With Technological Progress

Variable	Symbol	Steady-State Growth Rate
Capital per effective worker	$k = K/(E \times L)$	0
Output per effective worker	$y = Y/(E \times L) = f(k)$	0
Output per worker	$Y/L = y \times E$	g
Total output	$Y = y \times (E \times L)$	$n + g$

ការណែនាំអំពីវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា ក៏កែប្រែលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃវិធានមាស។ វិធានមូលធនមាសឥឡូវនេះ ត្រូវបានកំណត់ថាជាស្ទីឌីស្តេត ដែលបង្កើនការប្រើប្រាស់អតិបរមាសម្រាប់កម្មករដែលមានប្រសិទ្ធភាព។ ដោយមានអំណះអំណាងដូចគ្នា ដែលយើងបានប្រើពីមុន យើងអាចបង្ហាញថាស្ទីឌីស្តេតការប្រើប្រាស់ក្នុងមួយកម្មករដែលមានប្រសិទ្ធភាព

$$c^* = f(k^*) - (\delta + n + g)k^*.$$

ការប្រើប្រាស់ស្ទីឌីស្តេត ត្រូវបានពង្រីកអតិបរិមាប្រសិនបើ $MPK = \delta + n + g$

នៅក្នុងស្ទីឌីស្តេតវិធានមាស ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុននៃការរំលោះស្មើនឹងកំណើនប្រជាជន។ អត្រាកំណើនបូកនឹងអត្រានៃវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា។

$$MPK - \delta = n + g$$

៨.២ គោលនយោបាយដើម្បីជំរុញកំណើន

ដោយបានប្រើគំរូសូឡូ ដើម្បីបង្ហាញទំនាក់ទំនងក្នុងចំណោមប្រភពខុសគ្នានៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចឥឡូវនេះ យើងអាចប្រើទ្រឹស្តីដើម្បីជួយដឹកនាំការគិតរបស់យើងអំពីគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច។

៨.២.១ ការវាយតម្លៃអត្រានៃការសន្សំ

យោងតាមគំរូកំណើនសូឡូ តើចំនួនប្រទេសមួយសន្សំនិងវិនិយោគបានប៉ុន្មានដែលជាកត្តាកំណត់សំខាន់នៃស្តង់ដារស់នៅរបស់ពលរដ្ឋខ្លួន។ ដូច្នេះ សូមចាប់ផ្តើមការពិភាក្សាគោលនយោបាយរបស់យើងជាមួយសំណួរទូទៅ៖ តើអត្រានៃការសន្សំនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកទាបពេក ខ្ពស់ពេក ឬប្រហាក់ប្រហែល?

ដូចដែលយើងបានឃើញហើយ អត្រាសន្សំកំណត់កម្រិតស្ថិរភាពស្តេតនៃដើមទុននិងទិន្នផល។ អត្រាសន្សំពិសេសមួយ បង្កើតបានជាស្ថានភាពស្ថិរភាពស្តេតវិធានហ្គោលដិន ដែលផ្តល់នូវការប្រើប្រាស់ជាអតិបរិមាក្នុងមួយកម្មករ ហើយដូច្នេះ សេដ្ឋកិច្ចមានសុខុមាលភាព។ វិធានហ្គោលដិនផ្តល់ជូនចំនុចគោលដែលយើងអាចប្រៀបធៀបជាមួយសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក។

ដើម្បីសំរេចថា តើសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកស្ថិតនៅត្រង់ចំនុចណានៃស្ថិរភាពស្តេតវិធានមាស យើងត្រូវប្រៀបធៀបផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនសុទ្ធនៃការរំលោះ ($MPK-\delta$) ជាមួយនឹងអត្រាកំណើននៃផលិតផលសរុប ($n+g$)។ ដូចដែលយើងទើបតែបានបង្កើតឡើង នៅឯស្ថិរភាពស្តេតនៃវិធានមាស $MPK - \delta = n + g$។ ប្រសិនបើ សេដ្ឋកិច្ចកំពុងប្រតិបត្តិការដោយមានដើមទុនតិចជាងស្ថិរភាពស្តេតវិធានមាស បន្ទាប់មកផលិតផលបន្ថែមថយចុះ (diminishing marginal product) វាប្រាប់យើងថា $MPK - \delta > n + g$ ។ ក្នុងករណីនេះ ការបង្កើនអត្រាសន្សំនៅទីបំផុតនឹងនាំឱ្យមានស្ថេរភាពស្ថិរភាពស្តេតជាមួយនឹងការប្រើប្រាស់ខ្ពស់។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើសេដ្ឋកិច្ចកំពុងប្រតិបត្តិការជាមួយដើមទុនច្រើនពេក បន្ទាប់មក $MPK - \delta < n + g$ ហើយអត្រានៃការសន្សំគួរតែត្រូវបានកាត់បន្ថយ។

ដើម្បីធ្វើការប្រៀបធៀបនេះ សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចពិតប្រាកដដូចជាសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក យើងត្រូវការការប៉ាន់ស្មាននៃអត្រាកំណើន ($n + g$) និងការប៉ាន់ប្រមាណផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនពិត ($MPK - \delta$) ។ GDPពិត នៅសហរដ្ឋអាមេរិកកើនឡើងជាមធ្យម ៣ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ ដូច្នេះ $n + g = 0.03$។ យើងអាចប៉ាន់ស្មានផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនពិត ពីអង្គហេតុ ៣ យ៉ាងដូចខាងក្រោម:

១. ភាគហ៊ុនមូលធនគឺប្រហែល ២,៥ ដង នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបក្នុងមួយឆ្នាំ។

២. រំលោះដើមទុនគឺប្រហែល ១០ ភាគរយ នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប។

៣. ចំណូលមូលធនគឺប្រហែល ៣០ ភាគរយនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប។

ដោយប្រើការកត់សម្គាល់នៃគំរូរបស់យើង (និងលទ្ធផលពីជំពូកទី ៣ ដែលម្ចាស់ដើមទុនរកប្រាក់ចំណូល MPK សម្រាប់ឯកតានីមួយៗនៃដើមទុន) យើងអាចសរសេរការពិតទាំងនេះដូចជា

1. $k = 2.5y$
2. $\delta k = 0.1y$
3. $MPK \times k = 0.3y$

យើងដោះស្រាយសំរាប់អត្រារំលោះ δ ដោយបែងចែកសមីការ ២ ដោយសមីការ ១៖

$$\delta k/k = (0.1y)/(2.5y)$$

$$\delta = 0.04$$

ហើយយើងដោះស្រាយសំរាប់ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុន MPK ដោយបែងចែកសមីការ ៣ ដោយសមីការ ១៖

$$(MPK \cdot k)/k = (0.3y)/(2.5y)$$

$$MPK = 0.12$$

ដូច្នេះប្រហែល ៤ ភាគរយ នៃភាគហ៊ុនមូលធនថយចុះជារៀងរាល់ឆ្នាំ ហើយផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនគឺ ប្រហែល ១២ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។ ផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនសុទ្ធ $MPK - \delta$ គឺប្រហែល ៨% ក្នុងមួយឆ្នាំ។

ឥឡូវនេះយើងអាចឃើញថាការវិលត្រឡប់ទៅរកដើមទុន ($MPK - \delta$ = ៨ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ) គឺលើសពីអត្រាកំណើនជាមធ្យមនៃសេដ្ឋកិច្ច ($n + g$ = ៣ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ)។ ការពិត នេះរួមជាមួយការវិភាគពីមុនរបស់យើង បង្ហាញថាភាគហ៊ុនមូលធននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចអាមេរិកស្ថិតនៅក្រោមកំរិតវិធានមាស។ និយាយម៉្យាងទៀត ប្រសិនបើសហរដ្ឋអាមេរិកបានសន្សំនិងវិនិយោគចំណែកដ៏ខ្ពស់នៃចំណូលរបស់ខ្លួន វានឹងកើនឡើងយ៉ាងរហ័ស និងសូម្បីស្ថិតស្ថេរក៏វាទៅដល់ដែរ ជាមួយការប្រើប្រាស់កើនឡើង។ ការរកឃើញនេះ បង្ហាញថាអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ គួរតែចង់បង្កើនអត្រាសន្សំនិងការវិនិយោគ។ តាមពិត អស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំ ការបង្កើនទម្រង់ដើមទុន គឺជាអាទិភាពខ្ពស់នៃគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច។

៨.២.២ ការផ្លាស់ប្តូរអត្រាសន្សំ

ការគណនាមុនបង្ហាញថា ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិកឆ្ពោះទៅកស្ទីឌីស្តេតវិធានមាស អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយគួរតែបង្កើនការសន្សំជាតិ។ ប៉ុន្តែ តើពួកគេអាចធ្វើបានយ៉ាងដូចម្តេច? យើងបានឃើញនៅក្នុងជំពូកទី ៣ ថាបញ្ហាចោតនៃការរាប់កាន់តែច្រើន ការសន្សំជាតិខ្ពស់មានន័យថា ការសន្សំសាធារណៈខ្ពស់ ការសន្សំឯកជនខ្ពស់ ឬ ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃការសន្សំទាំងពីរ។ ភាគច្រើននៃការជជែកដេញដោលគ្នាអំពីគោលនយោបាយ ដើម្បីបង្កើនកំណើនដែលជម្រើសទាំងនេះទំនងជាមានប្រសិទ្ធភាពបំផុត។

មធ្យោបាយផ្ទាល់បំផុតដែលរដ្ឋាភិបាលជះឥទ្ធិពលដល់ការសន្សំជាតិគឺ តាមរយៈការសន្សំសាធារណៈ ភាពខុសគ្នារវាងអ្វីដែលរដ្ឋាភិបាលទទួលបានពីចំណូលពន្ធ និង អ្វីដែលបានចំណាយ។ នៅពេលចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាលលើសពីចំណូលរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានគេនិយាយថានឹងមាន ឱនភាពថវិកា។ តំណាងឱ្យការសន្សំសាធារណៈ អវិជ្ជមាន។ ដូចដែលយើងបានឃើញនៅក្នុងជំពូកទី ៣ ឱនភាពថវិកា បង្កើនអត្រាការប្រាក់និងការចាកចេញទាំងហ្វូងនៃការវិនិយោគ។ ជាលទ្ធផលការកាត់បន្ថយមូលធនស្តុក គឺជាផ្នែកមួយនៃបន្ទុកបំណុលជាតិ ចំពោះមនុស្សជំនាន់ក្រោយ។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើរដ្ឋាភិបាលចំណាយតិចជាង វាបង្កើនប្រាក់ចំណូល វាត្រូវបានគេនិយាយថានឹងមាន អតិរេកថវិកា។ បន្ទាប់មកវាអាចលុបបំណុលជាតិមួយចំនួន និង ជំរុញការវិនិយោគ។

រដ្ឋាភិបាលក៏ជះឥទ្ធិពលដល់ការសន្សំជាតិដោយឥទ្ធិពលនៃការសន្សំឯកជន - ការសន្សំដែលធ្វើឡើងដោយគ្រួសារនិងក្រុមហ៊ុន។ ជាពិសេស ថាតើមនុស្សសម្រេចចិត្តសន្សំប៉ុន្មាន អាស្រ័យលើការលើកទឹកចិត្តដែលពួកគេប្រឈម ហើយការលើកទឹកចិត្តទាំងនេះ ត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរដោយគោលនយោបាយសាធារណៈផ្សេងៗគ្នា។ សេដ្ឋវិទូជាច្រើនអះអាងថា អត្រាពន្ធខ្ពស់លើមូលធន រួមទាំងពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសាជីវកម្ម ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលសហព័ន្ធ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និង ពន្ធចំណូលនិងអចលនទ្រព្យជាច្រើនទៀត រារាំងការសន្សំឯកជនដោយកាត់បន្ថយអត្រានៃចំណូលរកបានត្រឡប់មកវិញដោយអ្នកសន្សំ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ គណនីចំណូលចូលនិវត្តន៍ដែលលើកលែងពន្ធដូចជា IRAs ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការសន្សំឯកជនដោយផ្តល់ការអនុគ្រោះចំពោះប្រាក់ចំណូលដែលបានរក្សាទុកនៅក្នុងគណនីទាំងនេះ។

ការខ្វែងគំនិតគ្នាជាច្រើនក្នុងចំណោមអ្នកសេដ្ឋកិច្ចលើគោលនយោបាយសាធារណៈ មានឫសគល់នៅក្នុងទស្សនៈផ្សេងគ្នាអំពីការសន្សំឯកជន ឆ្លើយតបទៅនឹងការលើកទឹកចិត្ត។ ឧទាហរណ៍

ឧបមាថា រដ្ឋាភិបាលត្រូវពង្រីកចំនួនទឹកប្រាក់ដែលប្រជាជនអាចបញ្ចូលទៅក្នុងគណនីចូលនិវត្តន៍ដែលលើកលែងពន្ធ។ ឬតើប្រជាជនគ្រាន់តែផ្ទេរការសន្សំដែលបានធ្វើក្នុងទម្រង់ផ្សេងទៀត ទៅក្នុងគណនីទាំងនេះ - កាត់បន្ថយចំណូលពន្ធ ហើយដូច្នេះ ការសន្សំសាធារណៈដោយគ្មានការជំរុញការសន្សំឯកជន? ច្បាស់ណាស់ ការចង់បានគោលនយោបាយ អាស្រ័យលើចម្លើយចំពោះសំណួរទាំងនេះ។ ជាអកុសល ទោះបីជាមានការស្រាវជ្រាវជាច្រើនលើបញ្ហានេះក៏ដោយ ក៏មិនមានការឯកភាពគ្នាណាមួយបានលេចចេញមកដែរ។

៨.២.៣ ការបែងចែកការវិនិយោគសេដ្ឋកិច្ច

គំរូសូឡូ ធ្វើឱ្យការសន្មតសាមញ្ញថាមានទុនតែមួយប្រភេទ។ ជាការពិតនៅលើពិភពលោក មានច្រើនប្រភេទ។ អាជីវកម្មឯកជនវិនិយោគលើប្រភេទដើមទុនដូចជា ម៉ាស៊ីនឈូសឆាយ និង រោងចក្រដែកថែប និងប្រភេទដើមទុនថ្មីដូចជា កុំព្យូទ័រ និង រ៉ូបូត។ រដ្ឋាភិបាល វិនិយោគលើទម្រង់ផ្សេងៗនៃដើមទុនសាធារណៈ ដែលគេហៅថាហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដូចជា ផ្លូវ ស្ពាន និង ប្រព័ន្ធលូ។

លើសពីនេះ មានធនធានមនុស្សមាន ចំណេះដឹងនិងជំនាញ ដែលកម្មករទទួលបានតាមរយៈការអប់រំ ចាប់ពីកម្មវិធីកុមារតូចដូចជា ការចាប់ផ្តើមដំបូង រហូតដល់ ការបណ្តុះបណ្តាល នៅលើការងារសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យនៅក្នុងកម្លាំងពលកម្ម។ ទោះបីជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏រូបមន្តមូលដ្ឋានគ្រឹះសូឡូ រាប់បញ្ចូលតែ អចលនទ្រព្យជាក់ស្តែង (Physical capital ដី រោងចក្រ និង គ្រឿងម៉ាស៊ីន) និងមិនព្យាយាមពន្យល់ពីប្រសិទ្ធភាពនៃកម្លាំងពលកម្មទេ តាមវិធីជាច្រើន មូលធនមនុស្ស គឺប្រហាក់ប្រហែលនឹងទុនរូបវន្ត (អចលនទ្រព្យជាក់ស្តែង)។ ដូចជា អចលនទ្រព្យជាក់ស្តែង មូលធនមនុស្សបង្កើនសមត្ថភាពរបស់យើងក្នុងការផលិតទំនិញនិងសេវាកម្ម។ ការបង្កើនកម្រិតមូលធនមនុស្សទាមទារការវិនិយោគលើសណ្ឋានគ្រូ បណ្ណាល័យ និង ពេលវេលាសិស្ស។ ការស្រាវជ្រាវថ្មីៗស្តីពីកំណើនសេដ្ឋកិច្ច បានសង្កត់ធ្ងន់ថា មូលធនមនុស្សយ៉ាងហោចណាស់មានសារៈសំខាន់ដូចជាដើមទុនរូបវន្តក្នុងការពន្យល់អំពីភាពខុសគ្នាជាអន្តរជាតិអំពីស្តង់ដារនៃការរស់នៅ។

អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយដែលព្យាយាមជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវតែប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាថាតើដើមទុនប្រភេទណាដែលសេដ្ឋកិច្ចត្រូវការបំផុត។ និយាយម្យ៉ាងទៀត តើដើមទុនប្រភេទណាដែលផ្តល់ផលចំណេញបន្ថែមខ្ពស់បំផុត? ក្នុងកម្រិតពង្រីកដ៏ធំ អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយអាចពឹងផ្អែកលើទីផ្សារ ដើម្បីបែងចែកប្រាក់សន្សំទៅជាប្រភេទនៃការវិនិយោគផ្សេងៗ។ ឧស្សាហកម្មទាំងនោះដែលមានផលិតផលដើមទុនខ្ពស់បំផុត នឹងមានឆន្ទៈក្នុងការខ្ចីតាមអត្រាការប្រាក់ទីផ្សារ ដើម្បីផ្តល់

ហិរញ្ញប្បទានដល់ការវិនិយោគថ្មី។ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចជាច្រើនគាំទ្រថា រដ្ឋាភិបាលគួរបង្កើត "កម្រិតអនុវត្ត" សម្រាប់ប្រភេទទុនផ្សេងៗគ្នា ឧទាហរណ៍ ដោយធានាថាប្រព័ន្ធពន្ធដារអនុវត្តទុនគ្រប់ទម្រង់ស្មើៗគ្នា។ បន្ទាប់មក រដ្ឋាភិបាលអាចពឹងផ្អែកលើទីផ្សារ ដើម្បីបែងចែកដើមទុនប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងទៀត បានផ្តល់យោបល់ថារដ្ឋាភិបាល គួរតែលើកទឹកចិត្តយ៉ាងសកម្មនូវទុនទម្រង់ជាក់លាក់។ ឧបមាថា ភាពជឿនលឿនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាកើតឡើងដោយសារផលនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចជាក់លាក់នេះ នឹងកើតឡើង ប្រសិនបើដំណើរការផលិតថ្មីនិងប្រសើរឡើង ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងកំឡុងពេលដំណើរការនៃការបង្កើតទុន (បាតុភូតដែលគេហៅថា ការរៀនធ្វើ learning by doing) ហើយអញ្ចឹង គំនិតទាំងនេះក្លាយជាផ្នែកមួយនៃបណ្តុំចំណេះដឹងរបស់សង្គម។ អនុផលបែបនេះ ត្រូវបានគេហៅថាកត្តាខាងក្រៅនៃបច្ចេកវិទ្យាTechnological externality (ឬការរីករាលដាលចំណេះដឹង)។ នៅក្នុងវត្តមាននៃកត្តាខាងក្រៅបែបនេះ សង្គមវិលត្រឡប់មករកដើមទុនវិញ ច្រើនជាងផលចំណេញឯកជន ហើយអត្ថប្រយោជន៍នៃការបង្កើនដើមទុនដល់សង្គមគឺ ធំជាងគំរូសូឡូដែលបានណែនាំ។ លើសពីនេះទៅទៀត ប្រភេទខ្លះនៃបណ្តុំមូលធន អាចត្រូវបានផ្តល់នូវកត្តាខាងក្រៅប្រសើរជាអ្នកដទៃ។ ឧទាហរណ៍ប្រសិនបើការដំឡើងមនុស្សយន្ត ផ្តល់ទិន្នផលកត្តាខាងក្រៅនៃបច្ចេកវិទ្យាប្រសើរជាងការសាងសង់រោងចក្រម៉ាស៊ីនកិនដែកថ្មីនោះ ប្រហែលជារដ្ឋាភិបាលគួរតែប្រើច្បាប់ពន្ធដើម្បីជំរុញការវិនិយោគលើមនុស្សយន្ត។ ភាពជោគជ័យដូចជា គោលនយោបាយឧស្សាហកម្ម ពេលខ្លះត្រូវបានគេហៅថា តម្រូវការដែលរដ្ឋាភិបាលនឹងមានលទ្ធភាពដើម្បីវាស់ស្ទង់ពីកត្តាខាងក្រៅនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចខុសគ្នា ដូច្នេះវាអាចផ្តល់នូវការលើកទឹកចិត្តដ៏ត្រឹមត្រូវទៅលើសកម្មភាពនីមួយៗ។

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចភាគច្រើន មានមន្ទិលសង្ស័យអំពីគោលនយោបាយឧស្សាហកម្ម ដោយមូលហេតុពីរយ៉ាង។ ទីមួយ ការវាស់ស្ទង់ភាពខាងក្រៅពីវិស័យផ្សេងៗគ្នា ពិតជាពិបាកស្ទើរតែមិនអាចទៅរួច។ ប្រសិនបើគោលនយោបាយផ្អែកលើការវាស់វែងមិនត្រឹមត្រូវ ផលប៉ះពាល់របស់វា អាចមានភាពចៃដន្យ ហើយដូច្នេះ វាអាក្រក់ជាងគ្មានគោលនយោបាយទាល់តែសោះ។ ទីពីរ ដំណើរការនយោបាយនៅឆ្ងាយពីភាពល្អឥតខ្ចោះ។ នៅពេលដែលរដ្ឋាភិបាលទទួលបានការផ្តល់រង្វាន់ដល់ឧស្សាហកម្មជាក់លាក់ដោយមានការឧបត្ថម្ភធន និង ការបន្ធូរបន្ថយពន្ធនោះ ប្រាក់រង្វាន់ទំនងជាអាស្រ័យលើការកេងចំណេញផ្នែកនយោបាយដូចទៅនឹងទំហំកត្តាខាងក្រៅ។

ទុនមួយប្រភេទដែលចាំបាច់ត្រូវចូលរួមជាមួយរដ្ឋាភិបាលគឺ ទុនសាធារណៈ។ រដ្ឋាភិបាលតំបន់រដ្ឋ និង សហព័ន្ធ តែងតែសម្រេចចិត្ត ថាតើត្រូវខ្ចីប្រាក់ដើម្បីផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានលើ ផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន និងប្រព័ន្ធឆ្លងកាត់ថ្មី ឬអត់។ ក្នុងអំឡុងយុទ្ធនាការឃោសនាបោះឆ្នោត ប្រធានាធិបតីលើកដំបូងរបស់សហ

រដ្ឋអាមេរិក លោកប៊ីលគ្លីនតុនបានអះអាងថា សហរដ្ឋអាមេរិកបាននឹងកំពុងវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតិចតួចពេក។ លោកបានអះអាងថា ការវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកម្រិតខ្ពស់ នឹងធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចមានផលិតភាពកាន់តែច្រើន។ ការលើកឡើងរបស់ប្រធានធិបតីនេះ ក្នុងចំណោមអ្នកសេដ្ឋកិច្ចជាច្រើនមានទាំងអ្នកយល់ស្រប និង អ្នករិះគន់។ ប៉ុន្តែពួកគេទាំងអស់គ្នាយល់ស្របថា ការវាស់វែងផលិតផលបន្ថែមនៃដើមទុនសាធារណៈគឺ ពិបាក។ ដើមទុនឯកជន បង្កើតអត្រាប្រាក់ចំណេញដែលអាចវាស់វែងបានយ៉ាងងាយស្រួល សម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដែលកាន់កាប់ដើមទុន ចំណែកឯអត្ថប្រយោជន៍នៃដើមទុនសាធារណៈវិញគឺ មានលក្ខណៈទូលំទូលាយជាង។

៨.២.៤ ការជម្រុញវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា

គំរូសូឡូបង្ហាញថា កំណើននិរន្តរភាពនៃប្រាក់ចំណូលក្នុងមួយកម្មករនិយោជិត ត្រូវតែមកពីការរីកចម្រើនខាងបច្ចេកវិទ្យា។ ទោះយ៉ាងណា ម៉ូដែលសូឡូ ទទួលបានការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាជាលក្ខណៈ អញ្ញត្តិខាងក្រៅ (Exogenous) វាមិនពន្យល់ទេ។ ជាអកុសល កត្តាកំណត់វឌ្ឍនភាព បច្ចេកវិទ្យាមិនត្រូវបានគេយល់ច្បាស់ទេ។

ថ្វីបើការយល់ដឹងមានកម្រិតនេះក៏ដោយ ក៏គោលនយោបាយសាធារណៈជាច្រើន ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីជម្រុញឱ្យមានការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យា។ គោលនយោបាយទាំងនេះ ភាគច្រើនលើកទឹកចិត្តឱ្យវិស័យឯកជន លះបង់ធនធានដើម្បីការច្នៃប្រឌិតបច្ចេកវិទ្យា។ ឧទាហរណ៍ ប្រព័ន្ធប៉ាតង់ផ្តល់នូវសិទ្ធិផ្តាច់មុខជាបណ្តោះអាសន្ន ដល់អ្នកច្នៃប្រឌិតផលិតផលថ្មី។ ក្រមពន្ធដារ ផ្តល់ជូននូវការកាត់ពន្ធសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនដែលចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍។ និង ទីភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាលដូចជាមូលនិធិវិទ្យាសាស្ត្រជាតិ ឧបត្ថម្ភដោយផ្ទាល់ដល់ការស្រាវជ្រាវមូលដ្ឋាននៅតាមសាកលវិទ្យាល័យ។ លើសពីនេះ ដូចដែលបានពិភាក្សាខាងលើ អ្នកគាំទ្រគោលនយោបាយឧស្សាហកម្មអះអាងថា រដ្ឋាភិបាលគួរតែមានតួនាទីសកម្មជាងមុន ក្នុងការលើកកម្ពស់ឧស្សាហកម្មជាក់លាក់ ដែលជាគន្លឹះសម្រាប់វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាយ៉ាងឆាប់រហ័ស។

ករណីសិក្សា៖ ការធ្លាក់ចុះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចទូទាំងពិភពលោក

ចាប់ផ្តើមនៅដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៧០ អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយពិភពលោក បានប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាដ៏ស្មុគស្មាញមួយ គឺការធ្លាក់ចុះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក។ តារាង ៨-២ បង្ហាញទិន្នន័យស្តីពីកំណើននៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិតសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ សម្រាប់មហាអំណាចសេដ្ឋកិច្ចពិភព

លោកធំៗទាំង ៧។ កំណើននៅសហរដ្ឋអាមេរិក បានធ្លាក់ចុះពី ២.២ ភាគរយ មកនៅត្រឹម ១.៥ ភាគរយ ហើយប្រទេសផ្សេងទៀត បានជួបប្រទះនូវការធ្លាក់ចុះប្រហាក់ប្រហែល ឬ ធ្ងន់ធ្ងរជាងនេះ។ ប្រាក់ចំណូលពិតប្រាកដនៅសហរដ្ឋអាមេរិកនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គឺទាបជាងប្រមាណ ២០ ភាគរយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចនៅកម្រិតមុន។

ហេតុអ្វីបានជាការធ្លាក់ចុះនេះកើតឡើង? ការសិក្សាបានបង្ហាញថា វាបណ្ដាលមកពីការធ្លាក់ចុះនៃអត្រាដែលអនុគមន៍ផលិតកម្មមានភាពប្រសើរឡើងតាមពេលវេលា។ ឧបសម្ព័ន្ធនៃជំពូកនេះ ពន្យល់ពីរបៀបដែលអ្នកសេដ្ឋកិច្ចវាស់ការផ្លាស់ប្ដូរអនុគមន៍ផលិតកម្មជាមួយអថេរមួយ ហៅថា *កត្តាផលិតភាពសរុប* ដែលទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធទៅនឹងប្រសិទ្ធភាពការងារនៅក្នុងគំរូសូឡូ។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មានសម្មតិកម្មជាច្រើន ដើម្បីពន្យល់ពីការធ្លាក់ចុះនៃកំណើនផលិតភាពនេះដែរ។ នេះគឺមកពីពួកវាទាំងបួននាក់នេះ។

<u>**បញ្ហាការវាស់វែង**</u> លទ្ធភាពមួយ គឺថាផលិតភាពធ្លាក់ចុះ ពិតជាមិនបានកើតឡើងទេ ហើយវាបង្ហាញនៅក្នុងទិន្នន័យ ពីព្រោះទិន្នន័យមានចន្លោះប្រហោង។ ដូចដែលអ្នកអាចចងចាំពីជំពូកទី ២ បញ្ហាមួយក្នុងការវាស់វែងអតិផរណា គឺការកែតម្រូវការផ្លាស់ប្ដូរ គុណភាពទំនិញនិងសេវាកម្ម បញ្ហាដូចគ្នាកើតឡើងនៅពេលវាស់ទិន្នផលនិងផលិតភាព។ ឧទាហរណ៍ប្រសិនបើ ភាពជឿនលឿនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យានាំឱ្យមានកុំព្យូទ័រកាន់តែច្រើននោះ ការកើនឡើងនូវទិន្នផលនិងផលិតភាពគឺ ងាយស្រួលវាស់ណាស់។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើ បច្ចេកវិទ្យាឈានមុខគេ នាំឱ្យមានការផលិតកុំព្យូទ័រលឿនជាងមុននោះ អញ្ចឹង ទិន្នផលនិងផលិតភាពបានកើនឡើង ប៉ុន្តែការកើនឡើងនោះ គឺកាន់តែស្មុំញ៉ាំនិងពិបាកវាស់វែង។ ស្ថិតិរដ្ឋាភិបាលព្យាយាមកែតម្រូវចំពោះការផ្លាស់ប្ដូរគុណភាព ប៉ុន្តែទោះបីជាពួកគេខិតខំអស់ពីសមត្ថភាពក៏ដោយ ក៏លទ្ធផលទិន្នន័យនៅតែឆ្ងាយពីភាពល្អឥតខ្ចោះ។

ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវគុណភាពដែលមិនអាចវាស់វែងបាន មានន័យថាស្តង់ដារនៃការរស់នៅរបស់យើងកំពុងតែកើនឡើងលឿនជាងទិន្នន័យផ្លូវការដែលបានបង្ហាញ។ បញ្ហានៃការវាស់ស្ទង់កាន់តែអាក្រក់ទៅៗ មានការចង្អុលបង្ហាញខ្លះថា នេះប្រហែលជាដូច្នេះហើយ នៅពេលដែលប្រវត្តិសាស្ត្រកន្លងផុតទៅ មានមនុស្សតិចណាស់ដែលធ្វើការនៅក្នុងឧស្សាហកម្មដែលមានទិន្នផលជាក់ស្ដែង និង ងាយស្រួលវាស់វែងដូចជា កសិកម្ម និង ការងារជាច្រើនទៀតនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម ដែលមានលទ្ធផលអរូបីនិងងាយស្រួលវាស់ ដូចជាសេវាកម្មវេជ្ជសាស្ត្រ។ ប៉ុន្តែ មានសេដ្ឋវិទូតិចតួចណាស់ ដែលជឿថាបញ្ហានៃការវាស់ស្ទង់គឺ ជារឿងត្រឹមត្រូវពេញលេញ។

តម្លៃប្រេង នៅពេលផលិតភាពធ្លាក់ចុះ បានចាប់ផ្តើមនៅជុំវិញឆ្នាំ ១៩៧៣ សម្មតិកម្មជាក់ស្តែងដើម្បីពន្យល់ថាវាគឺជាការកើនឡើងនៃតម្លៃប្រេង ដែលបណ្តាលមកពីសកម្មភាពរបស់ក្រុមជួញដូរប្រេងរបស់អង្គការ OPEC ។ ចំណែកដំបូងនៃភស្តុតាង បានបង្ហាញតាមរយៈពេលវេលា កំណើនផលិតភាពបានថយចុះនៅពេលតំណាលគ្នា ដែលថ្លៃប្រេងឡើងខ្ពស់។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ យូរៗទៅ ការពន្យល់នេះហាក់ដូចជាមិនសូវទំនង។ ហេតុផលមួយគឺថា កង្វះបណ្តុំផលិតភាព ហាក់ដូចជាធំពេកដែលមិនអាចពន្យល់បាន ដោយសារការឡើងថ្លៃប្រេង - ប្រេងមិនមែនជាចំណែកដ៏ធំមួយនៃថ្លៃដើមរបស់ក្រុមហ៊ុនធម្មតាទេ។ លើសពីនេះ ប្រសិនបើការពន្យល់នេះត្រឹមត្រូវនោះ ផលិតភាពគួរតែត្រូវបានបង្កើនឡើងនៅពេលដែលភាពចលាចលនយោបាយនៅក្នុងអង្គការ OPEC បណ្តាលឱ្យតម្លៃប្រេងធ្លាក់ចុះ នៅឆ្នាំ ១៩៨៦។ ជាអកុសល ការពិតជាក់ស្តែងវាមិនបានកើតឡើងនោះទេ។

table 8-2

The Slowdown in Growth Around the World

Country	GROWTH IN OUTPUT PER PERSON (PERCENT PER YEAR) 1948–1972	1972–1995	1995–2000
Canada	2.9	1.8	2.7
France	4.3	1.6	2.2
West Germany	5.7	2.0	
Germany			1.7
Italy	4.9	2.3	4.7
Japan	8.2	2.6	1.1
United Kingdom	2.4	1.8	2.5
United States	2.2	1.5	2.9

Source: Angus Maddison, *Phases of Capitalist Development* (Oxford: Oxford University Press, 1982); and OECD National Accounts and International Financial Statistics.
Note: Data before 1995 for Germany refer to West Germany; after 1995, to the unified Germany.

គុណភាពការងារ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចខ្លះណែនាំថា ផលិតភាពធ្លាក់ចុះ អាចបណ្តាលមកពីការផ្លាស់ប្តូរកម្លាំងពលកម្ម។ នៅដើមទស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៧០ សម័យកាលដែលក្មេងកើតច្រើនបំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ បានចាប់ផ្តើមរៀនចប់និងចាកចេញពីសាលារៀន និង ទទួលការងារ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការផ្លាស់ប្តូរបទដ្ឋានសង្គម បានលើកទឹកចិត្តស្ត្រីជាច្រើន ឱ្យចាកចេញពីការងារផ្ទះពេញម៉ោង ហើយចូលទៅក្នុងកម្លាំងពលកម្ម។ ការកើតមានឡើងនូវព្រឹត្តិការណ៍ទាំងពីរនេះ បានកាត់បន្ថយកម្រិតបទពិសោធន៍ជាមធ្យមក្នុងចំណោមកម្មករ ដែលជាលទ្ធផលបានកាត់បន្ថយផលិតភាពជាមធ្យម។

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងទៀតចង្អុលបង្ហាញពី ការផ្លាស់ប្តូរគុណភាពកម្មករដូចដែលបានវាស់ដោយមូលធនមនុស្ស។ ទោះបីជា ការទទួលបានការអប់រំនៃកម្លាំងពលកម្មនៅតែបន្តកើនឡើងនៅក្នុងរយៈពេលនេះក៏ដោយ ក៏វាមិនមានការកើនឡើងលឿនដូចពេលមុនដែរ លើសពីនេះទៅទៀត ការធ្លាក់ចុះនូវលទ្ធផលនៃការធ្វើតេស្តស្តង់ដារមួយចំនួន បានបង្ហាញថាគុណភាពនៃការអប់រំធ្លាក់ចុះ។ បើដូច្នេះ នេះអាចពន្យល់ពីកំណើនផលិតភាពយឺត។

<u>ការធ្លាក់ចុះនៃគំនិត</u> នៅតែមានអ្នកសេដ្ឋកិច្ចដទៃទៀតបានបង្ហាញថា ពិភពលោកចាប់ផ្តើមអស់គំនិតថ្មីអំពីវិធីផលិតនៅដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៧០ ដែលជំរុញឱ្យសេដ្ឋកិច្ចឈានចូលទៅក្នុងយុគសម័យនៃការរីកចម្រើនផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាយឺតជាងនេះ។ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចទាំងនេះតែងតែបង្ហាញថា ភាពមិនប្រក្រតីមិនមែនជារយៈពេលចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៧០ ទេ ប៉ុន្តែ តាំងពីពីរទសវត្សរ៍មុន។ នៅចុងទស្សវត្សរ៍ ឆ្នាំ ១៩៤០ សេដ្ឋកិច្ចមានការថយចុះនៃគំនិត ដែលមិនត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងពេញលេញ ដោយសារតែវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចនៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៣០ និង សង្គ្រាមលោកលើកទី ២ នៅធមាសទីមួយ នៃឆ្នាំ ១៩៤០ ។ បន្ទាប់ពីសេដ្ឋកិច្ចបានប្រើការថយចុះនេះ ការអះអាងនៅតែបន្ត ការធ្លាក់ចុះយឺតៗ នៃកំណើនផលិតភាពទំនងជា អញ្ចឹង។ ជាការពិត ទោះបីជាអត្រាកំណើននៅទសវត្សឆ្នាំ ១៩៧០ ១៩៨០ និង ដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៩០ មានការខកចិត្តក៏ដោយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងទសវត្សរ៍ឆ្នាំ ១៩៥០ និង ១៩៦០ ពួកគេមិនទាបជាងអត្រាកំណើនជាមធ្យមពីឆ្នាំ ១៨៧០ ដល់ ១៩៥០ ទេ។

៨.៣ ពីទ្រឹស្តីនៃការលូតលាស់ទៅជាការអនុវត្តកំណើន

ហួតមកដល់ពេលនេះ នៅក្នុងជំពូកនេះ យើងបានបង្ហាញពីវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាដ៏អស្ចារ្យទៅក្នុងគំរូសូឡូ ដើម្បីពន្យល់ពីការរីកចម្រើនប្រកបដោយនិរន្តរភាពនៃស្តង់ដារនៃការរស់នៅ។ ឥឡូវ សូមពិភាក្សាអំពីអ្វីដែលកើតឡើង នៅពេលទ្រឹស្តីត្រូវបានសួរដើម្បីប្រឈមមុខនឹងការពិត។

៨.៣.១ តុល្យភាពកំណើន

យោងតាមគំរូសូឡូ វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាបណ្តាលឱ្យតម្លៃនៃអថេរជាច្រើនកើនឡើង ជាមួយគ្នានៅក្នុងស្ថិរីស្ថេរ។ ទ្រព្យសម្បត្តិនេះ ហៅថា "កំណើនប្រកបដោយតុល្យភាព" ធ្វើការងារបានល្អក្នុងការពិពណ៌នាពីទិន្នន័យរយៈពេលវែងសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចអាមេរិក។

ពិចារណាលើទិន្នផលជំបូងសម្រាប់កម្មករ Y/L និង ភាគហ៊ុនដើមទុនក្នុងមួយកម្មករ K/L។ យោងតាមគំរូសូឡូ នៅក្នុងស្ថិរីស្ថេរ អថេរទាំងពីរនេះកើនឡើងតាមអត្រានៃការរីកចម្រើនខាងបច្ចេក

វិទ្យា។ ទិន្នន័យសហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ពាក់កណ្ដាលសតវត្សរ៍បង្ហាញថា ទិន្នផលក្នុងមួយកម្មករនិយោជិតនិងភាគហ៊ុនដើមទុនក្នុងមួយកម្មករបានកើនឡើងក្នុងអត្រាដូចគ្នាប្រហែល ២ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ។ និយាយម្យ៉ាងទៀត សមាមាត្រទិន្នផលនិងដើមទុន នៅតែមានថេរគ្រប់ពេល។

វឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យាក៏ជះឥទ្ធិពលដល់កត្តាថ្លៃផងដែរ។ នៅក្នុងស្ទីឌីស្តេត ប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដកើនឡើងតាមអត្រានៃការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យា។ ទោះយ៉ាងណា តម្លៃជួលពិតប្រាកដនៃដើមទុនគឺថេរគ្រប់ពេលវេលា។ ជាថ្មីម្តងទៀត ការព្យាករណ៍ទាំងនេះគឺជាការពិតសម្រាប់សហរដ្ឋអាមេរិក។ ជាង ៥០ ឆ្នាំមកនេះ ប្រាក់ឈ្នួលពិតប្រាកដបានកើនឡើងប្រហែល ២ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ។ វាបានកើនឡើងប្រហាក់ប្រហែលនឹងផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិតក្នុងកម្មករម្នាក់ ប៉ុន្តែតម្លៃជួលដើមទុនពិតនៅតែដដែល (វាស់ជាចំណូលដើមទុនពិត ចែកនឹង ភាគហ៊ុនដើមទុន)។

ការព្យាករណ៍គំរូសូឡូអំពីកត្តាតម្លៃ - និងភាពជោគជ័យនៃការព្យាករណ៍នេះ គឺគួរអោយកត់សំគាល់ជាពិសេសនៅពេលដែលផ្ទុយពីទ្រឹស្តីរបស់លោក ខាលម៉ាក្ស អំពីការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចមូលធននិយម។ ម៉ាក្ស បានព្យាករណ៍ថា ការវិលត្រឡប់ទៅរកដើមទុននឹងធ្លាក់ចុះបន្ទាប់ពីនោះ ហើយនេះនឹងនាំឱ្យមានវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចនិងនយោបាយ។ ប្រវត្តិសេដ្ឋកិច្ច មិនបានគាំទ្រការព្យាករណ៍របស់ ម៉ាក្ស ដែលពន្យល់ពីមូលហេតុដែលយើងសិក្សាទ្រឹស្តីកំណើនរបស់សូឡូជាជាងម៉ាក្ស។

៨.៣.២ ចំនុចជួបគ្នា/ចំនុចប្រសព្វគ្នា (Convergence)

ប្រសិនបើអ្នកធ្វើដំណើរជុំវិញពិភពលោក អ្នកនឹងឃើញការប្រែប្រួលយ៉ាងខ្លាំងនៃកំរិតជីវភាពរស់នៅ។ បណ្តាប្រទេសក្រីក្រនៅលើពិភពលោកមានកម្រិតប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ដែលមានកម្រិតតិចជាងមួយភាគដប់នៃកម្រិតមធ្យមនៅក្នុងប្រទេសអ្នកមាននៅលើពិភពលោក។ ភាពខុសគ្នានៃប្រាក់ចំណូល ត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងស្ទើរតែគ្រប់វិធានការនៃគុណភាពជីវិត - ពីចំនួនទូរទស្សន៍ និងទូរស័ព្ទក្នុងមួយគ្រួសារ ចំពោះអត្រាមរណភាពទារក និង អាយុកាលមធ្យម។

ការស្រាវជ្រាវជាច្រើនត្រូវបានទុកសម្រាប់ដើម្បីសំណួរ ថាតើសេដ្ឋកិច្ចផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកតាមពេលវេលាឬអត់។ ជាពិសេស តើសេដ្ឋកិច្ចដែលចាប់ផ្តើមពីភាពក្រីក្រជាបន្តបន្ទាប់ លូតលាស់លឿនជាងសេដ្ឋកិច្ចដែលចាប់ផ្តើមពីអ្នកមានមែនទេ? ប្រសិនបើពួកគេធ្វើដូច្នេះ សេដ្ឋកិច្ចក្រីក្ររបស់ពិភពលោកនឹងមានទំនោរតាមទាន់សេដ្ឋកិច្ចអ្នកមានរបស់ពិភពលោក។ ទ្រព្យសម្បត្តិនៃការចាប់យកនេះត្រូវបានគេហៅថា ការរួមបញ្ចូលគ្នា (ចំនុចជួបគ្នា)។

ដើម្បីយល់ពីការសិក្សាអំពីការរួមបញ្ចូលគ្នា សូមពិចារណាអំពីភាពស្រដៀងគ្នា។ ស្រមៃថាអ្នកត្រូវប្រមូលទិន្នន័យនិស្សិតសាកលវិទ្យាល័យ។ នៅចុងបញ្ចប់នៃឆ្នាំដំបូងរបស់ពួកគេ និស្សិតខ្លះមានមធ្យមភាគ A ចំណែកឯអ្នកផ្សេងទៀតមានមធ្យមភាគ C តើអ្នករំពឹងថាសិស្សនិទ្ទេស A និង C នឹងមកជាមួយគ្នាក្នុងរយៈពេល ៣ ឆ្នាំ ដែលនៅសល់នៃមហាវិទ្យាល័យទេ? ចម្លើយ គឺអាស្រ័យលើមូលហេតុដែលថ្នាក់ទី ១ របស់ពួកគេខុសគ្នា។ ប្រសិនបើ ភាពខុសគ្នាបានកើតឡើងដោយសារតែសិស្សខ្លះមកពីវិទ្យាល័យល្អជាងសាលាផ្សេងទៀត អ្នកប្រហែលជារំពឹងថាអ្នកដែលជួបការលំបាកដំបូងអាចចាប់ដៃគូរដែលបានរៀបចំល្អជាងមុន។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើភាពខុសគ្នាកើតឡើង ដោយសារតែសិស្សខ្លះសិក្សាច្រើនជាងអ្នកផ្សេងទៀត អ្នកប្រហែលជារំពឹងថាភាពខុសគ្នានៃថ្នាក់នឹងនៅតែបន្ត។

គំរូសូឡូព្យាករណ៍ថា វាមានភាពដូចគ្នាច្រើននឹងបណ្តាប្រទេសនានាដែរៈ ថាតើសេដ្ឋកិច្ចចូលគ្នាអាស្រ័យលើមូលហេតុដែលពួកគេខុសគ្នាពីដំបូង។ ម៉្យាងទៀត ប្រសិនបើសេដ្ឋកិច្ចពីរ ដែលមានស្ថិរភាពស្តេតដូចគ្នា បានកើតឡើងដោយគ្រោះថ្នាក់ជាប្រវត្តិសាស្ត្រ ដើម្បីចាប់ផ្តើមជាមួយភាគហ៊ុនដើមទុនផ្សេងគ្នានោះ យើងគួរតែរំពឹងថាពួកគេនឹងរួបរួមគ្នា។ សេដ្ឋកិច្ចដែលមានភាគហ៊ុនមូលធនតូចជាងមុននឹងលូតលាស់លឿនជាងមុនតាមធម្មជាតិ។ (ក្នុងករណីសិក្សាក្នុងជំពូកទី ៧ យើងបានអនុវត្តតក្កវិជ្ជានេះ ដើម្បីពន្យល់ពីការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅ អាឡឺម៉ង់និងជប៉ុន បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមលោកលើកទី ២) ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើសេដ្ឋកិច្ចទាំងពីរមានស្ថានភាពស្ថិរភាពខុសៗគ្នា ប្រហែលជាដោយសារសេដ្ឋកិច្ចមានអត្រាសន្សំខុសគ្នា។ បន្ទាប់មកយើងមិនគួររំពឹងថា នឹងមានការរួមបញ្ចូលគ្នាទេ។ ផ្ទុយទៅវិញសេដ្ឋកិច្ចនីមួយៗនឹងឈានទៅរកស្ថិរភាពស្តេតរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួន។

បទពិសោធន៍គឺស្របជាមួយនឹងការវិភាគនេះ។ នៅក្នុងគំរូសេដ្ឋកិច្ចដែលមានវប្បធម៌និងគោលនយោបាយប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ការសិក្សាបានរកឃើញថាសេដ្ឋកិច្ចបានរួបរួមគ្នាក្នុងអត្រាប្រហែល ២ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។ នោះគឺ គម្លាតរវាងសេដ្ឋកិច្ចអ្នកមាននិងអ្នកក្រីក្របិទជិត ២ ភាគរយជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ ឧទាហរណ៍មួយ គឺសេដ្ឋកិច្ចនៃរដ្ឋអាមេរិកនីមួយៗ។ សម្រាប់ហេតុផលប្រវត្តិសាស្ត្រដូចជាសង្គ្រាមស៊ីវិលនៅទសវត្សឆ្នាំ ១៨៦០ កម្រិតប្រាក់ចំណូលមានភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងក្នុងចំណោមរដ្ឋកាលពីមួយសតវត្សរ៍មុន ប៉ុន្តែភាពខុសគ្នាទាំងនេះបានបាត់បន្តិចម្តងៗទៅតាមពេលវេលា។

នៅក្នុងទិន្នន័យអន្តរជាតិ រូបភាពស្មុគស្មាញមួយនឹងលេចចេញមក។ នៅពេលដែលអ្នកស្រាវជ្រាវពិនិត្យមើលតែទិន្នន័យប្រាក់ចំណូលក្នុងមនុស្សម្នាក់ ពួកគេរកឃើញភស្តុតាងតិចតួចនៃការរួមបញ្ចូលគ្នាៈ ប្រទេសដែលចាប់ផ្តើមពីអ្នកក្រមិនលូតលាស់លឿនជាងប្រទេសដែលចាប់ផ្តើមពីអ្នកមានទេ។ របកគំហើញនេះបង្ហាញថា ប្រទេសផ្សេងៗគ្នាមានស្ថិរភាពស្តេតខុសៗគ្នា។ ប្រសិនបើ បច្ចេក

ទេសស្ថិតិ ត្រូវបានប្រើដើម្បីគ្រប់គ្រងកត្តាកំណត់មួយចំនួននៃស្ថិរភាពស្ថេរដូចជា អត្រាសន្សំ អត្រាកំណើនប្រជាជន និង ការទទួលបានការអប់រំ បន្ទាប់មកទិន្នន័យម្តងទៀតបង្ហាញពីការបង្រួបបង្រួមក្នុងអត្រាប្រហែល ២ ភាគរយក្នុងមួយឆ្នាំ។ និយាយម្យ៉ាងទៀត សេដ្ឋកិច្ចនៃពិភពលោកបង្ហាញពីការរួមបញ្ចូលគ្នាតាមលក្ខខណ្ឌៈ ពួកគេហាក់ដូចជាកំពុងផ្លាស់ប្តូរទៅរកស្ថិរភាពស្ថេររបស់ពួកគេ ដែលជាលទ្ធផលត្រូវបានកំណត់ដោយការសន្សំ កំណើនចំនួនប្រជាជន និង ការអប់រំ។

៨.៣.៣ កត្តាប្រមូលផ្តុំធៀបនឹងប្រសិទ្ធភាពផលិតកម្ម

ចំពោះបញ្ហាគណនេយ្យភាពខុសគ្នានៃប្រាក់ចំណូលអន្តរជាតិចំពោះមនុស្សម្នាក់ អាចបណ្តាលមកពី

(១) ភាពខុសគ្នានៃកត្តាផលិតកម្មដូចជា បរិមាណដើមទុន មូលធនជាក់ស្តែង និង ធនធានមនុស្សឬ

(២) ភាពខុសគ្នានៃប្រសិទ្ធភាពដែលសេដ្ឋកិច្ចប្រើប្រាស់កត្តានៃផលិតកម្ម។ នោះគឺជា កម្មករនៅក្នុងប្រទេសក្រីក្រមួយ អាចនឹងក្រីក្រដោយសារគាត់ខ្វះ ឧបករណ៍និងជំនាញ ឬ ដោយសារឧបករណ៍និងជំនាញដែលគាត់មាន មិនត្រូវបានគេប្រើប្រាស់អោយបានល្អត្រឹមត្រូវ។ ដូច្នេះ ពិពណ៌នាអំពីបញ្ហានេះ ទាក់ទងនឹងគំរូសូឡូ សំណួរថាតើគម្លាតធំប៉ុណ្ណារវាងអ្នកមាននិងអ្នកក្រត្រូវបានពន្យល់ដោយភាពខុសគ្នានៃការប្រមូលទុន (រួមទាំងមូលធនមនុស្ស) ឬភាពខុសគ្នានៅក្នុងមុខងារផលិតកម្ម។

ការស្រាវជ្រាវជាច្រើន បានព្យាយាមប៉ាន់ប្រមាណពីសារៈសំខាន់ទាក់ទងគ្នានៃប្រភពភាពខុសគ្នានៃប្រាក់ចំណូលទាំងពីរ។ ចម្លើយពិតប្រាកដ ខុសគ្នាពីការសិក្សាមួយទៅការសិក្សាមួយប៉ុន្តែកត្តាប្រមូលផ្តុំនិងប្រសិទ្ធភាពនៃការផលិតហាក់ដូចជាសំខាន់។ លើសពីនេះទៅទៀត ការរកឃើញជាទូទៅគឺថាពួកគេមានទំនាក់ទំនងគ្នាជាវិជ្ជមានៈ ប្រទេសដែលមានដើមទុនខ្ពស់និងធនធានមនុស្សក៏មាននិន្នាការប្រើកត្តាទាំងនោះប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពដែរ។

មានវិធីជាច្រើនដើម្បីបកស្រាយការជាប់ទាក់ទងវិជ្ជមាននេះ។ សម្មតិកម្មមួយគឺថា សេដ្ឋកិច្ចដែលមានប្រសិទ្ធភាពអាចជំរុញឱ្យមានការប្រមូលទុន។ ឧទាហរណ៍ មនុស្សម្នាក់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដែលមានដំណើរការល្អ អាចមានធនធាននិងការលើកទឹកចិត្តក្នុងការរស់នៅ សាលានិងកៀរគរធនធានមនុស្ស។ ប្រសិនបើ មានភាពវិជ្ជមានខាងក្រៅ ចំពោះទុនខាងមូលធនជាក់ស្តែង និង ធនធានមនុស្ស លទ្ធភាពដែលបានរៀបរាប់នៅដើមជំពូកនោះ បណ្តាប្រទេសដែលសន្សំនិងវិនិយោគបន្ថែមនឹងមានមុខងារ

ផលិតល្អប្រសើរ (លុះត្រាតែការសិក្សាស្រាវជ្រាវគិតពីភាពខាងក្រៅទាំងនេះដែលពិបាកនឹងធ្វើ) ។ ដូច្នេះ ប្រសិទ្ធភាពផលិតកម្មកាន់តែច្រើន អាចបណ្តាលឱ្យរួមផ្តុំកត្តាកាន់តែច្រើន ឬវិធីផ្សេងទៀត។

សម្មតិកម្មចុងក្រោយ គឺថាកត្តាប្រមូលផ្តុំនិងប្រសិទ្ធភាពផលិតកម្មត្រូវបានជំរុញដោយអថេរទីបីទូទៅ។ ប្រហែលជាអថេរទីបីទូទៅគឺគុណភាពស្ថាប័នរបស់ប្រទេសរួមទាំងដំណើរការបង្កើតគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋាភិបាលផង។ គោលនយោបាយមិនល្អដូចជាអតិផរណាខ្ពស់ឱនភាពថវិកាច្រើនហួសហេតុការជ្រៀតជ្រែកទីផ្សារ រីករាលដាល និង អំពើពុករលួយរីករាលដាលជាញឹកញាប់យើងមិនគួរភ្ញាក់ផ្អើលទេ ដែលសេដ្ឋកិច្ចបែបនេះ សន្សំបានដើមទុនតិច ហើយមិនប្រើដើមទុនដែលមានប្រសិទ្ធភាពដូចដែលពួកគេចង់។

៨.៤ ទ្រឹស្តីកំណើនកត្តាខាងក្នុង (Endogenous Growth Theory)

៨.៤.១ គំរូមូលដ្ឋាន

ដើម្បីបង្ហាញពីគំនិតនៅពីក្រោយទ្រឹស្តីនៃការរីកលូតលាស់នៃ endogenous សូមចាប់ផ្តើមជាមួយមុខងារផលិតកម្មដ៏សាមញ្ញ ជាពិសេស៖

$$Y = AK,$$

ដែល Y ជាទិន្នផល K គឺជាភាគហ៊ុនមូលធន ហើយ A គឺជារង្វាស់ថេរនៃចំនួនទិន្នផលដែលបានផលិតសំរាប់ឯកតានីមួយៗនៃដើមទុន។ សូមកត់សម្គាល់ថាមុខងារផលិតកម្មនេះ មិនបង្ហាញពីទ្រព្យសម្បត្តិនៃការថយចុះចំណូលទៅនឹងដើមទុនទេ។ មួយឯកតាបន្ថែមនៃដើមទុន បង្កើត A មួយឯកតានៃទិន្នផល ដោយមិនគិតពីចំនួនដើមទុនដែលមាននោះទេ។ អវត្តមាននៃការថយចុះចំណូលមូលធនវិញ គឺជាភាពខុសគ្នាសំខាន់រវាងគំរូកំណើនអញ្ញត្តិខាងក្នុង និង គំរូសូឡូ។

ឥឡូវនេះ សូមមើលថាតើមុខងារផលិតកម្មនេះ ទាក់ទងនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងដូចម្តេច។ ដូចពីមុន យើងសន្មត់ថាប្រភាគនៃប្រាក់ចំណូល s ត្រូវបានរក្សាទុកនិងវិនិយោគ។

$$\Delta K = sY - \delta K.$$

សមីការនេះ ចែងថាការផ្លាស់ប្តូរភាគហ៊ុនមូលធន (ΔK) ស្មើនឹងការវិនិយោគ (sY) ដករំលោះ (δK) ។ ការរួមបញ្ចូលសមីការនេះ ជាមួយមុខងារផលិតកម្ម Y = AK យើងទទួលបាន បន្ទាប់ពីការរៀបចំ

$$\Delta Y/Y = \Delta K/K = sA - \delta$$

សមីការនេះបង្ហាញពីអ្វីដែលកំណត់អត្រាកំណើននៃទិន្នផល ΔY/Y ។ សូមកត់សម្គាល់ថាដរាបណា sA>δ ប្រាក់ចំណូលរបស់សេដ្ឋកិច្ចរីកចម្រើនជារៀងរហូត ទោះបីគ្មានការសន្មតថាមានការរីកចម្រើនខាងបច្ចេកវិទ្យាខាងក្រៅក៏ដោយ។

ដូច្នេះការផ្លាស់ប្តូរមុខងារផលិតកម្មសាមញ្ញ អាចផ្លាស់ប្តូរការព្យាករណ៍អំពីកំណើនសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាងខ្លាំង។ នៅក្នុងគំរូសូឡូ ការសន្សំនាំឱ្យមានការរីកចម្រើនជាបណ្តោះអាសន្ន ប៉ុន្តែការថយចុះនូវដើមទុន នៅទីបំផុតបង្ខំឱ្យសេដ្ឋកិច្ចឈានទៅរកស្ថិរភាពស្តេត ដែលការលូតលាស់អាស្រ័យតែលើការរីកចម្រើនខាងបច្ចេកវិទ្យាខាងក្រៅប៉ុណ្ណោះ។ ផ្ទុយទៅវិញ នៅក្នុងគំរូកំណើនអញ្ញត្តិខាងក្នុងនេះ ការសន្សំនិងការវិនិយោគ អាចនាំឱ្យមានការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរ។

ប៉ុន្តែតើវាសមហេតុផលទេក្នុងការបោះបង់ចោលការសន្មតថាការថយចុះនៃប្រាក់ដើមទុនវិញ? ចម្លើយអាស្រ័យលើរបៀបដែលយើងបកស្រាយអថេរ K នៅក្នុងមុខងារផលិត Y = AK ។ ប្រសិនបើយើងប្រកាន់យកទស្សនៈប្រពៃណីដែល K រួមបញ្ចូលតែស្តុករុក្ខជាតិនិងឧបករណ៍សេដ្ឋកិច្ចនោះវាជាធម្មជាតិដែលសន្មតថាប្រាក់ចំណេញថយចុះ។ ការផ្តល់កុំព្យូទ័រ ១០ គ្រឿងដល់កម្មករម្នាក់ៗមិនធ្វើឱ្យកម្មករ ១០ នាក់មានផលិតភាពដូចគាត់ជាមួយកុំព្យូទ័រតែមួយទេ។

ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកគាំទ្រគំនិតនៃទ្រឹស្តីនៃការលូតលាស់ខាងក្រៅបានអះអាងថាការសន្មតថាការវិលត្រឡប់មករកដើមទុនថេរ (ជាជាងថយចុះ) គឺកាន់តែល្អប្រសិនបើ K ត្រូវបកស្រាយឱ្យបានទូលំទូលាយ។ ប្រហែលជាករណីដ៏ល្អបំផុតសម្រាប់គំរូលូតលាស់ដែលមិនបង្កកំណើតគឺត្រូវមើលចំណេះដឹងជាប្រភេទដើមទុន។ ច្បាស់ណាស់ចំណេះដឹងគឺជាធាតុចូលដ៏សំខាន់ក្នុងផលិតកម្មសេដ្ឋកិច្ចទាំងផលិតកម្មទំនិញនិងសេវាកម្មនិងផលិតកម្មចំណេះដឹងថ្មីៗ។ ទោះយ៉ាងណាបើប្រៀបធៀបទៅនឹងទុនទុនដទៃទៀត វាមិនសូវជាធម្មជាតិទេដែលសន្មត់ថាចំណេះដឹង បង្ហាញពីទ្រព្យសម្បត្តិដែលថយចុះនោះ (ជាការពិតការកើនឡើងនៃការច្នៃប្រឌិតវិទ្យាសាស្ត្រនិងបច្ចេកវិទ្យាក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានសតវត្សកន្លងមកនេះ បាននាំឱ្យអ្នកសេដ្ឋកិច្ចខ្លះប្រកែកថាមានការកើនឡើងនូវចំណេះដឹង)។ ការសន្មត់របស់ខ្លួននៃការវិលត្រឡប់មករកដើមទុនវិញ បានក្លាយជាការពិពណ៌នាដែលអាចជឿទុកចិត្តបាននៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង។

៨.៤.២ គំរូពីរវិស័យ (A Two-Sector Model)

ទោះបីជាគំរូ Y = AK គឺជាឧទាហរណ៍ដ៏សាមញ្ញបំផុតនៃការលូតលាស់ផ្នែកខាងក្រៅក៏ដោយ ក៏ទ្រឹស្តីបានដំណើរការល្អលើសពីនេះ។ ការស្រាវជ្រាវមួយខ្សែបានព្យាយាមអភិវឌ្ឍ models គំរូដែលមានវិស័យផលិតកម្មច្រើនជាងមួយ ដើម្បីផ្តល់នូវការពិពណ៌នាល្អប្រសើរអំពីកងកម្លាំងដែលគ្រប់គ្រងការរីកចម្រើនខាងបច្ចេកវិទ្យា។ ដើម្បីមើលថាតើយើងអាចរៀនអ្វីខ្លះពីគំរូទាំងនេះចូរយើងបង្ហាញឧទាហរណ៍មួយ។

សេដ្ឋកិច្ចមានពីរវិស័យដែលយើងអាចហៅថាក្រុមហ៊ុនផលិតនិងសាកលវិទ្យាល័យស្រាវជ្រាវ។ ក្រុមហ៊ុនផលិតទំនិញនិងសេវាកម្ម ដែលត្រូវបានប្រើសម្រាប់ការប្រើប្រាស់និងការវិនិយោគលើដើមទុនរូបវន្ត។ សាកលវិទ្យាល័យផលិតកត្តានៃផលិតកម្មហៅថា "ចំណេះដឹង" ដែលបន្ទាប់មកត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយសេរីនៅក្នុងវិស័យទាំងពីរ។ សេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានពិពណ៌នាដោយមុខងារផលិតកម្មសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនមុខងារផលិតកម្មសម្រាប់សាកលវិទ្យាល័យនិងសមីការប្រមូលដើមទុន៖

$Y = F[K, (1 - u)EL]$ (អនុគមន៍ផលិតកម្មនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនផលិត)

$\Delta E = g(u)E$ (អនុគមន៍ផលិតកម្មនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យស្រាវជ្រាវ)

$\Delta K = sY - \delta K$ (ការប្រមូលទុន)

កន្លែងដែល u គឺជាប្រភាគនៃកម្លាំងពលកម្មនៅក្នុងសាកលវិទ្យាល័យ (និង 1 - u គឺជាប្រភាគនៃការផលិត) E គឺជាឃ្លាំងនៃចំណេះដឹង (ដែលកំណត់ប្រសិទ្ធភាពការងារ) ហើយ g គឺជាមុខងារដែលបង្ហាញពី ការរីកចម្រើនចំណេះដឹងអាស្រ័យលើចំណែកនៃកម្លាំងពលកម្មនៅតាមសាកលវិទ្យាល័យ។ សញ្ញាសម្គាល់ដែលនៅសល់គឺជាស្តង់ដារ។ ជាធម្មតា មុខងារផលិតកម្មសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនផលិតត្រូវបានគេសន្មតថានឹងទទួលបានផលចំណេញថេរជាប្រចាំ៖ ប្រសិនបើ យើងបង្កើនចំនួនដើមទុនជាក់ស្តែង (K) ទ្វេដង និងចំនួនកម្មករដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការផលិត [(1 – u) EL] យើងគុណទ្វេដងទិន្នផលនៃទំនិញនិងសេវាកម្ម (Y)។

ម៉ូដែលនេះ គឺជាបងប្អូនជីដូនមួយរបស់ម៉ូឌែល Y = AK ។ អ្វីដែលសំខាន់បំផុតនោះ សេដ្ឋកិច្ចនេះបង្ហាញពីការវិលត្រឡប់មករកដើមទុនថេរ (ជាជាងថយចុះ) ដរាបណាដើមទុនត្រូវបានកំណត់យ៉ាងទូលំទូលាយដើម្បីរួមបញ្ចូលចំណេះដឹង។ ជាពិសេស ប្រសិនបើយើងបង្កើនដើមទុនជាក់ស្តែង K និងចំណេះដឹង E ទ្វេដងនោះ យើងបង្កើនទ្វេដងនូវលទ្ធផលនៃវិស័យទាំងពីរនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ ជាលទ្ធផលដូចជាម៉ូដែល Y = AK ម៉ូដែលនេះ អាចបង្កើតឱ្យមានកំណើនថេរដោយគ្មានការសន្មតនៃការផ្លាស់

ប្តូរដ៏អស្ចារ្យនៅក្នុងមុខងារផលិតកម្ម។ នៅទីនេះ ការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរកើតឡើងដោយគ្មានទីបញ្ចប់ ពីព្រោះការបង្កើតចំណេះដឹងនៅសាកលវិទ្យាល័យមិនដែលថយចុះទេ។

ទោះយ៉ាងណា ក្នុងពេលជាមួយគ្នានេះ គំរូនេះក៏ជាបងប្អូនជីដូនមួយរបស់គំរូកំណើនសូឡូដែរ។ ប្រសិនបើ u ប្រភាគនៃកម្លាំងពលកម្មនៅតាមសាកលវិទ្យាល័យត្រូវបានធ្វើឡើងថេរ បន្ទាប់មកប្រសិទ្ធភាពនៃកម្លាំងពលកម្ម E កើនឡើងនៅអត្រាថេរ g(u) ។ លទ្ធផលនៃការរីកចម្រើនឥតឈប់ឈរនៃប្រសិទ្ធភាពនៃកម្លាំងពលកម្ម ក្នុងអត្រា g គឺ ពិតជាការសន្មតដែលបានធ្វើនៅក្នុងគំរូសូឡូជាមួយនឹងវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា។ លើសពីនេះទៅទៀត ម៉ូដែលដែលនៅសល់ - មុខងារផលិតកម្មនៃការផលិត និង សមីការបណ្តុំដើមទុន - ក៏ប្រហាក់ប្រហែលនឹងម៉ូដែលសូឡូ។ ជាលទ្ធផលសម្រាប់គុណតម្លៃដែលបានផ្តល់ឱ្យរបស់ u គំរូនៃការលូតលាស់អញ្ញត្តិខាងក្នុងនេះដំណើរការដូចម៉ូដែលសូឡូ។

មានអថេរការសម្រេចចិត្តសំខាន់ពីរនៅក្នុងគំរូនេះ ដូចនៅក្នុងគំរូសូឡូដែលជាប្រភាគនៃទិន្នផលដែលប្រើសម្រាប់ការសន្សំនិងការវិនិយោគ s កំណត់ភាគហ៊ុនថេរនៃដើមទុនរូបវន្ត។ លើសពីនេះទៀត ប្រភាគនៃកម្លាំងពលកម្មនៅតាមសាកលវិទ្យាល័យ u កំណត់ការលូតលាស់នៃភាគហ៊ុនចំណេះដឹង។ ទាំង s និង u ប៉ះពាល់ដល់កម្រិតនៃប្រាក់ចំណូល ទោះបីជាមានតែ u ដែលជះឥទ្ធិពលដល់អត្រាកំណើនស្ថិរភាពស្តេតនៃប្រាក់ចំណូល។ ដូច្នេះ គំរូនៃការលូតលាស់ខាងក្នុង ទទួលយកជំហានតូចមួយក្នុងទិសដៅបង្ហាញពីការសម្រេចចិត្តរបស់សង្គមដែលកំណត់អត្រានៃការផ្លាស់ប្តូរបច្ចេកវិទ្យា។

៨.៤.៣ មីក្រូសេដ្ឋកិច្ចនៃការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍន៍

គំរូនៃការលូតលាស់ប្រកបដោយចីរភាពនៃវិស័យពីរ ដែលទើបតែបានបង្ហាញធ្វើឱ្យយើងខិតទៅជិតការយល់ដឹងអំពីវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា ប៉ុន្តែវានៅតែប្រាប់តែរឿងរ៉ាវដំបូងអំពីការបង្កើតចំណេះដឹង។ ប្រសិនបើ អ្នកណាម្នាក់គិតអំពីដំណើរការនៃការស្រាវជ្រាវ និង ការអភិវឌ្ឍន៍ សូម្បីតែមួយភ្លែតក៏ដោយអង្គហេតុបីយ៉ាងលេចចេញមក។ ទីមួយ ទោះបីជាចំណេះដឹងភាគច្រើនជាគុណសម្បត្តិសាធារណៈ (នោះគឺល្អដែលអាចរកបានដោយសេរីសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នា) ការស្រាវជ្រាវជាច្រើនត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងក្រុមហ៊ុនដែលត្រូវបានជំរុញដោយបំណងចំណេញ។ ទី ពីរ ការស្រាវជ្រាវគឺទទួលបានផលចំណេញ ពីព្រោះការច្នៃប្រឌិតបង្កើតឱ្យមានក្រុមហ៊ុនផ្តាច់មុខជាបណ្តោះអាសន្ន ដោយសារប្រព័ន្ធប៉ាតង់ ឬដោយសារមានគុណសម្បត្តិក្នុងការក្លាយជាក្រុមហ៊ុនដំបូងគេនៅលើទីផ្សារជាមួយនឹងផលិតផលថ្មី។ ដើម្បីបង្កើតការច្នៃប្រឌិតជំនាន់ថ្មី។ អង្គហេតុ (មីក្រូសេដ្ឋកិច្ច) ទាំងនេះមិនងាយទាក់ទងនឹងគំរូកំណើន (ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច) ដែលយើងបានពិភាក្សាកន្លងមកទេ។

គំរូលូតលាស់ខាងក្នុងខ្លះ ព្យាយាមបញ្ចូលអង្គហេតុទាំងនេះអំពីការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍ។ ការធ្វើបែបនេះ ទាមទារគំរូនៃការសម្រេចចិត្តដែលក្រុមហ៊ុនប្រឈមមុខនៅពេលដែលពួកគេចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវ និង យកគំរូតាមអន្តរកម្មរវាងក្រុមហ៊ុនដែលមានអំណាចផ្តាច់មុខលើការបង្កើតថ្មីរបស់ពួកគេ។ ការចូលទៅលម្អិតបន្ថែមទៀតអំពីម៉ូដែលទាំងនេះគឺហួសពីវិសាលភាពនៃសៀវភៅនេះ។ ប៉ុន្តែវាគួរតែច្បាស់រួចទៅហើយថា គុណធម៌មួយនៃគំរូនៃការលូតលាស់ដែលគ្មានសកម្មភាពទាំងនេះគឺថាពួកគេផ្តល់នូវការពិពណ៌នាពេញលេញបន្ថែមទៀតអំពីដំណើរការនៃការច្នៃប្រឌិតបច្ចេកវិទ្យា។

សំណួរមួយដែលម៉ូឌែលទាំងនេះត្រូវបានរចនាឡើងដើម្បីដោះស្រាយគឺ ថាតើតាមទស្សនៈរបស់សង្គមទាំងមូល ក្រុមហ៊ុនដែលរកប្រាក់ចំណេញឯកជនមានទំនោរចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវតិចតួចឬច្រើនពេកទេ។ និយាយម្យ៉ាងទៀតតើការវិលត្រឡប់របស់សង្គមទៅការស្រាវជ្រាវ (តើអ្វីដែលសង្គមយកចិត្តទុកដាក់) ធំជាងឬតូចជាងការត្រឡប់មកវិញឯកជន (តើអ្វីដែលជម្រុញឱ្យក្រុមហ៊ុនបុគ្គល)? វាប្រែថាតាមទ្រឹស្តីមានផលប៉ះពាល់ទាំងទិសដៅ។ ម៉្យាងវិញទៀតនៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនបង្កើតនូវបច្ចេកវិទ្យាថ្មី វាធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនដទៃទៀតមានភាពប្រសើរឡើងដោយផ្តល់ឱ្យពួកគេនូវមូលដ្ឋានចំណេះដឹងដែលត្រូវបង្កើតការស្រាវជ្រាវនាពេលអនាគត។ ដូចអ៊ីសាកញូតុនបានកត់សម្គាល់យ៉ាងច្បាស់ថា "ប្រសិនបើ ខ្ញុំបានឃើញឆ្ងាយជាងអ្នកដទៃ វាគឺដោយសារតែខ្ញុំឈរនៅលើស្មារបស់យក្ស" ។ ម៉្យាងវិញទៀត នៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនមួយវិនិយោគក្នុងការស្រាវជ្រាវវាក៏អាចធ្វើឱ្យក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀត កាន់តែយ៉ាប់យ៉ឺនដោយគ្រាន់តែរកឃើញបច្ចេកវិទ្យាដំបូងដែលក្រុមហ៊ុនមួយផ្សេងទៀតបានបង្កើត។ ការខិតខំស្រាវជ្រាវស្ទួននេះត្រូវបានគេហៅថាឥទ្ធិពល" បោះជំហានទៅមុខ" ។ ថាតើក្រុមហ៊ុនដែលទុកឧបករណ៍ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេធ្វើការស្រាវជ្រាវតិចតួច ឬ ច្រើនពេកអាស្រ័យលើថាតើភាពវិជ្ជមាន "ឈរនៅលើស្មា" ខាងក្រៅ ឬ អវិជ្ជមាន "ជាន់ជើងខ្លួនឯង" ខាងក្រៅគឺ មានច្រើន។

ជំពូកទី ៩

សេចក្តីផ្តើមនៃការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច

Introduction to Economics Flutuations

ការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច បង្ហាញពីបញ្ហាកើតឡើងដដែលៗសម្រាប់អ្នកសេដ្ឋកិច្ចនិងអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ។ បញ្ហានេះត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពទី ៩-១ ដែលបង្ហាញពីកំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិតសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចអាមេរិក។ ដូចដែលអ្នកអាចឃើញ ទោះបីសេដ្ឋកិច្ចជួបប្រទះនូវកំណើនរយៈពេលវែងដែលមានអត្រាជាមធ្យម ៣.៥ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំក៏ដោយ កំណើននេះមិនមានស្ថេរភាពទាល់តែសោះ វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច - រយៈពេលនៃការធ្លាក់ចុះប្រាក់ចំណូលនិងភាពអត់ការងារធ្វើកើនឡើង - ជាញឹកញាប់។ ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ ១៩៩០ ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិតបានធ្លាក់ចុះ ២.២ ភាគរយ ពីកម្រិតកំពូល ដល់កម្រិតរបស់វា ហើយអត្រាគ្មានការងារធ្វើបានកើនឡើងដល់ ៧.៧ ភាគរយ។ ក្នុងកំឡុងពេលមានវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច មិនត្រឹមតែមានមនុស្សអត់ការងារធ្វើច្រើនទេ ប៉ុន្តែអ្នកដែលមានការងារធ្វើមានកម្មករធ្វើការខ្លីជាងមុន ព្រោះកម្មករកាន់តែច្រើនត្រូវទទួលយកការងារក្រៅម៉ោង ហើយកម្មករតិចមានឱកាសធ្វើការថែមម៉ោង។ នៅពេលដែលវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចបានបញ្ចប់ ហើយសេដ្ឋកិច្ចចូលក្នុងភាពរីកចម្រើន ផលប៉ះពាល់ទាំងនេះដំណើរការបញ្ច្រាសគ្នា៖ ប្រាក់ចំណូលកើនឡើង ភាពអត់ការងារធ្វើធ្លាក់ចុះ ហើយសប្តាហ៍ធ្វើការបានពង្រីក។

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចហៅ ការប្រែប្រួលរយៈពេលខ្លី ទាំងនេះនៅក្នុងទិន្នផលនិងការងារវដ្តអាជីវកម្ម។ ថ្វីត្បិតតែពាក្យនេះ បង្ហាញថាការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ចមានភាពទៀងទាត់និងអាចព្យាករណ៍បាន ប៉ុន្តែវាមិនមែនទេ។ វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចមានភាពមិនប្រក្រតីដូចដែលវាជារឿងធម្មតា។ ពេលខ្លះពួកគេនៅជិតគ្នាដូចជាវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ ១៩៨០ និង ១៩៨២ ពេលខ្លះពួកគេនៅឆ្ងាយពីគ្នាដូចជាវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ ១៩៨២ និង ១៩៩០ ។

នៅទីនេះក្នុងផ្នែកទី ៤ យើងឃើញពីរបៀបដែលអ្នកសេដ្ឋកិច្ចពន្យល់អំពីការប្រែប្រួលរយៈពេលខ្លីទាំងនេះ។ ជំពូកនេះ ចាប់ផ្តើមការវិភាគរបស់យើងដោយពិភាក្សាអំពីភាពខុសគ្នាសំខាន់ៗរវាងរយៈពេលវែង និង រយៈពេលខ្លី និង ដោយបង្ហាញពីគំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់សរុបនិងតម្រូវការសរុប។ ជាមួយគំរូនេះ យើងអាចបង្ហាញរបៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចមានបញ្ហានាំទៅរកការប្រែប្រួលរយៈពេលខ្លីក្នុងទិន្នផល និង ការងារ។

figure 9-1

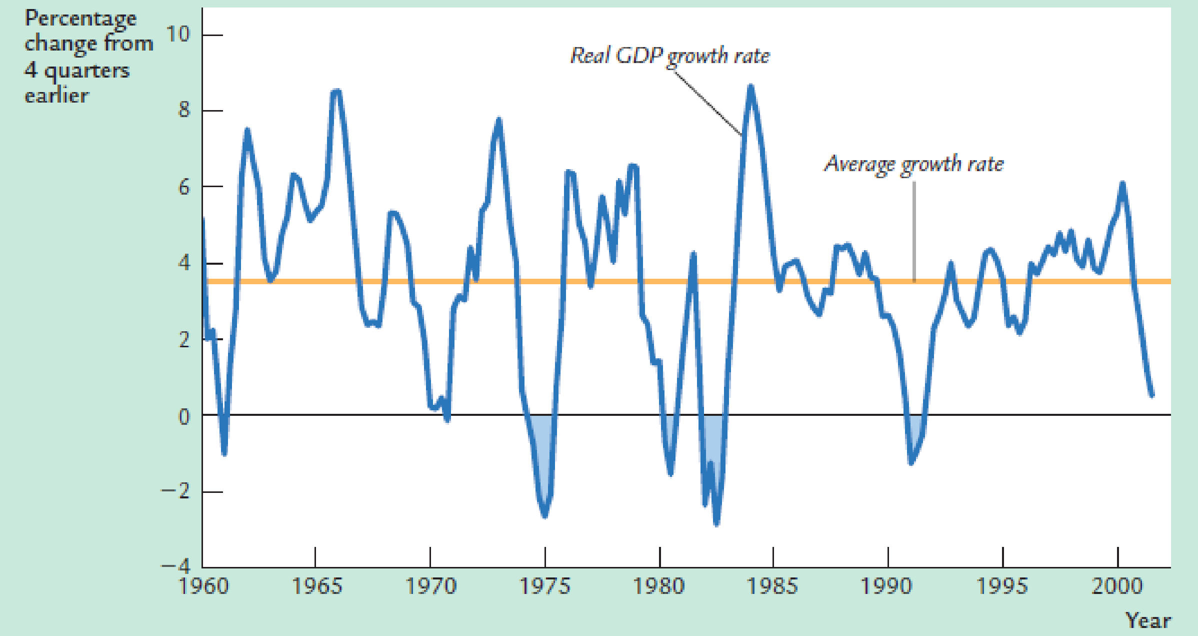

Real GDP Growth in the United States Growth in real GDP averages about 3.5 percent per year, as indicated by the orange line, but there are substantial fluctuations around this average. Recessions are periods when the production of goods and services is declining, represented here by negative growth in real GDP.

Source: U.S. Department of Commerce.

៩.១ កំឡុងពេលវិនិយោគក្នុងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច

៩.១.១ ការបង្ហាញពីភាពខុសគ្នារវាងខ្សែបន្ទាត់រយៈពេលវែងនិងខ្លី

អ្នកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចភាគច្រើនជឿជាក់ថា ភាពខុសគ្នាសំខាន់រវាងរយៈពេលខ្លី និង រយៈពេលវែង គឺជាឥរិយាបថនៃថ្លៃ។ ក្នុងរយៈពេលវែង ថ្លៃអាចបត់បែនបាន និង អាចឆ្លើយតបទៅនឹងការប្រែប្រួលនៃការផ្គត់ផ្គង់ឬតម្រូវការ។ នៅក្នុងរយៈពេលខ្លី ថ្លៃជាច្រើនគឺ "ស្អិត" នៅក្នុងកម្រិតដែលបានកំណត់ទុកជាមុន។ ដោយសារតម្លៃមានឥរិយាបថខុសគ្នាក្នុងរយៈពេលខ្លី ជាងរយៈពេលវែង គោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចមានឥទ្ធិពលខុសៗគ្នាលើរយៈពេលខុសៗគ្នា។

ដើម្បីមើលថាតើការរត់រយៈពេលខ្លី និង រយៈពេលវែងខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្តេច សូមពិចារណាពីផលប៉ះពាល់នៃការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ។ ឧបមាថា ធនាគារកណ្តាលអាមេរិកភ្លាមៗបានកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ចំនួន ៥ ភាគរយ។ យោងតាមគំរូក្លាសិក ដែលអ្នកសេដ្ឋកិច្ចស្ទើរតែទាំងអស់យល់ស្រប ពិពណ៌នាអំពីសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលវែង ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់មានផលប៉ះពាល់ដល់អថេរនាមករណ៍ - អថេរដែលវាស់វែងជាប្រាក់ ប៉ុន្តែមិនមែនអថេរពិតទេ។ ក្នុងរយៈពេលវែង ការកាត់បន្ថយ

៥ ភាគរយ នៃការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ បានបញ្ចុះតម្លៃទាំងអស់ (រួមទាំងប្រាក់ឈ្នួលនាមករណ៍) ដោយ ៥ ភាគរយ ចំណែកឯអថេរពិតទាំងអស់នៅតែដដែល។ ដូច្នេះ ក្នុងរយៈពេលវែង ការប្រែប្រួលនៃការផ្គត់ផ្គង់លុយ មិនបណ្តាលអោយមានការប្រែប្រួល ទិន្នផលឬការងារទេ។

ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ ក្នុងរយៈពេលខ្លី ថ្លៃជាច្រើនមិនឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្លាស់ប្តូរគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុទេ។ ការកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ មិនបណ្តាលឱ្យក្រុមហ៊ុនទាំងអស់កាត់បន្ថយប្រាក់ឈ្នួលដែលពួកគេបានបង់ទេ ហាងទាំងអស់ត្រូវផ្លាស់ប្តូរស្លាកតម្លៃលើទំនិញរបស់ពួកគេ ក្រុមហ៊ុនបញ្ជាទិញសំបុត្រទាំងអស់ចេញកាតាឡុកថ្មី និង ភោជនីយដ្ឋានទាំងអស់បោះពុម្ពម៉ឺនុយថ្មី។ ផ្ទុយទៅវិញ មានការផ្លាស់ប្តូរភ្លាមៗតិចតួចនៅក្នុងថ្លៃជាច្រើន។ តម្លៃជាច្រើនទាំងនោះគឺ ស្អិត។ ថ្លៃស្អិតក្នុងរយៈពេលខ្លីនេះ មានន័យថាផលប៉ះពាល់រយៈពេលខ្លីនៃការផ្លាស់ប្តូរការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ មិនដូចផលប៉ះពាល់រយៈពេលវែងទេ។

គំរូនៃការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវតែគិតគូរពីភាពស្អិតល្អួតនៃតម្លៃនេះ។ យើងនឹងឃើញថាការបរាជ័យនៃតម្លៃក្នុងការកែតម្រូវយ៉ាងឆាប់រហ័ស និង ពេញលេញ មានន័យថាក្នុងរយៈពេលខ្លីទិន្នផល និងការងារត្រូវធ្វើការកែតម្រូវជំនួសវិញ។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ក្នុងកំឡុងពេលដែលតម្លៃស្អិត ភ្លាស៊ីកការញែកចេញជាពីរមិនមានទៀតទេះ អថេរនាមករណ៍ អាចមានឥទ្ធិពលលើអថេរពិត ហើយសេដ្ឋកិច្ចអាចប្រែប្រួលពីលំនឹងសមតាដែលព្យាករណ៍ដោយគំរូភ្លាស៊ីក។

៩.១.២ គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការរួម

តើការណែនាំអំពីតម្លៃស្អិត អាចផ្លាស់ប្តូរទស្សនៈរបស់យើងអំពីរបៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច? យើងអាចឆ្លើយសំណួរនេះ ដោយពិចារណាលើពាក្យពីរដែលអ្នកសេដ្ឋកិច្ចចូលចិត្ត - ការផ្គត់ផ្គង់ និង តម្រូវការ។

នៅក្នុងទ្រឹស្តីម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចភ្លាស៊ីក បរិមាណនៃទិន្នផលអាស្រ័យលើសមត្ថភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទំនិញនិងសេវាកម្ម ដែលអាស្រ័យលើការផ្គត់ផ្គង់ដើមទុន និង កម្លាំងពលកម្ម និង បច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្មដែលមាន។ នេះគឺជាខ្លឹមសារនៃគំរូភ្លាស៊ីកជាមូលដ្ឋាននៅក្នុងជំពូកទី ៣ ក៏ដូចជាគំរូកំណើនសូឡូនៅក្នុងជំពូកទី ៧ និងទី ៨ ។ ភាពបត់បែននៃថ្លៃ គឺជាការសន្មត់ដ៏សំខាន់នៃទ្រឹស្តីភ្លាស៊ីក។ ទ្រឹស្តីនេះបង្ហាញដោយផ្ទាល់ថា តម្លៃកែតម្រូវតាមសេចក្តីត្រូវការ ដើម្បីធានាថាបរិមាណទិន្នផលដែលត្រូវការគឺ ស្មើនឹងបរិមាណដែលបានផ្គត់ផ្គង់។

សេដ្ឋកិច្ចដំណើរការខុសប្លែកគ្នានៅពេលតម្លៃស្អិត។ ក្នុងករណីនេះ ដូចដែលយើងនឹងឃើញហើយ ទិន្នផលក៏អាស្រ័យលើតម្រូវការទំនិញនិងសេវាកម្មផងដែរ។ សេចក្តីត្រូវការ ជាលទ្ធផល ត្រូវបានជះឥទ្ធិពលដោយគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ គោលនយោបាយសារពើពន្ធ និង កត្តាផ្សេងៗទៀត។ ដោយសារគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និង សារពើពន្ធ អាចជះឥទ្ធិពលដល់ទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ចក្នុងកំឡុងពេលដែលតម្លៃនៅមានភាពស្អិត ភាពស្អិតនៃថ្លៃផ្តល់នូវហេតុផលសម្រាប់អ្វីដែលគោលនយោបាយទាំងនេះអាចមានប្រយោជន៍ក្នុងការធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចមានស្ថិរភាពក្នុងរយៈពេលខ្លី។

នៅក្នុងផ្នែកដែលនៅសល់នៃជំពូកនេះ យើងបង្កើតគំរូដែលធ្វើឱ្យគំនិតទាំងនេះកាន់តែច្បាស់លាស់។ គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការដែលយើងបានប្រើនៅក្នុងជំពូកទី ១ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីទីផ្សារភីហ្សា ផ្តល់នូវការយល់ដឹងជាមូលដ្ឋានបំផុតនៅក្នុងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។ និងរបៀបដែលការផ្លាស់ប្តូរការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការប៉ះពាល់ដល់តម្លៃនិងបរិមាណ។ នៅផ្នែកដែលនៅសល់នៃជំពូកនេះ យើងណែនាំអំពី "ទំហំសេដ្ឋកិច្ច" នៃគំរូនេះ-គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់សរុបនិងតម្រូវការសរុប។ គំរូម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនេះ អនុញ្ញាតឱ្យយើងសិក្សាពីរបៀបដែលកម្រិតតម្លៃសរុបនិងបរិមាណនៃទិន្នផលសរុបត្រូវបានកំណត់។ វាក៏ផ្តល់នូវវិធីមួយដើម្បីធ្វើឱ្យផ្ទុយពីរបៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចមានឥរិយាបថក្នុងរយៈពេលវែង និងរបៀបដែលវាមានឥរិយាបថក្នុងរយៈពេលខ្លី។

ថ្វីបើគំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់សរុបនិងតម្រូវការសរុប ប្រហាក់ប្រហែលនឹងគំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការសម្រាប់ទំនិញតែមួយមុខក៏ដោយ ភាពស្រដៀងគ្នានេះមិនជាក់លាក់ទេ។ គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការសម្រាប់ទំនិញតែមួយមុខពិចារណាថាទំនិញតែមួយគត់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដ៏ធំ។ ផ្ទុយទៅវិញ ដូចដែលយើងនឹងឃើញនៅក្នុងជំពូកខាងមុខនេះ គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់សរុបនិងតម្រូវការសរុបគឺជា គំរូដ៏ស្មុគស្មាញដែលរួមបញ្ចូលអន្តរកម្មក្នុងចំណោមទីផ្សារជាច្រើន។

៩.២ សេចក្តីត្រូវការរួម/តម្រូវការសរុប

តម្រូវការសរុប (AD) គឺជាទំនាក់ទំនងរវាងបរិមាណទិន្នផលដែលមានសេចក្តីត្រូវការ និងកម្រិតថ្លៃរួម។ និយាយម្យ៉ាងទៀត ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបប្រាប់យើងពីបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មដែលមនុស្សចង់ទិញក្នុងតម្លៃណាមួយ។ យើងពិនិត្យមើលទ្រឹស្តីនៃតម្រូវការសរុប យើងប្រើទ្រឹស្តីបរិមាណ ដើម្បីផ្តល់នូវភាពសាមញ្ញ ទោះបីជាមិនពេញលេញក៏ដោយ ដេរីវេនៃខ្សែកោងតម្រូវការសរុប។

៩.២.១ សមីការបរិមាណជាសេចក្តីត្រូវការរួម

រំលឹកឡើងវិញពីជំពូកទី ៤ ដែលទ្រឹស្តីបរិមាណនិយាយ MV = PY,

ដែល M ជាការផ្គត់ផ្គង់លុយ V គឺជាល្បឿនប្រាក់ P គឺជាកម្រិតតម្លៃ ហើយ Y គឺជាចំនួនទិន្នផល ។ ប្រសិនបើ ល្បឿនប្រាក់ថេរនោះ សមីការនេះចែងថា ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់កំណត់តម្លៃនាមករណ៍នៃទិន្នផល ដែលជាលទ្ធផលនៃកម្រិតតម្លៃនិងបរិមាណនៃទិន្នផល។

អ្នកប្រហែលជាចងចាំថាសមីការបរិមាណអាចត្រូវបានសរសេរឡើងវិញ ទាក់ទងនឹងការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការសម្រាប់សមតុល្យប្រាក់ពិត៖ $M/P = (M/P)^d = kY$,

ដែល $k = 1/V$ គឺជាប៉ារ៉ាម៉ែត្រដែលកំណត់ថា តើមនុស្សចង់បានប្រាក់កាន់នៅដៃប៉ុន្មានសម្រាប់រាល់ប្រាក់ដុល្លារនៃប្រាក់ចំណូល។ ក្នុងទំរង់នេះ សមីការបរិមាណចែងថាការផ្គត់ផ្គង់សមតុល្យប្រាក់ពិតប្រាកដ M/P ស្មើនឹងតម្រូវការ $(M/P)^d$ ហើយតម្រូវការគឺសមាមាត្រទៅនឹងទិន្នផល Y។ ល្បឿននៃប្រាក់ V គឺជា "ផ្ទែកម្ខាង" នៃ ប៉ារ៉ាម៉ែត្រតម្រូវការប្រាក់ k។

ចំពោះការផ្គត់ផ្គង់ និង ល្បឿនប្រាក់ថេរ សមីការបរិមាណផ្តល់នូវទំនាក់ទំនងអវិជ្ជមានរវាងកម្រិតតម្លៃ P និង ទិន្នផល Y។ រូបភាពទី ៩-២ ក្រាហ្វិក ការរួមបញ្ចូលគ្នានៃ P និង Y ដែលបំពេញនូវសមីការបរិមាណដែលរក្សាថេរ M និង V. ខ្សែកោងទ្រេតចុះក្រោមនេះ ត្រូវបានគេហៅថា ខ្សែកោងតម្រូវការសរុប។

figure 9-2

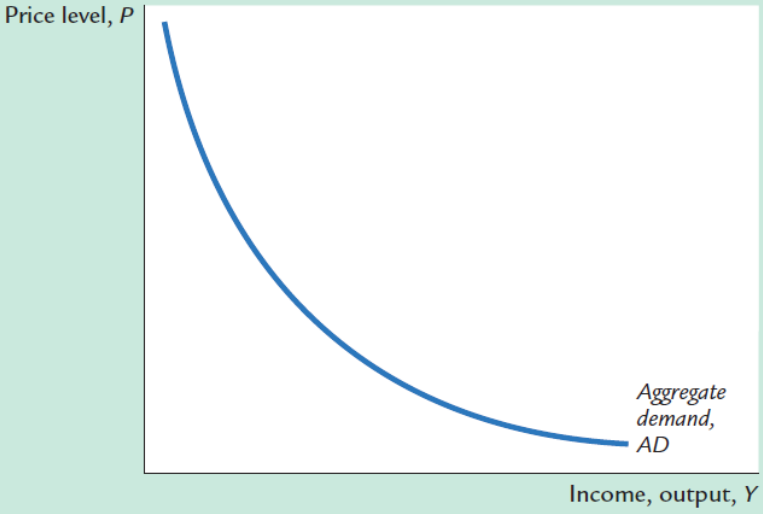

The Aggregate Demand Curve The aggregate demand curve *AD* shows the relationship between the price level *P* and the quantity of goods and services demanded *Y*. It is drawn for a given value of the money supply *M*. The aggregate demand curve slopes downward: the higher the price level *P*, the lower the level of real balances *M*/*P*, and therefore the lower the quantity of goods and services demanded *Y*.

៩.២.២ ហេតុអ្វីបានជាខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួមទេរតចុះក្រោម

ជាបញ្ហាគណិតវិទ្យាពិប្រាកដមួយ សមីការបរិមាណពន្យល់ពីជម្រាលធ្លាក់ចុះនៃខ្សែកោងតម្រូវការសរុបយ៉ាងសាមញ្ញ។ ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ M និង ល្បឿនប្រាក់ V កំណត់តម្លៃនាមករណ៍នៃទិន្នផល PY ។ នៅពេល PY ថេរ ប្រសិនបើ P ឡើងទៅ នោះ Y ត្រូវតែធ្លាក់ចុះ។

តើអ្វីទៅជាសេដ្ឋកិច្ចដែលស្ថិតនៅពីក្រោយទំនាក់ទំនងគណិតវិទ្យានេះ? ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ សម្រាប់ពេលនេះសូមពិចារណាអំពីតក្កវិជ្ជាដូចខាងក្រោម៖ ដោយសារយើងបានសន្មត់ថាល្បឿនប្រាក់ថេរ ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់កំណត់តម្លៃប្រាក់ដុល្លារនៃរាល់ប្រតិបត្តិការទាំងអស់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ (ការសន្និដ្ឋាននេះគួរតែដឹងពីជំពូកទី ៤)។ ប្រសិនបើ កម្រិតតម្លៃកើនឡើង រាល់ប្រតិបត្តិការនីមួយៗត្រូវការប្រាក់ដុល្លារច្រើន ដូច្នេះចំនួននៃប្រតិបត្តិការ និង បរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មដែលបានទិញត្រូវតែធ្លាក់ចុះ។

យើងក៏អាចពន្យល់អំពីជម្រាលធ្លាក់ចុះនៃខ្សែកោងតម្រូវការសរុប ដោយគិតអំពីការផ្គត់ផ្គង់និងតម្រូវការសម្រាប់សមតុល្យប្រាក់ពិត។ ប្រសិនបើ ទិន្នផលខ្ពស់ជាងនេះ មនុស្សចូលរួមក្នុងប្រតិបត្តិការច្រើន ហើយត្រូវការសមតុល្យពិតប្រាកដខ្ពស់ M/P ។ សម្រាប់ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ថេរ M សមតុល្យពិតប្រាកដខ្ពស់ជាងនេះបញ្ជាក់ពីកម្រិតតម្លៃទាប។ ផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើកម្រិតតម្លៃទាបជាងនោះសមតុល្យប្រាក់ពិតប្រាកដគឺ ខ្ពស់ជាង។ កម្រិតកាន់តែខ្ពស់នៃសមតុល្យពិតប្រាកដ អនុញ្ញាតឱ្យមានប្រតិបត្តិការកាន់តែច្រើន ដែលមានន័យថាបរិមាណទិន្នផលកាន់តែច្រើនត្រូវបានទាមទារ។

៩.២.៣ ការរំកិលខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួម

ខ្សែកោងតម្រូវការសរុប ត្រូវបានគូសសម្រាប់តម្លៃថេរនៃការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់។ និយាយម្យ៉ាងទៀត វាប្រាប់យើងអំពីបន្សំដែលអាចធ្វើបានរវាង P និង Y ចំពោះតម្លៃដែលបានផ្តល់ឱ្យ M។ ប្រសិនបើ ធនាគារកណ្តាលផ្លាស់ប្តូរការផ្គត់ផ្គង់លុយនោះ ការរួមបញ្ចូលគ្នាដែលអាចធ្វើបាននៃការផ្លាស់ប្តូរ P និង Y មានន័យថា ការផ្លាស់ប្តូរខ្សែកោងតម្រូវការសរុប។

ឧទាហរណ៍ពិចារណាថា តើមានអ្វីកើតឡើងប្រសិនបើធនាគារកណ្តាលកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ សមីការបរិមាណ MV = PY ប្រាប់យើងថាការកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ នាំឱ្យមានការថយចុះសមាមាត្រនៃតម្លៃនាមករណ៍នៃទិន្នផល PY។ សម្រាប់កម្រិតតម្លៃណាមួយ បរិមាណនៃទិន្នផលគឺទាប

ជាង ហើយសម្រាប់បរិមាណនៃទិន្នផលណាមួយកម្រិតតម្លៃគឺទាបជាង។ ដូចនៅក្នុងរូបភាពទី ៩-៣ (ក) ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបទាក់ទងនឹង P និង Y រំកិលចូលទៅខាងក្នុង។

figure 9-3

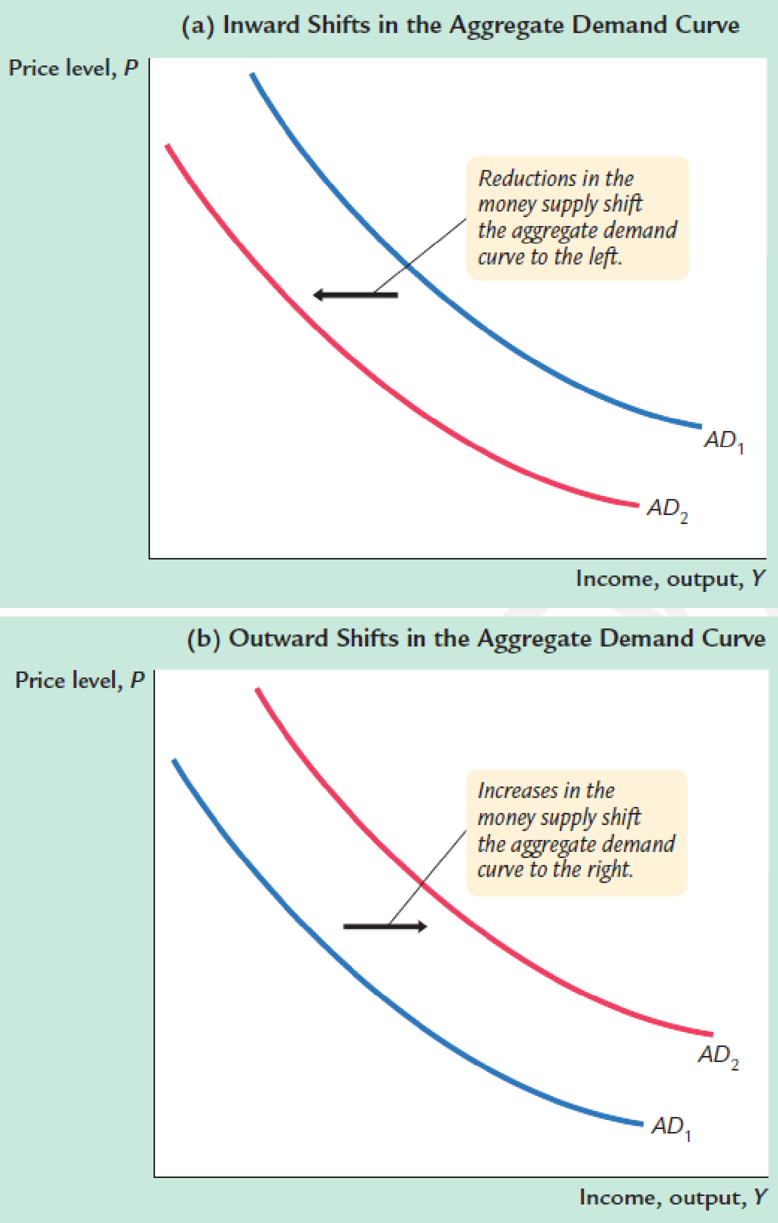

Shifts in the Aggregate Demand Curve Changes in the money supply shift the aggregate demand curve. In panel (a), a decrease in the money supply *M* reduces the nominal value of output *PY*. For any given price level *P*, output *Y* is lower. Thus, a decrease in the money supply shifts the aggregate demand curve inward from AD_1 to AD_2. In panel (b), an increase in the money supply *M* raises the nominal value of output *PY*. For any given price level *P*, output *Y* is higher. Thus, an increase in the money supply shifts the aggregate demand curve outward from AD_1 to AD_2.

ភាពផ្ទុយគ្នាកើតឡើង ប្រសិនបើធនាគារកណ្ដាលបង្កើនការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់។ សមីការបរិមាណប្រាប់យើងថាការកើនឡើង M នាំឱ្យមានការកើនឡើង PY។ សម្រាប់កម្រិតតម្លៃណាមួយ បរិមាណនៃទិន្នផលគឺខ្ពស់ជាង ហើយសម្រាប់បរិមាណទិន្នផលណាមួយ កម្រិតតម្លៃគឺ ខ្ពស់ជាងដូចដែលបានបង្ហាញក្នុងរូបភាព ៩-៣ (b) ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបរំកិលចេញទៅខាងក្រៅ។

ការប្រែប្រួលនៃការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ មិនមែនជាប្រភពតែមួយគត់នៃការប្រែប្រួលនៃតម្រូវការសរុបនោះទេ។ ទោះបីជាការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ត្រូវបានរក្សាថេរក៏ដោយ ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបនៅតែរំកិលប្រសិនបើព្រឹត្តិការណ៍ខ្លះ បណ្តាលឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរល្បឿនប្រាក់។ ក្នុងជំពូកបន្ទាប់យើងពិចារណាអំពីហេតុផលជាច្រើនដែលអាចកើតមានចំពោះការផ្លាស់ប្តូរខ្សែកោងតម្រូវការសរុប។

៩.៣ ការផ្គត់ផ្គង់សរុប/រួម

ដោយខ្លួនវាផ្ទាល់ ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបមិនប្រាប់យើងពីកម្រិតតម្លៃឬបរិមាណនៃទិន្នផលទេ។ វាគ្រាន់តែផ្តល់នូវទំនាក់ទំនងរវាងអថេរទាំងពីរនេះ ដើម្បីភ្ជាប់ជាមួយខ្សែកោងតម្រូវការសរុបយើងត្រូវការទំនាក់ទំនងមួយទៀត រវាង P និង Y ដែលឆ្លងកាត់ខ្សែកោងតម្រូវការសរុប - ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់សរុប។ តម្រូវការសរុបនិងខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបរួមគ្នា កាត់បន្ថយកម្រិតតម្លៃនិងបរិមាណនៃទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ច។

ការផ្គត់ផ្គង់សរុប (AS) គឺជាទំនាក់ទំនងរវាងបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មដែលបានផ្គត់ផ្គង់និងកម្រិតតម្លៃ។ ដោយសារក្រុមហ៊ុនដែលផ្គត់ផ្គង់ទំនិញនិងសេវាកម្មមានតំលៃអាចបត់បែនបាន ក្នុងរយៈពេលវែង ប៉ុន្តែតម្លៃស្អិតក្នុងរយៈពេលខ្លី ទំនាក់ទំនងផ្គត់ផ្គង់សរុប អាស្រ័យលើពេលវេលាដែលយើងត្រូវពិភាក្សាអំពីខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបពីរផ្សេងគ្នា៖ ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុប LRAS និងខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលខ្លី SRAS។ យើងក៏ត្រូវពិភាក្សាផងដែរ ពីរបៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរពីរយៈពេលខ្លីទៅរយៈពេលវែង។

៩.៣.១ ខ្សែកោងរយៈពេលវែង៖ ខ្សែកោងឈរការផ្គត់ផ្គង់រួម

ដោយសារគំរូក្លាស៊ីក ពិពណ៌នាអំពីរបៀបដែលសេដ្ឋកិច្ចមានឥរិយាបថយូរអង្វែង យើងទទួលបានខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលវែងពីគំរូក្លាស៊ីក។ សូមរំលឹកឡើងវិញពីជំពូកទី ៣ ថាបរិមាណទិន្នផលដែលបានផលិតអាស្រ័យទៅលើចំនួនដើមទុន និងកម្លាំងពលកម្មថេរ និង បច្ចេកវិទ្យាដែលមាន។ ដើម្បីបង្ហាញនេះយើងសរសេរ

$$\begin{aligned} Y &= F(\bar{K}, \bar{L}) \\ &= \bar{Y}. \end{aligned}$$

យោងតាមគំរូក្លាស៊ីក ទិន្នផលមិនអាស្រ័យលើកម្រិតតម្លៃទេ ដើម្បីបង្ហាញថាទិន្នផលគឺដូចគ្នាសម្រាប់គ្រប់កម្រិតយើងគូរខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់សរុបបញ្ឈរដូចនៅក្នុងរូបភាពទី ៩-៤ ចំនុចប្រសព្វនៃ

ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបជាមួយ ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់សរុបបញ្ឈរនេះកំណត់កម្រិតតម្លៃ។ ប្រសិនបើ ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់សរុបគឺ បញ្ឈរនោះ ការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការសរុបប៉ះពាល់ដល់តម្លៃ ប៉ុន្តែខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់មិនរំកិលចេញទេ។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ធ្លាក់ចុះ ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបផ្លាស់ប្តូរចុះក្រោម ដូចក្នុងរូបភាពទី ៩-៥ ។ តម្រូវការសរុបប៉ះពាល់តែលើថ្លៃប៉ុណ្ណោះ។

figure 9-4

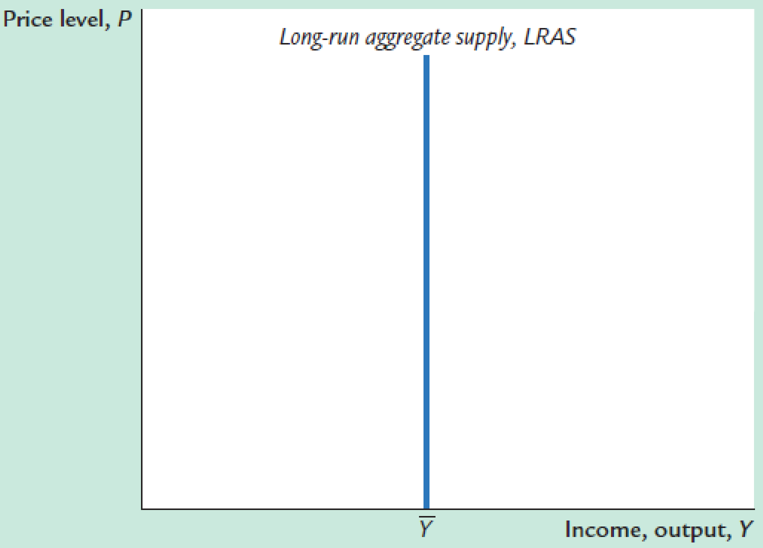

The Long-Run Aggregate Supply Curve In the long run, the level of output is determined by the amounts of capital and labor and by the available technology; it does not depend on the price level. The long-run aggregate supply curve, *LRAS*, is vertical.

ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបបញ្ឈរបំពេញតម្រូវការឌីជូតូមីបុរាណ ព្រោះវាបញ្ជាក់ថាកម្រិតនៃទិន្នផលគឺមិនអាស្រ័យលើការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់។ វាគឺជាកម្រិតនៃទិន្នផលដែលធនធានសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងពេញទំហឹង ឬជាក់ស្តែងជាងនេះ ដែលអត្រាគ្មានការងារធ្វើស្ថិតក្នុងអត្រាធម្មជាតិរបស់វា។

figure 9-5

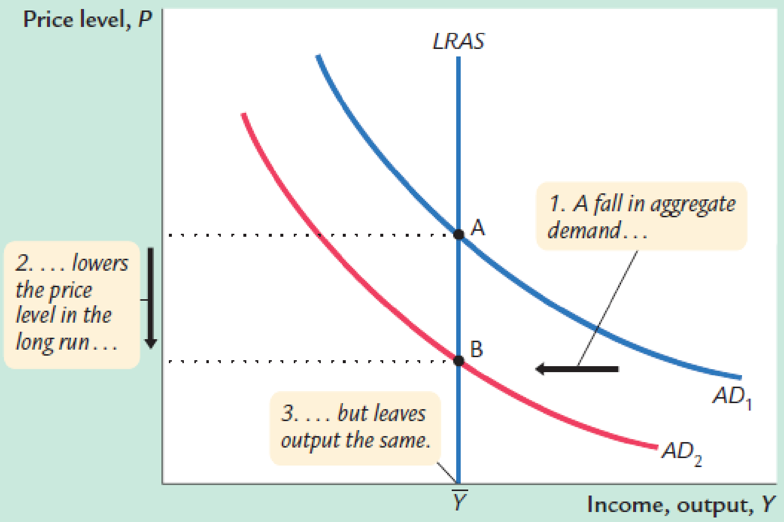

Shifts in Aggregate Demand in the Long Run A reduction in the money supply shifts the aggregate demand curve downward from AD_1 to AD_2. The equilibrium for the economy moves from point A to point B. Since the aggregate supply curve is vertical in the long run, the reduction in aggregate demand affects the price level but not the level of output.

៩.៣.២ ខ្សែកោងរយៈពេលខ្លី៖ ខ្សែកោងផ្ដេកការផ្គត់ផ្គង់សរុប

គំរូក្លាស៊ីកនិងខ្សែកោងឈរការផ្គត់ផ្គង់សរុប អនុវត្តបានតែក្នុងរយៈពេលវែងប៉ុណ្ណោះ។ នៅក្នុងរយៈពេលខ្លី តម្លៃខ្លះមានភាពស្អិតជាប់ ហើយដូច្នេះមិនត្រូវតាមការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការទេ។ ដោយសារតម្លៃនេះនៅជាប់ស្អិត ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបដែលដំណើរការក្នុងរយៈពេលខ្លីមិនមែនបញ្ឈរទេ។

ជាឧទាហរណ៍អោយប្រាកដ សន្មតថាក្រុមហ៊ុនទាំងអស់បានចេញកាតាឡុកតម្លៃ ហើយវាមានតម្លៃថ្លៃសម្រាប់ពួកគេក្នុងការចេញកាតាឡុកថ្មី ដូច្នេះតម្លៃទាំងអស់ត្រូវបានជាប់គាំងនៅកម្រិតដែលបានកំណត់ទុកជាមុន។ ក្នុងតម្លៃទាំងនេះ ក្រុមហ៊ុនមានឆន្ទៈក្នុងការលក់ច្រើន តាមដែលអតិថិជនចង់ទិញ ហើយពួកគេជួលកម្លាំងពលកម្មគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីផលិតបានតាមតម្រូវការ។ ដោយសារកម្រិតតម្លៃត្រូវបានកំណត់យើងតំណាងឱ្យស្ថានភាពនេះនៅក្នុងរូបភាពទី ៩-៦ ជាមួយនឹងខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបផ្ដេក។

figure 9-6

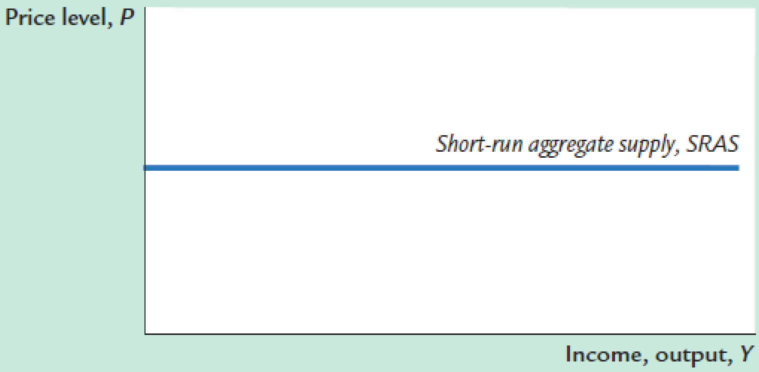

The Short-Run Aggregate Supply Curve In this extreme example, all prices are fixed in the short run. Therefore, the short-run aggregate supply curve, *SRAS*, is horizontal.

លំនឹងសមតានៃសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលខ្លី គឺជាចំនុចប្រសព្វនៃខ្សែកោងតម្រូវការសរុបនិងខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលខ្លីដែលផ្ដេក។ ក្នុងករណីនេះ ការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការសរុប ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់កម្រិតនៃទិន្នផល។ ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើធនាគារកណ្ដាលកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់លុយភ្លាមៗនោះ ខ្សែកោងតម្រូវការសរុបរំកិលចូលក្នុង ដូចនៅក្នុងរូបភាពទី ៩-៧ ។ សេដ្ឋកិច្ចរំកិលពីចំនុចប្រសព្វចាស់នៃតម្រូវការសរុបនិងការផ្គត់ផ្គង់សរុបចំណុច A ទៅចំនុចប្រសព្វថ្មីចំណុច B។ ចលនាពីចំណុច A ដល់ចំណុច B តំណាងឱ្យការធ្លាក់ចុះនៃទិន្នផលក្នុងកំរិតតម្លៃថេរ។

ដូច្នេះការធ្លាក់ចុះនៃតម្រូវការសរុប កាត់បន្ថយទិន្នផលក្នុងរយៈពេលខ្លី ព្រោះតម្លៃមិនប្រែប្រួលភ្លាមៗទេ បន្ទាប់ពីការធ្លាក់ចុះភ្លាមៗនៃតម្រូវការសរុប ក្រុមហ៊ុនត្រូវជាប់គាំងជាមួយតម្លៃដែលខ្ពស់ពេក

ដោយតម្រូវការទាបនិងតម្លៃខ្ពស់ ក្រុមហ៊ុនលក់តិចជាងមុន។ ដូច្នេះពួកគេកាត់បន្ថយផលិតកម្មនិងបញ្ឈប់កម្មករ។ សេដ្ឋកិច្ចជួបវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច។

៩.៣.៣ ខ្សែកោងរយៈពេលខ្លីនិងខ្សែកោងរយៈពេលវែង

យើងអាចសង្ខេបការវិភាគរបស់យើងដូចខាងក្រោម៖ ក្នុងរយៈពេលយូរតម្លៃអាចបត់បែនបាន ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបគឺបញ្ឈរ ហើយការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការសរុប ប៉ះពាល់ដល់កម្រិតតម្លៃ ប៉ុន្តែមិនមែនទិន្នផលទេ។ ក្នុងរយៈពេលខ្លី តម្លៃមានភាពស្អិត ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបមានលក្ខណៈរាបស្មើ ហើយការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការសរុបធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ទិន្នផលទំនិញនិងសេវាកម្មរបស់សេដ្ឋកិច្ច។

figure 9-7

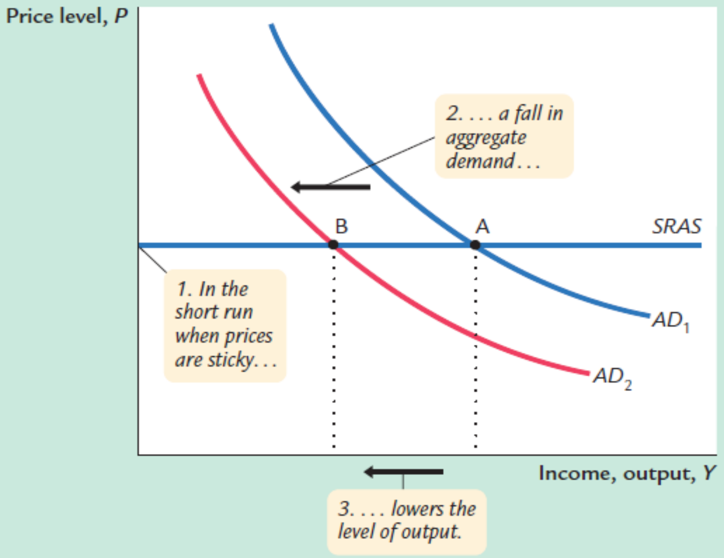

Shifts in Aggregate Demand in the Short Run A reduction in the money supply shifts the aggregate demand curve downward from AD_1 to AD_2. The equilibrium for the economy moves from point A to point B. Since the aggregate supply curve is horizontal in the short run, the reduction in aggregate demand reduces the level of output.

តើសេដ្ឋកិច្ចធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូពីរយៈពេលខ្លីទៅរយៈពេលវែងយ៉ាងដូចម្តេច? ចូរតាមដានផលប៉ះពាល់តាមពេលវេលានៃការធ្លាក់ចុះនៃតម្រូវការសរុប។ ឧបមាថា សេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើមមានលំនឹងសមតារយៈពេលវែងដូចបង្ហាញក្នុងរូបភាព ៩-៨ ។ នៅក្នុងតួលេខនេះ មានខ្សែកោងបីគឺ៖ ខ្សែកោងតម្រូវការសរុប ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលវែង និង ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលខ្លី។ លំនឹងសមតារយៈពេលវែង គឺជាចំណុចដែលខ្សែកោងតម្រូវការសរុបកាត់គ្នានឹងការផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលវែង។ តម្លៃបានកែសម្រួលដើម្បីឈានដល់លំនឹងសមតានេះ ដូច្នេះនៅពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចស្ថិតក្នុងលំនឹងសមតារយៈពេលវែង ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបដែលដំណើរការក្នុងរយៈពេលខ្លី ក៏ត្រូវឆ្លងកាត់ចំណុចនេះផងដែរ។

figure 9-8

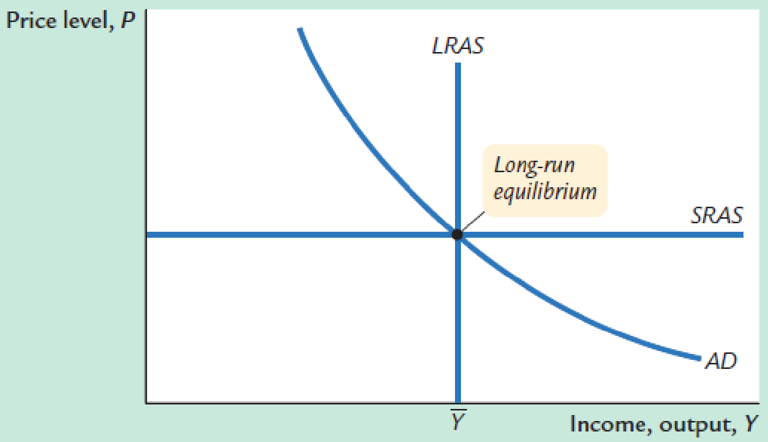

Long-Run Equilibrium In the long run, the economy finds itself at the intersection of the long-run aggregate supply curve and the aggregate demand curve. Because prices have adjusted to this level, the short-run aggregate supply curve crosses this point as well.

ឥឡូវនេះ ឧបមាថាធនាគារកណ្តាលកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ ហើយខ្សែកោងតម្រូវការសរុបរំកិលចុះក្រោមដូចក្នុងរូបភាព ៩-៩ ។ នៅក្នុងរយៈពេលខ្លី ថ្លៃមានភាពស្អិត ដូច្នេះសេដ្ឋកិច្ចផ្លាស់ប្តូរពីចំណុច A ទៅចំណុច B។ ទិន្នផលនិងការងារធ្លាក់ចុះក្រោម កម្រិតដើមរបស់ពួកគេ ដែលមានន័យថាសេដ្ឋកិច្ចស្ថិតនៅក្នុងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច នៅពេលដែលឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការទាប ប្រាក់ឈ្នួល និង តម្លៃធ្លាក់ចុះការធ្លាក់ចុះបន្តិចម្តងៗ នៃកម្រិតតម្លៃធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចធ្លាក់ចុះ តាមខ្សែកោងតម្រូវការសរុបទៅចំណុច C ដែលជាលំនឹងសមតារយៈពេលវែងថ្មី។ នៅក្នុងលំនឹងសមតារយៈពេលវែងថ្មី (ចំណុច C) ទិន្នផលនិងការងារ បានវិលត្រឡប់មកកម្រិតធម្មជាតិវិញ ប៉ុន្តែតម្លៃទាបជាងលំនឹងសមតារយៈពេលវែងមុន (ចំណុច A)។ ដូច្នេះ ការផ្លាស់ប្តូរតម្រូវការសរុបប៉ះពាល់ដល់ទិន្នផលរយៈពេលខ្លី ប៉ុន្តែផលប៉ះពាល់នេះ ត្រូវរលាយបាត់ទៅតាមពេលវេលាដែលក្រុមហ៊ុនកែសម្រួលតម្លៃរបស់ពួកគេ។

figure 9-9

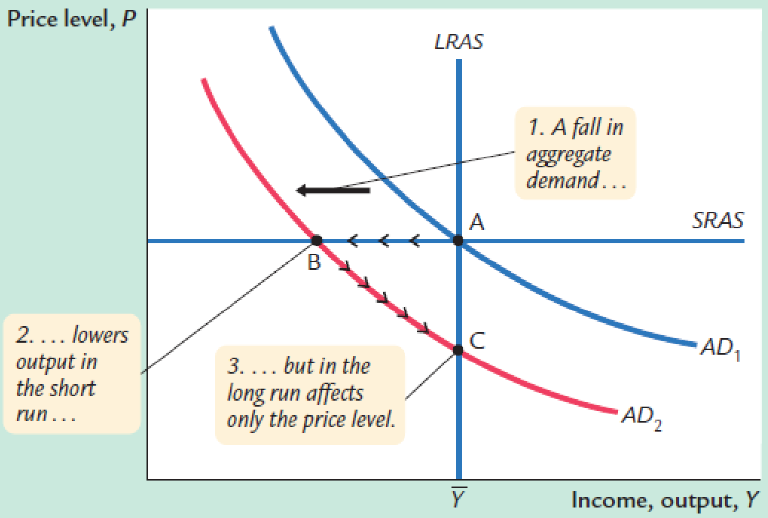

A Reduction in Aggregate Demand The economy begins in long-run equilibrium at point A. A reduction in aggregate demand, perhaps caused by a decrease in the money supply, moves the economy from point A to point B, where output is below its natural level. As prices fall, the economy gradually recovers from the recession, moving from point B to point C.

៩.៤ គោលនយោបាយស្ថិរភាពនីយកម្ម

ការប្រែប្រួលនៃសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូល បានមកពីការផ្លាស់ប្ដូរការផ្គត់ផ្គង់សរុប ឬ តម្រូវការសរុប។ សេដ្ឋវិទូហៅការផ្លាស់ប្ដូរខាងក្រៅនៅក្នុងខ្សែកោងទាំងនេះ ដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សេដ្ឋកិច្ច។ ការចាប់អារម្មណ៍ខ្លាំងថា រំកិលខ្សែកោងតម្រូវការសរុប ត្រូវបានគេហៅថាតំរូវការបន្ទាន់ (demand shock) ហើយការបន្ទាន់នេះ ដែលផ្លាស់ប្ដូរខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបត្រូវបានគេហៅថាការផ្គត់ផ្គង់បន្ទាន់ភ្លាមៗ (supply shock)។ គោលដៅមួយនៃគំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់សរុបនិងតម្រូវការសរុប គឺដើម្បីបង្ហាញពីភាពរង្គោះរង្គើដែលបង្កឱ្យមានការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច។

គោលដៅមួយទៀតនៃគំរូគឺ ដើម្បីវាយតម្លៃពីរបៀបដែលគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចអាចឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិទាំងនេះ។ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចប្រើពាក្យគោលនយោបាយស្ថិរភាព សំដៅលើសកម្មភាពគោលនយោបាយ សំដៅកាត់បន្ថយភាពធ្ងន់ធ្ងរនៃការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលខ្លី។ ដោយសារទិន្នផលនិងការងារប្រែប្រួលជុំវិញអត្រាធម្មជាតិរយៈពេលវែងរបស់ពួកគេ គោលនយោបាយស្ថិរភាពធ្វើឱ្យវដ្តអាជីវកម្មធ្លាក់ចុះ ដោយរក្សាទិន្នផលនិងការងារឱ្យនៅជិតអត្រាដើមតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។

នៅក្នុងជំពូកខាងមុខនេះ យើងពិនិត្យលំអិតថាតើគោលនយោបាយស្ថិរភាពដំណើរការយ៉ាងដូចម្តេច និង បញ្ហាជាក់ស្តែងអ្វីខ្លះ ដែលកើតឡើងនៅក្នុងការប្រើប្រាស់នៅទីនេះ យើងចាប់ផ្តើមការវិភាគ អំពីគោលនយោបាយស្ថិរភាពរបស់យើង ដោយពិនិត្យមើលថា តើគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុអាចឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិដូចម្តេច។ គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ គឺជាសមាសធាតុសំខាន់នៃគោលនយោបាយស្ថិរភាព ពីព្រោះដូចដែលយើងបានឃើញហើយ ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់មានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅលើតម្រូវការសរុប។

៩.៤.១ ភាពបន្ទាន់ចំពោះសេចក្តីត្រូវការរួម

សូមពិចារណាឧទាហរណ៍នៃការបន្ទាន់ភ្លាមៗពីតម្រូវការៈ ការណែនាំនិងការពង្រីកលទ្ធភាពទទួលបានប័ណ្ណឥណទាន។ ដោយសារតែកាតឥណទានជាមធ្យោបាយងាយស្រួលក្នុងការទិញជាងការប្រើសាច់ប្រាក់ ពួកគេកាត់បន្ថយបរិមាណប្រាក់ដែលមនុស្សជ្រើសរើសកាន់។ ការកាត់បន្ថយតម្រូវការប្រាក់ គឺស្មើនឹងការបង្កើនល្បឿនប្រាក់។ នៅពេលមនុស្សម្នាក់ៗកាន់លុយតិច ប៉ារ៉ាម៉ែត្រតម្រូវការប្រាក់ k ធ្លាក់ចុះ នេះមានន័យថាប្រាក់ដុល្លារនីមួយៗ ផ្លាស់ទីពីដៃមួយទៅដៃមួយលឿនជាងមុន ដូច្នេះល្បឿន V (= ១/k) កើនឡើង។

figure 9-10

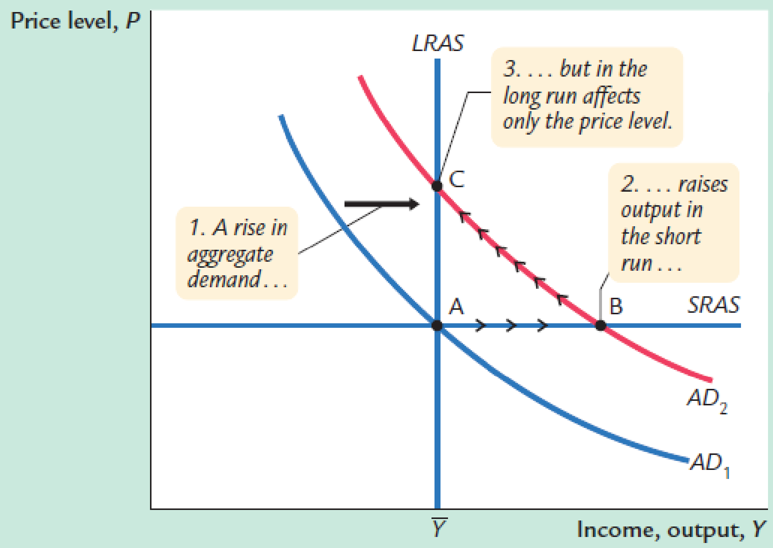

An Increase in Aggregate Demand The economy begins in long-run equilibrium at point A. An increase in aggregate demand, due to an increase in the velocity of money, moves the economy from point A to point B, where output is above its natural level. As prices rise, output gradually returns to its natural rate, and the economy moves from point B to point C.

ប្រសិនបើការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ត្រូវបានរក្សាថេរ ការកើនឡើងនៃល្បឿនបណ្តាលឱ្យការចំណាយនាមករណ៍កើនឡើង ហើយខ្សែកោងតម្រូវការសរុបរំកិលទៅខាងក្រៅដូចនៅក្នុងរូបភាពទី ៩-១០ ។ នៅក្នុងរយៈពេលខ្លី ការកើនឡើងនៃតម្រូវការបង្កើនទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ច - វាបណ្តាលឱ្យមានការរីកចម្រើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច។ នៅតម្លៃចាស់ ក្រុមហ៊ុនឥឡូវនេះ លក់ទិន្នផលបានច្រើន។ ដូច្នេះ ពួកគេជួលកម្មករបន្ថែម ដោយស្នើសុំកម្មករដែលមានស្រាប់របស់ពួកគេអោយធ្វើការច្រើនម៉ោងជាងមុន និង ប្រើប្រាស់រោងចក្រ និង ឧបករណ៍ឱ្យបានច្រើន។

យូរៗទៅ កម្រិតខ្ពស់នៃតម្រូវការសរុបទាញថ្លៃឈ្នួលនិងតម្លៃអោយកើនឡើង។ នៅពេលកម្រិតតម្លៃកើនឡើង បរិមាណនៃតម្រូវការទិន្នផលធ្លាក់ចុះ ហើយសេដ្ឋកិច្ចបានខិតជិតដល់អត្រាផលិតកម្មដើមវិញ។ ប៉ុន្តែក្នុងអំឡុងពេលផ្លាស់ប្តូរទៅកម្រិតតម្លៃខ្ពស់ ទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ជាងអត្រាដើម។

តើធនាគារកណ្តាលអាចធ្វើអ្វី ដើម្បីកាត់បន្ថយការរីកចំរើននេះ និង រក្សាទិន្នផលឱ្យកាន់តែជិតដល់អត្រាធម្មជាតិ/ដើម? ធនាគារកណ្តាល អាចកាត់បន្ថយការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់ ដើម្បីទូទាត់ការកើនឡើងនៃល្បឿន។ ការទូទាត់ការផ្លាស់ប្តូរល្បឿន នឹងធ្វើឱ្យមានស្ថិរភាពតម្រូវការសរុប ដូច្នេះធនាគារកណ្តាលអាចកាត់បន្ថយ ឬ លុបចោលផលប៉ះពាល់នៃការប៉ះទង្គិច តម្រូវការលើទិន្នផលនិងការងារ ប្រសិនបើវាអាចគ្រប់គ្រងការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់យ៉ាងប៉ិនប្រសប់។

៩.៤.២ ភាពបន្ទាន់ភ្លាមៗចំពោះការផ្គត់ផ្គង់រួម

ភាពបន្ទាន់ភ្លាមៗចំពោះការផ្គត់ផ្គង់សរុប ក៏ដូចជាការរញ្ជួយដល់តម្រូវការសរុប អាចបង្កឱ្យមានការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច។ ភាពបន្ទាន់ភ្លាមៗនៃការផ្គត់ផ្គង់ គឺជាការបន្ទាន់ចំពោះសេដ្ឋកិច្ចដែលផ្លាស់ប្តូរថ្លៃដើមនៃការផលិតទំនិញនិងសេវាកម្ម ហើយវាជាលទ្ធផលដែលតម្លៃដែលក្រុមហ៊ុនគិតថ្លៃ។ ដោយសារវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច មានផលប៉ះពាល់ផ្ទាល់ទៅលើកម្រិតតម្លៃ ពេលខ្លះវាត្រូវបានគេហៅថាវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច។ នេះគឺជាឧទាហរណ៍ខ្លះ៖

- គ្រោះរាំងស្ងួតដែលបំផ្លាញដំណាំ។ ការថយចុះនៃការផ្គត់ផ្គង់ស្បៀង ជំរុញឱ្យតម្លៃម្ហូបអាហារកើនឡើង។
- ច្បាប់ការពារបរិស្ថានថ្មី ដែលតម្រូវឱ្យក្រុមហ៊ុនកាត់បន្ថយការបញ្ចេញជាតិពុល។ ក្រុមហ៊ុនផ្តល់ការចំណាយបន្ថែម (បង្កើនថ្លៃលក់) ដល់អតិថិជនក្នុងតម្លៃខ្ពស់ជាងមុន។
- ការកើនឡើងនូវចំនួនដ៏ច្រើនលើសលុបនៃសហជីពនេះ។ ជំរុញឱ្យប្រាក់ឈ្នួលនិងតម្លៃទំនិញដែលផលិតដោយកម្មករសហជីពកើនឡើង។
- អង្គការក្រុមជួញដូរប្រេងអន្តរជាតិ។ ដោយកាត់បន្ថយការប្រកួតប្រជែង អ្នកផលិតប្រេងធំៗអាចបង្កើនតម្លៃប្រេងពិភពលោក។

ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់នេះ គឺជាការប៉ះទង្គិចដល់ការផ្គត់ផ្គង់ដែលមានន័យថា វាជំរុញឱ្យថ្លៃដើមនិងតម្លៃកើនឡើង។ ការភ្ញាក់ផ្អើលនៃភាពបន្ទាន់ការផ្គត់ផ្គង់ ដូចជាការបែកបាក់ក្រុមជួញដូរប្រេងអន្តរជាតិជួយកាត់បន្ថយថ្លៃដើមនិងតម្លៃលក់។

រូបភាពទី ៩-១១ បង្ហាញពីរបៀបដែលការផ្គត់ផ្គង់ប៉ះពាល់ដល់សេដ្ឋកិច្ច។ ខ្សែកោងផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលខ្លីរំកិលឡើងលើ។ (ភាពបន្ទាន់នៃការផ្គត់ផ្គង់ ក៏អាចបន្ថយកម្រិតនៃទិន្នផលដើមផងដែរ ហើយដូច្នេះ ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់សរុបរយៈពេលវែងរំកិលទៅខាងឆ្វេង ប៉ុន្តែយើងមិនអើពើនឹងឥទ្ធិពលនេះនៅទីនេះ)។ ប្រសិនបើ តម្រូវការសរុបត្រូវបានរក្សាថេរនោះ សេដ្ឋកិច្ចនឹងផ្លាស់ប្តូរពីចំណុច A ទៅចំណុច B៖ កំរិតតម្លៃកើនឡើង ហើយបរិមាណទិន្នផលធ្លាក់ចុះក្រោមអត្រាធម្មជាតិ បទពិសោធន៍បែបនេះត្រូវបានគេហៅថា "ស្តិរតាអតិផរណា stagflation" ព្រោះវារួមបញ្ចូលគ្នានូវ ភាពជាប់គាំង (ទិន្នផលធ្លាក់ចុះ) ជាមួយអតិផរណា (តម្លៃកើនឡើង)។

figure 9-11

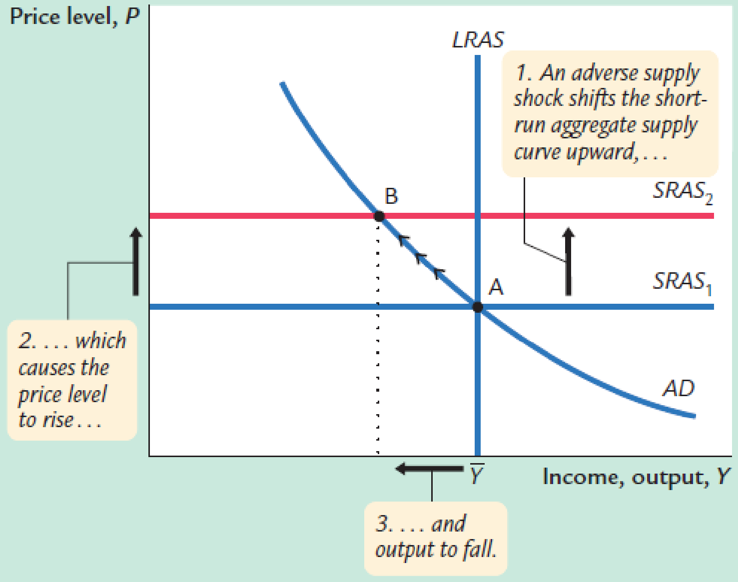

An Adverse Supply Shock An adverse supply shock pushes up costs and thus prices. If aggregate demand is held constant, the economy moves from point A to point B, leading to stagflation—a combination of increasing prices and falling output. Eventually, as prices fall, the economy returns to the natural rate, point A.

ប្រឈមមុខនឹងការបន្ទាន់ពីការផ្គត់ផ្គង់អវិជ្ជមាន អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយដែលគ្រប់គ្រងតម្រូវការសរុបដូចជា ធនាគារកណ្តាល មានជម្រើសពិបាករវាងជម្រើសពីរ។ ជម្រើសទីមួយ ដែលមានចែងក្នុងរូបភាព ៩-១១ គឺដើម្បីរក្សាតំរូវការសរុប។ ក្នុងករណីនេះ ទិន្នផលនិងការងារទាបជាងអត្រាធម្មជាតិ។ នៅទីបំផុត តម្លៃនឹងធ្លាក់ចុះដើម្បីស្តារការងារពេញលេញនៅកម្រិតតម្លៃចាស់ (ចំណុច A)។ ប៉ុន្តែ ថ្លៃដើមនៃដំណើរការកែសម្រួលនេះ គឺជាវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចដ៏ឈឺចាប់។

figure 9-12

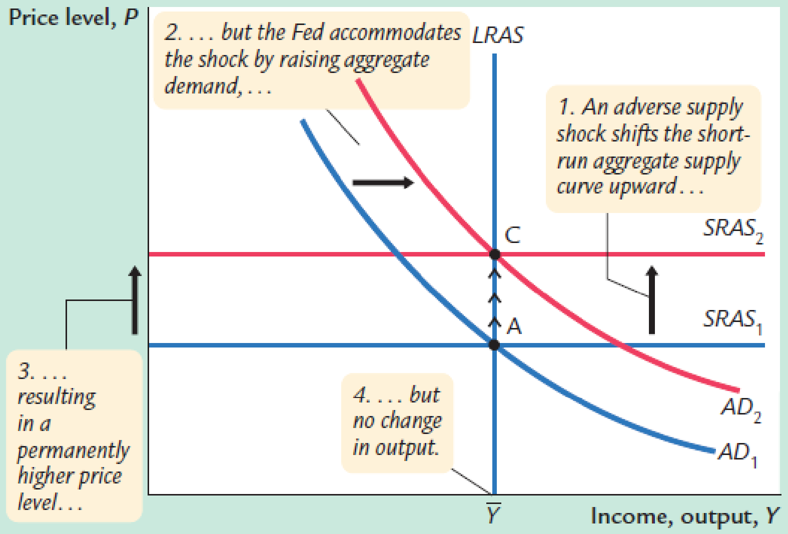

Accommodating an Adverse Supply Shock In response to an adverse supply shock, the Fed can increase aggregate demand to prevent a reduction in output. The economy moves from point A to point C. The cost of this policy is a permanently higher level of prices.

ជម្រើសទី ២ ដែលបង្ហាញក្នុងរូបភាព ៩-១២ គឺពង្រីកតម្រូវការសរុប ដើម្បីនាំសេដ្ឋកិច្ចឆ្ពោះទៅរកអត្រាធម្មជាតិកាន់តែលឿន។ ប្រសិនបើ ការកើនឡើងនៃតម្រូវការសរុបកើតឡើងស្របពេលជាមួយ

នឹងការបន្ទាន់ចំពោះការផ្គត់ផ្គង់សរុបនោះ សេដ្ឋកិច្ចនឹងធ្លាក់ចុះភ្លាមៗ ពីចំណុច A ដល់ចំណុច C. ក្នុងករណីនេះ ធនាគារកណ្តាលត្រូវបានគេនិយាយថាជួយសម្រាលការផ្គត់ផ្គង់។ គុណវិបត្តិនៃជម្រើសនេះគឺ កម្រិតតម្លៃគឺខ្ពស់ជាអចិន្ត្រៃយ៍។ គ្មានវិធីកែតម្រូវសេចក្តីត្រូវការសរុបដើម្បីរក្សាការងារពេញលេញ (Full employment) និងធ្វើឱ្យកម្រិតតម្លៃមានស្ថិរភាព។

៩.៥ ការសន្និដ្ឋាន

ជំពូកនេះ បានណែនាំក្របខ័ណ្ឌមួយ ដើម្បីសិក្សាពីការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ច៖ គំរូនៃការផ្គត់ផ្គង់សរុបនិងតម្រូវការសរុប។ ម៉ូឌែលនេះ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយផ្អែកលើការសន្មត់ថា តម្លៃមានភាពស្អិតក្នុងរយៈពេលខ្លី និងអាចបត់បែនបានក្នុងរយៈពេលវែង។ វាបង្ហាញពីរបៀបដែលវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចធ្វើឱ្យទិន្នផលធ្លាក់ចុះជាបណ្តោះអាសន្នពីកំរិតដែលបានបញ្ជាក់ដោយគំរូក្លាស៊ីក។

គំរូនេះក៏បង្ហាញពីតួនាទីនៃគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុផងដែរ។ គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ អន់អាចជាប្រភពនៃភាពរង្គោះរង្គើដល់សេដ្ឋកិច្ច។ គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុដែលដំណើរការល្អ អាចឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិនិងស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច។

SENG VEYANET

ជំពូកទី ១០

សេចក្តីត្រូវការរួម និង ការផ្គត់ផ្គង់រួម

Aggregate Demand and Aggregate Supply

នៅគ្រប់សេដ្ឋកិច្ចទាំងអស់នៃពិភពលោក តែងតែមានការឡើងចុះជារឿយៗ អ្វីដែលជាចំនុចសំខាន់ ដែលធ្វើឲ្យ មានភាពឈឺចាប់ ហើយនិងភាពធំសម្បើមគឺការធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុកនៃសេដ្ឋកិច្ចក្នុងទស្សវត្សន៍ ឆ្នាំ ១៩៣០។ កំឡុងពេលនោះ សហរដ្ឋអាមេរិក និង ប្រទេសជាច្រើនទៀត ជួបប្រទះនូវភាពជូរចត់ នៃការកើនឡើងនៃអ្នកគ្មានការងារធ្វើយ៉ាងច្រើន ហើយនិងការបាត់បង់ចំណូលដ៏ធំ។ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៣៣ មួយភាគបួននៃកំលាំងពលកម្មរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក មិនមានការងារធ្វើ ហើយ ផ.ស.ស.ពិត ទាបជាង ឆ្នាំ ១៩២៩ ប្រហែល ៣០%។

១០.១ ការប្រែប្រួលរយៈពេលខ្លីនៃសេដ្ឋកិច្ច

ក្នុងឆ្នាំភាគច្រើន ផលិតកម្មទំនិញនិងសេវាកម្មកើនឡើង។ គិតជាមធ្យមក្នុងរយៈពេល ៥០ឆ្នាំ ដែលផលិតកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ចសហរដ្ឋអាមេរិក កើនឡើងប្រហែល ៣% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ភាពផត (A recession) គឺជាកំឡុងពេលនៃការធ្លាក់ចុះនៃ ផ.ស.ស.ពិត ដែលនាំអោយធ្លាក់ចុះចំណូល ហើយនិងការកើនឡើងនិកម្មភាព។ ការឡើងចុះៗនៃសេដ្ឋកិច្ច គឺភាពមិនទៀតទាត់ និង មិនអាចទាយទុកជាមុនបាន។ ការឡើងចុះៗក្នុងសេដ្ឋកិច្ច (Fluctuations) គឺត្រូវបានហៅថា ខួបអាជីវកម្ម។ ភាគច្រើននៃសំនុំជាតុ (ជាតុចូល ទិន្នផល...) ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឡើងចុះៗជាមួយគ្នា។ ២. ទិន្នផលធ្លាក់ចុះ នាំអោយកើនឡើងនិកម្មភាព។

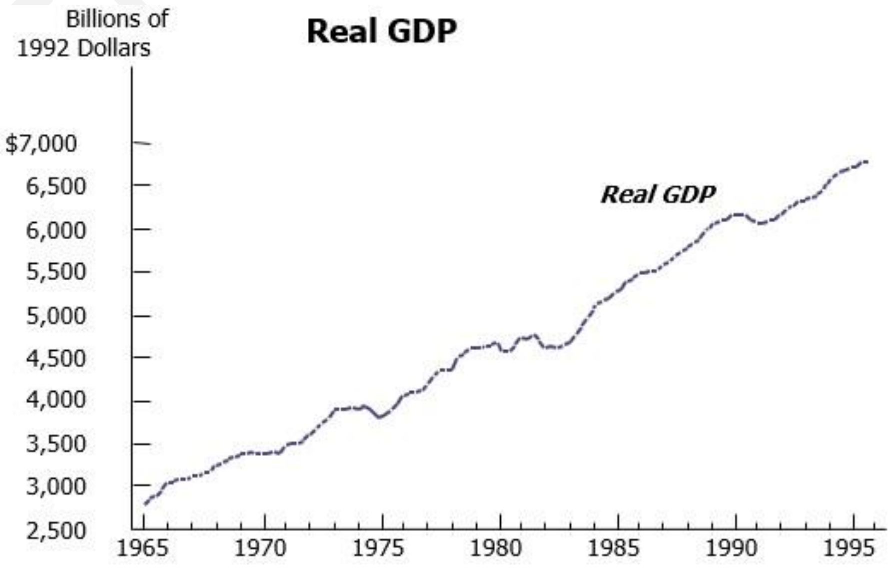

១០.១.១ សំនុំធាតុនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចប្រែប្រួលជាមួយគ្នា

សំនុំធាតុទាំងអស់នៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលវាស់ពីធាតុខ្លះនៃចំណូល ឬ ផលិតកម្មកើនឡើង ឬ ថយចុះដែលជាប់ទាក់ទងគ្នា។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏ការឡើងចុះៗក្នុងបរិមាណមិនដូចគ្នាទេ។

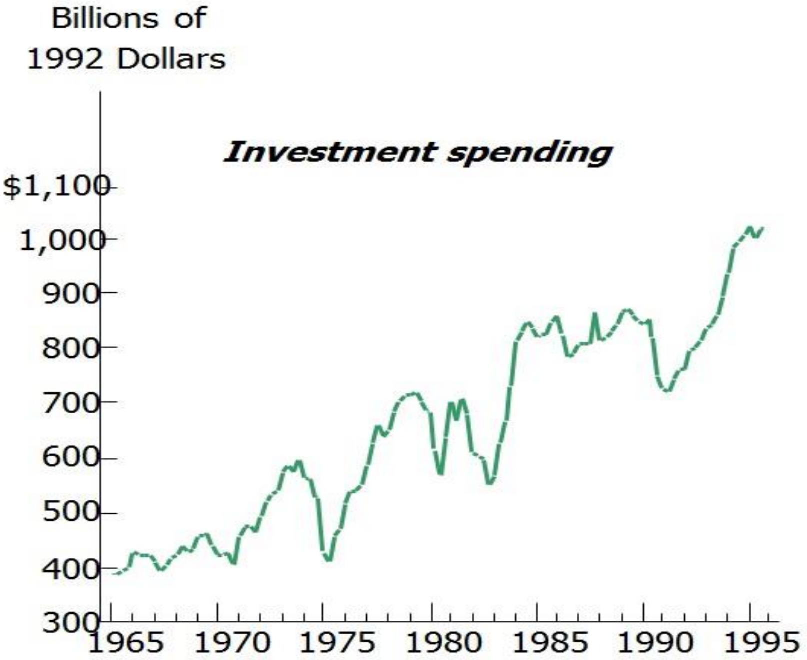

១០.១.២ ទិន្នផលថយចុះ កើនឡើងនិកម្មភាព

បំរែបំរួលផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិត គឺជាទំនាក់ទំនងច្រាសរវាងបំរែបំរួលអត្រានិកម្មភាព។ កំឡុងពេលនៃទិន្នផលផតចុះ និកម្មភាពកើនឡើងជាលំដាប់។

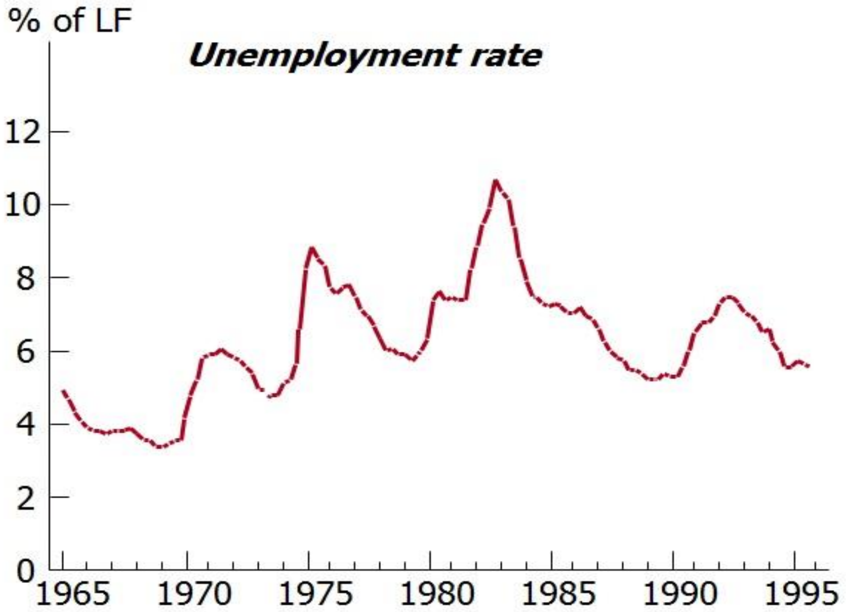

១០.២. ភាពខុសគ្នារវាងសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលខ្លី និង រយៈពេលវែង

អ្នកសេដ្ឋកិច្ចភាគច្រើនជឿជាក់ថា ទ្រឹស្តីក្លាស៊ីកពិពណ៌នាអំពីភាពទាំងមូលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែង តែមិនបង្ហាញក្នុងរយៈពេលខ្លីនោះទេ។ ឧ. បំរែបំរួលក្នុងការផ្គត់ផ្គង់រូបិយប័ណ្ណ ជះឥទ្ធិពលលើ (ធ្វើអោយប្រែប្រួល) សំនុំជាតុនាមករណ៍ ប៉ុន្តែមិនប្រែប្រួលលើសំនុំពិតក្នុងរយៈពេលវែងទេ។

១០.៣. មូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការប្រែប្រួលលំនឹងសមតា

សំនុំពីរ ត្រូវបានប្រើអភិវឌ្ឍគំរូម៉ូដែលមួយ ដើម្បីវិភាគពីការឡើងចុះៗរយៈពេលខ្លី (Short-run)។ មានន័យថា ទិន្នផលសេដ្ឋកិច្ចទំនិញនិងសេវាកម្ម ត្រូវបានវាស់ដោយ RGDP។ គ្រប់កំរិតថ្លៃទាំងអស់ ត្រូវបានវាស់ដោយ CPI or the GDP deflator។ អ្នកសេដ្ឋកិច្ចប្រើគំរូម៉ូដែល ដើម្បីពន្យល់ពីការឡើងចុះៗរយៈពេលខ្លីនៅក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចជុំវិញនិន្នាការរយៈពេលវែង។

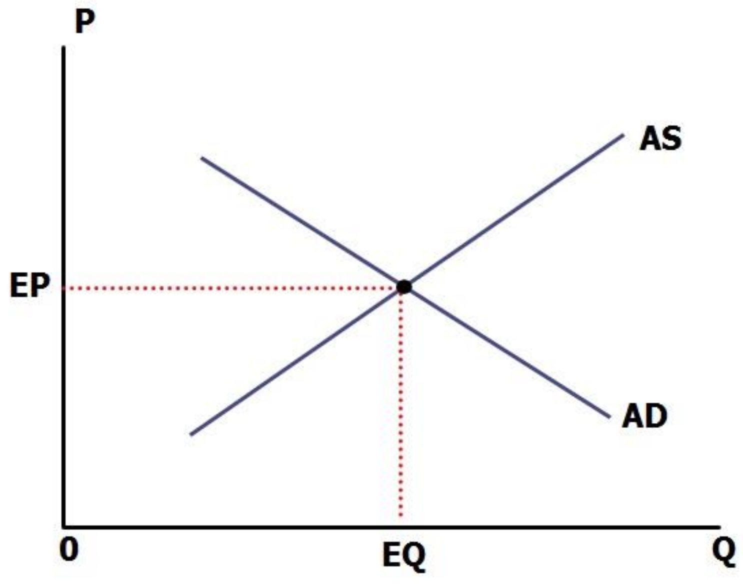

ខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួម (Aggregate Demand curve) បង្ហាញពីបរិមាណនៃទំនិញនិងសេវាកម្មដែលផ្នែកគ្រួសារ សហគ្រាស និង រដ្ឋាភិបាលចង់ទិញនៅថ្លៃណាមួយ។ ចំណែកខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួម (Aggregate Supply curve) បង្ហាញពីបរិមាណនៃទំនិញនិងសេវាកម្ម ដែលសហគ្រាសផលិតនិងលក់នៅថ្លៃណាមួយ។ សមាសធាតុ ៤ នៃ ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (Y) ផ្តល់ទៅអោយសេចក្តីត្រូវការរួមចំពោះទំនិញនិងសេវាកម្ម។ នាំអោយ៖

$$Y = C + I + G + NX$$

១០.៣.១ ទំនាក់ទំនងថ្លៃនិងចំណាយការប្រើប្រាស់៖ ឥទ្ធិពលទ្រព្យសម្បត្តិ (P and C: Wealth Effect)

ការធ្លាក់ចុះថ្លៃ អាចជាហេតុមកពីសំបូរទ្រព្យ ដែលនាំអោយពួកគេចំណាយច្រើនជាងមុន។ ការកើនឡើងក្នុងការចំណាយរបស់អ្នកប្រើប្រាស់នេះ មានន័យថាសេចក្តីត្រូវការបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មធំជាងមុន។

ការប្រែប្រួលកំរិតថ្លៃមានឥទ្ធិពលលើការចំណាយ៖

- ទ្រព្យសម្បត្តិផ្នែកគ្រួសារខ្លះ ដែលខុសគ្នារវាងតំលៃនៃទ្រព្យសកម្ម និង តំលៃនៃបំណុល គឺជាសាច់ប្រាក់ ឬ ទ្រព្យសកម្មនាមករណ៍។

- ទ្រព្យសម្បត្តិបាត់បង់តំលៃ ជាហេតុធ្វើអោយកើនឡើងកំរិតថ្លៃ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិកើនតំលៃជាហេតុធ្វើអោយកំរិតថ្លៃធ្លាក់ចុះ។

នៅពេលកំរិតថ្លៃធ្លាក់ចុះ តំលៃពិតប្រាកដនៃទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ផ្នែកគ្រួសារកើនឡើង ហើយនឹងកើនឡើងលើការចំណាយប្រើប្រាស់ និងសេចក្តីត្រូវការចំពោះទំនិញនិងសេវាកម្ម។

១០.៣.២ ទំនាក់ទំនងថ្លៃនិងចំណាយការវិនិយោគ (Price and Investment: Interest Rate Effect)

កំរិតថ្លៃទាបជាងមុន នាំអោយថយចុះអត្រាការប្រាក់ (Interest Rate) ដែលបណ្តាលអោយកើនការចំណាយលើការវិនិយោគធំជាងមុន។ ការកើនឡើងក្នុងការចំណាយការវិនិយោគនេះ មានន័យថាសេចក្តីត្រូវការបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មធំជាងមុន។

កំរិតថ្លៃខ្ពស់ជាងមុន នាំអោយកើនឡើងអត្រាការប្រាក់ (Interest Rate) ដែលបណ្តាលអោយកាត់បន្ថយការចំណាយលើការវិនិយោគ។ ដែលបណ្តាលអោយកាត់បន្ថយសេចក្តីត្រូវការបរិមាណនៃទំនិញនិងសេវាកម្ម។

១០.៣.៣ ទំនាក់ទំនងថ្លៃនិងការនាំចេញសុទ្ធ (Price and Net Export)

នៅពេលធ្លាក់ចុះថ្លៃក្នុងស្រុក មូលហេតុនាំអោយអត្រាការប្រាក់ក្នុងស្រុកធ្លាក់ចុះដែរ អត្រាប្តូរប្រាក់ពិតចុះថ្លៃ ដែលធ្វើអោយកំរើកឡើងនូវការនាំចេញក្នុងស្រុក។ការកើនឡើងការនាំចេញនេះ មានន័យថាសេចក្តីត្រូវការបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មធំជាងមុន។

១០.៤. មូលហេតុដែលធ្វើអោយរំកិលខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួម

ការទេរ/ទ្រេតចុះនៃខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួម បង្ហាញថាកំរិតថ្លៃធ្លាក់ចុះ កើនឡើងបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មទាំងអស់ដែលត្រូវការ។ មានកត្តាជាច្រើន មានឥទ្ធិពលលើបរិមាណទំនិញនិងសេវាកម្មដែលត្រូវការនៅគ្រប់កំរិតថ្លៃដែលផ្តល់អោយ។ នៅពេលកត្តាមួយក្នុងចំណោមទាំងអស់នេះប្រែប្រួល នាំអោយខ្សែកោងសេចក្តីត្រូវការរួមរំកិល។

- រំកិលកើតឡើងពីចំណាយការប្រើប្រាស់
- រំកិលកើតឡើងពីចំណាយការវិនិយោគ
- រំកិលកើតឡើងពីការទិញរបស់រដ្ឋាភិបាល
- រំកិលកើតឡើងពីការនាំចេញសុទ្ធ

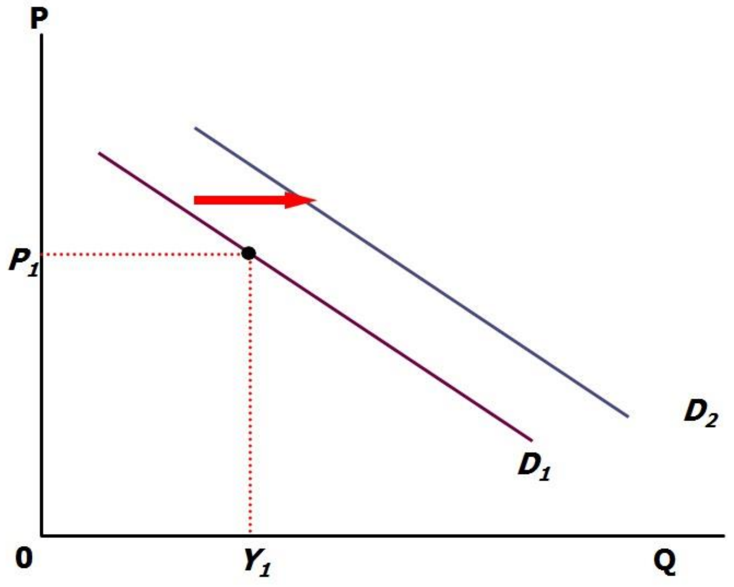

បើសិនយើងកាត់បន្ថយពន្ធ បណ្តាលអោយការប្រើប្រាស់កើនឡើង ដោយសារចំណូលក្រោយការបង់ពន្ធច្រើនជាងមុននិងតំលៃទំនិញទាបជាងមុន នាំអោយអ្នកប្រើប្រាស់ចំណាយច្រើនជាងមុន។ ការចំណាយច្រើនជាងមុន ជាហេតុធ្វើអោយមានការកើនឡើងការវិនិយោគ ដោយសារការកើនឡើងសេចក្តីត្រូវការរួម នាំអោយកើនផលសសពិត (Real GDP expand)។ ដោយការមើលឃើញពីការកើន

ឡើងការវិនិយោគ នាំអោយរដ្ឋាភិបាលចំណាយច្រើនលើការទិញទំនិញនិងសេវាកម្ម (ពង្រីកផ្លូវថ្នល់ ស្ពាន ជាដើម)។ ការនាំចេញក៏មានការកើនឡើងដែរ ដោយសារការផលិតច្រើននិងមានតំលៃទាប។

ចំណាំ៖

- រាល់ការកើនឡើងការចំណាយ C + I + G + NX ធ្វើអោយខ្សែកោងងាករេទៅខាងស្តាំទាំងអស់។

- ការថយចុះការចំណាយ C + I + G +NX ធ្វើអោយខ្សែកោងងាករេទៅខាងឆ្វេង។

១០.៥. ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួម (Aggregate Supply Curve)

នៅក្នុងខ្សែបន្ទាត់រយៈពេលវែង: ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមជាខ្សែបន្ទាត់ឈរត្រង់។ នៅក្នុងខ្សែបន្ទាត់រយៈពេលខ្លី: ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមគឺទ្រេត/ទេរឡើងលើ ហើយគឺជាខ្សែកោង ដែលបង្ហាញទំនាក់ទំនងនៅក្នុងរយៈពេលខ្លី រវាងកំរិតថ្លៃនិងបរិមាណនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិត ត្រូវបានផ្គត់ផ្គង់ដោយសហគ្រាស។ នៅក្នុងខ្សែបន្ទាត់រយៈពេលវែង ផលិតកម្មទំនិញនិងសេវាកម្មក្នុងសេដ្ឋកិច្ចមួយផ្អែកលើការសន្សំនៃកំលាំងពលកម្ម និង ដើមទុនរបស់វា ហើយធនធានធម្មជាតិនិងផ្អែកលើបច្ចេកវិទ្យាប្រើសម្រាប់បំលែងកត្តាផលិតកម្មទាំងនេះ ទៅជាទំនិញនិងសេវាកម្ម។ កំរិតថ្លៃ មិនប៉ះពាល់លើជាតុទាំងនេះទេ ក្នុងកំរិតរយៈពេលវែង។

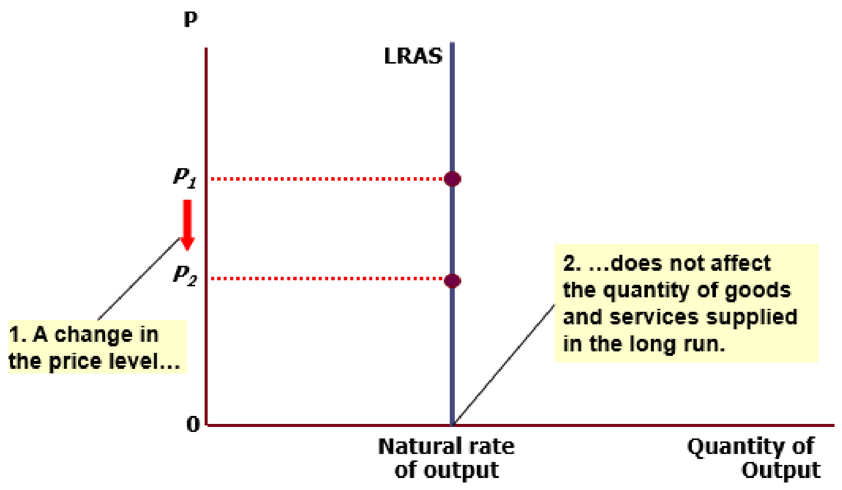

១០.៥.១ ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមរយៈពេលវែង (Long run Aggregate Supply Curve)

ខ្សែកោងដែលបង្ហាញទំនាក់ទំនងនៅក្នុងរយៈពេលវែង (Long Run) រវាងកំរិតថ្លៃនិងបរិមាណនៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបពិត ដែលបានផ្គត់ផ្គង់។

ក្នុងរយៈពេលវែង៖ កំរិតថ្លៃនៃផ.ស.ស.ពិត គឺត្រូវបានកំណត់ដោយចំនួននៃពលករ ស្តុកដើមទុន និង បច្ចេកវិទ្យា តែខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមរយៈពេលវែង មិនមានការប្រែប្រួលពីឥទ្ធិពលនៃកំរិតថ្លៃឡើយ។ ដូច្នេះ កំរិតថ្លៃមិនមានឥទ្ធិពលលើកំរិតនៃផ.ស.ស.ពិតឡើយ។ កំរិតនៃផ.ស.ស.ពិតក្នុងឡុងរ៉ាន់ គឺត្រូវបានហៅថា សក្តានុពលផលិតផលក្នុងស្រុក (Potential GDP) ឬ កំលាំងពលកម្មពេញលេញ (Full-employment GDP)។ ឡុងរ៉ាន់ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួម គឺមានខ្សែបន្ទាត់ឈរ នៅកំរិតសក្តានុពលនៃផ.ស.ស.ពិត។

១០.៥.២. ការរំកិលខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួមរយៈពេលវែង (Long run Aggregate Supply Curve shift)

គ្រប់ការប្រែប្រួលក្នុងសេដ្ឋកិច្ច ដែលខុសពីអត្រាធម្មជាតិនៃទិន្នផល ធ្វើអោយរំកិលឡុងរ៉ាន់ខ្សែកោងការផ្គត់ផ្គង់រួម។ ការរំកិលទាំងនេះ អាចត្រូវបានចាត់ថ្នាក់តាមប្រភេទ យោងតាមកត្តាផ្សេងៗគ្នា នៅក្នុងគំរូក្លាស៊ីក ដែលមានឥទ្ធិពលលើទិន្នផល។

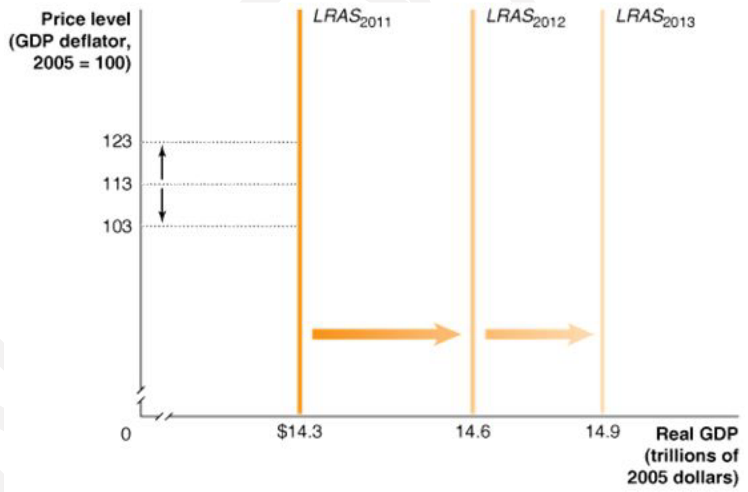

-

ចំនួនពលករនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចកើនឡើង គ្រឿងម៉ាស៊ីននិងឧបករណ៍ត្រូវបានបន្ថែម ចំនួនធនធានធម្មជាតិ ចំនួនដើមទុន និង បច្ចេកវិទ្យាត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរកើតឡើង នោះនាំអោយខ្សែកោងរំកិលទៅខាងស្តាំដៃ។

សំនួររំលឹកមេរៀន

1. Explain why the aggregate demand curve slopes downward.

2. What is the impact of an increase in taxes on the interest rate, income, consumption, and investment?

ចំលើយ:

១.The aggregate demand curve represents the negative relationship between the price level and the level of national income. for a given money supply, an increase in the price level from $P1$ to $P2$ shifts the curve upward because real balances decline; this reduces income from $Y1$ to $Y2$.

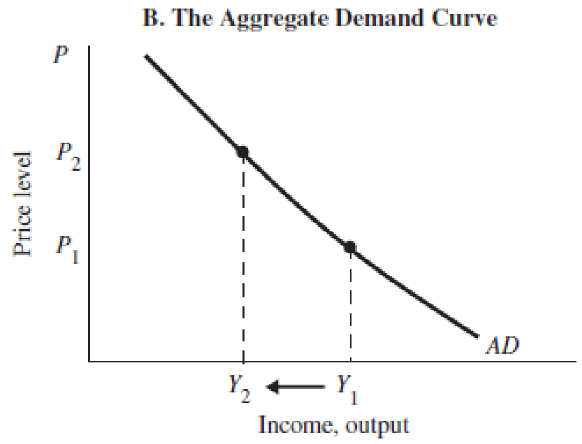

២. The tax multiplier, for any given interest rate, the tax increase causes income to fall by $\Delta T \times [-MPC/(1-MPC)]$. The curve shifts to the left by this amount, as in graph. The equilibrium of the economy moves from point A to point B. The tax increase reduces the interest rate from r_1 to r_2 and reduces national income from Y_1 to Y_2. Consumption falls because disposable income falls; investment rises because the interest rate falls.

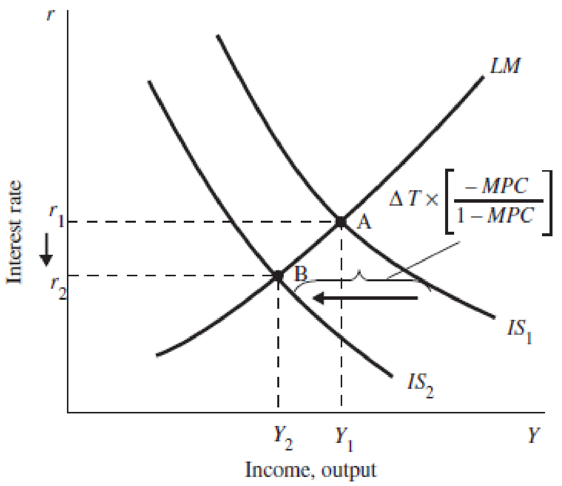

Figure 11–2

SENG VEYANET

ឯកសារយោង

1. Alan Blinder, *Hard Heads, Soft Hearts: Tough-Minded Economics for a Just Society* (Reading, MA: Addison Wesley, 1987).
2. Arthur M. Okun, *Economics for Policymaking* (Cambridge, MA: MIT Press, 1983), 145-158.
3. Arthur M. Okun, "*Potential GNP: Its Measurement and Significance*,'' in Proceedings of the Business and Economics Statistics Section, American Statistical Association (Washington, DC: American Statistical Association, 1962), 98-103.
4. Carlo M. Cipolla, *Before the Industrial Revolution: European Society and Economy, 1000–1700*, 2d ed. (New York: Norton, 1980), 200–202.
5. Daniel K. Benjamin and Levis A. Kochin, "*War, Prices, and Interest Rates: A Martial Solution to Gibson's Paradox*,'' in M.D. Bordo and A. J. Schwartz, eds., A Retrospective on the Classical Gold Standard, 1821–1931 (Chicago: University of Chicago Press, 1984), 587–612.
6. George A. Akerlof, William T. Dickens, and George L. Perry,"*The Macroeconomics of Low Inflation*," Brookings Papers on Economic Activity, 1996:1, pp. 1–76.
7. Henry M. Littlefield, "*The Wizard of Oz: Parable on Populism*,'' American Quarterly 16 (Spring 1964): 47–58.
8. Hugh Rockoff, "*The Wizard of Oz as a Monetary Allegory*,'' Journal of Political Economy 98 (August 1990): 739–760.
9. John Maynard Keynes, *The Economic Consequences of the Peace* (London: Macmillan, 1920): 219–220.
10. John Y. Campbell and N. Gregory Mankiw, "*Consumption, Income, and Interest Rates: Reinterpreting the Time-Series Evidence*," NBER Macroeconomics Annual (1989): 185–216.
11. Jonathan Parker, "*The Response of Household Consumption to Predictable Changes in Social Security Taxes*," American Economic Review 89 (September 1999): 959–973.
12. Kenneth A. Froot and Kenneth Rogoff, "*Perspectives on PPP and Long-Run Real Exchange Rates*," in Gene M. Grossman and Kenneth Rogoff, eds., Handbook of International Economics, vol. 3 (Amsterdam: North-Holland, 1995).
13. Matthew Shapiro and David Wilcox, "*Mismeasurement in the Consumer Price Index: An Evaluation*," NBER Macroeconomics Annual, 1996, and the symposium on "*Measuring the CPI*" in the Winter 1998 issue of The Journal of Economic Perspectives.
14. Michael Mussa, "*Sticky Individual Prices and the Dynamics of the General Price Level*,'' Carnegie-Rochester Conference on Public Policy 15 (Autumn 1981): 261–296.
15. Michael Parkin, "*Macroeconomics*", 10th Edition, University of Western Ontario, Addison-Wesley is an imprint of Pearson, 2010.
16. Milton Friedman and Anna J. Schwartz, *A Monetary History of the United States, 1867–1960* (Princeton, NJ: Princeton University Press, 1963).

17. Milton Friedman and Anna J. Schwartz, *Monetary Trends in the United States and the United Kingdom: Their Relation to Income, Prices, and Interest Rates, 1867–1975* (Chicago: University of Chicago Press, 1982).
18. Nicholas S. Souleles, "*The Response of Household Consumption to Income Tax Refunds*," American Economic Review 89.
19. N. Gregory Mankiw, "Macroeconomics", 7th Edition, Worth Publishers, 2010.
20. Norman Angell, *The Story of Money* (New York: Frederick A. Stokes Company, 1929), 88–89.
21. R. A. Radford, "*The Economic Organisation of a P.O.W. Camp*,'' Economica (November 1945): 189–201.
22. Robert B. Barsky, "*The Fisher Effect and the Forecastability and Persistence of Inflation*,'' Journal of Monetary Economics 19 (January 1987): 3–24.
23. Robert B. Barsky and Jeffrey A. Miron, "*The Seasonal Cycle and the Business Cycle*,'' Journal of Political Economy 97 (June 1989): 503-534.
24. Robert J. Barro, "*Government Spending, Interest Rates, Prices, and Budget Deficits in the United Kingdom, 1701–1918*,'' Journal of Monetary Economics 20 (September 1987): 221–248.
25. Robert J. Shiller, "*Why Do People Dislike Inflation?*" in Christina D. Romer and David H. Romer, eds., Reducing Inflation: Motivation and Strategy (Chicago: University of Chicago Press, 1997).
26. Rudiger Dornbusch and Stanley Fischer, "*Stopping Hyperinflations: Past and Present*,'' Weltwirtschaftliches Archiv 122 (April 1986): 1–47.
27. Stanley Fischer, "*Seigniorage and the Case for a National Money*,'' Journal of Political Economy 90 (April 1982): 295–313.
28. Thomas J. Sargent, "*The End of Four Big Inflations*,'' in Robert Hall, ed., Inflation (Chicago: University of Chicago Press, 1983), 41–98.

SENG VEANET

[illegible]

សាកលវិទ្យាល័យ ហេង សំរិន ត្បូងឃ្មុំ

សហសត

UHST

UNIVERSITY OF HENG SAMRIN THBONGKHMUM